תלמוד ירושלמי · סדר נשים

תלמוד ירושלמי יבמות

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

תלמוד ירושלמי יבמות

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/תלמוד-ירושלמי-יבמות/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 6
הלכה א 6
הלכה ב 10
הלכה ג 12
הלכה ד 13
הלכה ה 13
הלכה ו 13
פרק ב 16
הלכה א 16
הלכה ב 17
הלכה ג 18
הלכה ד 19
הלכה ה 20
הלכה ו 20
הלכה ז 21
הלכה ח 21
הלכה ט 22
הלכה י 22
הלכה יא 23
הלכה יב 23
פרק ג 24
הלכה א 24
הלכה ב 27
הלכה ג 27
הלכה ד 28
הלכה ה 29
הלכה ו 29
הלכה ז 29
הלכה ח 30
הלכה ט 30
הלכה י 31
הלכה יא 31
הלכה יב 31
פרק ד 32
הלכה א 32
הלכה ב 33
הלכה ג 35
הלכה ד 36
הלכה ה 36
הלכה ו 36
הלכה ז 37
הלכה ח 37
הלכה ט 38
הלכה י 38
הלכה יא 38
הלכה יב 41
הלכה יג 42
הלכה יד 42
הלכה טו 43
הלכה טז 44
פרק ה 44
הלכה א 44
הלכה ב 46
הלכה ג 46
הלכה ד 47
הלכה ה 47
הלכה ו 48
הלכה ז 48
הלכה ח 48
פרק ו 49
הלכה א 49
הלכה ב 50

הלכה ג 51
הלכה ד 51
הלכה ה 52
הלכה ו 53
פרק ז 54
הלכה א 54
הלכה ב 56
הלכה ג 56
הלכה ד 57
הלכה ה 58
הלכה ו 59
הלכה ז 60
הלכה ח 60
פרק ח 61
הלכה א 61
הלכה ב 65
הלכה ג 68
הלכה ד 71
הלכה ה 71
הלכה ו 72
פרק ט 73
הלכה א 73
הלכה ב 74
הלכה ג 74
הלכה ד 74
הלכה ה 76
הלכה ו 76
הלכה ז 76
הלכה ח 77
פרק י 77
הלכה א 77
הלכה ב 79
הלכה ג 80
הלכה ד 81
הלכה ה 82
הלכה ו 82
הלכה ז 84
הלכה ח 85
פרק יא 86
הלכה א 86
הלכה ב 89
הלכה ג 90
הלכה ד 90
הלכה ה 91
הלכה ו 91
הלכה ז 92
פרק יב 93
הלכה א 93
הלכה ב 96
הלכה ג 97
הלכה ד 98
הלכה ה 98
הלכה ו 99
פרק יג 101
הלכה א 101
הלכה ב 103
הלכה ג 105
הלכה ד 105
הלכה ה 106
הלכה ו 106
הלכה ז 107
הלכה ח 107
הלכה ט 108
הלכה י 108

הלכה יא 108
הלכה יב 108
הלכה יג 109
הלכה יד 109
פרק יד 110
הלכה א 110
הלכה ב 111
הלכה ג 111
הלכה ד 112
הלכה ה 112
הלכה ו 112
הלכה ז 112
פרק טו 113
הלכה א 113
הלכה ב 114
הלכה ג 114
הלכה ד 116
הלכה ה 117
הלכה ו 118
הלכה ז 118
הלכה ח 119
הלכה ט 119
הלכה י 120
פרק טז 120
הלכה א 120
הלכה ב 121
הלכה ג 121
הלכה ד 123
הלכה ה 124
הלכה ו 125
הלכה ז 126
הלכה ח 126
הלכה ט 126

פרק א

הלכה א

משנה: חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה נָשִׁים פּוֹטְרוֹת צָרוֹתֵיהֶן וְצָרוֹת צָרוֹתֵיהֶן מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיִּבּוּם עַד סוֹף הָעוֹלָם. וְאֵלּוּ הֵן בִּתּוֹ וּבַת בִּתּוֹ וּבַת בְּנוֹ בַּת אִשְׁתּוֹ וּבַת בְּנָהּ וּבַת בִּתָּהּ חֲמוֹתוֹ וְאֵם חֲמוֹתוֹ וְאֵם חָמִיו אֲחוֹתוֹ וַאֲחוֹת אִמּוֹ וַאֲחוֹת אִשְׁתּוֹ אֵשֶׁת אָחִיו מֵאִמּוֹ וְאֵשֶׁת אָחִיו שֶׁלֹּא הָיָה בְעוֹלָמוֹ וְכַלָּתוֹ.

הלכה: חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה נָשִׁים פּוֹטְרוֹת צָרוֹתֵיהֶן כול'. כְּתִיב מַצּוֹת תֵּאָכֵל. לְפִי שֶׁהָיְתָה בְּכָלַל הֵיתֵר וְנֶאֱסְרָה וְחָזְרָה וְהוּתְּרָה. יָכוֹל תַּחֲזוֹר לְהֵיתֵירָהּ הָרִאשׁוֹן. תַּלְמוּד לוֹמַר מַצּוֹת תֵּאָכֵל. מִצְוָה. לְפִי שֶׁהָיְתָה בְּכָלַל הֵיתֵר וְנֶאֱסְרָה וְחָזְרָה וְהוּתְּרָה. יָכוֹל תַּחֲזוֹר לְהֵיתֵירָהּ הָרִאשׁוֹן. תַּלְמוּד לוֹמַר יְבָמָהּ יָבֹא עָלֶיהָ. מִצְוָה.

רִבִּי יוֹסֵי פָּתַר מַתְנִיתָה. מַצּוֹת תֵּאָכֵל. מִצְוָה. לְפִי שֶׁהָיְתָה בְּכָלַל הֵיתֵר עַד שֶׁלֹּא הִקְדִּישָׁהּ. רוֹצֶה לוֹכַל אוֹכֵל. שֶׁלֹּא לוֹכַל אֵינוֹ אוֹכֵל. הִקְדִּישָׁהּ וְנֶאֱסְרָה קָרֵב קוּמְצָהּ וְחָזְרָה וְהוּתְּרָה. יָכוֹל תַּחֲזוֹר לְהֵיתֵירָהּ הָרִאשׁוֹן. רוֹצֶה לוֹכַל אוֹכֵל. שֶׁלֹּא לוֹכַל אֵינוֹ אוֹכֵל. תַּלְמוּד לוֹמַר מַצּוֹת תֵּאָכֵל. מִצְוָה. כְּיוֹצֵא בוֹ יְבָמָהּ יָבֹא עָלֶיהָ. מִצְוָה. לְפִי שֶׁהָיְתָה בְּכָלַל הֵיתֵר עַד שֶׁלֹּא נִישֵּׂאת לְאָחִיו. רָצָה לִכְנוֹס כּוֹנֵס. שֶׁלֹּא לִכְנוֹס אֵינוֹ כּוֹנֵס. נִשֵּׂאת לְאָחִיו וְנֶאֱסְרָה וּמֵת אָחִיו בְּלֹא בָנִים חָזְרָה וְהוּתְּרָה. יָכוֹל תַּחֲזוֹר לְהֵיתֵירָהּ הָרִאשׁוֹן. רָצָה לִכְנוֹס כּוֹנֵס. שֶׁלֹּא לִכְנוֹס אֵינוֹ כּוֹנֵס. תַּלְמוּד לוֹמַר יְבָמָהּ יָבֹא עָלֶיהָ. מִצְוָה.

רִבִּי הוּנָא פָּתַר מַתְנִיתָא. מַצּוֹת תֵּאָכֵל. מִצְוָה. לְפִי שֶׁהָיְתָה בְּכָלַל הֵיתֵירָה עַד שֶׁלֹּא הִקְדִּישָׁהּ. רוֹצֶה לוֹכַל חָמֵץ אוֹכֵל. מַצָּה אוֹכֵל. תַּלְמוּד לוֹמַר מַצּוֹת יֵאָכֵל. מִצְוָה. כְּיוֹצֵא בוֹ יְבָמָהּ יָבֹא עָלֶיהָ. מִצְוָה. לְפִי שֶׁהָיְתָה בְּכָלַל הֵיתֵר עַד שֶׁלֹּא נִישֵּׂאת לְאָחִיו. רָצָה לִכְנוֹס לְשֵׁם תּוֹאַר כּוֹנֵס. לְשֵׁם מָמוֹן כּוֹנֵס. נִישֵּׂאת לְאָחִיו וְנֶאֱסְרָה. מֵת אָחִיו בְּלֹא בָנִים חָזְרָה וְהוּתְּרָה. יָכוֹל תַּחֲזוֹר לְהֵיתֵירָהּ הָרִאשׁוֹן. רָצָה לִכְנוֹס לְשֵׁם תּוֹאַר כּוֹנֵס. לְשֵׁם מָמוֹן כּוֹנֵס. תַּלְמוּד לוֹמַר יְבָמָהּ יָבֹא עָלֶיהָ. מִצְוָה.

אַתְיָא דְרִבִּי חוּנָה כְּאַבָּא שָׁאוּל. דְּתַנְיָא אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר. הַכּוֹנֵס אֶת יְבִמְתּוֹ לְשׁוּם נוֹי אוֹ לְשׁוּם דְּבָרִים אֲחֵרִים הֲרֵי זֶה בְּעִילַת זְנוּת וְקָרוֹב לִהְיוֹת הַוָּלָד מַמְזֵר.

מַה אַבָּא שָׁאוּל כְּרִבִּי עֲקִיבָה. דְּרִבִּי עֲקִיבָה אָמַר. יֵשׁ מַמְזֵר בְּיִבָמָה. מַה דְּאָמַר רִבִּי עֲקִיבָה בְּיִבָמָה שֶׁזִּינְּתָה. מַה דְּאָמַר אַבָּא שָׁאוּל בִּיבִמְתּוֹ. אַתְיָא כְּרִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲלַפְתָּה. דְּרִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲלַפְתָּא יִיבֶּם אֶת אֵשֶׁת אָחִיו. חָמֵשׁ חֲרִישׁוֹת חָרַשׁ וְחָמֵשׁ נְטִיעוֹת נָטַע וְדָרַךְ סַדִּין בָּעַל.

אֵילוּ הֵן. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירִבִּי יוֹסֵי רִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי יוֹסֵי רִבִּי מְנַחֵם בֵּירִבִּי יוֹסֵי וְרִבִּי חֲלַפְתָּא בֵּירִבִּי יוֹסֵי רִבִּי אֶבְדִּימוֹס בֵּירִבִּי יוֹסֵי.

כְּתִיב עֶרוַת אֵשֶׁת אָחִיךָ לֹא תְגַלֵּה. מַשְׁמַע הוּא בֵּין אֵשֶׁת אָחִיו מֵאָבִיו בֵּין אֵשֶׁת אָחִיו מֵאִמּוֹ. בֵּין אֵשֶׁת אָחִיו שֶׁהָיָה בְעוֹלָמוֹ בֵּין אֵשֶׁת אָחִיו שֶׁלֹּא הָיָה בְעוֹלָמוֹ. בֵּין לְחַיִּים בֵּין לְאַחַר מִיתָה. בֵּין שֶׁיֵּשׁ לוֹ בָנִים בֵּין שֶׁאֵין לוֹ בָנִים. הוּתְּרָה מִכְּלָלָהּ עַל יְדֵי יִיבּוּם. יָכוֹל לְכָל דָּבָר. נֶאֱמַר כָּאן כִּי יֵשְׁבוּ אַחִים יַחְדָּיו. וְנֶאֱמַר לְהַלָּן שְׁנַיִם עָשָׂר עֲבָדֶיךָ אַחִים אֲנַחְנוּ. מַה אַחִים שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן בְּאַחִים מִן הָאָב הַכָּתוּב מְדַבֵּר. אַף אַחִים שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן בְּאַחִים מִן הָאָב.

יַחְדָּיו. פָּרַט לְאֶשֶׁת אָחִיו שֶׁלֹּא הָיָה בְעוֹלָמוֹ. וּמֵת אֶחָד מֵהֶן. הֵן בַּחַיִּים. אֲפִילוּ גֵּירְשָׁהּ וּמֵת זוּ פְּטוּרָה. וּבֵן אֵין לוֹ. הָא אִם יֵשׁ לוֹ בֵּן פְּטוּרָה.

כְּתִיב כִּי אֶת כָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִכֹּל הַתּוֹעֵבוֹת הָאֵל וְנִכְרֶת. וַהֲלֹא אֵשֶׁת אָחִיו בִּכְלָל כָּל הָעֲרָיוֹת הַלָּוּת וְהוּתְּרָה מִכְּלָלָהּ עַל יְדֵי יִיבּוּם. יָכוֹל אַף שְׁאָר כָּל הָעֲרָיוֹת הוּתְּרוּ מִכְּלָלָן עַל יְדֵי יִיבּוּם. רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֵּן חֲנִינָה. עָלֶיהָ עָלֶיהָ. יְבָמָהּ יָבֹא עָלֶיהָ. מַה עָלֶיהָ שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן בַּאַחִים מִן הָאָב הַכָּתוּב מְדַבֵּר. אַף עָלֶיהָ שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן בַּאַחִים מִן הָאָב הַכָּתוּב מְדַבֵּר.

רִבִּי בִּנְיָמִן בַּר גִּידֵל וְרִבִּי אָחָא הֲווּ יָתְבִין. אָמַר רִבִּי אָחָא הָדָא דְּרִבִּי יוֹסֵי בֵּן חֲנִינָה. אָמַר לֵיהּ רִבִּי בִּנְיָמִן בַּר גִּידֵל. אוֹ מַה עָלֶיהָ שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן בְּשֶׁאֵינָהּ יְבָמָה הַכָּתוּב מְדַבֵּר. אַף עָלֶיהָ שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן בְּשֶׁאֵינָהּ יְבָמָה. אָמַר לֵיהּ רַב אָחָא. הַתּוֹרָה אָמְרָה בִּיבָמָה וְאַתְּ אוֹמֵר בְּשֶׁאֵינָהּ יְבָמָה. אָמַר לֵיהּ [רִבִּי] בִּנְיָמִן בַּר גִּידֵל. הַתּוֹרָה אָמְרָה בְּשֶׁאֵינָהּ יְבָמָה וְאַתְּ אוֹמֵר בִּיבָמָה. וְאִיקְפִּיד רִבִּי אָחָא לְקוֹבְלֵיהּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. לֹא דְרִבִּי אָחָא פַּלִּיג אֶלָּא דְּהוּא מַקְפֵּד עַל לִישְׁנָא דְּשָׁמַע מִן רַבֵּיהּ. מַה כְּדוֹן. יְבָמָהּ יָבֹא עָלֶיהָ. מַה עָלֶיהָ שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן בְּ(שֶׁאֵינָהּ) יְבָמָה. אַף עָלֶיהָ שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן אֲפִילוּ יְבִמְתּוֹ.

אָמְרָה תוֹרָה וְאִשָּׁה אֶל אָחוֹתָהּ לֹא תִקָּח. אֵין לִי אֶלָּא הֵיא. צָרָתָהּ מְנַיִין. תַּלְמוּד לוֹמַר לִצְרוֹר. לֹא לְצָרָתָהּ וְלֹא לְצָרַת צָרָתָהּ. אֵין לִי אֶלָּא אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ. שְׁאָר כָּל הָעֲרָיוֹת מְנַיִין. רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רִבִּי יוֹסֵה בַּר חֲנִינָה. קַל וָחוֹמֶר. מַה אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ מִיּוּחֶדֶת עֶרְוָה שֶׁיֵּשׁ לָהּ הֵיתֵר לְאַחַר אִיסּוּרָהּ הֲרֵי הִוא אֲסוּרָה לְהִתְיַיבֵּם. שְׁאָר כָּל הָעֲרָיוֹת שֶׁאֵין לָהֶן הֵיתֵר לְאַחַר אִיסּוּרָן לֹא כָל שֶׁכֵּן. מַה זוֹ עֶרְוָה פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ אַף שְׁאָר כָּל הָעֲרָיוֹת פּוֹטְרוֹת צָרוֹתֵיהֶן. עַד כְּדוֹן כְּרִבִּי עֲקִיבָה.

כְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל. תַּנֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. קַל וַחוֹמֶר. מַה אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ מִיּוּחֶדֶת עֶרְוָה שֶׁחַיָּיבִין עַל זְדוֹנָהּ כָּרֵת וְעַל שִׁגְגָתָהּ חַטָּאת הֲרֵי הִיא אֲסוּרָה לְהִתְיַיבֶּם. אַף כָּל עֶרְוָה שֶׁחַיָּיבִין עַל זְדוֹנָהּ כָּרֵת וְעַל שִׁגְגָתָהּ חַטָּאת תְּהֵא אֲסוּרָה לְהִתְיַיבֶּם.

מַה נִפְקָ מִן בֵּינֵיהוֹן. אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל. מָאן דָּמַר עֶרְוָה שֶׁיֵּשׁ לָהּ הֵיתֵר לְאַחַר אִיסוּרָהּ. זוֹ הוֹאִיל וְאֵין לָהּ הֵיתֵר לְאַחַר אִיסוּרָהּ הֲרֵי הִיא אֲסוּרָה לְהִתְיַיבֶּם. מָאן דָּמַר עֶרְוָה שֶׁחַיָּיבִין עָלֶיהָ זְדוֹנָהּ כָּרֵת וְעַל שִׁגְגָתָהּ חַטָּאת הֲרֵי זֶה אֲסוּרָה לְהִתְיַיבֶּם. זֶה הוֹאִיל וְאֵין חַיָּיבִין עַל זְדוֹנָהּ כָּרֵת וְעַל שִׁגְגָתָהּ חַטָּאת תְּהֵא מוּתֶּרֶת לְהִתְיַיבֶּם.

רִבִּי אַיְיבוּ בַּר נַגָּרִי קְרִיסְפִּי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. לֹא תִהְיֶה אֵשֶׁת הַמֵּת הַחוּצָה לְאִישׁ זָר. זוֹ אִשָּׁה שֶׁהִיא זָרָה לוֹ. אָמְרָה הַתּוֹרָה. לֹא תִהְיֶה לוֹ לְאִשָּׁה אֲפִילוּ מִצְוָה. מֵעַתָּה לֹא תְּהֵא צְרִיכָה חֲלִיצָה. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. יְבִמְתּוֹ יְבִמְתּוֹ. הַתּוֹרָה רִיבְתָּה בַּחֲלִיצָה. אִי יְבִמְתּוֹ יְבִמְתּוֹ הַתּוֹרָה רִיבְתָּה בַּייבּוּם. תַּנֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. מָאן יַבְמִי. זוֹ שֶׁמִּיאֵן יַבְמִי. לֹא שֶׁמַּיאֲינוֹ שֶׁמַּיִם. מֵעַתָּה לֹא תְּהֵא צְרִיכָה חֲלִיצָה. הֲווּי צוֹרְכָה לְהֵין דְּאָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. יְבִמְתּוֹ יְבִמְתּוֹ. הַתּוֹרָה רִיבְתָּה בַּחֲלִיצָה.

רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי זְעוּרָא. אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל מַהוּ שֶׁתְּהֵא צְרִיכָה חֲלִיצָה. אָמַר לֵיהּ. אֶיפְשַׁר לוֹמַר קִידּוּשִׁין תּוֹפְסִין בָּהּ וְאַתְּ אוֹמֵר. אֵינָהּ צְרִיכָה חֲלִיצָה. אָמַר לֵיהּ. הֲרֵי אַיילוֹנִית קִידּוּשִׁין תּוֹפְסִין בָּהּ וְאַתְּ אוֹמֵר. אֵינָהּ צְרִיכָה חֲלִיצָה. אָמַר לֵיהּ. הֲרֵי אַיילוֹנִית מִטַּעַם אַחֵר הוּצְאָתָהּ. אֲשֶׁר תֵּלֵד. יָצְתָה זוֹ שֶׁאֵינָהּ יוֹלֶדֶת.

עַד שֶׁאַתְּ לְמֵד כָּל הָעֲרָיוֹת מֵאֲחוֹת אִשְׁתּוֹ לְאִיסּוּר. לְמַד כָּל הָעֲרָיוֹת מֵאֵשֶׁת אָחִיו לְהֵיתֵר. אָמַר רִבִּי מָנָא. לְמֵידִין שְׁנֵי אִיסּוּרִין מִשְּׁנֵי אִיסּוּרִין. וְאֵין לְמֵידִין שְׁנֵי אִיסּוּרִין מֵאִיסּוּר אֶחָד. רִבִּי לְעָזָר בְּשֵׁם רִבִּי אָבוּן. כָּל דָּבָר שֶׁהוּא בָא מַחְמַת הַגּוֹרֶם בָּטֵל הַגּוֹרֶם בָּטֵל הָאִיסּוּר. וְדָבָר שֶׁאֵינוֹ בָא מַחְמַת הַגּוֹרֶם אַף עַל פִּי שֶׁבָּטֵל הַגּוֹרֶם הָאִיסּוּר בִּמְקוֹמוֹ. וּמַה אִית לָךְ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. כְּגוֹן אֵילּוּ חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה נָשִׁים. שֶׁלֹּא תֹאמַר. בִּתּוֹ עַד שֶׁלֹּא נִישֵּׂאת לְאָחִיו אֲסוּרָה לוֹ. נִישֵּׂאת לְאָחִיו מוּתֶּרֶת לוֹ.

לֵוִי בַּר סוּסַיי בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי. נִיתְנֵי שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה נָשִׁים. אִמּוֹ אֲנוּסַת אָבִיו נְשׂוּאָה לְאָחִיו מֵאָבִיו. אָמַר לֵיהּ. נִיכַּר אוֹתוֹ הָאִישׁ שֶׁאֵין לוֹ מוֹחַ בְּקִדְקֳדוֹ. וְלָמָּה. אָמַר לֵיהּ. בְּגִין דְּרִבִּי יוּדָה. דְּרִבִּי יוּדָה אוֹסֵר בַּאֲנוּסַת אָבִיו וּבְמֻפְוּתַּת אָבִיו. וְלֹא מוֹדֵי רִבִּי יְהוּדָה שֶׁאִם קִידְּשָׁהּ שֶׁתִּפְּסוּ בָהּ קִידֻּשִׁין. אֶלָּא בְּגִין דְּתַנִּינָן שֵׁשׁ עֶרְיוֹת חֲמוּרוֹת מֵאֵילּוּ. מִפְּנֵי שֶׁהֵן נְשׂוּאוֹת לַאֲחֵרִים צָרוֹתֵיהֶן מוּתָּרוֹת. וְתַנֵּי רִבִּי חִייָה כֵּן. אִם יְכוֹלוֹת לְהִינָּשֵׂא לְאָחִיו שֶׁלֹּא בַעֲבֵירָה צָרוֹתֵיהֶן פְּטוּרוֹת מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַייבּוּם. וּמִכּוּלָּם אֵין לָךְ אֶלָּא אִמּוֹ אֲנוּסַת אָבִיו נְשׂוּאָה לְאָחִיו מֵאָבִיו. לָמָּה לֹא תַנִּיתָהּ. בְּגִין דְּתַנִּיתָהּ רִבִּי חִייָה לֹא נִיתְנִינָהּ. כָּל שֶׁכֵּן נִיתְנִינָהּ.

אֶלָּא בְּגִין דְּתַנִּינָן. אֲחוֹתָהּ שֶׁהִיא יְבִמְתָּהּ אוֹ חוֹלָצֶת אוֹ מִתְיַיבֶּמֶת. וְאַתְּ מִשְׁכַּח בְּכוּלְּהוֹן אֲחוֹתוֹ שֶׁהִיא יְבִמְתּוֹ מִתְיַיבֶּמֶת. חוּץ מֵאִמּוֹ אֲנוּסַת אָבִיו נְשׂוּאָה לְאָחִיו מֵאָבִיו.

יְצָחָק בַּר אִיסָטַנְיֵיה אָמַר. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בָּעֵי. נִיתְנֵי. שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה נָשִׁים. חֲלִיצָה פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ. אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב דְּרוֹמַיָּיא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. וְלָמָּה לֹא תַנִּינָתָהּ. בְּגִין רִבִּי עֲקִיבָה. דְּאָמַר רִבִּי עֲקִיבָה. יֵשׁ מַמְזֵר בַּחֲלוּצָה. נִיתְנִינָהּ עַל דְּרַבָּנָן. לֹא אָתִינָן מִיתְנֵי אֶלָּא מִילִּין דְּכָל עַמָּא מוֹדֵיי בְהוֹן. אַתְיָיא דְּיִצְחָק בַּר אִיסָטַנְיֵיא כְּרִבִּי אִמִּי. רִבִּי יָסָא אָמַר. אִיתְפַּלְגוֹן רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר הוּא אֵינוֹ חַייָב עַל הַחֲלוּצָה וְהָאַחִין חַייָבִין עַל הַחֲלוּצָה. בֵּין הוּא וּבֵין אַחִים חַייָבִין עַל הַצָּרָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. בֵּין הוּא בֵין אַחִין אֵינָן חַייָבִין לֹא עַל הַחֲלוּצָה וְלֹא עַל הַצָּרָה. רִבִּי אִימִּי מַחֲלִיף שְׁמוּעָתָא. אָמַר רִבִּי זְעִירָא קוֹמֵי רִבִּי יָסָא. וְהָא רִבִּי אִימִּי מַחֲלִיף שְׁמוּעָתָא. אֶלָּא דֵּעוֹן דֵּעוֹן אִית לְרִבִּי יוֹחָנָן. וַאֲפִילּוּ תֵּאמַר. דֵּעוֹן דֵּעוֹן אִית לְרִבִּי יוֹחָנָן. דֵּעוֹן דֵּעוֹן אִית לְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. מִילְּתֵיהּ דְּיִצְחָק בַּר אִיסָטַנְיֵיא מְסַייְעָא לְרִבִּי אִמִּי וּמִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנָן מְסַייְעִין לְרִבִּי יָסָא. דְּאָמַר רִבִּי יִרְמְיָה רִבִּי בָּא תְּרֵיהוֹן בְּשֵׁם רִבִּי חִייָה בַּר בָּא. הַכֹּל מוֹדִין בְּצָרָה שֶׁהוּא חַייָב. מַה פְּלִיגִין. בַּחֲלוּצָה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. הוּא אֵינוֹ חַייָב עַל הַחֲלוּצָה וְהָאַחִין חַייָבִין עַל הַחֲלוּצָה.

מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנִין אָמְרִין. חֲלוּצָה פְּטוֹר. שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן. מַה בֵּין חוֹלֵץ מַה בֵּין מְגָרֵשׁ. אָמַר לֵיהּ. אַתְּ סָבוּר חֲלִיצָה קְנְיָין. אֵינָהּ אֶלָּא פְטוֹר. אֵין הָאַחִין חַייָבִין עָלֶיהָ מִשּׁוּם אִשְׁתּוֹ שֶׁלְּחוֹלֵץ אֲבָל חַייָבִין עָלֶיהָ מִשּׁוּם אִשְׁתּוֹ שֶׁל מֵת.

רִבִּי יוּדָן בְּעָא. כְּמַאן דְּאָמַר. בֵּין הוּא בֵין אַחִין אֵין חַייָבִין עַל הַחֲלוּצָה אֲבָל חַייָבִין עַל הַצָּרָה. נִיחָא הוּא אֵינוֹ חַייָב עַל הַחֲלוּצָה. שֶׁכְּבָר נִרְאֶה לִפְטוֹר בָּהּ. וְחַייָב עַל הַצָּרָה. שֶׁלֹּא נִרְאֶה לִפְטוֹר בָּהּ. אַחִין מַה בֵּין חֲלוּצָה אֲצִלּוֹ מַה בֵּין צָרָה אֲצִלּוֹ. חֲזַר וְאָמַר. אֵין אַתְּ יוֹדֵעַ מִשּׁוּם מַה אַתְּ מְחַייְבוֹ. אִי מִשּׁוּם אִשְׁתּוֹ שֶׁלְּחוֹלֵץ אִי מִשּׁוּם אִשְׁתּוֹ שֶׁל מֵת. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי מַה אַתְּ סָבוּר חֲלִיצָה קְנְיָין. אֵינָהּ אֶלָּא פְטוֹר. אֵין הָאַחִין חַייָבִין עָלֶיהָ מִשּׁוּם אִשְׁתּוֹ שֶׁלַּחוֹלֵץ אֲבָל חַייָבִין עָלֶיהָ מִשּׁוּם אִשְׁתּוֹ שֶׁלַּמֵּת.

רִבִּי יוּדָן בָּעֵי. כְּמָאן דְּאָמַר. הַכֹּל מוֹדִין בְּצָרָה שֶׁהוּא חַייָב. קִידֵּשׁ אֶחָד מִן הַשּׁוּק אֶת אַחַת מֵהֶן וּבָא הַיָּבָם וְחָלַץ לָהּ וּבָא עָלֶיהָ. וּפָקְעוּ מִמֶּנָּה קִידּוּשִׁין. חָלַץ לַחֲבֵירָתָהּ וּבָא עָלֶיהָ. לְמַפְרֵיעָה חָלוּ עָלֶיהָ קִידּוּשִׁין. אָמַר רִבִּי שַׁמַּי. לֹא כֵן אָמַר רִבִּי יַנַּאי. נִמְנוּ שְׁלֹשִׁים וְכַמָּה זְקֵינִים. מְנַיִּין שֶׁאֵין קִידּוּשִׁין תּוֹפְסִין בִּיבָמָה. תַּלְמוּד לוֹמַר לֹא תִהְיֶה אֵשֶׁת הַמֵּת הַחוּצָה לְאִישׁ זָר. שֶׁלֹּא יְהֵא לָהּ הֲוָיָיה אֲצֶל אַחֵר. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹחָנָן. וְלֹא מַתְנִיתָה הִיא. אוֹ לְאָחִר שֶׁיַּחֲלוֹץ לֵיךְ יַבְמֵיךְ. אֵינָהּ מְקוּדֶּשֶׁת. וְהָיָה רִבִּי יוֹחָנָן מְקַלֵּס לָהּ. הַזְּהִילִים זָהֵב מִכִּיס. בָּנִי אַל יַלִּיזוּ מֵעֵינֶיךָ. חָכָם בָּנִי וְשַׂמַּח לִבִּי. תֵּן לְחָכָם וְיֶחְכַּם עוֹד. יִשְׁמַע חָכָם וְיוֹסֵף לֶקַח. אָמַר

רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בָּתַר כָּל אִילֵּין קִילּוּסַיָּיא יְכוֹל (הוא) אֲנָא פָּתַר לָהּ כְּרִבִּי עֲקִיבָה. דְּרִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר. יֵשׁ מַמְזֵר בִּיבָמָה. אֶלָּא תַּמָּן יְבָמָה אַחַת וְהָכָא שְׁתֵּי יְבָמוֹת. שַׁנְיָיא הִיא אִיסּוּר יְבָמָה אַחַת שַׁנְיָיא הִיא אִיסּוּר שְׁתֵּי יְבָמוֹת.

רִבִּי יוּדָן בְּעָא. כְּמָאן דְּאָמַר. הוּא אֵינוֹ חַיָּיב עַל הַחֲלִיצָה אֲבָל חַיָּיב הוּא עַל הַצָּרָה. חֲלִיצָה פְּטוֹר. בִּיאָה פְּטוֹר. כְּמַה דְתֵימַר. חָלַץ לָהּ נֶאֱסְרָה לַאֲחִין. וְדִכְוָותָהּ בָּא עָלֶיהָ נֶאֱסְרָה לַאֲחִין. תַּנֵּי רִבִּי חִייָה. מֵת הָרִאשׁוֹן יְיַבֵּם הַשֵּׁינִי. מֵת הַשֵּׁינִי יְיַבֵּם הַשְּׁלִישִׁי. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי מַה אַתְּ סָבַר. הִיא חֲלִיצָה הִיא בִּיאָה. כֵּיוָן שֶׁחָלַץ לָהּ נֶעֱקְרָה הִימֶינָּה זִיקַת הַמֵּת לְמַפְרִיעָה. לְמַפְרִיעָה חָל עָלֶיהָ אִיסּוּרוֹ שֶׁלְּמֵת אֲצֶל הָאַחִין. אֲבָל אִם בָּא עָלֶיהָ אִשְׁתּוֹ הִיא. וְתַנֵּי רִבִּי חִייָה. מֵת הָרִאשׁוֹן יְיַבֵּם הַשֵּׁינִי. מֵת הַשֵּׁינִי יְיַבֵּם הַשְּׁלִישִׁי.

אֲחוֹתוֹ מֵאִמּוֹ. נְשׂוֹאָה לְאָחִיו מֵאֲבִיו. אֲחוֹת אִמּוֹ. גְּבַר וּבְרִיהּ נָסְבִין תַּרְתֵּין אַחָוָון. אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ. תְּרִין אַחִין נְסִיבִין לְתַרְתֵּין אַחָוָון.

וְאֵשֶׁת אָחִיו מֵאִמּוֹ. נֶאֱמַר כָּאן אַחָוָה וְנֶאֱמַר לְהַלָּן שְׁנַיִם עָשָׂר עֲבָדֶיךָ אַחִים אֲנַחְנוּ. מַה אַחִים שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן בְּאַחִים מִן הָאָב הַכָּתוּב מְדַבֵּר. אַף אַחִים שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן בְּאַחִים מִן הָאָב הַכָּתוּב מְדַבֵּר. אָמַר רִבִּי יוֹנָתָן. נֶאֱמַר כָּאן יְשִׁיבָה וְנֶאֱמַר לְהַלָּן יְשִׁיבָה. וירשתה וְיָשַׁבְתָּ בָּהּ. מַה יְשִׁיבָה שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן יְשִׁיבָה שֵׁישׁ עִמָּהּ יְרוּשָּׁה. אַף יְשִׁיבָה שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן יְשִׁיבָה שֵׁישׁ עִמָּהּ יְרוּשָּׁה. רִבִּי אָבוּן בַּר בִּיסְנָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן דְּבֵית גּוּבְרִין. יְשָׁבוּ. אֶת שֶׁיְּשִׁיבָתָן בְּבֵית אֶחָד. יָצְאוּ אַחִים מִן הָאֵם שֶׁזֶּה הוֹלֵךְ לְבֵית אָבִיו וְזֶה הוֹלֵךְ לְבֵית אָבִיו.

יַחְדָּיו. פֹּרֶט לְאֵשֶׁת אָחִיו שֶׁלֹּא הָיָה בְעוֹלְמוֹ. רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה אָמַר. רִבִּי בָּא בַּר מָמָל בְּעֵי. אַיילוֹנִית וְאֵשֶׁת אָחִיו שֶׁלֹּא הָיָה בְעוֹלְמוֹ הָיוּ בְפָרָשָׁה. מָה חָמִית מֵימַר. אַיילוֹנִית צָרָתָהּ מוּתֶּרֶת וְאֵשֶׁת אָחִיו שֶׁלֹּא הָיָה בְעוֹלְמוֹ צָרָתָהּ אֲסוּרָה. אָמַר לֵיהּ. אַיילוֹנִית מִטַּעַם אַחֵר הוּצְאָתָה. אֲשֶׁר תֵּלֵד. יָצְאת זוֹ שֶׁאֵינָהּ יוֹלֶדֶת. לֹא דַיֶּיךָ שֶׁאֵינָהּ מִתְיַיבֶּמֶת אֶלָּא שֶׁאַתְּ מְבַקֵּשׁ לֶאֱסוֹר צָרָתָהּ. אֲבָל אֵשֶׁת אָחִיו שֶׁלֹּא הָיָה בְעוֹלְמוֹ עֶרְוָה הִיא וְעֶרְוָה פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ. אַסִּי אָמַר. צָרַת אַיילוֹנִית אֲסוּרָה. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל אַסִּי. וְכוּלָּן אִם מֵתוּ אוֹ מֵיאֲנוּ אוֹ נִתְגָּרְשׁוּ אוֹ שֶׁנִּמְצְאוּ אַיילוֹנִיּוֹת צָרוֹתֵיהֶן מוּתָּרוֹת. רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה בְשֵׁם רִבִּי בָּא בַּר מָמָל. מַה דָמַר אַסִּי כְּרִבִּי מֵאִיר. דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר. כֹּל שֶׁאֵין אַתְּ מְיַיבְּמִינִי אֵין אַתְּ מְיַיבֵּם צָרָתִי. וְכַלְּתוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁמּוּתָּר לְאָדָם לִישָּׂא אֶת אֵשֶׁת בֶּן אָחִיו.

הלכה ב

משנה: הֲרֵי אֵילּוּ פּוֹטְרוֹת צָרוֹתֵיהֶן וְצָרוֹת צָרוֹתֵיהֶן מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיִּיבּוּם עַד סוֹף הָעוֹלָם. וְכוּלָּם אִם מֵתוּ אוֹ מֵיאֲנוּ אוֹ נִתְגָּרְשׁוּ אוֹ שֶׁנִּמְצְאוּ אַיילוֹנִיּוֹת צָרוֹתֵיהֶן מוּתָּרוֹת. וְאֵי אַתְּ יָכוֹל לוֹמַר בַּחֲמוֹתוֹ וּבְאֵם חֲמוֹתוֹ שֶׁנִּמְצְאוּ אַיילוֹנִיּוֹת אוֹ שֶׁמֵּיאֲינוּ.

הלכה: הֲרֵי אֵילּוּ פּוֹטְרוֹת צָרוֹתֵיהֶן וְצָרוֹת צָרוֹתֵיהֶן מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיִּיבּוּם כול'. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. מְמֵאֶנֶת הִיא בְּיָבָם לַעֲקוֹר זִיקַת הַמֵּת לְהַתִּיר צָרָה לְאָבִיהָ וְכַלָּה לְחָמִיהָ. רַב וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. אֵינָהּ מְמֵאֶנֶת בְּיָבָם לַעֲקוֹר זִיקַת הַמֵּת וּלְהַתִּיר צָרָה לְאָבִיהָ וְכַלָּה לְחָמִיהָ. רַב וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ כְּבֵית שַׁמַּי. דְּבֵית שַׁמַּי אוֹמְרִים בְּבַעַל. מַה אֲנָן קַיָּימִין. אִם בְּאוֹמֶרֶת. אֵי אֶיפְשִׁי לֹא בְנִישּׂוּאַיִךְ וְלֹא בְנִישּׂוּאַי אָחִיךְ. כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁהִיא עוֹקֶרֶת. אֶלָּא כֵּן אֲנָן קַיָּימִין בְּאוֹמֶרֶת. אֵיפְשִׁי בְנִישּׂוּאִין. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. בְּאוֹמֶרֶת. אֵי אֶיפְשִׁי לֹא בְנִישּׂוּאַיִךְ וְלֹא בְנִישּׂוּאַי אָחִיךְ. רַב וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. בְּאוֹמֶרֶת. אֵי אֶיפְשִׁי בְנִישּׂוּאַיִךְ אֲבָל בְּנִישּׂוּאַי אָחִיךְ רוֹצָה אֲנִי. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. וְכוּלָּן אִם מֵתוּ אוֹ מֵיאֲינוּ אוֹ נִתְגָּרְשׁוּ אוֹ שֶׁנִּמְצְאוּ אַיילוֹנִיּוֹת צָרוֹתֵיהֶן מוּתָּרוֹת. נִתְגָּרְשׁוּ וְלֹא הֵימֶינוּ. וְדִכְוָותָהּ מֵיאֲינוּ הֵימֶינוּ. תַּנֵּי רִבִּי חִייָה כֵּן. אִם מֵיאֲינוּ אוֹ נִתְגָּרְשׁוּ בְּחַיֵּי הַבַּעַל צָרוֹתֵיהֶן מוּתָּרוֹת. לְאַחַר מִיתַת הַבַּעַל צָרוֹתֵיהֶן חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְייַבְּמוֹת.

אָמַר רִבִּי יוּדָן אֲבוֹי דְּרִבִּי מַתְנִית. תִּיפְתָּר שֶׁמֵּתוּ וְלֹא מֵיאֲנוּ. דְּמַתְנִיתָא. כָּל הַיְכוֹלָה לְמָאֵן וְלֹא מֵיאֲנָה צָרָתָהּ חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת. כֵּן מַתְנִיתָא. כָּל הַיְכוֹלָה לְמָאֵן וְלֹא מֵיאֲנָה וּמֵתָה צָרָתָהּ חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְייַבֶּמֶת. אָמַר רִבִּי אַבָּא מָרִי. אֲפִילּוּ תֵּימַר בְּקַיֶּימֶת. תִּיפְתָּר שֶׁאֵין שָׁם יָבָם אַחֵר אֶלָּא אָבִיהָ.

רִבִּי יוֹנָה אָמַר. בְּלֵבַד מִן הָאֵירוּסִין. רִבִּי יוֹסֵה אָמַר. אַף מִן הַנִּישּׂוּאִין. בְּמַחֲזִירָה תִּנְיָנָא חָזַר בּוֹ רִבִּי יוֹסֵי. אָמַר לֵיהּ רִבִּי פִּינְחָס. לֹא כֵן אִלְפָּן רִבִּי. מִן הַנִּישּׂוּאִין. אָמַר לֵיהּ. וְהִיא קְבוּעָה גַּבָּךְ כְּמַסְמֵרָא.

אָמַר רִבִּי זְעוּרָה קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. יֵאוּת אָמַר רִבִּי יוֹסֵי עַד לֹא יַחֲזוֹר בָּהּ. אִילּוּ בְתוֹ מִן הַנִּישּׂוּאִין בְּלֹא אַיילוֹנִית צָרָתָהּ אֲסוּרָה. מִפְּנֵי שֶׁנִּיתּוֹסַף לָהּ אַיילוֹנִית צָרָתָהּ מוּתֶּרֶת. אָמַר לֵיהּ. אַיילוֹנִית כְּמִי שֶׁאֵינָהּ בָּעוֹלָם. אִילּוּ שְׁתֵּי יְבָמוֹת אַחַת אַיילוֹנִית וְאַחַת שֶׁאֵינָהּ אַיילוֹנִית וּבָא הַיָּבָם וְחָלַץ לָהּ וּבָא עָלֶיהָ. שֶׁמָּא פָטַר בַּחֲבֵרְתָּהּ כְּלוּם. הֲוֵי אַיילוֹנִית כְּמִי שֶׁאֵינָהּ בָּעוֹלָם.

בְּתוֹ. וּבְתוֹ מְמֵאֶנֶת. וְלֹא כְנִישּׂוּאַי תּוֹרָה הִיא. אֶת בִּתִּי נָתַתִּי לְאִישׁ הַזֶּה. רִבִּי הוּנָא בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. תִּיפְתָּר בְּקִטָּנָה שֶׁהִשִּׂיאָהּ אֲבִיהָ וְנִתְגָּרְשָׁה. שֶׁהִיא כִיתוֹמָה בְּחַיֵּי אֲבִיהָ. רִבִּי אָחָא רִבִּי חֲנִינָה בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאֵין קְטַנָּה יוֹלֶדֶת. דִּילֹא כֵן תַּמְתִּין עַד שֶׁתַּגְדִּיל וּתְמַאֵן בְּבַעֲלָהּ וְתַתִּיר צָרָתָהּ לְחַתְנָהּ. כַּלָּתוֹ שֶׁל רִבִּי יִשְׁמָעֵאל מֵיאֲנָה וּבָנָהּ עַל כְּתֵיפָהּ. רִבִּי חִזְקִיָּה בְשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ. רִבִּי יוּדָה וְרִבִּי שִׁמְעוֹן וְרִבִּי יִשְׁמָעֵאל אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד. תַּנֵּי. עַד אֵימָתַי הַבַּת מְמֵאֶנֶת. עַד שֶׁתָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. רִבִּי

יוּדָה אוֹמֵר. עַד שֶׁיִּרְבֶּה הַשָּׁחוֹר. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. עַד שֶׁתִּתְפַּשֵּׁט הַכַּף. רִבִּי זְעוּרָא רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. עַד שֶׁתִּתְפַּשֵּׁט הַכַּף וְיהֵא הַשָּׁחוֹר רָבָה עַל הַלָּבָן.

רִבִּי אַבָּהוּ רִבִּי לָעָזָר בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. הֲלָכָה כְּרִבִּי יוּדָן. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר. הֲלָכָה כְּרִבִּי יוּדָה. אָתָא עוֹבָדָא קוֹמֵי רִבִּי יַסָּא. אָמַר. אֵיזְלוֹן לְגַבֵּי רִבִּי אַבָּהוּ דְּאִית לֵיהּ אוּקְפָּן. הֲלָכָה כְּרִבִּי יוּדָה. אֲנָן לֵית לָן אוּקְפָּן. הֲלָכָה כְּרִבִּי יוּדָה. רִבִּי חֲנִינָה אָמַר. הֲלָכָה כְּרִבִּי יוּדָה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר לְצִיפּוֹרָייֵא. אַתּוּן אָמְרִין בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. הֲלָכָה כְּרִבִּי יוּדָה. וְלֵית הִיא כֵן. מַאי כְּדוֹן. חֲבֵרַייָא בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. מוֹדֵיי רִבִּי יְהוּדָה שֶׁאִם נִבְעֲלָה מִשֶּׁהֶבִיאָה שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת שֶׁאֵין יְכוֹלָה לְמָאֵן. רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. מוֹדֵיי רִבִּי יוּדָה שֶׁאִם נִתְקַדְּשָׁה מִשֶּׁהֶבִיאָה שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לְמָאֵן. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי זְעוּרָה דְּאָמַר. נִתְקַדְּשָׁה מִשֶּׁהֶבִיאָה שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת. הָא אִם נִתְקַדְּשָׁה עַד שֶׁלֹּא הֵבִיאָה שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת וְנִבְעֲלָה מִשֶּׁהֶבִיאָה שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת יְכוֹלָה הִיא לְמָאֵן. נִיחָא. עַל דַּעְתִּין דַּחֲבֵרַייָא דְּאִינּוּן אָמְרִין. נִבְעֲלָה מִשֶּׁהֶבִיאָה שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת. הָא אִם נִבְעֲלָה עַד שֶׁלֹּא הֵבִיאָה שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת יְכוֹלָה הִיא לְמָאֵן. וְזֶה אֵימָתַי. עִיבְּרָה וְיָלְדָה עַד שֶׁלֹּא הֵבִיאָה שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת. וְחָיָה הִיא. לֹא כֵן אָמַר רִבִּי רְדִיפָא רִבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רִבִּי אִילָא. אִיתָא. עִיבְּרָה וְיָלְדָה עַד שֶׁלֹּא הֵבִיאָה שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת הִיא וּבְנָהּ מֵתִים. מִשֶּׁהֵבִיאָה שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת הִיא וּבְנָהּ חַיִּים. עִיבְּרָה עַד שֶׁלֹּא הֵבִיאָה שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת וְיָלְדָה מִשֶּׁהֵבִיאָה שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת הִיא חַיָּה וּבְנָהּ מֵת. מַאי כְּדוֹן. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל כְּרִבִּי יוּדָה. עַד שֶׁיִּרְבֶּה שָׁחוֹר כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. עַל תְּנַאי קִידּוּשׁ הָרִאשׁוֹן וּבָעַל. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי מֵאִיר וְרִבִּי יוּדָה. דְּאָמְרֵי. בַּסִּימָנִין הַדָּבָר תָּלוּי. נִיחָא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן דּוּ אָמַר. לְכְשֶׁיּוֹסִיף בָּהּ קִינְיָן אֶחָד. מֵעַתָּה אֲפִילּוּ גְדוֹלָה. אָמַר רִבִּי יִצְחָק. וְכֵינִי. אֶלָּא כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְפָּרְצוּ בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל בְּזִימָּה.

אַתְיָיא עוֹבָדָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. אָמַר יִבְדְּקוּ דַּדֶּיהָ. מַה. כְּרִבִּי יוּדָה. דְּרִבִּי יוּדָה אָמַר. עַד שֶׁיִּרְבֶּה שָׁחוֹר. וְהוּא דְּאָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. אֵין בֵּין יְמוֹת הַנַּעֲרוּת לִימוֹת הַבַּגְרוּת אֶלָּא שִׁשָּׁה חֳדָשִׁים בִּלְבַד. וְאָמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אֵין עוֹשִׂין מַעֲשֶׂה. הָדָא דְתֵימַר בְּתוֹךְ הַזְּמַן. אֲבָל לְאַחַר הַזְּמַן עוֹשִׂין מַעֲשֶׂה. בְּרַם הָכָא סָפֵיק רָבָה שָׁחוֹר סָפֵק לֹא רָבָה שָׁחוֹר כּוֹפוֹ אֲנִי לִיתֵּן גֵּט. רָבָה הַשָּׁחוֹר אֵינוֹ נוֹגֵעַ בַּגֵּט.

הלכה ג

משנה: בְּאֵי זֶה צַד פּוֹטְרוֹת צָרוֹתֵיהֶן. הָיְתָה בִתּוֹ אוֹ אַחַת מִכָּל הָעֲרָיוֹת הָאֵילּוּ נְשׂוּאָה לְאָחִיו וְלוֹ אִשָּׁה אֲחֶרֶת וָמֵת כְּשֵׁם שֶׁבִּתּוֹ פְּטוּרָה כָּךְ צָרָתָהּ פְּטוּרָה. הָלְכָה צָרַת בִּתּוֹ וְנִשֵּׂאת לְאָחִיו הַשֵּׁנִי וְלוֹ אִשָּׁה אֲחֶרֶת וָמֵת כְּשֵׁם שֶׁצָּרַת בִּתּוֹ פְּטוּרָה כָּךְ צָרַת צָרָתָהּ פְּטוּרָה אֲפִילּוּ הֵן מֵאָה.

הלכה: כֵּיצַד פּוֹטְרוֹת צָרוֹתֵיהֶן. הָיְתָה בְתוֹ אוֹ אַחַת מִכָּל הָעֲרָיוֹת הָאֵילּוּ כול'. הִיא מַתְנִיתָא כָּל הַיְכוֹלוֹת לְמָאֵן וְלֹא מֵיאֲנָה צָרָתָהּ חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.

הלכה ד

משנה: בְּאֵי זֶה צַד אִם מֵתוּ הֵן צָרוֹתֵיהֶן מוּתָּרוֹת. הָיְתָה בְתוֹ אוֹ אַחַת מִכָּל הָעֲרָיוֹת הָאֵילּוּ נְשׂוּאָה לְאָחִיו וְלוֹ אִשָּׁה אֶחֶרֶת מֵתָה בְתוֹ אוֹ נִתְגָּרְשָׁה וְאַחַר כָּךְ מֵת אָחִיו צָרָתָהּ מוּתָּרֶת. וְכָל הַיְכוֹלָה לְמָאֵן וְלֹא מֵיאֲינָה וּמֵתָה צָרָתָהּ חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.

הלכה: כֵּיצַד אִם מֵתוּ הֵן צָרוֹתֵיהֶן מוּתָּרוֹת כול'. כֵּינִי מַתְנִיתָא כָּל הַיְכוֹלָה לְמָאֵן וְלֹא מֵיאֲנָה וּמֵתָה צָרָתָהּ חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.

הלכה ה

משנה: שֵׁשׁ עֲרָיוֹת חֲמוּרוֹת מֵאֵילּוּ מִפְּנֵי שֶׁנְּשׂוּאוֹת לְאֲחֵרִים צָרוֹתֵיהֶן מוּתָּרוֹת. אִמּוֹ וְאֵשֶׁת אָבִיו וְאֲחוֹת אָבִיו אֲחוֹתוֹ מֵאָבִיו. וְאֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו וְאֵשֶׁת אָחִיו מֵאָבִיו.

הלכה: שֵׁשׁ עֲרָיוֹת חֲמוּרוֹת מֵאֵילּוּ מִפְּנֵי שֶׁהֵן נְשׂוּאוֹת לָאֲחֵרִים כול'. מַה אִינָּה חֲמוּרָה. הָכָא כָּרֵת וְהָכָא כָּרֵת. הָכָא מַמְזֵר וְהָכָא מַמְזֵר. מַהוּ חֲמוּרוֹת. שֶׁאֵינָן יְכוֹלוֹת לְהִינָּשֵׂא לְאַחִים שֶׁלֹּא בַעֲבִירָה. וְתַנֵּי רִבִּי חִייָה כֵּן. וְכוּלָּן אִם יְכוֹלוֹת לְהִינָּשֵׂא לְאַחִין שֶׁלֹּא בַעֲבִירָה צָרוֹתֵיהֶן פְּטוּרוֹת מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיִּבּוּם.

תַּנֵּי רִבִּי חִייָה. אֵין צָרָה אֶלָּא מֵאָח בִּלְבַד. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵּן. מִפְּנֵי שֶׁהֵן נְשׂוּאוֹת לָאֲחֵרִים צָרוֹתֵיהֶן מוּתָּרוֹת. רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי. וּתְהֵא צָרָה מִן הַשּׁוּק. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. לֹא שְׁמִיעַ רִבִּי יִרְמְיָה הָדָא דְתַנֵּי רִבִּי חִייָה. לֹא שְׁמִיעַ לְמַתְנִיתִין מִפְּנֵי שֶׁהֵן נְשׂוּאוֹת לַאֲחֵרִים צָרוֹתֵיהֶן מוּתָּרוֹת. חָזַר וָמַר. אֵין דִּשְׁמִיעַ. אֶלָּא כְּאִינַּשׁ דִּשְׁמִיעַ מִילָּה וּמַקְשֵׁי עֲלָהּ.

רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי. הַבָּא עַל הַצָּרָה מַהוּ שֶׁיְּהֵא חַייָב עָלֶיהָ מִשּׁוּם אֵשֶׁת אַח. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. אִילּוּ אֶיפְשַׁר לְצָרָה בְּלֹא אֵשֶׁת אַח יְאוּת. אֶיפְשַׁר לְאֵשֶׁת אַח בְּלֹא צָרָה. אֵיפְשַׁר לְצָרָה בְּלֹא אֵשֶׁת אַח.

וְאֵשֶׁת אָח לֹא יְבַמְתּוֹ הִיא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן. תִּיפְתַּר שֶׁהָיָה לָהּ בָּנִים מֵאֲחִים.

הלכה ו

משנה: בֵּית שַׁמַּאי מַתִּירִין הַצָּרוֹת לָאֲחִים. וּבֵית הִלֵּל אוֹסְרִין. חָלְצוּ בֵּית שַׁמַּאי פּוֹסְלִין מִן הַכְּהוּנָּה וּבֵית הִלֵּל מַכְשִׁירִין. נִתְייַבְּמוּ בֵּית שַׁמַּאי מַכְשִׁירִין וּבֵית הִלֵּל פּוֹסְלִין. אַף עַל פִּי שֶׁאֵלּוּ אוֹסְרִין וְאֵלּוּ מַתִּירִין אֵלּוּ פּוֹסְלִין וְאֵלּוּ מַכְשִׁירִין לֹא נִמְנְעוּ בֵּית שַׁמַּאי מִלִּישָּׂא נָשִׁים מִבֵּית הִלֵּל וְלֹא בֵית הִלֵּל מִבֵּית שַׁמַּאי. כָּל הַטְּהָרוֹת וְהַטּוּמְאוֹת שֶׁהָיוּ אֵילּוּ מְטַהֲרִין וְאֵילּוּ מְטַמְּאִין לֹא נִמְנְעוּ עוֹשִׂין טְהָרוֹת אֵילּוּ עַל גַּבֵּי אֵילּוּ.

הלכה: בֵּית שַׁמַּי מַתִּירִין אֶת הַצָּרוֹת לָאַחִין כולן. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם נְהוֹרַיי. טַעֲמוֹן דְּבֵית שַׁמַּי לֹא תִהְיֶה אֵשֶׁת הַמֵּת הַחוּצָה לְאִישׁ זָר. הַחִיצוֹנָה לֹא תִהְיֶה לְאִישׁ זָר. אַתְייָא דְבֵית שַׁמַּי כְּאִילֵּין כּוּתַיָיא שֶׁהֵן מְיַיבְּמִין אֶת הָאֲרוּסוֹת וּמוֹצִיאִין אֶת הַנְּשׂוּאוֹת. דְּאִינּוּן דְּרָשִׁין. חוּצָה הַחִיצוֹנָה. מַה מְקַיְימִין בֵּית שַׁמַּי וּבֵן אֵין לוֹ. אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב דְּרוֹמַיָיא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. וּבֵן אֵין לוֹ מִן הַנְּשׂוּאָה. הַחִיצוֹנָה לֹא תִהְיֶה לְאִישׁ זָר. אָמַר לֵיהּ. לֹא יְחַסְּדוּנָךְ כּוּתָאֵי דְאַתְּ מְקַיֵים דְּרָשֵׁיהוֹן. תַּנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר. נוֹמֵיתִי לְסוֹפְרֵי כּוּתִים. מִי גָרַם לָכֶם לִטְעוֹת. דִּילֵית אַתּוּן דָּרְשִׁין כְּרִבִּי נְחֶמְיָה. דְּתַנֵּי בְשֵׁם רִבִּי נְחֶמְיָה. כָּל דָּבָר שֶׁהוּא צָרִיךְ לַמַּיִד מִתְּחִילָּתוֹ וְלֹא נִיתַּן לוֹ. נִיתֵּן לוֹ הֵיא בְסוֹפוֹ. כְּגוֹן לַחוּץ חוּצָה. לִשְׁעִיר שְׂעִירָה. לְסוּכּוֹת סוּכּוֹתָה. מְתִיבִין לְרִבִּי נְחֶמְיָה. וְהָא כְתִיב יָשׁוּבוּ רְשָׁעִים לִשְׁאוֹלָה. אָמַר רָבָא בַּר זַבְדָּא. לְדַייטֵי הַתַּחְתּוֹנָה שֶׁלִּשְׁאוֹל.

תַּנֵּי. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי. רְאֵה הֵיאַךְ הֲלָכָה זוֹ רוֹוַחַת בְּיִשְׂרָאֵל. אִם לְקַיֵּים דִּבְרֵי בֵית שַׁמַּי הַוּוֹלֵד מַמְזֵר מִדִּבְרֵי בֵית הִלֵּל. אִם לְקַיֵּים דִּבְרֵי בֵית הִלֵּל הַוּוֹלֵד מַמְזֵר מִדִּבְרֵי בֵית שַׁמַּי. בּוֹאוּ וּנְתַקֵּן שֶׁיְּהוּ הַצָּרוֹת חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְייַבְּמוֹת. תַּנֵּי. לֹא הִסְפִּיקוּ לְהַתְקִין עַד שֶׁנִּטְרְפָה הַשָּׁעָה. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. וְאִם כֵּן מַה נַּעֲשָׂה לְצָרוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת שֶׁנִּישְׂאוּ.

אָמַר רִבִּי לְעָזָר. אַף עַל פִּי שֶׁנֶּחְלְקוּ בֵּית שַׁמַּי וּבֵית הִלֵּל בְּצָרוֹת מוֹדִין הָיוּ שֶׁאֵין הַוּוֹלֵד מַמְזֵר. שֶׁאֵין מַמְזֵר אֶלָּא מֵאִשָּׁה שֶׁהִיא אֲסוּרָה עָלָיו אִיסּוּר עֶרְוָה וְחַייבִין עָלֶיהָ כָּרֵת. אָמַר רִבִּי טַרְפוֹן. תְּאֵב אֲנִי שֶׁיְּהֵא לִי צָרַת הַבַּת שֶׁאֲשֵׂיאֶהָ לְכְהוּנָּה. שְׁאָלוּ אֶת רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. בְּנֵי צָרַת הַבַּת מַה הֵן. אָמַר לָהֶן. הֲרֵי אַתֶּם מַכְנִיסִין אֶת רֹאשִׁי בֵּין שְׁנֵי הֶהָרִים הַגְּבוֹהִים בֵּין דִּבְרֵי בֵית שַׁמַּי וּבֵין דִּבְרֵי בֵית הִלֵּל בְּשִׁבְיל שֶׁיָּרִיצוּ אֶת מוֹחִי. אֲבָל מֵעִיד אֲנִי עַל מִשְׁפַּחַת בֵּית עֲנוּבֵיי מִבֵּית צְבוֹעִים וְעַל מִשְׁפַּחַת בֵּית נְקִיפֵי מִבֵּית קוֹשֵׁשׁ שֶׁהָיוּ בְּנֵי צָרוֹת. וְהָיוּ בְּנֵי בְנֵיהֶם כֹּהֲנִים גְּדוֹלִים עוֹמְדִין וּמַקְרִיבִין עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. מַעֲשֶׂה שֶׁנִּכְנְסוּ זְקֵינִים אֵצֶל רִבִּי דוֹסָא בֶּן הַרְכִּינַס לִשְׁאוֹל לוֹ עַל צָרַת הַבַּת. אָמְרוּ לוֹ. אַתְּ הוּא שֶׁאָתָּ מַתִּיר בְּצָרוֹת. אָמַר לוֹן. מַה שְׁמַעְתּוּן. דוֹסָא בֶּן הַרְכִּינַס. אָמְרוּ לוֹ בֶּן הַרְכִּינַס. אָמַר לוֹן יוֹנָתָן אָחִי הָיָה בְּכוֹר שְׁטָן הָיָה וּמְתַלְמִידֵי בֵית שַׁמַּי. הֵיזֵהֲרוּ מִמֶּנּוּ. שְׁלֹשׁ מֵאוֹת תְּשׁוּבוֹת יֵשׁ לוֹ עַל צָרַת הַבַּת. אֲזָלוֹן לְגַבֵּיהּ. שְׁלַח וְכָתַב לֵיהּ. הֵיזֵהֲר שֶׁחַכְמֵי יִשְׂרָאֵל נִכְנָסִין אֶצְלָךְ. עָלוֹן וְיָתִיב לְהוֹן קוֹמוֹי. הָוָה מַסְבִּיר לְהוֹן וְלָא סָבְרִין. מִיסְבַּר לְהוֹן וְלָא סָבְרִין. שַׁרְיֵין מִתְנַמְנְמִין. אָמַר לָהֶן. מַה אַתּוּן מִתְנַמְנְמִין. שֶׁרֵי מִישְׁדֵי עֲלֵיהוֹן צְרִירִין. וְאִית דָּמְרִין. בְּחַד תְּרֵע עָלוֹן וּבְתְלָתָא נָפְקִין. שְׁלַח אָמַר לֵיהּ. מַה שָׁלַחְתָּ לִי בְּנֵי נַשׁ בָּעוֹ מֵילַף. וְאָמַרְתָּ לִי. אִינּוּן חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל. אָתוֹ לְגַבֵּיהּ אָמְרוּן לֵיהּ. אַתְּ מַה אַתְּ אָמַר. אָמַר לָהֶן. עַל הַמְּדוֹכָה הַזֹּאת יָשַׁב חַגַּי הַנָּבִיא וְהֵעִיד

שְׁלֹשָׁה דְבָרִים. עַל צָרַת הַבַּת שֶׁתִּינָּשֵׂא לִכְהוּנָּה. וְעַל עָמוֹן וּמוֹאָב שֶׁהֵן מְעַשְּׂרִין מַעֲשֵׂר עָנִי בַּשְּׁבִיעִית. וְעַל גֵּירֵי תַּדְמוֹר אָמַר שֶׁהֵן כְּשֵׁירִין לָבוֹא בַקָּהָל. תָּלוֹן עֵינַיי דְנֵיחְמֵי לְחַכְמֵי יִשְׂרָאֵל. רָאָה אֶת רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. וְקָרָא עָלָיו אֶת מִי יוֹרֶה דֵיעָה. זְכוּר אֲנִי שֶׁהָיְתָה אִמּוֹ מוֹלֶכֶת עֲרִיסָתוֹ לְבֵית הַכְּנֶסֶת בְּשְׁבִיל שֶׁיִּתְדַּבְּקוּ אָזְנָיו בְּדִבְרֵי תוֹרָה. אֶת רִבִּי עֲקִיבָה. וְקָרָא עָלָיו כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ. מַכִּירוֹ אֲנִי שֶׁאָדָם גִּיבּוֹר בַּתּוֹרָה הוּא. רָאָה אֶת רִבִּי לְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה. וְקָרָא עָלָיו נַעַר הָיִיתִי גַם זָקַנְתִּי. מַכִּירוֹ אֲנִי שֶׁהוּא דוֹר עֲשִׂירִי לְעֶזְרָא. וְעֵינוֹי דָמְיִין לְדִידֵיהּ. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה דְצִיפּוֹרִין. אַף רִבִּי טַרְפוֹן הֲוָה עִמָּהֶן וְקָרָא עָלָיו כְּהָדָא דְרִבִּי לְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה. רַב נַחְמָן בַּר יַעֲקֹב אָמַר. מְקַבְּלִין גֵּרִים מִן הַקַּרְדּוּיִין וּמִן הַתַּדְמוֹרִיים. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן שֶׁגֵּירֵי תַדְמוֹר כְּשֵׁירִין. תַּמָּן תַּנִּינָן כָּל הַכְּתָמִין הַבָּאִין מֵרֶקֶם טְהוֹרִין. הָא גֵּירֵי תַדְמוֹר כְּשֵׁירִין.

רִבִּי יַעֲקֹב אָמַר שְׁמוּעָתָא. רִבִּי חֲנִינָה וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי חַד מַכְשִׁיר וְחַד מְקַבֵּל. מָאן דְּמַכְשִׁיר מְקַבֵּל. וּמָאן דְּמְקַבֵּל לֹא מַכְשִׁיר. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי נַחְמָן בַּר יַעֲקֹב. אבל לְיוּחֲסִין עַד נָהָר זרוק. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן אָמַר. רַב וּשְׁמוּאֵל חַד אָמַר עַד נָהָר זְרוֹק. וְחוֹרְנָה אָמַר. עַד נָהָר וָואנִיי. רִבִּי יְהוּדָה אָמַר. בֵּין הַנְּהָרוֹת כְּגוֹלָה לְיוּחֲסִין. רִבִּי חֲנִינָה בְּרוֹקָא בְשֵׁם רִבִּי יְהוּדָה. בְּנֵי מֵישָׁא לֹא חָשׁוּ לָהוּ אֶלָּא מִשֵּׁם סָפֵק חֲלָלוֹת. וְכֹהֲנִים שֶׁשָּׁם לֹא הִקְפִּידוּ עַל הַגְּרוּשׁוֹת. תַּמָּן קָרְיֵין לְמֵישָׁא מַתָּה. לְמָדַי חוֹלָה. עֵילָם וגוובאי גוֹסָסוֹת. חֶבֶל יָמָא תְּכִילְתָא דְבָבֶל. שניות עווניא וגווכייא וצוצרייה תְּכִילְתָא דְחֶבֶל יָמָא.

אַף עַל פִּי שֶׁנֶּחְלְקוּ בֵּית שַׁמַּי וּבֵית הִלֵּל בְּצָרוֹת וּבְאֲחִיוֹת וּבְגֵט יָשָׁן וּבִסְפֵק אֵשֶׁת אִישׁ וּבִמְקֻדֶּשׁ בְּשָׁוֶה פְּרוּטָה. וְהַמְּגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְלָנָה עִמּוֹ בְּפוּנְדָקִי. וְהָאִשָּׁה מִתְקַדֶּשֶׁת בְּדֵינָר וּבְשָׁוֶה דֵינָר. לֹא נִמְנְעוּ בֵּית שַׁמַּי מִלִּישָּׂא נָשִׁים מִבֵּית הִלֵּל וְלֹא בֵּית הִלֵּל מִבֵּית שַׁמַּאי אֶלָּא נוֹהֲגִין בֶּאֱמֶת וּבְשָׁלוֹם. שֶׁנֶּאֱמַר וְהֶאֱמֶת וְהַשָּׁלוֹם אֶהֱבוּ. מַמְזֵירוּת בֵּנָתַיִים וְאַתְּ אָמַר הָכֵין. הֵיךְ עֲבִידָא. קִידֵּשׁ הָרִאשׁוֹן בְּשָׁוֶה פְּרוּטָה וְהַשֵּׁינִי בְדֵינָר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּבֵית שַׁמַּי מְקוּדֶּשֶׁת לַשֵּׁינִי וְהַוָולָד מַמְזֵר מִן הָרִאשׁוֹן. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּבֵית הִלֵּל מְקוּדֶּשֶׁת לָרִאשׁוֹן וְהַוָולָד מַמְזֵר מִן הַשֵּׁינִי. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מוֹדִין בֵּית שַׁמַּי לְבֵית הִלֵּל לְחוֹמְרִין. מֵעַתָּה בֵּית שַׁמַּי יִשְׂאוּ נָשִׁים מִבֵּית הִלֵּל דְּאִינּוּן מוֹדֵיי לְהוֹן. וּבֵית הִלֵּל לֹא יִשְׂאוּ נָשִׁים מִבֵּית שַׁמַּי דְּלֵית אִינּוּן מוֹדֵיי לְהוֹן. רִבִּי הִילָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אֵילּוּ וְאֵילּוּ כַּהֲלָכָה הָיוּ עוֹשִׂין. אִם כַּהֲלָכָה הָיוּ עוֹשִׂין בְּדָא תַנִּינָן. שְׁלָחוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּי וּפְחָתוּהָ. שֶׁבֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים. עַד שֶׁיִּפְחוֹת אֶת רוּבָהּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. עַד שֶׁלֹּא בָא מַעֲשֶׂה אֵצֶל בֵּית הִלֵּל הָיוּ בֵית שַׁמַּי נוֹגְעִין בּוֹ. מִשֶּׁבָּא מַעֲשֶׂה אֵצֶל בֵּית הִלֵּל לֹא הָיוּ בֵית שַׁמַּי נוֹגְעִין בּוֹ. אָמַר רִבִּי אַבָּמָרִי. יְאוּת. מַה תַּנִּינָן. טִימְאוּ טָהֳרוֹת לְמַפְרֵעַ. לֹא מִיכָּן וּלְהַבָּא. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן

אָמַר. רַב וּשְׁמוּאֵל. חַד אָמַר. אֵילּוּ וְאֵילּוּ כַּהֲלָכָה הָיוּ עוֹשִׂין. וְחַד אָמַר. אֵילּוּ כְּהֵילְכָתָן וְאֵילּוּ כְּהֵילְכָתָן. מַמְזֶרֶת בַּנְתַיִים וְאַתְּ אָמַר הָכֵין. הַמָּקוֹם מְשַׁמֵּר וְלֹא אוּרָע מַעֲשֶׂה מֵעוֹלָם. כְּהָדָא דְתַנִּי. כָּל הָרוֹצֶה לְהַחֲמִיר עַל עַצְמוֹ לְנָהוֹג כְּחוּמְרֵי בֵית שַׁמַּי וּכְחוּמְרֵי בֵית הִלֵּל עַל זֶה נֶאֱמָר וְהַכְּסִיל בָּחוֹשֶׁךְ הוֹלֵךְ. כְּקוּלֵי אֵילּוּ וְאֵילּוּ נִקְרָא רָשָׁע. אֶלָּא אוֹ כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי כְּקוּלֵיהֶם וּכְחוּמְרֵיהֶן אוֹ כְּדִבְרֵי בֵית הִלֵּל כְּקוּלֵיהֶם וּכְחוּמְרֵיהֶן. הָדָא דְתֵימַר עַד שֶׁלֹּא יָצְאת בַּת קוֹל. אֲבָל מִשֶּׁיָּצְאת בַּת קוֹל לְעוֹלָם הֲלָכָה כְּדִבְרֵי בֵית הִלֵּל. וְכָל הָעוֹבֵר עַל דִּבְרֵי בֵית הִלֵּל חַיָּיב מִיתָה. תַּנִּי. יָצְתָה בַּת קוֹל וְאָמְרָה. אֵילּוּ וְאֵילּוּ דִבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים הֵם אֲבָל הֲלָכָה כְּבֵית הִלֵּל לְעוֹלָם. בְּאֵיכָן יָצְאת בַּת קוֹל. רַב בֵּיבַי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. בְּיַבְנֶה יָצְאת בַּת קוֹל.

פרק ב

הלכה א

משנה: כֵּיצַד אֵשֶׁת אָחִיו שֶׁלֹּא הָיָה בְעוֹלָמוֹ. שְׁנֵי אַחִים וּמֵת אֶחָד מֵהֶם וְנוֹלַד לָהֶן אָח וְאַחַר כָּךְ יִבֵּם הַשֵּׁנִי אֶת אֵשֶׁת אָחִיו וָמֵת. הָרִאשׁוֹנָה יוֹצֵאת מִשּׁוּם אֵשֶׁת אָחִיו שֶׁלֹּא הָיְתָה בְעוֹלָמוֹ וְהַשְּׁנִיָּיה מִשּׁוּם צָרָתָהּ. עָשָׂה בָהּ מַאֲמָר וָמֵת שְׁנִיָּיה חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַיבֶּמֶת.

הלכה: כֵּיצַד אֵשֶׁת אָחִיו שֶׁלֹּא הָיָה בְעוֹלָמוֹ כול'. יַחְדָּיו. פֵּרַט לְאֵשֶׁת אָחִיו שֶׁלֹּא הָיָה בְעוֹלָמוֹ. דִּלֹּא כֵן מַה אָנָן אָמְרִין. מֵת בְּלֹא בָנִים תְּהֵא אִשְׁתּוֹ אֲסוּרָה לְהִינָּשֵׂא. שֶׁמָּא יוֹלִיד אָבִיו בֵּן וּתְהֵא אִשְׁתּוֹ זְקוּקָה לְיִיבּוּם. מֵעַתָּה אֲפִילּוּ מֵתָה אִמּוֹ תְּהֵא אִשְׁתּוֹ אֲסוּרָה לְהִינָּשֵׂא. שֶׁמָּא יֵלֵךְ אָבִיו וְיִשָּׂא לוֹ אִשָּׁה אֲחֶרֶת וְיוֹלִיד בֵּן וּתְהֵא אִשְׁתּוֹ זְקוּקָה לְיִיבּוּם. וְיֹאמַר קְרָיֶיהָ וּבֵן וְאַב אֵין לוֹ. אֶלָּא כֵן אָנָן קַיְימִין כְּשֶׁמֵּת וְהִנִּיחַ אֶת אִשְׁתּוֹ מְעוּבֶּרֶת. שֶׁלֹּא תֹאמַר. אִילּוּ מֵת וְהִנִּיחַ אֶת אִשְׁתּוֹ מְעוּבֶּרֶת שֶׁמָּא אֵינָהּ צְרִיכָה לְהַמְתִּין וְלִידַּע אִם בֶּן קַיְימָא הוּא וְאִם אֵינוֹ בֶּן קַיְימָא. אַף הָכָא תְּהֵא צְרִיכָה לְהַמְתִּין וְלִידַּע אִם בֶּן קַיְימָא הוּא וְאִם אֵינוֹ בֶּן קַיְימָא. לְפוּם כֵּן צָרַךְ מֵימַר יַחְדָּיו. פֵּרַט לְאֵשֶׁת אָחִיו שֶׁלֹּא הָיָה בְעוֹלָמוֹ.

יְבָמָהּ יָבֹא עָלֶיהָ. זֶה הַבִּיאָה. וּלְקָחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה. זֶה הַמַּאֲמָר. יָכוֹל יְהֵא כְּשֵׁם שֶׁהַבִּיאָה גּוֹמֶרֶת בָּהּ כָּךְ יְהֵא מַאֲמָר גּוֹמֵר בָּהּ. תַּלְמוּד לוֹמַר וְיִבְּמָהּ. עוֹרֶה אֶת כָּל הַפָּרָשָׁה כּוּלָּהּ לְיִיבּוּם. הַבִּיאָה גּוֹמֶרֶת בָּהּ וְאֵין הַמַּאֲמָר גּוֹמֵר בָּהּ. אִם כֵּן מַה הוֹעִיל בָּהּ מַאֲמָר. לְאוֹסְרָהּ לְאַחִין.

רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. הַמַּאֲמָר אוֹ קוֹנֶה אוֹ לֹא קוֹנֶה. מַה טַעֲמָא דְרִבִּי שִׁמְעוֹן. יְבָמָהּ יָבֹא עָלֶיהָ. זוֹ הַבִּיאָה. וּלְקָחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה. זֶה הַמַּאֲמָר. וּכְשֵׁם שֶׁהַבִּיאָה גּוֹמֶרֶת בָּהּ כָּךְ הַמַּאֲמָר גּוֹמֵר בָּהּ. אוֹ יְבָמָהּ יָבֹא עָלֶיהָ וְהֲרֵי הִיא לְקוּחָה לוֹ וְהַמַּאֲמָר לֹא הוֹעִיל בָּהּ. כְּלוּם.

רִבִּי לְעָזָר בָּן עֲרָךְ אוֹמֵר. הַמַּאֲמָר קוֹנֶה קִנְיָין גָּמוּר בִּיבָמָה. מַה טַעֲמָא דְּרִבִּי לְעָזָר בָּן עֲרָךְ. וּלְקָחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה. הֲרֵי הִיא כְקִידּוּשֵׁי אִשָּׁה. מַה קִידּוּשֵׁי אִשָּׁה קוֹנִין קִנְיָין גָּמוּר. אַף הַמַּאֲמָר קוֹנֶה קִנְיָין גָּמוּר בִּיבָמָה. אִי זוֹ הִיא מַאֲמָר בִּיבָמָה. הֲרֵי אַתְּ מְקוּדֶּשֶׁת לִי בְּכֶסֶף וּבְשָׁוֶה כֶּסֶף.

בֵּין רַבָּנִין בֵּין רִבִּי שִׁמְעוֹן מוֹדֵיי בָהּ. כְּרַבָּנִין. צַד שֶׁקָּנָה בָהּ מַאֲמָר כְּנָגְדּוֹ אָסוּר בְּצָרָה. וְצַד שֶׁלֹּא קָנָה בָהּ מַאֲמָר כְּנָגְדּוֹ הֵיתֵר בְּצָרָה. לְפִיכָךְ חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַיבֶּמֶת. כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. קָנָה מַאֲמָר שְׁתֵּיהֶן מוּתָּרוֹת. לֹא קָנָה מַאֲמָר הָרִאשׁוֹנָה אֲסוּרָה וְהַשְּׁנִיָּיה מוּתֶּרֶת. מִסְפֵּק חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַיבֶּמֶת. מַה נְפִיק מִן בֵּינֵיהוֹן. בָּא עַל הַשְּׁנִיָּיה. עַל דַּעְתִּין דְּרַבָּנִין בִּיאוֹת עֶרְוָה. מִפְּנֵי שֶׁעֲשָׂה בָהּ מַאֲמָר. הָא אִם לֹא עָשָׂה בָהּ מַאֲמָר מִתְיַיבֶּמֶת וְאֵין לוֹ זִיקָה בָהּ. אָמַר רִבִּי חַגַּיי. קַיְימְתָּהּ בְּהַהוּא דְמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי לְעָזָר. שׁוֹמֶרֶת יָבָם שֶׁמֵּתָה מוּתָּר בְּאִמָּהּ. זִיקָה הָיְתָה לוֹ בָהּ. כֵּיוָן שֶׁמֵּתָה בָּטְלָה זִיקָתָהּ. וְהָכָא כֵּיוָן שֶׁמֵּת בָּטְלָה זִיקָתוֹ.

הלכה ב

משנה: שְׁנֵי אַחִים וּמֵת אֶחָד מֵהֶן וְייִבֵּם הַשֵּׁנִי אֶת אֵשֶׁת אָחִיו וְאַחַר כָּךְ נוֹלַד לָהֶן אָח וָמֵת. הָרִאשׁוֹנָה יוֹצֵאת מִשּׁוּם אֵשֶׁת אָחִיו שֶׁלֹּא הָיָה בְעוֹלָמוֹ וְהַשְּׁנִיָּיה מִשּׁוּם צָרָתָהּ. עָשָׂה בָהּ מַאֲמָר וָמֵת שְׁנִיָּיה חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַיבֶּמֶת. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר מְיַיבֶּם לְאֵיזוֹ שֶׁיִּרְצֶה אוֹ חוֹלֵץ לְאֵיזוֹ שֶׁיִּרְצֶה.

הלכה: שְׁנֵי אַחִים וּמֵת אֶחָד מֵהֶן כול'. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. הַמַּאֲמָר אוֹ קוֹנֶה אוֹ לֹא קוֹנֶה וְאוֹתָּ אָמַר אָבִין. וּמְיַיבְּמִין לְבַעֲלַת מַאֲמָר. וְחָשׁ לוֹמַר שֶׁמָּא לֹא קָנָה מַאֲמָר וְנִמְצָא מִתְחַייֵב עָלֶיהָ מִשֵּׁם אֵשֶׁת אָחִיו שֶׁלֹּא הָיָה בְעוֹלָמוֹ. וְחוֹלְצִין לְבַעֲלַת מַאֲמָר. וְחָשׁ לוֹמַר שֶׁמָּא קָנָה מַאֲמָר וְנִמְצֵאת הַשְּׁנִיָּיה זְקוּקָה לוֹ. הֲווֹיי מַה דְאָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן עַל רֵישֵׁיהּ.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מוֹדֶה רִבִּי שִׁמְעוֹן בָּרִאשׁוֹנָה. אַשְׁכַּח תַּנֵּי. עוֹד הִיא בְּמַחֲלוֹקֶת. מַה בֵּין רִאשׁוֹנָה וּמַה בֵּין שְׁנִיָּיה. רִאשׁוֹנָה בָּא וּמְצָאָהּ בְּאִיסּוּר. וְהַשְּׁנִיָּיה בָא וּמְצָאָהּ בְּהֵיתֵר. רִבִּי יוֹחָנָן בָּעֵי. אֵשֶׁת אָבִיו שֶׁמְּצָאָהּ לִפְנֵי אֶחָד מִן הַשּׁוּק מַה אָמַר בָּהּ רִבִּי שִׁמְעוֹן. מִפְּנֵי שֶׁמְּצָאָהּ בְּהֵיתֵר מוּתֶּרֶת. לֹא אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן אֶלָּא עַל יְדֵי אַחִין מִן הָאָב. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֵּן לָקִישׁ בָּעֵי. אֵשֶׁת אָחִיו מֵאִמּוֹ שֶׁמְּצָאָהּ לִפְנֵי אֶחָד מִן הַשּׁוּק מַה אָמַר בָּהּ רִבִּי שִׁמְעוֹן. מִפְּנֵי שֶׁמְּצָאָהּ בְּהֵיתֵר מוּתֶּרֶת. לֹא אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן אֶלָּא עַל יְדֵי אַחִים מִן הָאֵב. רִבִּי יוּדָן בָּעֵי. צָרַת אֲחוֹת אִמּוֹ שֶׁמְּצָאָהּ לִפְנֵי אֶחָד מִן הַשּׁוּק. מִפְּנֵי שֶׁמְּצָאַת בְּהֵיתֵר מוּתֶּרֶת. רִבִּי אָבִין בָּעֵי.גְּרוּשָׁה שֶׁנַּעֲשֵׂית אַלְמָנָה. אַתְּ אָמַר מַה דְאָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן עַל רֵאשָׁהּ.

מַה אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בְּבַעֲלַת מַאֲמָר. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. בִּיאָתָהּ וַחֲלִיצָה שֶׁלְּאַחַת מֵהֶן פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ. וְאִם חָלַץ לְבַעֲלַת מַאֲמָר אַף הַשְּׁנִיָּיה צְרִיכָה חֲלִיצָה.

אַתְּ אָמַר. בִּיאָתָהּ אוֹ חֲלִיצָתָהּ שֶׁלְּאַחַת מֵהֶן פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ. מַה נַפְשֵׁךְ. קָנָה מַאֲמָר שְׁתֵּיהֶן נָשָׁיו. נִפְטְרָה בַּחֲלִיצַת חֲבֵירָתָהּ. לֹא קָנָה מַאֲמָר אֵין הָרִאשׁוֹנָה צְרִיכָה חֲלִיצָה. וְאִם חָלַץ לְבַעֲלַת מַאֲמָר אַף הַשְּׁנִייָה צְרִיכָה חֲלִיצָה. שֶׁמָּא לֹא קָנָה מַאֲמָר וְלֹא נָגְעָה בָהּ חֲלִיצָה וְיִיבּוּם שֶׁמָּא קָנָה מַאֲמָר וְנִפְטְרָה בַּחֲלִיצַת חֲבֵירָתָהּ. מַה נְפִיק מִן בֵּינֵיהוֹן. חָלַץ לָרִאשׁוֹנָה וּבָא עַל הַשְּׁנִייָה. עַל דַּעְתִּין דְּרַבָּנִין בִּיאַת עֶרְוָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן אֵינָהּ בִּיאַת עֶרְוָה. בָּא עַל הָרִאשׁוֹנָה וּבָא עַל הַשְּׁנִייָה. עַל דַּעְתִּין דְּרַבָּנִן הָרִאשׁוֹנָה בִּיאַת עֶרְוָה וְהַשְּׁנִייָה צְרִיכָה גֵּט וַחֲלִיצָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן שְׁתֵּיהֶן צְרִיכוֹת גֵּט. הָרִאשׁוֹנָה צְרִיכָה גֵּט שֶׁמָּא קָנָה מַאֲמָר. וְהַשְּׁנִייָה צְרִיכָה גֵּט שֶׁמָּא קָנָה יִיבּוּם שֶׁמָּא קָנָה מַאֲמָר נִפְטְרָת מֵחֲלִיצַת חֲבֵירָתָהּ. רִבִּי זְעוּרָא בְּשֵׁם רַב שֵׁשֶׁת. תַּנֵּי תַּמָּן. דִּבְרֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן שְׁתֵּיהֶן אֲסוּרוֹת. וְקַשְׁיָא. קָנָה מַאֲמָר שְׁתֵּיהֶן מוּתָּרוֹת. לֹא קָנָה מַאֲמָר אֶלָּא זִיקָה. וְקַשְׁיָא. קָנָה זִיקָה שְׁתֵּיהֶן מוּתָּרוֹת. לֹא קָנָה זִיקָה הָרִאשׁוֹנָה אֲסוּרָה וְהַשְּׁנִייָה מוּתֶּרֶת. שֶׁמָּא זִיקַת רִבִּי שִׁמְעוֹן כְּמַאֲמָר דְּרַבָּנָן. כְּמַה דְרַבָּנָן אָמְרֵי. הַמַּאֲמָר קָנָה וּמְשַׁיֵּיר. כֵּן אָמַר. זִיקָה קוֹנָה וּמְשַׁיֶּיֶרֶת. וְקַשְׁיָא. צַד שֶׁקּוֹנָה זִיקָה כְּנֶגְדּוֹ אָסוּר בַּצָּרָה. צַד שֶׁלֹּא קוֹנָה זִיקָה כְּנֶגְדּוֹ הֵיתֵר בַּצָּרָה. אָמַר שַׁמַי. וְכִי וּמָה נַפְשֵׁךְ בָּעֲרָיוֹת. מַהִיא בְּהוֹן. כְּהִיא דְאָמַר רִבִּי אַחָא בְּשֵׁם רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה. כָּל יְבָמָה שֶׁאֵין כּוּלָּהּ לִפְנִים צַד הַקָּנוּי שֶׁבָּהּ נִידּוֹן לְשֵׁם עֶרְוָה. וְעֶרְוָה פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ.

הלכה ג

משנה: כְּלָל אָמְרוּ בַּיְבָמָה כָּל שֶׁהִיא אֲסוּרָה אִיסּוּר עֶרְוָה לֹא חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְייַבֶּמֶת. אִיסּוּרָהּ אִיסּוּר מִצְוָה וְאִיסּוּר קְדוּשָּׁה חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְייַבֶּמֶת. אֲחוֹתָהּ שֶׁהִיא יְבִמְתָּהּ אוֹ חוֹלֶצֶת אוֹ מִתְייַבֶּמֶת.

הלכה: כְּלָל אָמְרוּ בַּיְבָמָה כָּל שֶׁהִיא אֲסוּרָה כולי׳. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. עַד דַּאֲנָן תַּמָּן אַפְקִינָן אַרְבַּע עֶשְׂרֵה מִן דְּעַד אֲחוֹתָהּ שֶׁהִיא יְבִמְתָּהּ מִתְייַבֶּמֶת חוּץ מִבִּתּוֹ. דְּסַלְקִינָן לְהָכָא שְׁמָעִינָן הָכָא דְתַנֵּי רִבִּי חִייָה. דְּתַנֵּי רִבִּי חִייָה. בִּתּוֹ מֵאֲנוּסְתּוֹ נְשׂוּאָה לְאָחִיו מֵאֲבִיו וְלֹו אֲחוֹת מֵאֵם מֵאִישׁ אַחֵר נְשׂוּאָה לְאָחִיו הַשֵּׁינִי וּמֵת בְּלֹא בָנִים. הֲרֵי זֶה אָסוּר בְּבִתּוֹ וּמוּתָּר בַּאֲחוֹתָהּ. הָדָא הִיא אֲחוֹתָהּ כְּשֶׁהִיא יְבִמְתָּהּ מִתְייַבֶּמֶת.

פְּשִׁיטָא הָדָא מִילְתָא. אִיסּוּר מִצְוָה וְאִיסּוּר קְדוּשָּׁה חָלַץ נִפְטְרָה צָרָתָהּ. וּבָא עָלֶיהָ. רִבִּי יוֹסֵה אָמַר. אִיתְפַּלְגוּן רִבִּי לְעָזָר וְרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. לֹא נִפְטְרָה צָרָתָהּ. רִבִּי שַׁמַי מַחְלִף שְׁמוּעָה. מִסְתַּבְּרָא עַל דְּרִבִּי שַׁמַי דִּבְכָל אָתָר רִבִּי לְעָזָר סָמַךְ לְרִבִּי חִייָה רַבָּה. דְּתַנֵּי רִבִּי חִייָה. אִיסּוּר מִצְוָה אִיסּוּר קְדוּשָּׁה חָלַץ לָהּ וּבָא עָלֶיהָ נִפְטְרָה צָרָתָהּ.

הלכה ד

משנה: אִיסּוּר מִצְוָה שְׁנַיִּים מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים. אִסּוּר קְדוּשָּׁה אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל. וּבַת יִשְׂרָאֵל לְנָתִין וּלְמַמְזֵר.

הלכה: אִיסּוּר מִצְוָה עֲרָיוֹת מִדִּיבְרֵי סוֹפְרִים מִצְוָה מִן הַתּוֹרָה לִשְׁמוֹעַ אֶת דִּבְרֵי סוֹפְרִים. וְאִיסּוּר קְדוּשָּׁה. אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט. אֵלֶּה הַמִּצְוֹת. כָּל שֶׁם מִצְוָה אַחַת. וְקִדְּשׁוּתוֹ כִּי אֶת לֶחֶם אֱלֹהֶיךָ הוּא מַקְרִיב. וְאֵית דְּמְחַלְּפִין. אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט. אֵלֶּה הַמִּצְוֹת וְכָל שֶׁם מִצְוָה אַחַת. וְאִיסּוּר קְדוּשָּׁה. עֲרָיוֹת מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים.

אָמַר רִבִּי יוּדָה בֶּן פָּזִי. וְלָמָּה סָמַךְ הַכָּתוּב פָּרָשַׁת עֲרָיוֹת לְפָרָשַׁת קִידּוּשִׁין. לְלַמֶּדְךָ שֶׁכָּל מִי שֶׁהוּא פּוֹרֵשׁ מִן הָעֲרָיוֹת נִקְרָא קָדוֹשׁ. שֶׁכֵּן שׁוֹנַמִּית אוֹמֶרֶת לְאִישָׁהּ הִנֵּה נָא יָדַעְתִּי כִּי אִישׁ אֱלֹהִים קָדוֹשׁ הוּא. אָמַר רִבִּי יוֹנָה קָדוֹשׁ הוּא. וְאֵין תַּלְמִידוֹ קָדוֹשׁ. רִבִּי אָבִין אָמַר. שֶׁלֹּא הִבִּיט בָּהּ. וְרַבָּנָן אָמְרִין. שֶׁלֹּא רָאָה טִיפַּת קֶרִי מִיָּמָיו. אַמָּתֵי דְּרִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק אָמְרָה. מִן יוֹמוֹי לָא חָמַת מִילָּה בִּישָׁא עַל מָנוֹי דְמָרִי. כְּתִיב וַיִּגַּשׁ גֵּיחֲזִי לְהָדְפָהּ. מַהוּ לְהָדְפָהּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֶּן חֲנִינָה. שֶׁנָּתַן יָדוֹ בְּהוֹד שֶׁבְּיוֹפְיָהּ. בֵּין דַּדֶּיהָ.

מְנַיִין לִשְׁנַיִּים. רִבִּי חוּנָה אָמַר. הָאֵל. קְשׁוֹת. מֵיכָן שֶׁיֵּשׁ לְמַטָּה מֵהֶן. וְאֵילּוּ הֵן הַשְּׁנַיִּים. אֵם אָבִיו. אֵם אִמּוֹ. אֵשֶׁת אֲבִי אָבִיו. וְאֵשֶׁת אֲבִי אִמּוֹ. אֵשֶׁת בֶּן בְּנוֹ. וְאֵשֶׁת בֶּן בִּתּוֹ. אֵשֶׁת אָחִי אִמּוֹ. וְאֵשֶׁת אָחִי אָבִיו מֵאִמּוֹ.

תַּנֵּי. רִבִּי חָנִין אוֹמֵר. כּוֹלְהוֹן אֵין לָהֶן הֶפְסֵק חוּץ מֵאֵשֶׁת אָבִיו מֵאִמּוֹ. בַּר קַפָּרָא אָמַר. כּוֹלְהוֹן יֵשׁ לָהֶן הֶפְסֵק. דְּבַר קַפָּרָא מוֹסִיף אֵם אֲבִי אִמּוֹ וְאֵם אֲבִי אָבִיו. רַב אָמַר. כַּלַּת בְּנוֹ יֵשׁ לָהּ הֶפְסֵק. מַה פְּלִיג. כַּלַּת בְּנוֹ מִמָּקוֹם אַחֵר בָּאת. רַב אָמַר. זֶרַע הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ אָסוּר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. טַעֲמָא דְּרַב. אַבְרָהָם אָסוּר בְּכָל נְשֵׁי יִשְׂרָאֵל. שָׂרָה אֲסוּרָה בְכָל אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל.

רַב אָמַר. כָּל שֶׁאִילּוּ נִקֵּיבָה מִן הַתּוֹרָה אֲסוּרָה כְּיוֹצֵא בוֹ זָכָר אִשְׁתּוֹ אֲסוּרָה. אֲחוֹת אָבִיו נִקֵּיבָה אֲסוּרָה. אֲחִי אָבִיו זָכָר אִשְׁתּוֹ אֲסוּרָה. אֲחוֹת אִמּוֹ נִקֵּיבָה אֲסוּרָה. אֲחִי אִמּוֹ זָכָר אִשְׁתּוֹ אֲסוּרָה. בַּת בְּנוֹ נִקֵּיבָה אֲסוּרָה. בֶּן בְּנוֹ זָכָר אִשְׁתּוֹ אֲסוּרָה. בַּת בִּתּוֹ נִקֵּיבָה אֲסוּרָה. בֶּן בִּתּוֹ זָכָר אִשְׁתּוֹ אֲסוּרָה. אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב דְּרוֹמַיָּיא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. אִית לָךְ אַף תַּרְתֵּי. אִמּוֹ תּוֹרָה. אֵם אִמּוֹ שְׁנַיָּיה לָהּ. אָסְרוּ אֵם אָבִיו מִפְּנֵי אֵם אִמּוֹ. אֵשֶׁת בְּנוֹ תּוֹרָה. אֵשֶׁת בֶּן בְּנוֹ שְׁנַיָּיה לָהּ. אָסְרוּ אֵשֶׁת בֶּן בִּתּוֹ מִפְּנֵי אֵשֶׁת בֶּן בְּנוֹ. אָמַר רִבִּי מַתַּנְיָיא. אִית לָךְ אַף תַּרְתֵּי. אֵשֶׁת אָבִיו תּוֹרָה. אֵשֶׁת אֲבִי אָבִיו שְׁנַיָּה לָהּ. אָסְרוּ אֵשֶׁת אֲבִי אִמּוֹ מִפְּנֵי אֵשֶׁת אֲבִי אָבִיו.

אֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו מֵאָבִיו תּוֹרָה. אֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו מֵאִמּוֹ שְׁנַיָּיה לָהּ. אָסְרוּ אֵשֶׁת אֲחִי אִמּוֹ מֵאִמּוֹ מִפְּנֵי אֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו מֵאִמּוֹ.

רִבִּי חוּנָה שָׁמַע כּוֹלְהוֹן מִן הָדָא קְרָיֵיא עֶרְוַת אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא תְגַלֶּה אֶת בַּת בְּנָהּ וְאֶת בַּת בִּתָּהּ. זִימָּה זִימָּה לְגֵזֵירָה שָׁוָה. מַה לְמַטָּן שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת. אַף לְמַעֲלָן שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת. מַה לְמַטָּן בִּלְא תַעֲשֶׂה. אַף לְמַעֲלָן בִּלְא תַעֲשֶׂה. מַה לְמַעֲלָן דֶּרֶךְ נִישּׂוּאִין. אַף לְמַטָּן דֶּרֶךְ נִישּׂוּאִין. מַה לְמַעֲלָן בִּשְׁרִיפָה. אַף לְמַטָּן בִּשְׁרִיפָה. מַה לְמַטָּן עָשָׂה בַת זָכָר כְּבַת נְקֵיבָה. אַף לְמַעֲלָן עָשָׂה אֵם זָכָר כְּאֵם נְקֵיבָה. מָה אִית לָךְ לְמֵימַר. אֵם חָמִיו וְאֵם חֲמוֹתוֹ. לֹא תִהְיֶה אֵם אָבִיו כְּאֵם חָמִיו. לֹא תִהְיֶה אֵם אִמּוֹ כְּאֵם חֲמוֹתוֹ. אָסְרוּ אֵשֶׁת אֲבִי אָבִיו מִפְּנֵי אֵם אָבִיו. אָסְרוּ אֵשֶׁת אֲבִי אִמּוֹ מִפְּנֵי אֵם אִמּוֹ. לֹא תִהְיֶה אֵשֶׁת בֶּן בְּנוֹ כְּבַת בֶּן אִשָּׁתוֹ. לֹא תִהְיֶה אֵשֶׁת בֶּן בִּתּוֹ כְּבַת בַּת אִשְׁתּוֹ.

הָתִיב רִבִּי חַגַּיי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. וְהָא מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רַב. מוּתָּר הוּא אָדָם בְּאֵשֶׁת חוֹרְגוֹ וְאָסוּר בְּבִתּוֹ. אֶלָּא חוֹרְגָתוֹ שֶׁמָּא אֵינוֹ אָסוּר בָּהּ. הֲרֵי חוֹרְגוֹ זָכָר וְאִשְׁתּוֹ מוּתֶּרֶת.

רִבִּי זְרִיקָן בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. אֵשֶׁת חָמִיו אֲסוּרָה מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן. אִי תֵּימַר תּוֹרָה. הֲרֵי דָּוִד שֶׁנָּשָׂא רִצְפָּה בַּת אַיָּה. שֶׁנֶּאֱמַר וַאֶתְּנָה לְךָ אֶת בֵּית אֲדוֹנֶיךָ וְאֶת נְשֵׁי אֲדוֹנֶיךָ בְּחֵיקֶךָ. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. שְׁנֵי חוֹרְגִים שֶׁגָּדְלוּ בְבַיִת אֶחָד אֲסוּרִין לְהִינָּשֵׂא מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי חֲנִינָה בְּרֵיהּ דְּרִבִּי אַבָּהוּ. אָמַר. יִסְבּוֹן בְּאָתָר דְּלָא חָכְמִין לְהוֹן. תַּמָּן תַּנִּינָן. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. אִם עָבַר הַזָּקֵן וּנְשָׂאָהּ. מַה עָבַר. עָבַר עַל דִּבְרֵי סוֹפְרִים. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ שְׁאַל לְרִבִּי יוֹחָנָן. הָדָא אָמְרָה. שְׁנִיּוֹת אֵין לָהֶן הֶפְסֵק. אָמַר לֵיהּ. וְכִי שְׁנַיָּיה לִשְׁנִיּוֹת שְׁנִינוּ לֹא שְׁנַיָּיה לְדִבְרֵי תוֹרָה. וְכוּלְהוֹן מִשּׁוּם כַּלַּת בְּנוֹ. רִבִּי חִזְקִיָּה בְּשֵׁם יוֹנָה. רִבִּי אַבָּהוּ לֹא אָמַר כֵּן אֶלָּא רִבִּי לָעְזָר שְׁאַל לְרִבִּי יוֹחָנָן. שְׁמוֹנָה שְׁנִיּוֹת שָׁנִינוּ וְזֶה הֲרֵי תֵּשַׁע וְכוּלְהוֹן מִשּׁוּם כַּלַּת בְּנוֹ.

הלכה ה

משנה: מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אָח מִכָּל מָקוֹם זוֹקֵק אֶת אֵשֶׁת אָחִיו לַייִבּוּם וְאָחִיו לוֹ לְכָל דָּבָר חוּץ מִמִּי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מִן הַשִּׁפְחָה וּמִן הַנְּכְרִית.

הלכה ו

משנה: מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ בֵּן מִכָּל מָקוֹם פּוֹטֵר אֶת אֵשֶׁת אָבִיו מִן הַייִבּוּם וְחַייָב עַל מַכְתּוֹ וְעַל קִלְלָתוֹ וּבְנוֹ לוֹ לְכָל דָּבָר חוּץ מִמִּי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מִן הַשִּׁפְחָה וּמִן הַנְּכְרִית.

הלכה: מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ בֵּן מִכָּל מָקוֹם כול'. רִבִּי אָבִין בָּעֵי וּבְנוֹ לְכָל דָּבָר. אֲפִילוּ לְפִירְיֵיה וְרִבְיֵיה. וְלֹא שַׁנְיֵיה בֵּן גּוֹי שֶׁבָּא עַל בַּת יִשְׂרָאֵל וְיָלְדָה. בֵּן יִשְׂרָאֵל שֶׁבָּא עַל גּוֹיָה וְיָלְדָה. משום בתיִשְׂרָאֵל וְיָלְדָה. בְּכוֹר לְנַחֲלָה וְאֵינוֹ בְּכוֹר לַכֹּהֵן.

גּוֹי שֶׁבָּא עַל גּוֹיָה וְיָלְדָה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. גּוֹיִם יֵשׁ לָהֶם יְחָסִים. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. גּוֹיִם אֵין לָהֶן יְחָסִין. וְהָא כְתִיב בָּעֵת הַהִיא שָׁלַח מְרוֹדָךְ בַּלְאֲדָן בֶּן בַּלְאֲדָן מֶלֶךְ בָּבֶל סְפָרִים וּמִנְחָה אֶל חִזְקִיָּהוּ. עַל יְדֵי שֶׁכִּיבֵּד זְקֵינוֹ זָכָה לְהִתְיַחֵס. וְהָא כְתִיב וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אָסָא אֶל בֶּן הֲדַד בֶּן טַבְרִימּוֹן בֶּן חֶזְיוֹן מֶלֶךְ אֲרָם הַיּוֹשֵׁב בְּדַמֶּשֶׂק לֵאמֹר. קוֹצֵץ בֶּן קוֹצֵץ. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר כִּי הָמָן בֶּן הַמְדָתָא. וְכִי בֶּן הַמְדָתָא הָיָה. אֶלָּא צוֹרֵר בֶּן צוֹרֵר. אוּף הָכָא קוֹצֵץ בֶּן קוֹצֵץ. אָמַר רִבִּי תַּנְחוּמָא. כְּדֵי מֵשִׁיב רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אֶת רִבִּי יוֹחָנָן. וְהָא כְתִיב וּלְצִיבָא שִׁשָּׁה עָשָׂר בָּנִים וְעֶשְׂרִים עֲבָדִים. וַעֲבָדִים יֵשׁ לָהֶן יִיחוּס. בָּא לְמָנוֹת שׁוֹמְטִין שֶׁלְּמִפִּיבוֹשֶׁת. שִׁפְחָה. הָאִשָּׁה וִילָדֶיהָ תִּהְיֶה לַאדוֹנֶיהָ. נָכְרִית. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי. כְּתִיב לֹא תִתְחַתֵּן בָּם וּכְתִיב כִּי יָסִיר אֶת בִּנְךָ מֵאַחֲרַי. בִּנְךָ מִיִּשְׂרְאֵלִית קָרוּי בִּנְךָ. וְאֵין בִּנְךָ מִגּוֹיָה קָרוּי בִּנְךָ אֶלָּא בְּנָהּ.

יַעֲקֹב אִישׁ כְּפַר נַבּוֹרָיָה אָזַל לְצוֹר. אַתּוֹן שָׁאֲלִין לֵיהּ. מַהוּ מִיגְּזַר בְּרֵיהּ דַּאֲרַמְיְיתָא בְּשׁוּבְתָּא וְסָבַר מֵישְׁרֵי לוֹן מִן הָדָא וַיִּתְיַלְּדוּ עַל מִשְׁפְּחוֹתָם לְבֵית אֲבוֹתָם. שָׁמַע רִבִּי חַגַּיי אָמַר. יֵיתֵי. אַיְיתוּנֵיהּ דְּיֵילְקֵי. אָמַר לֵיהּ. מֵאֵיכָן אַתָּה מַלְקֶינִי. אָמַר לֵיהּ. מִן הָדָא דִכְתִיב וְעַתָּה נִכְרוֹת בְּרִית לֵאלֹהֵינוּ. אָמַר לֵיהּ. מִן הַקַּבָּלָה אַתְּ מַלְקֶינִי. אָמַר לֵיהּ. וְכַתּוֹרָה יֵעָשֶׂה. אָמַר לֵיהּ. מִן הֲדָא אוֹרַיְיָה. אָמַר לֵיהּ. מִן הַהִיא דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי. כְּתִיב לֹא תִתְחַתֵּן בָּם וּכְתִיב כִּי יָסִיר אֶת בִּנְךָ מֵאַחֲרַיי. בִּנְךָ מִיִּשְׂרְאֵלִית קָרוּי בִּנְךָ. וְאֵין בִּנְךָ מִגּוֹיָה קָרוּי בִּנְךָ אֶלָּא בְּנָהּ. אָמַר לֵיהּ. חֲבוֹט חַבְטָךְ דְּהוּא טָבָא בְּקַלְטָא.

הלכה ז

משנה: מִי שֶׁקִּידֵּשׁ אַחַת מִשְּׁתֵּי אֲחָיוֹת וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיזֶה מֵהֶן קִידֵּשׁ נוֹתֵן גֵּט לָזוֹ וְגֵט לָזוֹ. מֵת וְלוֹ אָח אֶחָד חוֹלֵץ לִשְׁתֵּיהֶן. הָיוּ לוֹ שְׁנַיִם אֶחָד חוֹלֵץ וְאֶחָד מְיַיבֵּם. קָדְמוּ וְכָנְסוּ אֵין מוֹצִיאִין מִיָּדָם.

הלכה: מִי שֶׁקִּידֵּשׁ אַחַת מִשְּׁתֵּי אֲחָיוֹת וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיזֶה מֵהֶן קִידֵּשׁ נוֹתֵן גֵּט לָזוֹ וְגֵט לָזוֹ. מֵת וְלוֹ אָח אֶחָד חוֹלֵץ לִשְׁתֵּיהֶן. בְּכָל אָתָר אַתְּ אָמַר. אֵין חֲלִיצָה אַחַר חֲלִיצָה. וְהָכָא אַתְּ אָמַר הָכֵין. כָּאן בְּוַודַּאי כָּאן בְּסָפֵק. הָיוּ לוֹ שְׁנַיִם אֶחָד חוֹלֵץ וְאֶחָד מְיַיבֵּם. בְּכָל אָתָר אַתְּ אָמַר. בְּכָל מָקוֹם שֶׁאוֹמְרִים לוֹ. יַיבֵּם. אֵין אוֹמְרִים לוֹ. חֲלוֹץ. וְהָכָא אָמַר אָכֵין. כָּאן בְּוַודַּאי כָּאן בְּסָפֵק. קָדְמוּ וְכָנְסוּ אֵין מוֹצִיאִין מִיָּדָן.

הלכה ח

משנה: שְׁנַיִם שֶׁקִּידְּשׁוּ שְׁתֵּי אֲחָיוֹת זֶה אֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיזוֹ קִידֵּשׁ וְזֶה אֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיזוֹ קִידֵּשׁ. זֶה נוֹתֵן שְׁנֵי גִיטִּין וְזֶה נוֹתֵן שְׁנֵי גִיטִּין. מֵתוּ לָזֶה אָח וְלָזֶה אָח זֶה חוֹלֵץ לִשְׁתֵּיהֶן וְזֶה חוֹלֵץ

לִשְׁתֵּיהֶן. לָזֶה אֶחָד וְלָזֶה שְׁנַיִם. הַיְחִיד חוֹלֵץ לִשְׁתֵּיהֶן וְהַשְׁנַיִם אֶחָד חוֹלֵץ וְאֶחָד מְיַיבֵּם. קָדְמוּ וְכָנְסוּ אֵין מוֹצִיאִין מִיָּדָן.

הלכה: שְׁנַיִם שֶׁקִּידְּשׁוּ שְׁתֵּי אֲחָיוֹת כול'. תַּנֵּי. אֶחָד יִשְׂרָאֵל וְאֶחָד כֹּהֲנִים כְּסֵדֶר הַזֶּה. הָדָא דְאַתְּ אָמַר בְּשֶׁחָלַץ וְאַחַר כָּךְ יִיבֵּם. אֲבָל אִם יִיבֵּם בַּתְּחִילָּה אָסוּר. שֶׁמָּא יָמוּת אָחִיו וְנִמְצָא כְּבָא עַל אֲחוֹת יְבִמְתּוֹ. אָמַר רַב חִסְדָּא. הָדָא אָמְרָה הַבָּא עַל אֲחוֹת יְבִימְתּוֹ לֹא פְסָלָהּ מִן הַכְּהוּנָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בַּר בָּא. תַּנֵּי רִבִּי חִייָה. הַבָּא עַל אֲחוֹת חֲלוּצָתוֹ לֹא פְסָלָהּ מִן הַכְּהוּנָה.

מֵתוּ לָזֶה אָח וְלָזֶה אָח זֶה חוֹלֵץ לִשְׁתֵּיהֶן וְזֶה חוֹלֵץ לִשְׁתֵּיהֶן. בְּכָל אָתָר אַתְּ אָמַר. אֵין חֲלִיצָה אַחַר חֲלִיצָה. וְהָכָא אָמַר אָכֵין. כָּאן בְּוַודַּאי כָּאן בְּסָפֵק. לָזֶה אֶחָד וְלָזֶה שְׁנַיִם. הַיְחִיד חוֹלֵץ לִשְׁתֵּיהֶן וְהַשְׁנַיִם אֶחָד חוֹלֵץ וְאֶחָד מְיַיבֵּם. בְּכָל אָתָר אַתְּ אָמַר. כָּל מָקוֹם שֶׁ(אֵין) אוֹמְרִים לוֹ. יַיבֵּם. אֵין אוֹמְרִים לוֹ. חֲלוֹץ. וְהָכָא אַתְּ אָמַר אָכֵין. כָּאן בְּוַודַּאי כָּאן בְּסָפֵק. קָדְמוּ וְכָנְסוּ אֵין מוֹצִיאִין מִיָּדָן.

הלכה ט

משנה: לָזֶה שְׁנַיִם וְלָזֶה שְׁנַיִם אָחִיו שֶׁלָּזֶה חוֹלֵץ לָאַחַת וְאָחִיו שֶׁלָּזֶה חוֹלֵץ לָאַחַת. אָחִיו שֶׁל זֶה מְיַיבֵּם חֲלוּצָתוֹ שֶׁלָּזֶה. וְאָחִיו שֶׁל זֶה מְיַיבֵּם חֲלוּצָתוֹ שֶׁלָּזֶה. קָדְמוּ הַשְׁנַיִם וְחָלְצוּ לֹא יְיַבְּמוּ הַשְׁנַיִם אֶלָּא אֶחָד חוֹלֵץ וְאֶחָד מְיַיבֵּם. קָדְמוּ וְכָנְסוּ אֵין מוֹצִיאִין מִיָּדָם.

הלכה: לָזֶה שְׁנַיִם וְלָזֶה שְׁנַיִם כול'. הָדָא דְאַתְּ אָמַר בְּיִשְׂרָאֵל אֲבָל בְּכֹהֲנִים אָסוּר.

הלכה י

משנה: מִצְוָה בַּגָּדוֹל לְיַיבֵּם וְאִם קָדַם הַקָּטָן זָכָה. הַנִּטְעָן עַל הַשִּׁפְחָה וְנִשְׁתַּחְרְרָה אוֹ עַל הַנָּכְרִית וְנִתְגַּיְּירָה הֲרֵי זֶה לֹא יִכְנוֹס וְאִם כָּנַס אֵין מוֹצִיאִין מִיָּדוֹ. הַנִּטְעָן עַל אֵשֶׁת אִישׁ וְהוֹצִיאוּהָ מִתַּחַת יָדוֹ אַף עַל פִּי שֶׁכָּנַס יוֹצִיא.

הלכה: מִצְוָה בַּגָּדוֹל לְיַיבֵּם וְאִם קָדַם הַקָּטָן זָכָה כול'. מִצְוָה בַּגָּדוֹל לְיַיבֵּם. שֶׁנֶּאֱמַר וְהָיָה הַבְּכוֹר אֲשֶׁר תֵּלֵד. מַה אֲנָן קַיְימִין. אִם בְּנוֹלָד. יֹאמַר קְרַייָא יָקוּם עַל שֵׁם אָבִיו הַמֵּת. אֶלָּא עַד שֶׁיִּהֵא הַנּוֹלָד בְּכוֹר. מֵעַתָּה אֲפִילּוּ הָיוּ לוֹ בָנִים וּמֵתוּ וְאַחַר כָּךְ מֵת הוּא לֹא תִהְיֶה אִשְׁתּוֹ זְקוּקָה לְיִיבּוּם. וְיֹאמַר קְרַייָה וּבָנִים לֹא הָיוּ לוֹ. אֶלָּא אִם אֵינוֹ עִנְיָין לַנּוֹלָד תְּנֵיהוּ עִנְיָין לַמְיַיבֵּם. מִצְוָה בַּגָּדוֹל לְיַיבֵּם.

הַנִּטְעָן עַל הַשִּׁפְחָה וְנִשְׁתַּחְרְרָה אוֹ עַל הַנָּכְרִית וְנִתְגַּיְּירָה הֲרֵי זֶה לֹא יִכְנוֹס. קִידֵּשׁ כְּמִי שֶׁכָּנַס. אָמַר [מְדִין] שֶׁלֹּא לְכָנוֹס וְכָנַס מוֹצִיאוֹ מִיָּדוֹ. גִּירַשׁ מַהוּ שֶׁיַּחֲזִיר. אִם אוֹמֵר אַתְּ כֵּן לֹא נִמְצֵאת מוֹצִיא לִיזָה עַל בָּנֶיהָ. הַנִּטְעָן עַל אֵשֶׁת אִישׁ. רַב אָמַר בְּנִטְעָן בְּעֵדִים. רִבִּי יוֹסֵי

בָּעֵי. אִם בְּנִטָּעָן בְּעֵדִים בְּהָא תַנֵּי [וְהוֹצִיאָהּ] מִתַּחַת יָדוֹ. אַף עַל פִּי שֶׁכָּנַס יוֹצִיא. וּמִתַּחַת יְדֵי אַחֵר יְקַיֵּים. אִם נִטָּעָן בְּעֵדִים אֲפִילוּ מִתַּחַת יְדֵי אַחֵר יוֹצִיא. אֶלָּא כֵּן אֲנָן קַיְימִין בְּנִטָּעָן שֶׁלֹּא בְעֵדִים [וְהוֹצִיאָהּ] מִתַּחַת יְדֵי אַחֵר יְקַיֵּים.

הלכה יא

משנה: הַמֵּבִיא גֵּט מִמְּדִינַת הַיָּם וְאָמַר בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נֶחְתַּם לֹא יִשָּׂא אֶת אִשְׁתּוֹ. מֵת הָרַגְנוּהוּ אוֹ הֲרַגְנוּהוּ לֹא יִשָּׂא אֶת אִשְׁתּוֹ. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הָרַגְתִּיו לֹא תִינָּשֵׂא אִשְׁתּוֹ הֲרַגְנוּהוּ תִּינָּשֵׂא אִשְׁתּוֹ.

הלכה: הַמֵּבִיא גֵּט מִמְּדִינַת הַיָּם וְאָמַר. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם כול'. מַהוּ נֶאֱמָן. שְׁמוּאֵל אָמַר. נֶאֱמָן לִיתֵּן גֵּט. אַסִּי אָמַר נֶאֱמָן לִכְנוֹס. רַב הוּנָא אָמַר בְּשֵׁם רַב. נֶאֱמָן לִכְנוֹס. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר נֶאֱמָן לִכְנוֹס וְאֵין לְמֵידִין הֵימֶינּוּ דָּבָר אַחֵר. מַהוּ אֵין לְמֵידִין הֵימֶינּוּ דָּבָר אַחֵר. אַחַת מִשְּׁתוֹתַיי מָכַרְתִּי וְאֵינִי יוֹדֵעַ לְמִי מָכַרְתִּיהָ. וּבָא אֶחָד וְאָמַר. אֲנִי הוּא שֶׁלְּקַחְתִּיהָ. לֹא כָל הֵימֶינּוּ. אַף בְּקִידּוּשִׁין כֵּן. אַחַת מִבְּנוֹתַיי קִידַּשְׁתִּי וְאֵינִי יוֹדֵעַ לְמִי קִידַּשְׁתִּיהָ. וּבָא אֶחָד וְאָמַר. אֲנִי קִידַּשְׁתִּיהָ. לֹא כָל הֵימֶינּוּ. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רַב. הַמֵּבִיא גֵּט מִמְּדִינַת הַיָּם וְאָמַר. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתַּם. לֹא יִשָּׂא אֶת אִשְׁתּוֹ. תַּמָּן הוּחְזְקָה אֵשֶׁת אִישׁ בְּפָנֵי הַכֹּל. בְּרַם הָכָא לֹא הוּחְזְקָה אֵשֶׁת אִישׁ אֶלָּא בְּפָנַי שְׁנַיִם. לְכְשֶׁיָּבוֹאוּ שְׁנַיִם וְיֹאמְרוּ. זֶה הוּא שֶׁקִּידֵּשׁ. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. זֶה אוֹמֵר. אֲנִי קִידַּשְׁתִּיהָ. וְזֶה אוֹמֵר. אֲנִי קִידַּשְׁתִּיהָ. שְׁנֵיהֶן נוֹתְנִין גֵּט. וְאִם רָצוּ אֶחָד נוֹתֵן גֵּט וְאֶחָד כּוֹנֵס. פְּתַר לָהּ בְּאוֹמֵר. לְאֶחָד מִשְּׁנֵי אֵילּוּ קִידַּשְׁתִּיהָ וְאֵינִי יוֹדֵעַ אֵי זֶה הוּא. רִבִּי זְעִירָא רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. קָדַם אֶחָד מֵהֶן וְכָנַס (אֵין) מוֹצִיאִין מִיָּדוֹ. הָדָא דְאָתְּ אָמַר. בְּשֶׁזֶּה אוֹמֵר. אֲנִי קִידַּשְׁתִּיהָ. וְזֶה אוֹמֵר. אֲנִי קִידַּשְׁתִּיהָ. וְקָדַם אֶחָד מֵהֶן וְכָנַס. אֲבָל אִם אָמַר אֲנִי קִידַּשְׁתִּיהָ. וּכְנָסָהּ. וּבָא אַחֵר וְאָמַר. אֲנִי קִידַּשְׁתִּיהָ. לֹא כָל הֵימֶינּוּ. וְתַנֵּי כֵן. אִם מִשֶּׁכְּנָסָהּ בָּא אַחֵר וְאָמַר. אֲנִי קִידַּשְׁתִּיהָ. לֹא כָל הֵימֶינּוּ.

מַה נַפְשֵׁךְ. קְטָלֵיהּ. הֶחְשׁוּד עַל הַדָּבָר לֹא דָנוּ וְלֹא מֵעִידוּ. לֹא קְטָלֵיהּ. בַּחַיִּים הוּא. הָרַגְנוּהוּ. מֵעַתָּה קְטָלֵיהּ. תִּינָּשֵׂא לַאֲחֵרִים וְלֹא לוֹ. אָמְרוּ לִפְנֵי רִבִּי יוּדָה. מַעֲשֶׂה בְּלֵיסְטִיס אֶחָד שֶׁנִּתְפַּס בְּקַיְסָרִין שֶׁבְּקַפַּדּוֹקִיָּא. עִם כְּשֶׁהוּא יוֹצֵא לִיהָרֵג אָמַר לָהֶן. צְאוּ וְאִמְרוּ לְאִשְׁתּוֹ שֶׁלִּשְׁמְעוֹן בֶּן כָּהֲנָא שֶׁהָרַגְתִּיו בִּכְנִיסָתוֹ לְלוֹד. וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים וְקִיְּימוּ אֶת דְּבָרָיו. אָמַר לָהֶן רִבִּי יוּדָה. מִשָּׁם רְאָיָיה. וַהֲלֹא לֹא אָמַר אֶלָּא הָרַגְנוּהוּ.

הלכה יב

משנה: הֶחְכָּם שֶׁאָסַר אֶת הָאִשָּׁה בְּנֶדֶר עַל בַּעֲלָהּ הֲרֵי זֶה לֹא יִשָּׂאֶנָּה. מֵיאֵינָה אוֹ שֶׁחָלְצָה בְּפָנָיו יִשָּׂאֶנָּה. מִפְּנֵי שֶׁהוּא בֵּית דִּין. וְכוּלָּן שֶׁהָיוּ לָהֶן נָשִׁים וְמֵתוּ מוּתָּרוֹת לְהִינָּשֵׂא לָהֶן

וְכוּלָּן שֶׁנִּישְׂאוּ לַאֲחֵרִים וְנִתְגָּרְשׁוּ אוּ שֶׁנִּתְאַלְמְנוּ מוּתָּרוֹת לְהִינָּשֵׂא לָהֶם. וְכוּלָּן מוּתָּרוֹת לִיבְנֵיהֶם וְלַאֲחֵיהֶם.

הלכה: הֶחָכָם שֶׁאָסַר אֶת הָאִשָּׁה בְּנֶדֶר עַל בַּעֲלָהּ כול'. הֶחָכָם שֶׁאָסַר אֶת הָאִשָּׁה בְּנֶדֶר עַל בַּעֲלָהּ הֲרֵי זֶה לֹא יִשָּׂאֶנָּה. אוֹמֵר אֲנִי. לְכָךְ מִתְכַּוְּין מִתְּחִילָּה. מֵיאֲנָה אוֹ שֶׁחָלְצָה בְּפָנָיו יִשָּׂאֶינָּה מִפְּנֵי שֶׁהוּא בֵּית דִּין. שְׁאֵין שְׁנַיִם מְצוּיִין לַחֲטוֹא מִפְּנֵי אֶחָד. תַּמָּן תַּנִּינָן. הַמַּפְקִיד פֵּירוֹת אֵצֶל חֲבֵירוֹ אֲפִילּוּ הֵן אוֹבְדִין לֹא יִגַּע בָּהֶן. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. יְמְכוֹר בִּפְנֵי בֵית דִּין מִפְּנֵי הַשֵּׁב אֲבֵידָה לַבְּעָלִים. אָמַר [רִבִּי] אַבָּא בַּר יַעֲקֹב בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הֲלָכָה כְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. מַה יְהֵא בְדָמִים. רַב יְהוּדָה אָמַר. מַחֲלוֹקֶת רִבִּי עֲקִיבָה וְרִבִּי טַרְפוֹן. תְּנֵיי בֵּית דִּין. לֹא יִקָּחוּ. רִבִּי עֲקִיבָה אָמַר. רִבִּי חִיָּיה בֵּירִבִּי שַׁבָּתַי מַקְשֶׁה. הָכָא אַתְּ אָמַר מֵיאֲנָה אוֹ שֶׁחָלְצָה בְּפָנָיו יִשָּׂאֶינָּה מִפְּנֵי שֶׁהוּא בֵּית דִּין. וְהָכָא אַתְּ אָמַר הָכֵין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. תַּמָּן הַמִּקָּח דַּרְכּוֹ לְהִשְׁתַּלֵּשׁ. בְּרַם הָכָא אֵין שְׁנַיִם מְצוּיִין לַחֲטוֹא מִפְּנֵי אֶחָד.

וְכוּלָּן שֶׁהָיוּ לָהֶם נָשִׁים וְמֵתוּ מוּתָּרוֹת לְהִינָּשֵׂא לָהֶן. לֹא אָמַר אֶלָּא מֵתוּ. הָא אִם נִתְגָּרְשׁוּ לֹא. וְכוּלָּן שֶׁנִּשְׂאוּ לַאֲחֵרִים וְנִתְאַלְמְנוּ אוּ נִתְגָּרְשׁוּ מוּתָּרוֹת לְהִינָּשֵׂא לָהֶן. שְׁאֵין אָדָם מָצוּי לַחֲטוֹא לְאַחַר זְמָן. וְכוּלָּן מוּתָּרוֹת לִיבְנֵיהֶן וְלַאֲחֵיהֶן. שְׁאֵין אָדָם מָצוּי לַחֲטוֹא לֹא מִפְּנֵי בְנוֹ וְלֹא מִפְּנֵי אָחִיו.

פרק ג

הלכה א

משנה: אַרְבָּעָה אַחִין שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אֲחָיוֹת. מֵתוּ אֶת הַנְּשׂוּאִין אֶת הָאֲחָיוֹת הֲרֵי אֵלּוּ חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְייַבְּמוֹת. וְאִם קָדְמוּ וְכָנְסוּ יוֹצִיאוּ. רִבִּי לְעָזָר אוֹמֵר בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים יְקַיֵּימוּ וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים יוֹצִיאוּ.

הלכה: אַרְבָּעָה אַחִין שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אֲחָיוֹת כול'. אִילּוּ אַרְבָּעָה אַחִין שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי נָכְרִיּוֹת שֶׁמָּא אֵינָן מִתְייַבְּמוֹת. שַׁנְייָא הִיא הָכָא שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אִיסּוּר אֲחָיוֹת. מַעֲתָּה לֹא יְהוּ צְרִיכוֹת הִימֵּינוּ חֲלִיצָה. אָמַר רִבִּי מַתַּנְיָה. עַל יְדֵי זִיקָה. וְאֵין בּוֹ אִיסּוּר אֲחָיוֹת בְּרוּרוֹת.

תַּמָּן תַּנִּינָן. שׁוֹמֶרֶת יָבָם שֶׁקִּידֵּשׁ אָחִיו אֶת אֲחוֹתָהּ. מִשּׁוּם רִבִּי יוּדָה בֶּן בָּתֵירָה אָמְרוּ. אוֹמֵר לוֹ. הַמְתֵּן עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה מַעֲשֶׂה. חָלְצוּ אַחִים אוֹ כָנְסוּ (...) מֵת הַיָּבָם מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בְּגֵט וְאֶת אֵשֶׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה. לֹא אָמַר אֶלָּא מֵתָה יְבִמְתּוֹ מוּתָּר בְּאִשְׁתּוֹ. אֲבָל מֵתָה אִשְׁתּוֹ אָסוּר בִּיבִמְתּוֹ. וְאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. זוֹ דִּבְרֵי רִבִּי לְעָזָר. אֲבָל דִּבְרֵי חֲכָמִים מֵתָה אִשְׁתּוֹ מוּתָּר

בִּיבִמְתּוֹ. מֵתָה יְבִמְתּוֹ מוּתָּר בְּאִשְׁתּוֹ.] אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. דִּבְרֵי חֲכָמִים כָּל דָּבָר שֶׁהוּא בָּא מַחְמַת הַגּוֹרֶם בָּטַל הַגּוֹרֶם בָּטַל הָאִיסּוּר. וּדְרִבִּי לְעֶזֶר. אֲפִילּוּ בָטַל הַגּוֹרֶם הָאִיסּוּר בְּמָקוֹמוֹ. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי חֲנִינָה בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן. הָכָא אַתְּ אָמַר. מֵתָה יְבִמְתּוֹ מוּתָּר בְּאִשְׁתּוֹ. מֵתָה אִשְׁתּוֹ מוּתָּר בִּיבִמְתּוֹ. וְהָכָא אַתְּ אָמַר אָכֵין. אָמַר לֵיהּ. אֵינִי יוֹדֵעַ טַעַם אֲחָיוֹת יְבָמוֹת. רִבִּי הִילָא רִבִּי יַסָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא דוֹמֶה אִיסּוּר אֲחָיוֹת יְבָמוֹת לְאִיסּוּר אֲחָיוֹת שֶׁאֵינָן יְבָמוֹת. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. תִּיפְתָּר שֶׁנָּפַל הַבַּיִת עַל שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת. רִבִּי יוֹסֵה בָּעֵי. אִם בְּשֶׁנָּפַל הַבַּיִת עַל שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת בְּדָא אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. אֵינִי יוֹדֵעַ טַעַם אֲחָיוֹת יְבָמוֹת [מְהֵן]. אֶלָּא בְּשֶׁמֵּתוּ זֶה אַחַר זֶה. הֲווֹן בָּעֵיי מֵימַר. מַה צְרִיכָה לְרִבִּי יוֹחָנָן מֵתָה הַשְּׁנִייָה לָמָּה אֵינוֹ מוּתָּר בָּרִאשׁוֹנָה. אֲבָל אִם מֵתָה הָרִאשׁוֹנָה יְהֵא אָסוּר בַּשְּׁנִייָה. אָמַר רִבִּי [יוּדָן]. הִיא דָא הִיא דָא. צְרִיכָה לֵיהּ. וְלֵית זִיקָה כְּלוּם. אִילּוּ שְׁלֹשָׁה אַחִין. שְׁנַיִם מֵאָב וְלֹא מֵאֵם. שְׁנַיִם מֵאֵם וְלֹא מֵאָב. מֵת בְּנוֹ שֶׁלָּאָב תְּחִילָּה. לֹא הִסְפִּיק הַשֵּׁינִי לְהַחֲלִיץ וּלְיַיבֵּם עַד שֶׁמֵּת וְנָפְלָה לִפְנֵי אָחִיו מֵאִמּוֹ. שֶׁמָּא אֵינוֹ מוּתָּר בָּהּ. אֵין מַאֲמָר זִיקָה כְּלוּם. יְהֵא אָסוּר בָּהּ מִשּׁוּם אֵשֶׁת אָחִיו מֵאִמּוֹ. מַהוּ שֶׁיְּהֵא לָהּ צָרָה. רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי אֲבִינָא. קַל וָחוֹמֶר. מַה אִם אָחוֹת חֲלוּצָתוֹ [שֶׁהִיא] מִדִּבְרֵיהֶם נָתְנוּ לָהּ חֲכָמִים צָרָה. כָּאן שֶׁיֵּשׁ כָּאן אִיסּוּר אֲחָיוֹת לֹא כָּל שֶׁכֵּן. בִּתּוֹ פְּשִׁיטָא לָךְ שֶׁיְּהֵא לָהּ צָרָה. רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי אֲבִינָא. תַּנֵּי תַמָּן. חֲלָצוּ הַצָּרוֹת נִפְטְרוּ הָאֲחָיוֹת. (לֹא) חָלְצוּ אֲחָיוֹת לֹא נִפְטְרוּ הַצָּרוֹת. וּכְמַה דְאַתְּ אָמַר. חָלְצוּ הַצָּרוֹת נִפְטְרוּ אֲחָיוֹת. וְדִכְוָותָהּ אֲפִילּוּ חָלְצוּ אֲחָיוֹת יִפְטְרוּ צָרוֹת. אֶלָּא כְּרִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי. דְּרִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר. בּוֹאוּ וּנְתַקֵּן שֶׁיְּהוּ צָרוֹת חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְייַבְּמוֹת. וְהִתְקִינוּ. לֹא כֵן תַּנֵּי. לֹא הִסְפִּיקוּ לְהַתְקִין עַד שֶׁנִּטְרְפָה הַשָּׁעָה. אֶלָּא כְּבֵית שַׁמַּי. דְּבֵית שַׁמַּי מִתִּירִין אֶת הַצָּרוֹת לָאַחִין. אָמַר רִבִּי פִּינְחָס קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. אֵין כְּבֵית שַׁמַּי (אלא) אֲפִילּוּ חָלְצוּ הַצָּרוֹת לֹא נִפְטְרוּ אֲחָיוֹת. וְתַנְיִנָן. רִבִּי לְעֶזֶר אָמַר. מְשׁוּם בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים. יְקַיְּימוּ. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים. יוֹצִיאוּ. הֲווּ תְּרֵין תַּנָּאִין אִינּוּן עַל דְּבֵית שַׁמַּי. חַד אָמַר. חָלְצוּ צָרוֹת נִפְטְרוּ אֲחָיוֹת. וְחָרָנָה אָמַר. חָלְצוּ צָרוֹת לֹא נִפְטְרוּ אֲחָיוֹת.

תַּנֵּי. אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר. קוֹל הֲווּי בֵּית הִלֵּל בַּדָּבָר הַזֶּה. מַה. לְגַנַּאי. לִשְׁבָח. מְלִיזִים. מַה אִיסּוּר יֵשׁ כָּאן. אַשְׁכַּח תַּנֵּי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן. אִם קָדְמוּ וְכָנְסוּ יְקַיְּימוּ. וְהֵן שֶׁבָּעֲלוּ שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּאַבָּא שָׁאוּל מוּתָּר לְבָעוֹל כַּתְּחִילָּה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן וְהוּא שֶׁעָבַר וּבָעַל. כָּנַס הָרִאשׁוֹן וּבָעַל אוֹמֵר לַשֵּׁינִי שֶׁיִּבְעוֹל. לֹא בָעַל הָרִאשׁוֹן אָסוּר לִבְעוֹל בְּעִילָה שְׁנִייָה. שֶׁמָּא יָמוּת אֶחָד מֵהֶן וְנִמְצָא כְּבָא עַל אַחוֹת יְבִמְתּוֹ. תַּנֵּי מֵת הַשֵּׁינִי הָרִאשׁוֹן מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בְּגֵט וְאֶת אֵשֶׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה אֲפִילּוּ מֵת הַשֵּׁינִי. לֹא רִבִּי שִׁמְעוֹן הִיא.

דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר אֶת הַשֵּׁנִייָה מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיִּיבּוּם. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. קַיְימְתִּיהָ. כָּל יְבָמָה שֶׁנִּרְאֵית לָצֵאת בַּחֲלִיצָה אֵינָהּ מוּתֶּרֶת בְּלֹא חֲלִיצָה.

הָיְתָה לְרֹאשׁוֹנָה צָרָה חָלַץ לָהּ. נִפְטְרָה צָרָתָהּ וּבָא עָלֶיהָ. בִּיאַת אִיסּוּר הִיא וְלֹא נִפְטְרָה צָרָתָהּ. חָלַץ לָהּ וּבָא עָלֶיהָ. מַה נַפְשֵׁךְ. אִם בַּחֲלִיצָה הִיא תַּתִּיר. אִם בְּבִיאָה הִיא תַּתִּיר. אָמַר רִבִּי יוּדָן. קַיְימְתִּי כְהָדָא. הַכּוֹנֵס אֶת יְבִמְתּוֹ וְנִמְצֵאת מְעוּבֶּרֶת. כְּמַה דְתֵימַר תַּמָּן. צָרָתָהּ לֹא תִינָּשֵׂא עַד שֶׁתֵּדַע בְּמַה הִיא נִיתֶּרֶת אִם בְּעוּבָּר אִם בְּבִיאָה. אַף הָכָא צָרָתָהּ לֹא תִינָּשֵׂא עַד שֶׁתֵּדַע בְּמַה הִיא נִיתֶּרֶת אִם בַּחֲלִיצָה אִם בְּבִיאָה.

הָיָה לַשֵּׁנִייָה צָרָה. כּוֹנֵס אֶת הַצָּרָה וּמְקַיֵּים אֶת אִשְׁתּוֹ וְאָסוּר בַּשֵּׁנִייָה. הָדָא הִיא מוּתָּר הוּא אָדָם בַּאֲחוֹת צָרַת חֲלוּצָתוֹ. וְיֵהֵא אָסוּר בְּצָרָה מִשּׁוּם צָרַת אֲחוֹת חֲלוּצָתוֹ. אָמַר רִבִּי יוּדָן. אִילּוּ בִיקֵּשׁ לִבְעוֹל אֶת הַצָּרָה עַד שֶׁלֹּא כָנַס שֶׁמָּא אֵינוֹ מוּתָּר בָּהּ. כַּתְּחִילָּה הוּא מוּתָּר בָּהּ וּבְסוֹף הוּא אָסוּר. אִם אוֹמֵר אַתְּ כֵּן נִמְצֵאתָה עוֹשֶׂה צָרָה לְאַחַר מִיתָה. וְאֵין צָרָה לְאַחַר מִיתָה.

הָיוּ חֲמִשָּׁה אַחִין שְׁלִשָּׁה מֵהֶן נְשׂוּאִין לְשָׁלֹשׁ אֲחָיוֹת וָמֵתוּ. רַב אָמַר זֶה חוֹלֵץ לְאַחַת וְזֶה חוֹלֵץ לְאַחַת וְהַשְּׁלִישִׁית חוֹלֶצֶת מֵאֵי זֶה מֵהֶן שֶׁיִּרְצֶה. שְׁמוּאֵל אָמַר. זֶה חוֹלֵץ לְאַחַת וְזֶה חוֹלֵץ לְאַחַת וְהַשְּׁלִישִׁית חוֹלֶצֶת מִשְּׁנֵיהֶן. רַב אוֹמֵר חֲלִיצָה קִינְיָין. שְׁמוּאֵל אָמַר. חֲלִיצָה פְּטוֹר. רִבִּי זְעִירָא אָמַר. חֲלִיצָה קִינְיָין. רִבִּי הִילָא אָמַר. חֲלִיצָה פְּטוֹר. מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנִין אָמְרִין. חֲלִיצָה פְּטוֹר. שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן. מַה בֵּין חוֹלֵץ וּמַה בֵּין מְגָרֵשׁ. אָמַר לֵיהּ. אַתְּ סָבוּר חֲלִיצָה קִנְיָין. אֵינָהּ אֶלָּא פְּטוֹר. אֵין הָאַחִין חַיְיבִין עָלֶיהָ מִשּׁוּם אִשְׁתּוֹ שֶׁלַּחוֹלֵץ אֲבָל חַיְיבִין עָלֶיהָ מִשּׁוּם אִשְׁתּוֹ שֶׁלַּמֵּת. לֵוִי אָמַר. זִיקָה קִנְיָין. וְכָל אַחַת וְאַחַת צְרִיכָה חֲלִיצָה מִשְּׁנֵיהֶן.

מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל שְׁמוּאֵל. הַחוֹלֵץ לִיבִמְתּוֹ הוּא אָסוּר בְּקְרוֹבוֹתֶיהָ וְהִיא אֲסוּרָה בְּקְרוֹבָיו. שַׁנְייָא הִיא הָכָא שֶׁכְּבָר נִרְאֶה לִפְטוֹר בָּהּ. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רַב. הַחוֹלֵץ לִיבִמְתּוֹ וְנַעֲשָׂא אֲחִיו אֶת אֲחוֹתָהּ וְמֵת חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְייַבֶּמֶת. הָדָא מְסַייְעָא לְמָאן דְּאָמַר. חֲלִיצָה פְּטוֹר. בְּרַם הָכָא כְּמָאן דְּאָמַר. חֲלִיצָה קִינְיָין. וְיֵשׁ אָדָם מִתְכַּוֵּין לִקְנוֹת שְׁתֵּי אֲחָיוֹת כְּאַחַת. פָּתַר לָהּ. לְאַחַר מִיתָה. אֵין לְאַחַר מִיתָה יִיבּוּם. פָּתַר לָהּ כְּרִבִּי לָעְזָר. דְּרִבִּי לָעְזָר אָמַר. אַף עַל פִּי שֶׁבָּטֵל הַגּוֹרָם הָאִיסּוּר בִּמְקוֹמוֹ. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רַב. שְׁלִשָּׁה אַחִין שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אֲחָיוֹת וְאֶחָד מוּפְנֶה. מֵת אֶחָד מִבַּעֲלֵי אֲחָיוֹת וְעָשָׂה בָהּ הַמּוּפְנֶה מַאֲמָר וְאַחַר כָּךְ מֵת אָחִיו הַשֵּׁינִי. בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים. אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ וְהַלָּזוּ תֵּצֵא מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה. בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בְּגֵט [וּבַחֲלִיצָה] וְאֶת אֵשֶׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה. הָדָא מְסַייְעָא לְמָאן דְּאָמַר. חֲלִיצָה קִנְיָין. [בְּרַם כְּמָאן דְּאָמַר חֲלִיצָה קִנְיָין.] וְיֵשׁ אָדָם מִתְכַּוֵּין לִקְנוֹת שְׁתֵּי

אֲחָיוֹת כְּאַחַת. פָּתַר לָהּ לְאַחַר מִיתָה. וְאֵין לְאַחַר מִיתָה יִיבּוּם. פָּתַר לָהּ כְּרִבִּי לָעְזָר. דְּרִבִּי לָעְזָר אָמַר. אַף עַל פִּי שֶׁבָּטֵל הַגּוֹרָם הָאִיסּוּר בִּמְקוֹמוֹ. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רַב. שׁוֹמֶרֶת יָבָם שֶׁקִּידֵּשׁ אָחִיו אֶת אֲחוֹתָהּ. מִשּׁוּם רִבִּי יוּדָה בֶּן בָּתֵירָה אָמְרוּ. אוֹמֵר לוֹ. הַמְתֵּן עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה מַעֲשֶׂה. חָלְצוּ אַחִין אוֹ כָּנְסוּ יַכְנְסוּ אֶת אִשְׁתּוֹ. מֵתָה הַיְבָמָה יַכְנִיס. מֵת הַיָּבָם מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בְּגֵט וְאֶת אֵשֶׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה. הָדָא מְסַיְיעָא לְמָאן דְּאָמַר. חֲלִיצָה פְּטוֹר. בְּרַם כְּמָאן דְּאָמַר חֲלִיצָה קִנְיָין. יֵשׁ אָדָם מִתְכַּוֵּין לִקְנוֹת שְׁתֵּי אֲחָיוֹת כְּאַחַת. פָּתַר לָהּ כְּרִבִּי לָעְזָר. דְּרִבִּי לָעְזָר אָמַר. אַף עַל פִּי שֶׁבָּטֵל הַגּוֹרָם הָאִיסּוּר בִּמְקוֹמוֹ. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רַב. כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁמֵּת אָחִיו. חוֹלֵץ וְלֹא מְיַיבֵּם. הָדָא מְסַיְיעָא לְמָאן דְּאָמַר. חֲלִיצָה פְּטוֹר. בְּרַם כְּמָאן דְּאָמַר חֲלִיצָה קִנְיָין. אוֹמְרִים לוֹ. עֲבוֹר עַל דִּבְרֵי תוֹרָה. הָתִיב רִבִּי חָמָא חֲבֵרִין דְּרַבָּנָן. וְהָא מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רַב. שְׁלֹשָׁה אַחִין. שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אֲחָיוֹת אוֹ אִשָּׁה וּבִתָּהּ אוֹ אִשָּׁה וּבַת בִּתָּהּ אוֹ אִשָּׁה וּבַת בְּנָהּ. הֲרֵי אֵילּוּ חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְיַיבְּמוֹת. שַׁנְייָא הִיא אִיסּוּר אִשָּׁה וּבִתָּהּ בֵּין בַּחַיִּים בֵּין לְאַחַר מִיתָה. אִילֵּין תְּרֵין אַחֲרְיָיתָא פְלִיגִי עַל רַב וְלֵית לְהוֹן קַייָמִים.

הלכה ב

משנה: הָיְתָה אַחַת מֵהֶן אֲסוּרָה עַל הָאֶחָד אִיסּוּר עֶרְוָה אָסוּר בָּהּ וּמוּתָּר בַּאֲחוֹתָהּ וְהַשֵּׁנִי אָסוּר בִּשְׁתֵּיהֶן. אִיסּוּר מִצְוָה אוֹ אִיסּוּר קְדוּשָּׁה חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְיַיבְּמוֹת. הָיְתָה אַחַת מֵהֶן אֲסוּרָה עַל זֶה אִיסּוּר עֶרְוָה וְהַשֵּׁנִייָה אֲסוּרָה עַל זֶה אִיסּוּר עֶרְוָה. הָאֲסוּרָה לָזֶה מוּתֶּרֶת לָזֶה וְהָאֲסוּרָה לָזֶה מוּתֶּרֶת לָזֶה. וְזוֹ הִיא שֶׁאָמְרוּ אֲחוֹתָהּ שֶׁהִיא יְבִמְתָּהּ אוֹ חוֹלֶצֶת אוֹ מִתְיַיבֶּמֶת.

הלכה: הָיְתָה אַחַת מֵהֶן אֲסוּרָה כול'. אָנַס אִשָּׁה וְיָלְדָה בַת וְהָלְכָה וְנִישֵּׂאת לְאָחִיו וְלָהּ אֲחוֹת מֵאִישׁ אַחֵר נְשׂוּאָה לְאָחִיו הַשֵּׁינִי וּמֵת בְּלֹא בָנִים. הֲרֵי זֶה אָסוּר בְּבִתּוֹ וּמוּתָּר בַּאֲחוֹתָהּ. הָדָא הִיא אֲחוֹתָהּ שֶׁהִיא יְבִמְתָּהּ מִתְיַיבֶּמֶת.

הָיְתָה אַחַת מֵהֶן אֲסוּרָה כול'. אָנַס אִשָּׁה וְיָלְדָה בַת וּבָא אָחִיו וַאֲנָסָהּ וְיָלְדָה בַת וְנִשְׁאוּ שְׁתֵּיהֶן לִשְׁנֵי אַחִים מֵאָב אֲבָל לֹא מֵאֵם. זֶה אָסוּר בְּבִתּוֹ וּמוּתָּר בַּאֲחוֹתָהּ וְזֶה אָסוּר בְּבִתּוֹ וּמוּתָּר בַּאֲחוֹתָהּ. הָדָא הִיא הָאָסוּר לָזֶה מוּתָּר לָזֶה וְהָאָסוּר לָזֶה מוּתָּר לָזֶה.

הלכה ג

משנה: שְׁלֹשָׁה אַחִין. שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אֲחָיוֹת אוֹ אִשָּׁה וּבִתָּהּ אוֹ אִשָּׁה וּבַת בִּתָּהּ אוֹ אִשָּׁה וּבַת בְּנָהּ. הֲרֵי אֵילּוּ חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְיַיבְּמוֹת. וְרִבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר. הָיְתָה אַחַת מֵהֶן אֲסוּרָה עַל הָאֶחָד אִיסּוּר עֶרְוָה אָסוּר בָּהּ וּמוּתָּר בַּאֲחוֹתָהּ. אִיסּוּר מִצְוָה אוֹ אִיסּוּר קְדוּשָּׁה חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְיַיבְּמוֹת. וְרִבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר.

הלכה: שְׁלֹשָׁה אַחִין. שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אֲחָיוֹת כול'. עוּלָּא בַּר יִשְׁמָעֵאל אָמַר. כָּךְ פֵּירְשָׁהּ רִבִּי הוֹשַׁעְיָה אֲבִי הַמִּשְׁנָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר אֶת הַשְּׁנַיָּיה מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיִּיבּוּם. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. חֲבוּרָה הָיְתָה מַקְשָׁה שֶׁלֹּא עָלַת עַל דַּעַת שֶׁיִּקְנֶה אָדָם שְׁתֵּי אֲחָיוֹת כְּאַחַת. אָמַר רִבִּי חֲנִינָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא וּפְלִיגָא. וְלָמָּה רִבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר אֶת הַשְּׁנַיָּיה מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיִּיבּוּם. אָמַר לֵיהּ. שֶׁלֹּא עָלַת עַל דַּעַת שֶׁיִּקְנֶה אָדָם שְׁתֵּי אֲחָיוֹת כְּאַחַת. תַּמָּן אָמְרִין. דִּבְרֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן אֵין זִיקָה נוֹפֶלֶת לִמְקוֹם זִיקָה. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. וְהוּא שֶׁעָבַר וּבָעַל. הֵיךְ עֲבִידָא. קִידֵּשׁ אֶחָד מִן הַשּׁוּק אֶת הַשְּׁנַיָּיה. עַל דַּעְתִּין דְּרַבָּנִן קִידּוּשִׁין גְּמוּרִין. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לָעְזָר קִידּוּשִׁין תְּלוּיִין. לְכְשֶׁיְּבַעֵל אֶת הָרִאשׁוֹנָה קִידּוּשִׁין תּוֹפְסִין אֶת הַשְּׁנַיָּיה. בָּא עַל הַשְּׁנַיָּיה. עַל דַּעְתִּין דְּרַבָּנִן בִּיאַת עֶרְוָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לָעְזָר אֵינָהּ בִּיאַת עֶרְוָה. מֻתָּר הָרִאשׁוֹנָה. עַל דַּעְתִּין דְּרַבָּנִין מוּתָּר בַּשְּׁנַיָּיה.

הָיָה לְרִאשׁוֹנָה צָרָה. כּוֹנֵס צָרָה וּמְקַיֵּים אֶת אִשְׁתּוֹ וְאָסוּר בַּשְּׁנַיָּיה. הָדָא הִיא מוּתָּר הוּא אָדָם בְּאָחוֹת צָרַת חֲלוּצָתוֹ. וְיֵהֵא אָסוּר בְּצָרָה מִשּׁוּם צָרַת קְרוֹבַת חֲלוּצָתוֹ. אָמַר רִבִּי יוּדָן. אִילּוּ בִיקֵּשׁ לְבָעוֹל אֶת הַצָּרָה עַד שֶׁלֹּא כָנַס שֶׁמָּא אֵינוֹ מוּתָּר בָּהּ. כַּתְּחִילָּה הָא מוּתָּר וּבְסוֹף הוּא אָסוּר. אִם אוֹמֵר אַתְּ בֵּן נְמִצֵּאת עוֹשֶׂה צָרָה לְאַחַר מִיתָה. וְאֵין צָרָה לְאַחַר מִיתָה.

מְחַלְפָא שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. תַּמָּן הוּא אָמַר. מְיַיבֵּם לְאֵי זוּ שֶׁיִּרְצֶה וְחוֹלֵץ לַשְּׁנַיָּיה. וְהָכָא הוּא אָמַר אֲכִין. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. עַד אֶנָן תַּמָּן שִׁמְעִית טַעֲמָא. תַּמָּן זִיקַת שְׁנֵי יַבְמִין אֵינָהּ זִיקָה וְזִיקָה נוֹפֶלֶת לִמְקוֹם זִיקָה. בְּרַם הָכָא זִיקַת יָבָם אֶחָד וְאֵין זִיקָה נוֹפֶלֶת לִמְקוֹם מַאֲמָר. אָמַר רִבִּי מַתַּנְיָה. מַה אִיכְפְּלִין אֲחָיוֹת גַּבֵּי נָכְרִיּוֹת. אִין אַתְּ בָּעֵי מִקְשַׁייָא קְשִׁיתָהּ עַל הַהִיא דְּרִבִּי זְעוּרָא בְּשֵׁם רַב שֵׁשֶׁת. תַּנֵּיי תַּמָּן דִּבְרֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן שְׁתֵּיהֶן אֲסוּרוֹת. מְחַלְפָא שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. תַּמָּן הוּא אָמַר. שְׁתֵּיהֶן אֲסוּרוֹת. וְהָכָא אַתְּ אָמַר. שְׁתֵּיהֶן מוּתָּרוֹת.

הלכה ד

משנה: שְׁלֹשָׁה אַחִין שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִים שְׁתֵּי אֲחָיוֹת וְאֶחָד מוּפְנֶה מֵת אֶחָד מִבַּעֲלֵי אֲחָיוֹת וְעָשָׂה בָהּ מוּפְנֶה מַאֲמָר וְאַחַר כֵּן מֵת אָחִיו הַשֵּׁינִי בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ. וְהַלֵּז תֵּצֵא מִשּׁוּם אַחוֹת אִשָּׁה. בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בְּגֵט וְאֶת אֵשֶׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה. זוֹ הִיא שֶׁאָמְרוּ אוֹי לוֹ עַל אִשְׁתּוֹ וְאוֹי לוֹ עַל אֵשֶׁת אָחִיו.

הלכה: שְׁלֹשָׁה אַחִין. שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אֲחָיוֹת כול'. בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים כְּרִבִּי לָעְזָר בֶּן עֲרָךְ. דְּרִבִּי לָעְזָר בֶּן עֲרָךְ אָמַר. הַמַּאֲמָר קוֹנֶה קִנְיָן גָּמוּר בִּיבָמָה. אֵין כְּרִבִּי לָעְזָר בֶּן עֲרָךְ. גֵּירַשׁ לְבַעֲלַת מַאֲמָר לֹא תִהְיֶה צָרִיכָה חֲלִיצָה. וְאָמַר רִבִּי הִילָא בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. מוֹדֵיי בֵּית שַׁמַּי שֶׁאִם גֵּירַשׁ לְבַעֲלַת מַאֲמָר שֶׁהִיא צְרִיכָה מִמֶּנּוּ חֲלִיצָה. אֶלָּא כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר. הַמַּאֲמָר אוֹ קוֹנֶה אוֹ לֹא קוֹנֶה. אֵין כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. מַה נַפְשֵׁךְ. קָנָה מַאֲמָר וְאֵין

אַחֲרָיו כְּלוּם. לֹא קָנָה מַאֲמָר לָמָּה לִי אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ וְהַלָּז תֵּצֵא מִשּׁוּם אַחוֹת אִשָּׁה. שֶׁמָּא מַאֲמָר דְּבֵית שַׁמַּי כְּזִיקַת רִבִּי שִׁמְעוֹן. עַל דַּעְתִּין דְּרַבָּנִין דְּתַמָּן. כְּמָה דְּרַבָּנִין דְּתַמָּן אָמְרִין. הַמַּאֲמָר קוֹנֶה וּמְשַׁיֵּיר. כֵּן רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. קוֹנֶה וּמְשַׁיֵּירֶת. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. אֵין זִיקָה נוֹפֶלֶת לִמְקוֹם זִיקָה. כֵּן בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים הָכָא. אֵין זִיקָה נוֹפֶלֶת לִמְקוֹם מַאֲמָר. רִבִּי יוּדָן בָּעֵי. קִידֵּשׁ אִשָּׁה מַעֲכְשָׁיו לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם וְנָפְלָה לוֹ אֲחוֹתָהּ בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם אֲפִילוּ כֵן אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ וְהַלָּז תֵּצֵא מִשּׁוּם אַחוֹת אִשָּׁה. אָמַר. לֹא אָמְרוּ בֵּית שַׁמַּי אֶלָּא עַל יְדֵי זִיקָה וְעַל יְדֵי מַאֲמָר. וְהַהִיא דְּאָמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אֲפִילוּ קִידּוּשִׁין מֵאָה תּוֹפְשִׁין בָּהּ. וְלֹא כְּבֵית שַׁמַּי.

הלכה ה

משנה: שְׁלֹשָׁה אַחִין שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִים שְׁתֵּי אֲחָיוֹת וְאֶחָד נָשׂוּי נָכְרִית. מֵת אֶחָד מִבַּעֲלֵי אֲחָיוֹת וְכָנַס הַנָּשׂוּי נָכְרִית אֶת אִשְׁתּוֹ וָמֵת. שְׁנִייָה יוֹצִיא מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ וְרִאשׁוֹנָה מִשּׁוּם צָרָתָהּ. עָשָׂה בָהּ מַאֲמָר וָמֵת נָכְרִית חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַיבֶּמֶת.

הלכה: שְׁלֹשָׁה אַחִין שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת כול'. בֵּין רַבָּנִין בֵּין רִבִּי שִׁמְעוֹן מוֹדִין בָּהּ. כְּרַבָּנִין צַד שֶׁקָּנָה מַאֲמָר כְּנֶגְדָּהּ אָסוּר בַּצָּרָה. וְצַד שֶׁלֹּא קָנָה בָהּ מַאֲמָר כְּנֶגְדּוֹ אָסוּר בַּצָּרָה. לְפִיכָךְ חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַיבֶּמֶת. כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן קָנָה מַאֲמָר שְׁתֵּיהֶן מוּתָּרוֹת. לֹא קָנָה מַאֲמָר הָרִאשׁוֹנָה אֲסוּרָה וְהַשְּׁנִיָּה מוּתֶּרֶת מִסָּפֵק חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַיבֶּמֶת.

הלכה ו

משנה: שְׁלֹשָׁה אַחִין שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אֲחָיוֹת וְאֶחָד נָשׂוּי נָכְרִית. מֵת הַנָּשׂוּי נָכְרִית וְכָנַס אֶחָד מִבַּעֲלֵי אֲחָיוֹת אֶת אִשְׁתּוֹ וָמֵת. רִאשׁוֹנָה יוֹצֵאת מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ וּשְׁנִייָה מִשּׁוּם צָרָתָהּ. עָשָׂה בָהּ מַאֲמָר וָמֵת נָכְרִית חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַיבֶּמֶת.

הלכה: שְׁלֹשָׁה אַחִין שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת כול'. בֵּין רַבָּנִין בֵּין רִבִּי שִׁמְעוֹן מוֹדֵיי בָהּ.

הלכה ז

משנה: שְׁלֹשָׁה אַחִין שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אֲחָיוֹת וְאֶחָד נָשׂוּי נָכְרִית. מֵת אֶחָד מִבַּעֲלֵי אֲחָיוֹת וְכָנַס נָשׂוּי נָכְרִית אֶת אִשְׁתּוֹ וּמֵתָה אִשְׁתּוֹ שֶׁלַּשֵּׁינִי וְאַחַר כָּךְ מֵת נָשׂוּי נָכְרִית הֲרֵי זֶה אָסוּרָה עָלָיו עוֹלָמִית הוֹאִיל וְנֶאֱסְרָה עָלָיו שָׁעָה אַחַת.

הלכה: שְׁלֹשָׁה אַחִין כול'. אָמַר רִבִּי אֲבִינָא. הָדָא דְאָמַר רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא דוֹמֶה אִיסּוּר אֲחָיוֹת יְבָמוֹת לְאִיסּוּר אֲחָיוֹת שֶׁאֵינָן יְבָמוֹת.

הלכה ח

משנה: שְׁלֹשָׁה אַחִין שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אֲחָיוֹת וְאֶחָד נָשׂוּי נָכְרִית. גֵּירַשׁ אֶחָד מִבַּעֲלֵי אֲחָיוֹת אֶת אִשְׁתּוֹ וּמֵת הַנָּשׂוּי נָכְרִית וּכְנָסָהּ הַמְגֹרָשׁ וּמֵת. זוֹ הִיא שֶׁאָמְרוּ וְכוּלָּן שֶׁמֵּתוּ אוֹ שֶׁמֵּיאֲינוּ אוֹ נִתְגָּרְשׁוּ אוֹ שֶׁנִּמְצְאוּ אֲיֵילוֹנִיּוֹת צָרוֹתֵיהֶן מוּתָּרוֹת.

הלכה: שְׁלֹשָׁה אַחִין כול'. גֵּירַשׁ. רִבִּי חַגַּיי בְּשֵׁם רִבִּי זְעִירָא. לֹא סוֹף דָּבָר בְּשֶׁגֵּירַשׁ וְאַחַר כְּדֵי כְּנֵס. אֶלָּא אֲפִילּוּ כָּנַס וְאַחַר כְּדֵי גֵּירַשׁ. הָדָא הִיא דְתַנִּינָן שֶׁאִם מֵתוּ אוֹ נִתְגָּרְשׁוּ צָרוֹתֵיהֶן מוּתָּרוֹת.

אָמַר רִבִּי יוּדָן. אַף רִבִּי לְעֶזֶר מוֹדֶה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. וְיֵאוּת. אִילּוּ מִי שֶׁהָיוּ לוֹ בָנִים וּמֵתוּ וְאַחַר כְּדֵי מֵת הוּא שֶׁמָּא אֵין אִשְׁתּוֹ זְקוּקָה לְיִיבּוּם. תַּמָּן וְהוּא שֶׁהָיוּ לוֹ בָנִים בִּשְׁעַת מִיתָה. וְהָכָא וְהוּא שֶׁתְּהֵא צָרָה לְאַחַר מִיתָה.

הלכה ט

משנה: וְכוּלָּן שֶׁהָיוּ בָהֶן קִידּוּשִׁין אוֹ גֵּירוּשִׁין בְּסָפֵק הֲרֵי אֵילּוּ חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְיַיבְּמוֹת. כֵּיצַד סָפֵק קִידּוּשִׁין וַדַּאי לָהּ קִידּוּשֶׁיהָ סָפֵק קָרוֹב לוֹ סָפֵק קָרוֹב לָהּ זֶהוּ סָפֵק קִידּוּשִׁין. כֵּיצַד סָפֵק גֵּירוּשִׁין כָּתַב בִּכְתָב יָדוֹ וְאֵין עָלָיו עֵדִים יֵשׁ עָלָיו עֵדִים וְאֵין בּוֹ זְמַן יֵשׁ בּוֹ זְמַן וְאֵין בּוֹ אֶלָּא עֵד אֶחָד זֶהוּ סָפֵק גֵּירוּשִׁין.

הלכה: וְכוּלָּן שֶׁהָיוּ בָהֶן קִידּוּשִׁין אוֹ גֵּירוּשִׁין בְּסָפֵק הֲרֵי אֵילּוּ חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְיַיבְּמוֹת כול'. לֵית כָּאן סָפֵק גֵּירוּשִׁין מַמָּשׁ. כֵּיצַד סָפֵק קִידּוּשִׁין. זַרָק לָהּ קִידּוּשֶׁיהָ סָפֵק קָרוֹב לָהּ סָפֵק קָרוֹב לוֹ זֶהוּ סָפֵק קִידּוּשִׁין. וְהָכָא זַרָק לָהּ גִּיטָּהּ סָפֵק קָרוֹב לָהּ סָפֵק קָרוֹב לוֹ זֶהוּ סָפֵק גֵּירוּשִׁין.

רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי חֲלַפְתָּא דְמִן הוה. וְכוּלָּן אִם נִישֵּׂאת בּוֹ לֹא תֵצֵא. שֶׁלֹּא לְהוֹצִיא לְיָזֶה עַל בָּנֶיהָ. בִּתּוֹ שֶׁנִּישֵּׂאת לַשּׁוּק בְּגֵט זֶה לֹא תֵצֵא כְּדֵי לַזּוּק צָרָתָהּ לְאָבִיהָ. צָרָתָהּ שֶׁנִּישֵּׂאת לַשּׁוּק בְּגֵט זֶה תֵּצֵא. בִּתּוֹ שֶׁנִּישֵּׂאת לְאָחִיו בְּגֵט זֶה תֵּצֵא. צָרָתָהּ שֶׁנִּישֵּׂאת לְאָחִיו בְּגֵט זֶה אֲפִילּוּ לְאָבִיהָ לֹא תֵצֵא.

תַּנֵּי שְׁלֹשָׁה שְׁטָרוֹת הַלָּלוּ גוֹבֶה מִבְּנֵי חוֹרִין וְאֵינוֹ גוֹבֶה מִן הַמְשׁוּעְבָּדִין. אָמַר רִבִּי בָּא. הָדָא דְתֵימַר בְּשֶׁלֹּא הוּחְזַק בַּשְּׁטָר בְּיַד הַמַּלְוֶה. אֲבָל הוּחְזַק הַשְּׁטָר בְּיַד הַמַּלְוֶה גוֹבֶה. רִבִּי יוֹסֵה בָּעֵי. אִם שֶׁלֹּא הוּחְזַק הַשְּׁטָר בְּיַד הַמַּלְוֶה אֲפִילּוּ מִבְּנֵי חוֹרִין לֹא יִגְבֶּה. אֶלָּא כֵן אָנוּ קַיָּימִין בְּשֶׁהוּחְזַק הַשְּׁטָר בְּיַד הַמַּלְוֶה. וְלָמָּה אֵינוֹ גוֹבֶה. אָמַר רִבִּי בִּיסְנָא. מִפְּנֵי קִינּוֹנְיָיא. רִבִּי אָבוּן אָמַר. מִפְּנֵי שֶׁהוּא פָסוּל. עַד כְּדוֹן בְּשֶׁלְּוָה הַזָּקֵן וְשִׁיעְבֵּד הַזָּקֵן. לְוָוה הַזָּקֵן וְשִׁיעְבֵּד הַבֵּן. אִית לָךְ מֵימַר מִפְּנֵי קִינּוֹנְיָיא. לֹא מִפְּנֵי שֶׁהוּא פָסוּל. וְהָכָא מִפְּנֵי שֶׁהוּא פָסוּל. אָמַר

רִבִּי אָבוּן. וְהָא תַנֵּי אַף בְּגִיטֵּי נָשִׁים כֵּן. אִית לָךְ מֵימַר מִפְּנֵי קֵינוֹנְיָא. לֹא מִפְּנֵי שֶׁהוּא פָסוּל. וְהָכָא מִפְּנֵי שֶׁהוּא פָסוּל.

הלכה י

משנה: שְׁלֹשָׁה אַחִים נְשׂוּאִין לְשָׁלֹשׁ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת וּמֵת אֶחָד מֵהֶן וְעָשָׂה בָהּ שֵׁינִי מַאֲמָר וָמֵת הֲרֵי אֵילּוּ חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְיַיבְּמוֹת שֶׁנֶּאֱמַר יְבָמָהּ יָבוֹא עָלֶיהָ. שֶׁעָלֶיהָ זִיקַת יָבָם אֶחָד וְלֹא שֶׁעָלֶיהָ זִיקַת שְׁנֵי יְבָמִין. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר מְיַיבֵּם לְאֵי זוֹ שֶׁיִּרְצֶה וְחוֹלֵץ לַשְּׁנִיָּיה.

הלכה: שְׁלֹשָׁה אַחִין נְשׂוּאִין לְשָׁלֹשׁ נָשִׁים כולי׳. אִילּוּ שׁוֹמֶרֶת יָבָם שֶׁנִּפְלָה לִפְנֵי כַמָּה יְבָמִין שֶׁמָּא אֵינָהּ מִתְיַיבֶּמֶת. תַּנֵּי רִבִּי חִייָה. אֵשֶׁת אֶחָד מִתְיַיבֶּמֶת. לֹא אֵשֶׁת שְׁנֵי מֵתִים. נִיחָא חוֹלֵץ לְבַעֲלַת מַאֲמָר. עַל שֵׁם אֵשֶׁת מֵת אֶחָד מִתְיַיבֶּמֶת לֹא אֵשֶׁת שְׁנֵי מֵתִים. שְׁנִיָּיה לָמָּה אֵינָהּ מִתְיַיבֶּמֶת. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. דְּרִבִּי מֵאִיר הִיא. דְּאָמַר רִבִּי מֵאִיר. כָּל שֶׁאֵין אַתְּ מְיַיבְּמָנוֹ אֵין אַתְּ מְיַיבֵּם צָרָתוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. אִם אָמְרָה רִבִּי לָעְזָר מִנַּי שְׁמָעָהּ וְאָמְרָהּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שֶׁבָּא עַל יְבִמְתּוֹ מִשֶּׁהִגְדִּיל וְנָשָׂא אִשָּׁה אֲחֶרֶת. אִם לֹא יָדַע אֶת הָרִאשׁוֹנָה מִשֶּׁהִגְדִּיל הַשְּׁנִיָּיה אוֹ חוֹלֶצֶת אוֹ מִתְיַיבֶּמֶת. הָרִאשׁוֹנָה חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַיבֶּמֶת. הָכָא אַתְּ אוֹמֵר. חוֹלֶצֶת. וְהָכָא אַתְּ אוֹמֵר. מִתְיַיבֶּמֶת. הָא דְאָמַר אָמַר חוֹלֶצֶת רִבִּי מֵאִיר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן. וְהֵן דְּאָמַר אָמַר מִתְיַיבֶּמֶת רִבִּי שִׁמְעוֹן וְרַבָּנָן. רִבִּי אָבוּן רִבִּי בִּיסְנָא בְשֵׁם רִבִּי אָחָא. וְהוּא שֶׁייְבֵּם וְאַחַר כָּךְ חָלַץ. אֲבָל אִם חָלַץ בַּתְּחִילָּה אָסוּר. שֶׁמָּא קָנָה מַאֲמָר וְנִפְטְרָה בַּחֲלִיצַת חֲבֵירָתָהּ.

הלכה יא

משנה: שְׁנֵי אַחִין נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת וּמֵת אֶחָד מֵהֶן וְאַחַר כָּךְ מֵתָה אִשְׁתּוֹ שֶׁלַּשֵּׁנִי הֲרֵי זוֹ אָסוּרָה עָלָיו עוֹלְמִית הוֹאִיל וְנֶאֱסְרָה עָלָיו שָׁעָה אַחַת.

הלכה: שְׁנֵי אַחִין נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת כולי׳. אָמַר רִבִּי אֲבִינָא. הָדָא הִיא דְאָמַר רִבִּי הִילָא רִבִּי יָסָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא דוֹמֶה אִיסּוּר אֲחָיוֹת יְבָמוֹת לְאִיסּוּר אֲחָיוֹת שֶׁאֵינָן יְבָמוֹת.

הלכה יב

משנה: שְׁנַיִם שֶׁקִּידְּשׁוּ שְׁתֵּי נָשִׁים וּבִשְׁעַת כְּנִיסָתָן לַחוּפָּה הֶחֱלִיפוּ אֶת שֶׁלָּזֶה בָּזֶה וְאֶת שֶׁלָּזֶה לָזֶה. הֲרֵי אֵילּוּ חַייָבִין מִשּׁוּם אֵשֶׁת אִישׁ הָיוּ אַחִין חַייָבִין אַף מִשּׁוּם אֵשֶׁת אָח. וְאִם הָיוּ אֲחָיוֹת חַייָבִין אַף מִשּׁוּם אִשָּׁה עַל אֲחוֹתָהּ. וְאִם הָיוּ נִידּוֹת חַייָבִין אַף מִשּׁוּם נִידּוּת. וְכוּלָּן מַפְרִישִׁין אוֹתָן שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים שֶׁמָּא מְעוּבָּרוֹת הֵן וְאִם הָיוּ קְטַנּוֹת שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לֵילֵד מַחֲזִירִין אוֹתָן מִיָּד. וְאִם הָיוּ כוֹהֲנוֹת נִפְסְלוּ מִן הַתְּרוּמָה.

הלכה: אִם בָּא עַל הַשְּׁנִיָּיה חַייָב שְׁתַּיִם. מִשּׁוּם אֵשֶׁת אָח וּמִשּׁוּם אִשָּׁה אֶל אֲחוֹתָהּ.

תַּנֵּי רִבִּי חִיָּיה. פְּעָמִים אַרְבַּע פְּעָמִים שְׁמוֹנָה פְּעָמִים שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה פְּעָמִים שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה. הֲרֵי אֵילּוּ חַיָּיבִין מִשֵּׁם אֵשֶׁת אִישׁ הָהֵן תַּרְתֵּי הָהֵן תַּרְתֵּי. אִם הָיוּ אַחִין מִשֵּׁם אֵשֶׁת אָח הָהֵין אַרְבַּע וְהָהֵין אַרְבַּע. אִם הָיוּ אֲחָיוֹת מִשֵּׁם אִשָּׁה אֵל אֲחוֹתָהּ הָהֵין שִׁיתָּא וְהָהֵין שִׁיתָּא. אִם הָיוּ נִידּוֹת מִשֵּׁם נִידָּה הָהֵין תְּמָנֵי וְהָהֵין תְּמָנֵי. הֵן קְטַנִּים וְהֵן גְּדוֹלוֹת פְּטוּרִין. וְכוּלָּן הֵן גְּדוֹלִין וְהֵן קְטַנּוֹת חַיָּיבִין שְׁתַּיִם שְׁתַּיִם מִשּׁוּם נִידָּה. וְאִם הִשִּׂיאָן אֲבִיהֶן מִשּׁוּם שְׁמוֹנָה. הָיוּ אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטוֹן. הַנִּבְעֶלֶת מִן הַקָּטָן חַיֶּיבֶת מִשּׁוּם אִשְׁתּוֹ שֶׁלַּגָּדוֹל. הַנִּבְעֶלֶת מִן הַגָּדוֹל פְּטוּרָה מִשּׁוּם אִשְׁתּוֹ שֶׁלַּקָּטָן.

רִבִּי בָּא בְשֵׁם רִבִּי יִרְמְיָה. אֲנוּסָה אֵינָהּ צְרִיכָה לְהַמְתִּין שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים. וְהָא תְנַן. מַפְרִישִׁין אוֹתָן שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים שֶׁמָּא מְעוּבָּרוֹת הֵן. אִם לֹא הָיוּ רְאוּיוֹת לְוָלָד מַחֲזִירִין אוֹתוֹ מִיָּד. שַׁנְיָיא הִיא הָכָא מִפְּנֵי תִּיקּוּן הַוָּולָד.

אִם הָיוּ כוֹהֲנוֹת נִפְסְלוּ מִן הַכְּהוּנָּה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁהָאוֹנְסִין פּוֹסְלִין בִּכְהוּנָּה כְּאֵשֶׁת אִישׁ.

פרק ד

הלכה א

משנה: הַחוֹלֵץ לִיבְמָתוֹ וְנִמְצֵאת מְעוּבֶּרֶת וְיָלְדָה בִּזְמַן שֶׁהַוָּולָד שֶׁלְּקַיְימָא הוּא מוּתָּר בִּקְרוֹבוֹתֶיהָ וְהִיא מוּתֶּרֶת בִּקְרוֹבָיו. וְלֹא פְסָלָהּ מִן הַכְּהוּנָּה. אֵין הַוָּולָד שֶׁלְּקַיְימָא הוּא אָסוּר בִּקְרוֹבוֹתֶיהָ וְהִיא אֲסוּרָה בִּקְרוֹבָיו. וּפְסָלָהּ מִן הַכְּהוּנָּה.

הלכה: הַחוֹלֵץ לִיבְמָתוֹ וְנִמְצֵאת מְעוּבֶּרֶת כול'. בְּשֶׁעָבַר. הָא כַתְּחִילָּה לֹא. דֵּי מַתְנִיתָא הַיְבָמָה לֹא תַחֲלוֹץ וְלֹא תִתְיַבֵּם עַד שֶׁיֵּהָא לָהּ שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים. וְתַחֲלוֹץ מִיָּד. מַה נַפְשֵׁךְ. אִם בֶּן קַיְימָא הוּא לֹא נִגְעָה בָהּ חֲלִיצָה. אִם אֵינוֹ בֶּן קַיְימָא הוּא הֲרֵי חֲלִיצָתָהּ בְּיָדָהּ. רִבִּי זְעִירָה רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. שֶׁלֹּא תְהֵא צְרִיכָה כְּרוּז לְכְהוּנָּה. רִבִּי בָּא רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. שֶׁלֹּא תְהֵא צְרִיכָה כְּרוּז לְכְהוּנָּה. תַּנֵּי רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. מֵאַן יְבָמִי. אֶת שֶׁאוֹמְרִין לוֹ. יַיבֵּם. אוֹמְרִים לוֹ. חֲלוֹץ. וְאֶת שֶׁאֵין אוֹמְרִים לוֹ. יַיבֵּם. אֵין אוֹמְרִים לוֹ. חֲלוֹץ. מַה נְפַק מִן בֵּינֵיהוֹן. הָיְתָה כְשֵׁירָה וְנִתְחַלְּלָה. כְּגוֹן אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל וּגְרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט. מָאן דְּאָמַר. שֶׁלֹּא תְהֵא צְרִיכָה כְּרוּז לְכְהוּנָּה. וְזוּ הוֹאִיל וְאֵינָהּ צְרִיכָה כְּרוּז לְכְהוּנָּה חוֹלֶצֶת. מָאן דְּאָמַר. אֶת שֶׁאוֹמְרִים לוֹ יַיבֵּם. אוֹמְרִים לוֹ. חֲלוֹץ. חֲלַץ בְּתוֹךְ שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים מַהוּ שֶׁתְּהֵא צְרִיכָה לְאַחַר שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. קְטַנָּה שֶׁחָלְצָה תַּחֲלוֹץ מִשֶּׁתַּגְדִּיל. וְאִם חָלְצָה חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁירָה. רִבִּי מָנָא אָמַר לָהּ סָתָם. רִבִּי יִצְחָק בְּרֵיהּ דְּרִבִּי חִיָּיה מָטֵי בָהּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. דְּרִבִּי מֵאִיר הִיא. דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר.

אֵין חוֹלְצִין וְאֵין מְיַיבְּמִין אֶת הַקְּטַנָּה שֶׁמָּא תִימָּצֵא אֲיֵילוֹנִית. כְּמַה דְאַתְּ אָמַר תַּמָּן. אַף עַל פִּי שֶׁחָלְצָה חוֹלֶצֶת. וְהָכָא נַמֵּי אַף עַל פִּי שֶׁחָלְצָה חוֹלֶצֶת.

רִבִּי יוּדָן בָּעֵי. חָלַץ לָהּ מְעוּבֶּרֶת וְהִפִּילָה. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. הֲרֵי שֶׁמֵּת וְהִנִּיחַ אֶת אִשְׁתּוֹ מְעוּבֶּרֶת יָכוֹל תְּהֵא זְקוּקָה לְיָבָם. תַּלְמוּד לוֹמַר וְלֹא יִמָּחֶה שְׁמוֹ מִיִּשְׂרָאֵל. אֶת שֶׁשְּׁמוֹ מָחוּי. תַּלְמוּד לוֹמַר. לְהָקִים לְאָחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל. עַד שֶׁתֵּדַע אִם בֵּן קַיָּמָה הוּא אִם אֵינוֹ בֵּן קַיָּמָה. יָכוֹל אַף אֵשֶׁת סָרִיס תְּהֵא צְרִיכָה לְייִבּוּם. תַּלְמוּד לוֹמַר וְלֹא יִמָּחֶה שְׁמוֹ מִיִּשְׂרָאֵל. אֶת שֶׁאֵין שְׁמוֹ מָחוּי. יָצָא זֶה שֶׁ(אין) שְׁמוֹ מָחוּי.

יָכוֹל אוֹמֵר. צָרָתָהּ מוּתֶּרֶת לְהִינָּשֵׂא. הַכּוֹנֵס אֶת יְבִמְתּוֹ וְנִמְצֵאת מְעוּבֶּרֶת כְּמַה דְאַתְּ אָמַר. צָרָתָהּ לֹא תִינָּשֵׂא עַד שֶׁתֵּדַע בְּמַה הִיא מוּתֶּרֶת אִם בְּעִיבּוּר אִם בְּבִיאָה. אַף בַּחֲלוּצָה כֵּן. חֲלִיצָה פְּטוֹר וּבִיאָה פְּטוֹר. כְּמַה דְתֵימַר בְּבִיאָה כָּךְ אַתְּ מַר בַּחֲלִיצָה.

שְׁמוּאֵל אָמַר. זָכִין בָּעוּבָּרִין. רִבִּי לְעָזָר אָמַר. אֵין זָכִין בָּעוּבָּרִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. אַף עַל גַּב דְּשְׁמוּאֵל אָמַר זָכִין לָעוּבָּרִין. מוֹדֵי הוּא שֶׁיָּצָא רֹאשׁוֹ וְרוּבּוֹ בַּחַיִּים. דֵּי מַתְנִיתָא הַחוֹלֵץ לִיבְמְתּוֹ וְנִמְצֵאת מְעוּבֶּרֶת. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר כָּאן. הוּא לְמַפְרֵעַ לֹא נַעֲשָׂה בָהּ חֲלִיצָה. וְהָכָא בֵּי(י)ן הוּא לְמַפְרֵעַ וְהוּא שֶׁיִּזְכֶּה. תַּמָּן תַּנִּינָן. הָאוֹמֵר. אִם יָלְדָה אִשְׁתִּי זָכָר יִטּוֹל מָנֶה. יָלְדָה זָכָר נוֹטֵל מָנֶה. אִם נְקֵיבָה מָאתַיִם. יָלְדָה נְקֵיבָה נוֹטֶלֶת מָאתַיִם. רִבִּי לָעְזָר אָמַר. לֹא אָמְרוּ אֶלָּא בְנוֹ. הָא אַחֵר לֹא. רִבִּי יוֹסֵה אָמַר. אֲפִילּוּ אַחֵר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לָעְזָר וּבִלְבַד שְׁכִיב מְרַע. הָא בָּרִיא לֹא. בִּלְבַד מְטַלְטְלִין. הָא קַרְקָעוֹת לֹא. מַתְנִיתָא פְּלִינָא עַל רִבִּי לָעְזָר. גֵּר שֶׁמֵּת וּבִיזְבּוּז יִשְׂרָאֵל אֶת נְכָסָיו. וְנוֹדַע שֶׁיֵּשׁ לוֹ בֵן בִּמְדִינַת הַיָּם אוֹ שֶׁהָיְתָה עִיבְּרָה. הַכֹּל חַייָבִין לְהַחֲזִיר. מַה עָבַד לֵהּ רִבִּי לָעְזָר. שַׁנְייָא הִיא הָכָא שֶׁהוּא בְנוֹ. וְסֵיפָא פְּלִינָא עַל שְׁמוּאֵל מִן הָדָא דְּרִבִּי יוֹסֵה. הֶחֱזִירוּ הַכֹּל. אַחַר כְּךְ מֵת הַבֵּן אוֹ שֶׁהִפִּילָה. כָּל הַקּוֹדֵם בָּאַחֲרוֹנָה זָכָה. בָּרִאשׁוֹנָה לֹא זָכָה. אֲפִילּוּ בָּרִאשׁוֹנָה לֹא יִזְכֶּה. לֹא כֵן אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. אַף עַל גַּב דְּשְׁמוּאֵל אָמַר. זָכִין לָעוּבָּרִין. מוֹדֵי וְהוּא שֶׁיָּצָא רֹאשׁוֹ וְרוּבּוֹ בַּחַיִּים. הֲרֵי אֵינוֹ בֵּן קַיָּמָה. אָמַר רִבִּי יִצְחָק בַּר אֶלְעָזָר. מִשּׁוּם יֵיאוּשׁ. רַבָּנִן דְּקֵיסָרִין רִבִּי חִייָה בַּר וָוא בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּא בַּר נָתָן. חָזַר בָּהּ רִבִּי נָתָן. מִן מַתְנִיתָא. אִם זָכָר מָנֶה. אִם נְקֵיבָה מָאתַיִם. וּנְקֵיבָה גַּבָּהּ לֹא בְעִנְיָין כְּאַחֵר הוּא. תַּנֵּי בַּר קַפָּרָא. בֵּן יוֹמוֹ זָכִין לוֹ.

הלכה ב

משנה: הַכּוֹנֵס אֶת יְבִמְתּוֹ וְנִמְצֵאת מְעוּבֶּרֶת וְיָלְדָה בִּזְמַן שֶׁהַוָּולָד שֶׁל קַיָּמָא יוֹצִיא וְחַייָבִין בְּקִרְבָּן. וְאִם אֵין הַוָּולָד שֶׁל קַיָּמָא יְקַיֵּים. סָפֵק בֵּן תֵּשַׁע לְרֹאשׁוֹן סָפֵק בֵּן שִׁבְעָה לְאַחֲרוֹן יוֹצִיא וְהַוָּולָד כָּשֵׁר וְחַייָבִין בְּאָשָׁם תָּלוּי.

הלכה: אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. כָּל שֶׁאֵיפְשַׁר לְךָ לַעֲמוֹד עַל וַודַּאוֹ אֵין חַיָיבִין עַל סְפֵיקוֹ אָשָׁם תָּלוּי. הֵיךְ עֲבִידָא. הָיוּ לְפָנָיו שְׁנֵי זֵיתִים אֶחָד שֶׁלְחֵלֶב וְאֶחָד שֶׁלְשׁוּמָן וְאָכַל אֶחָד מֵהֶן וַחֲבֵירוֹ מוּנָח בְּתוֹכָהּ. וְאָמַר. מֵאַחַר שֶׁאֵילּוּ אֶמְצָא אֶת הַמַּפְתֵּחַ יָכוֹל אֲנִי לַעֲמוֹד עַל וַודַּאוֹ מַהוּ שֶׁיְּהוּ חַיָיבִין עַל סְפֵיקוֹ אָשָׁם תָּלוּי. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. הַכּוֹנֵס אֶת יְבִמְתּוֹ וְנִמְצֵאת מְעוּבֶּרֶת עַד שֶׁלֹּא יְוַודַּע לוֹ אִם בֶּן קַיָימָא הוּא אִם אֵינוֹ בֶּן קַיָימָא מֵבִיא. הָדָא אָמְרָה שֶׁאֵינוֹ מֵבִיא.

רַב אָמַר. כָּל שֶׁאֵיפְשַׁר לוֹ לַעֲמוֹד עַל וַודַּיִיוֹ אֵין חַיָיבִין עַל סְפֵיקוֹ אָשָׁם תָּלוּי. הֵיךְ עֲבִידָא. הָיוּ לְפָנָיו שְׁנֵי זֵיתִים אֶחָד שֶׁלְחֵלֶב וְאֶחָד שֶׁלְשׁוּמָן וְאָכַל אֶחָד מֵהֶן. וּבָא עוֹרֵב וְאָכַל אֶת הַשֵּׁינִי. מֵאַחַר שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲמוֹד עַל וַודַּיִיוֹ אֵין חַיָיבִין עַל סְפֵיקוֹ אָשָׁם תָּלוּי. אֲבָל אִם אָכַל עוֹרֵב תְּחִילָּה וְאַחַר כָּךְ אָכַל הוּא. מֵאַחַר שֶׁהוּא יָכוֹל לַעֲמוֹד עַל וַודַּיִיוֹ חַיָיבִין עַל סְפֵיקוֹ אָשָׁם תָּלוּי. לֹא כֵן אָמַר רַב. וְהוּא שֶׁיּוֹכִיחַ לְפָנָיו חֵלֶב בָּרוּר. אַף עַל גַּב דְּרַב אָמַר. וְהוּא שֶׁיּוֹכִיחַ לְפָנָיו חֵלֶב בָּרוּר. מוֹדֶה הוּא הָכָא. שֶׁיָּכוֹל לַעֲמוֹד עַל וַודַּאוֹ. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רַב. כְּרִבִּי לְעָזָר אוֹמֵר. חַיָיבִין עַל חֶלְבּוֹ אָשָׁם תָּלוּי. מַה עֲבַד רַב. פְּתַר לָהּ. חֲלוּקִין עַל דִּבְרֵי רִבִּי לְעָזָר. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רַב. חֲתִיכָה שֶׁלְחוּלִין וַחֲתִיכָה שֶׁלְקוֹדֶשׁ. אָכַל אֶת אַחַת מֵהֶן וְאֵין יָדוּעַ אֶת אֵי זֶה מֵהֶן אָכַל מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי. אָכַל אֶת הַשְּׁנַיָיה מֵבִיא אָשָׁם וַודַּאי. אָכַל אֶת הָרִאשׁוֹנָה וּבָא אַחֵר וְאָכַל אֶת הַשְּׁנַיָיה זֶה מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי וְזֶה מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי. נִיחָא רִאשׁוֹן מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי. שֵׁינִי לָמָּה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. תִּיפְתָּר שֶׁהָיְתָה חֲתִיכָה גְדוֹלָה וְאָכַל חֲצָיָיהּ וְהִנִּיחַ חֲצָיָיהּ. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רַב. סָפֵק בֶּן תִּשְׁעָה לָרִאשׁוֹן בֶּן שִׁבְעָה לָאַחֲרוֹן יוֹצִיא וְהַוולָד כָּשֵׁר וְחַיָיבִין אָשָׁם תָּלוּי. הֲרֵי אֵיפְשַׁר לְךָ לַעֲמוֹד עַל וַודַּיִיוֹ וְחַיָיבִין עַל סְפֵיקוֹ אָשָׁם תָּלוּי. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. קַיָימָהּ רִבִּי זְעִירָא קוֹמֵי רִבִּי חִייָה בַּר וָוא. רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי חִייָה בַּר בָּא. קַיָימָהּ רִבִּי זְעוּרָה קְמִינָן. מֵאַחַר שֶׁהוּא יָכוֹל לְהֶעָרוֹת וְלִפְרוֹשׁ וְלֵידַע אִם מִמֶּנּוּ הוּא אִם מֵאַחֵר הוּא. כְּמִי שֶׁהוּא יָכוֹל לַעֲמוֹד עַל וַודַּיִיוֹ.

מַה אֲנָן קַיָימִין. אִם כְּשֶׁבָּא עָלֶיהָ לְאַחַר מִיתַת בַּעֲלָהּ מִיָּד הוּכְּרָה עוּבָּרָהּ לְאַחַר שְׁנֵי חֳדָשִׁים. נִיתְנֵי. בֶּן תִּשְׁעָה לַזֶּה וְלַזֶּה בֶּן שִׁבְעָה לָזֶה וְלָזֶה. אֶלָּא כֵן אֲנָן קַיָימִין בְּשֶׁבָּא עָלֶיהָ לְאַחַר שְׁנֵי חֳדָשִׁים וְהוּכְּרָה עוּבָּרָהּ לְאַחַר שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים. נִיתְנֵי. הַיְבָמָה לֹא תַחֲלוֹץ וְלֹא תִתְיַבֵּם עַד שֶׁיְּהוּ לָהּ חֲמִשָּׁה חֳדָשִׁים. אֶלָּא כֵן אֲנָן קַיָימִין. כְּשֶׁבָּא עָלֶיהָ לְאַחַר אַרְבָּעִים יוֹם וְהוּכְּרָה עוּבָּרָהּ לְאַחַר חֲמִשָּׁה יוֹם. הֲרֵי יֵשׁ כָּאן שְׁלֵימִין לְרִאשׁוֹן וּמְקוּטָּעִין לַשֵּׁינִי. שְׁמַע מִינָּהּ שֶׁהָאִשָּׁה יוֹלֶדֶת לַחֳדָשִׁים שְׁלֵימִים. אַתְּ שְׁמַע מִינָּהּ שֶׁהֵן שְׁתֵּי יְצִירוֹת. אַתְּ שְׁמַע מִינָּהּ שֶׁהָאִשָּׁה יוֹלֶדֶת לַחֳדָשִׁים מְקוּטָּעִין. אַתְּ שְׁמַע מִינָּהּ שֶׁהָאִשָּׁה מְעוּבֶּרֶת וְחוֹזֶרֶת וּמִתְעַבֶּרֶת. אַתְּ שְׁמַע מִינָּהּ שֶׁהָאִשָּׁה אֵינָהּ מְעֻבֶּרֶת מִשְּׁנֵי בְנֵי אָדָם כְּאַחַת. וּפְלִיגָא עַל דְּרַבָּנָן דַּאֲמַרְתָּא.

דְּרַבָּנִן דַּאֲגַדְתָּא אוֹמְרִים. וַיֵּצֵא אִישׁ הַבִּינַיִם. מִמַּעֲרָכוֹת פְּלִשְׁתִּים. מִמְּאָה עָרְלוֹת פְּלִשְׁתִּים. שֶׁהֶעֱרוּ בָהּ מֵאָה עָרְלוֹת פְּלִשְׁתִּים. אָמַר רִבִּי מַתַּנְיָה. וְלָא פְלִיגִין. עַד שֶׁלֹּא נִסְרַח הַזֶּרַע הָאִשָּׁה מְעוּבֶּרֶת מִשְּׁנֵי בְנֵי אָדָם כְּאַחַת. מִשֶּׁנִּסְרַח הַזֶּרַע אֵין הָאִשָּׁה מְעוּבֶּרֶת מִשְּׁנֵי בְנֵי אָדָם כְּאַחַת.

מְנַיִין שְׁתֵּי יְצִירוֹת. רִבִּי זְעִירָא בְשֵׁם רִבִּי הוּנָא. וַייֶצֶר. יְצִירָה לְשִׁבְעָה וִיצִירָה לְתִשְׁעָה. נוֹצָר לְשִׁבְעָה וְנוֹלָד לִשְׁמוֹנָה חַיִּיה. כָּל שֶׁכֵּן לְתִשְׁעָה. נוֹצָר לְתִשְׁעָה וְנוֹלָד לִשְׁמוֹנָה אֵינוֹ חַיָּיה. נוֹצָר לְתִשְׁעָה וְנוֹלָד לְשִׁבְעָה. אִיתָא חֲמִי. אִם לִשְׁמוֹנָה אֵינוֹ חַיָּיה לֹא כָל שֶׁכֵּן לְשִׁבְעָה. בְּעוֹן קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ. מְנַיִין לְבֶן שִׁבְעָה שֶׁהוּא חַיָּיה. אָמַר לוֹן מִדִּידְכוֹן אֲנָא יְהֵב לְכוֹן. זוטא אבטא זוטא אבטא.

בָּא הַסָּפֵק לִיטוֹל אֶת חֶלְקוֹ שֶׁלְּאָבִיו. אָמְרִין לֵיהּ. הַנֵּי אָבִיךְ. בָּא הַיָּבָם לִיטוֹל חֶלְקוֹ שֶׁלְּאָחִיו. אוֹמְרִים לֵיהּ. הַנֵּי בְּרֵיהּ. הָא כֵיצַד. עוֹשִׂין שִׁיפּוּיוֹת בֵּינֵיהֶן וּמְחַלְּקִין נִיכְסֵי הַמֵּת. נִמְצֵאת אוֹמֵר. שִׁיפּוּיוֹת לְאָחִיו הֶפְסֵד לָאָחִין. תַּחֲרוּת בָּאָחִין שֶׁבָּר בָּאָחִין. מֵת הַזָּקֵן הֲרֵי יֵשׁ בָּאִים בָּנִים בְּוַודַּאי וּבֶן(י)ן בֵּן בְּסָפֵק. מֵת הַסָּפֵק הֲרֵי יֵשׁ בֵּן אֲחִי אָב בְּוַודַּאי וְאֵם בְּסָפֵק. מֵת אֶחָד מִן הָאַחִין הֲרֵי יֵשׁ בֶּן בְּוַודַּאי וּבֶ(י)ן אָח בְּסָפֵק. מֵתָה אִמּוֹ שֶׁלְּסָפֵק הֲרֵי יֵשׁ כָּאן בֵּן בְּוַודַּאי וּבַעַל בְּסָפֵק. מֵת הַסָּפֵק וְאַחַר כָּךְ מֵתָה אִמּוֹ הֲרֵי יֵשׁ בֶּן אֲחִי אֵם בְּוַודַּאי וּבַעַל בְּסָפֵק. מֵת הַיָּבָם וּבָא הַסָּפֵק לִיטוֹל חֶלְקוֹ שֶׁלְּאָבִיו. אִי הֲוָה קַדְמַיָּיא מֵיסְכֵּן אָמְרִין לֵיהּ. הַנֵּי אָבוּךְ. אֵין הֲוָה עָתִיר אָמְרִין לֵיהּ. כּוּלָּן אַחִין בְּנֵי אַחִין. בּוֹאוּ וְנֵירַשׁ חֶלְקוֹ שֶׁלְּאֲבִינוּ וְחֶלְקוֹ שֶׁלַּאֲחִי אֲבִינוּ.

תַּנֵּי הָרִאשׁוֹן רָאוּי לְהְיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל וְהַשֵּׁינִי מַמְזֵר בְּסָפֵק. רִבִּי לְיֵעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר. אֵין מַמְזֵר בְּסָפֵק. מוֹדֶה רִבִּי לְיֵעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב בְּסָפֵק כּוּתִים וּבְסָפֵק חַלָּלִים. כְּהַהִיא דְתַנִּינָן תַּמָּן. עֲשָׂרָה יוּחֲסִין עָלוּ מִבָּבֶל. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לְיֵעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב שְׁמוֹנָה. עַל דַּעְתִּין דְּרַבָּנִן גַּמְלִיאֵל וְרִבִּי לְיֵעֶזֶר תִּשְׁעָה. עַל דַּעְתִּין דְּרַבָּנִן עֲשָׂרָה.

הלכה ג

משנה: שׁוֹמֶרֶת יָבָם שֶׁנִּפְלוּ לָהּ נְכָסִים מוֹדִין בֵּית שַׁמַּי וּבֵית הִלֵּל שֶׁמּוֹכֶרֶת וְנוֹתֶנֶת וְקַיָּים. מֵתָה מַה יֵּעָשֶׂה בִּכְתוּבָתָהּ וּבִנְכָסִים הַנִּכְנָסִין וְהַיּוֹצְאִין עִמָּהּ. בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים יַחֲלוֹקוּ יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל עִם יוֹרְשֵׁי הָאָב. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים הַנְּכָסִים בְּחֶזְקָתָן. כְּתוּבָּה בְחֶזְקַת יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל. וּנְכָסִים הַנִּכְנָסִין וְהַיּוֹצְאִין עִמָּהּ בְּחֶזְקַת יוֹרְשֵׁי הָאָב.

הלכה: שׁוֹמֶרֶת יָבָם שֶׁנִּפְלוּ לָהּ נְכָסִים כול'. הָכָא אַתְּ אָמַר. מוֹכֶרֶת וְנוֹתֶנֶת וְקַיָּים. מַתָּה מַה יֵּעָשֶׂה בִּכְתוּבָתָהּ. וְהָכָא אַתְּ אָמַר. יַחֲלוֹקוּ יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל עִם יוֹרְשֵׁי הָאָב. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. הֵן דְּאַתְּ אָמַר מוֹכֶרֶת וְנוֹתֶנֶת וְקַיָּים. כְּשֶׁנִּפְלוּ לָהּ עַד שֶׁלֹּא הָיְתָה שׁוֹמֶרֶת יָבָם.

וְהָא דְאָתְּ אָמַר יַחֲלֹקוּ יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל עִם יוֹרְשֵׁי הָאָב. בְּשֶׁנִּפְלוּ לָהּ מִשֶּׁנַּעֲשֵׂית שׁוֹמֶרֶת יָבָם. נָפְלוּ לָהּ עַד שֶׁלֹּא נַעֲשֵׂית שׁוֹמֶרֶת יָבָם וְעָשׂוּ פֵּירוֹת מִשֶּׁנַּעֲשֵׂית שׁוֹמֶרֶת יָבָם כְּמִי שֶׁנִּפְלוּ לָהּ מִשֶּׁנַּעֲשֵׂית שׁוֹמֶרֶת יָבָם. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. הֲהֵן יָבָם דְּהָכָא צְרִיכָא דְּבֵית שַׁמַּי כְּבַעַל הוּא אוֹ אֵינוֹ כְּבַעַל. אֵין כְּבַעַל הוּא יוֹרֵשׁ אֶת הַכֹּל. אִם אֵינוֹ כְּבַעַל לֹא יוֹרֵשׁ כְּלוּם. מְסָפֵק יַחֲלוֹקוּ יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל עִם יוֹרְשֵׁי הָאָב. בֵּית הִלֵּל פְּשִׁיטָא לֵיהּ כְּבַעַל. וְיוֹרֵשׁ אֶת הַכֹּל. שֶׁכֵּן אֲפִילּוּ אַחִיו אֵין לוֹ אֶלָּא אֲכִילַת פֵּירוֹת בִּלְבַד.

תַּנֵּי רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. יִירְשׁוּ הַיּוֹרְשִׁין אֶת כְּתוּבָתָהּ חַיָּיבִין בְּקִבּוּרָתָהּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. אִילּוּלֵי דְתַנְיֵתָהּ רִבִּי הוֹשַׁעְיָה הֲוָות צְרִיכָה לַן. מֵאַחַר שֶׁאֵין לָהּ כְּתוּבָּה אֵין לָהּ קְבוּרָה. וְקַשְׁיָא. אִילּוּ אִשָּׁה שֶׁאֵין לָהּ כְּתוּבָּה שֶׁמָּא אֵין לָהּ קְבוּרָה. אִשָּׁה אַף עַל פִּי שֶׁאֵין לָהּ כְּתוּבָּה יֵשׁ לָהּ קְבוּרָה. בְּרָם הָכָא אִם יֵשׁ לָהּ כְּתוּבָּה יֵשׁ לָהּ קְבוּרָה. אִם אֵין לָהּ כְּתוּבָּה אֵין לָהּ קְבוּרָה.

הלכה ד

משנה: כְּנָסָהּ הֲרֵי הִיא כְּאִשְׁתּוֹ לְכָל דָּבָר וּבִלְבַד שֶׁתְּהֵא כְתוּבָּתָהּ עַל נִכְסֵי בַּעֲלָהּ הָרִאשׁוֹן.

הלכה: כְּנָסָהּ הֲרֵי הִיא כְּאִשְׁתּוֹ לְכָל דָּבָר כול'. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. כּוֹנֵס וּמְגָרֵשׁ וּמַחֲזִיר וְהִיא [שׁוֹבֶרֶת] לוֹ עַל כְּתוּבָּתָהּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. לִצְדָדִין הִיא מַתְנִיתָא. אוֹ [שׁוֹבֶרֶת] לוֹ עַל כְּתוּבָּתָהּ. רִבִּי זְעִירָא בְשֵׁם רַב הַמְנוּנָא. כְּנָסָהּ וְגֵירְשָׁהּ וְהֶחֱזִירָהּ. אִם חִידֵּשׁ לָהּ כְּתוּבָּה כְּתוּבָּתָהּ עַל נְכָסָיו. וְאִם לָאו כְּתוּבָּתָהּ עַל נִיכְסֵי בַּעֲלָהּ הָרִאשׁוֹן. רִבִּי יוֹסֵי אָמַר בְּשֵׁם רַב חִסְדָּא. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן שֶׁהַמְגָרֵשׁ אֶת הָאִשָּׁה וְהֶחֱזִירָהּ. עַל מְנָת כְּתוּבָּה הָרִאשׁוֹנָה הֶחֱזִירָהּ. סוֹף עַד שֶׁיְּכַנֵּיס וִיגָרֵשׁ וְיַחֲזִיר. דִּרוּבָּא אָתָא מֵימַר לָךְ. אֲפִילּוּ כְּנָסָהּ וְגֵירְשָׁהּ וְהֶחֱזִירָהּ. אִם חִידֵּשׁ לָהּ כְּתוּבָּה עַל נְכָסָיו. וְאִם לָאו כְּתוּבָּתָהּ עַל נִיכְסֵי בַּעֲלָהּ הָרִאשׁוֹן. רִבִּי זְעוּרָא בְשֵׁם רִבִּי הַמְנוּנָא אָמַר. אֲרוּסָה שֶׁמֵּתָה אֵין לָהּ כְּתוּבָּה. שֶׁלֹּא הוּתְּרָה לְהִינָּשֵׂא לַשּׁוּק. שֶׁלֹּא תֹּאמַר. יֵעָשֶׂה כְמִי שֶׁגֵּירַשׁ וְיִהֵא לֵיהּ כְּתוּבָּה. לְפוּם כֵּן צָרִיךְ מֵימַר אֵין לָהּ כְּתוּבָּה.

הלכה ה

משנה: מִצְוָה בַּגָּדוֹל לְיַיבֵּם לֹא רָצָה מְהַלְּכִין עַל כָּל הָאַחִין. לֹא רָצוּ חוֹזְרִין אֵצֶל הַגָּדוֹל וְאוֹמְרִים לוֹ עָלֶיךָ מִצְוָה אוֹ חֲלֹץ אוֹ יַבֵּם.

הלכה ו

משנה: תָּלָה בַקָּטָן עַד שֶׁיַּגְדִּיל וּבַגָּדוֹל עַד שֶׁיָּבוֹא מִמְּדִינַת הַיָּם וּבַחֵרֵשׁ וּבַשּׁוֹטֶה אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ אֶלָּא אוֹמְרִים לוֹ עָלֶיךָ מִצְוָה אוֹ חֲלוֹץ אוֹ יַיבֵּם.

הלכה ז

משנה: הַחוֹלֵץ לִיבְמָתוֹ הֲרֵי הוּא כְּאֶחָד מִכָּל הָאַחִין לַנַּחֲלָה. וְאִם יֵשׁ שָׁם אָב הַנְּכָסִים שֶׁלְּאָב. הַכּוֹנֵס אֶת יְבִמְתּוֹ זָכָה בְּנִיכְסֵי אָחִיו. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ אִם יֵשׁ שָׁם אָב הַנְּכָסִים שֶׁלְּאָב.

הלכה: הַחוֹלֵץ לִיבְמָתוֹ הֲרֵי הוּא כְּאֶחָד מִכָּל הָאַחִין לַנַּחֲלָה כול׳. שֶׁלֹּא תֹאמַר. חֲלִיצָה פְּטוֹר וּבִיאָה פְּטוֹר. כְּמָה דְתֵימַר הַכּוֹנֵס אֶת יְבִמְתּוֹ זָכָה בְּנִיכְסֵי אָחִיו. וְדִכְוָותָהּ הַחוֹלֵץ לִיבְמָתוֹ זָכָה בְּנִיכְסֵי אָחִיו. לְפוּם כֵּן צָרִיךְ מֵימַר הֲרֵי הוּא כְּאֶחָד מִכָּל הָאַחִין לַנַּחֲלָה.

רַב יְהוּדָה אָמַר בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. הָעוֹשֶׂה מַאֲמָר בִּיבְמָתוֹ לֹא זָכָה בְּנִיכְסֵי אָחִיו. וְאַף בֵּית שַׁמַּי מוֹדֵיי בָהּ. וְאַף רִבִּי שִׁמְעוֹן מוֹדֵיי בָהּ. וְלֹא כְרִבִּי לָעְזָר בֶּן עָרָךְ. דְּרִבִּי לָעְזָר בֶּן עָרָךְ אוֹמֵר. הַמַּאֲמָר קוֹנֶה קִנְיָין גָּמוּר בִּיבָמָה. הָיוּ שְׁתֵּי יְבָמוֹת. עָשָׂה מַאֲמָר בְּזוֹ וּבָעַל לְזוֹ. מַה נַפְשֵׁךְ. אִם בְּמַאֲמָר יִזָּכֶה אִם בְּבִיאָה יִזָּכֶה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. מֵאַחַר שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְקַיֵּים אֶת אַחַת מֵהֶן לֹא זָכָה בְּנִיכְסֵי אָחִיו.

רִבִּי יִצְחָק בַּר טֶבֶלַיי בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. טַעֲמָא דְרִבִּי יְהוּדָה וְהָיָה הַבְּכוֹר אֲשֶׁר תֵּלֵד. מַקִּישׁוֹ לַבְּכוֹר. מַה הַבְּכוֹר אֵינוֹ יוֹרֵשׁ בְּחַיֵּי אָבִיו אַף זֶה אֵינוֹ יוֹרֵשׁ בְּחַיֵּי אָבִיו. אִי מַה בְּכוֹר יוֹרֵשׁ לְאַחַר מִיתַת אָבִיו אַף זֶה יוֹרֵשׁ לְאַחַר מִיתַת אָבִיו. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. מִינָהּ. מַה הַבְּכוֹר לֹא יוֹרֵשׁ בְּשָׁעָה שֶׁהוּא רָאוּי לִירֵשׁ אַף זֶה אֵינוֹ יוֹרֵשׁ בְּשָׁעָה שֶׁהוּא רָאוּי לִירֵשׁ. עוֹד אֵינוֹ יוֹרֵשׁ. רִבִּי אַבָּא בַּר כַּהֲנָא רִבִּי חִייָה בַּר אַשִׁי בְּשֵׁם רַב. הֲלָכָה כְּרִבִּי יְהוּדָה. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר. הֲלָכָה כְּרִבִּי יוּדָה. רִבִּי אַבָּהוּ רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. הֲלָכָה כְּרִבִּי יוּדָה. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. זִימְנִין סַגִּין יָתְבִית קוֹמֵי רִבִּי הוֹשַׁעְיָה וְלֹא שְׁמָעִית מִינֵּיהּ הָדָא מִילְתָא. אָמַר לֵיהּ. וְלֵית בַּר נַשׁ דּוּ שָׁמֵע מִילָּה וְלֵית חַבְרֵיהּ שְׁמִיעַ לֵיהּ.

הלכה ח

משנה: הַחוֹלֵץ לִיבְמָתוֹ הוּא אָסוּר בְּקְרוֹבוֹתֶיהָ וְהִיא אֲסוּרָה בְקְרוֹבָיו. הוּא אָסוּר בְּאִמָּהּ וּבְאֵם אִמָּהּ וּבְאֵם אָבִיהָ בְּבִתָּהּ בְּבַת בִּתָּהּ וּבְבַת בְּנָהּ וּבַאֲחוֹתָהּ בִּזְמַן שֶׁהִיא קַיֶּימֶת. הָאַחִין מוּתָּרִין. הִיא אֲסוּרָה בְאַבִיו בַּאֲבִי אָבִיו בִּבְנוֹ וּבְבֶן בְּנוֹ בְּאָחִיו וּבְבֶן אָחִיו. מוּתָּר אָדָם בִּקְרוֹבַת צָרַת חֲלוּצָתוֹ וְאָסוּר בְּצָרַת קְרוֹבַת חֲלוּצָתוֹ.

הלכה: הַחוֹלֵץ לִיבְמָתוֹ כול׳. מִפְּנֵי שֶׁחָלַץ לָהּ. הָא לֹא חָלַץ לָהּ וּמֻתָּה מוּתָּר בְּאִמָּהּ. אָמַר רִבִּי אֶבִינָא. הָדָא הִיא דְמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. שׁוֹמֶרֶת יָבָם שֶׁמֻּתָּה מוּתָּר בְּאִמָּהּ. זִיקָה הָיְתָה לוֹ בָהּ. כֵּיוָן שֶׁמֻּתָּה בָּטְלָה לוֹ זִיקָתָהּ. וְהָכָא כֵּיוָן שֶׁמֵּת בָּטְלָה זִיקָתוֹ. רִבִּי אָבוּן שָׁמַע לָהּ מִן דְּתַנֵּי. וּבַאֲחוֹתָהּ בִּזְמַן שֶׁהִיא קַיֶּימֶת וְהָאַחִין מוּתָּרִין. וַאֲחוֹתָהּ אֵצֶל הָאַחִין לֹא כְמֻתָּה הִיא.

אֲסוּרָה בְאַבִיו וּבַאֲבִי אָבִיו בִּבְנוֹ וּבְבֶן בְּנוֹ וּבְאָחִיו וּבְבֶן אָחִיו. הָדָא אָמְרָה שְׁנֵיתְנוּ שְׁנֵיוֹת לַחוֹלֵץ. וְהַיְידָא אָמְרָה דָא. בִּבְנוֹ וּבְבֶן בְּנוֹ בְּאָחִיו וּבְבֶן אָחִיו. הָדָא אָמְרָה שְׁנֵיתְנוּ שְׁנֵיוֹת לַחוֹלֵץ.

כֵּינִי מַתְנִיתָא. מוּתָּר הוּא אָדָם בִּקְרוֹבַת צָרַת חֲלוּצָתוֹ וְאָסוּר בְּצָרַת קְרוֹבַת חֲלוּצָתוֹ. הָדָא מְסַיְיעָא לְהַהִיא דְאָמַר רִבִּי הִילָא בְשֵׁם רִבִּי אֲבִינָא. קַל וָחוֹמֶר. מַה אֲחוֹת חֲלוּצָתוֹ שֶׁהוּא מִדִּבְרֵיהֶן נָתְנוּ לָהּ חֲכָמִים צָרָה. כָּאן שֶׁיֵּשׁ כָּאן אִיסּוּר אָחִיו לֹא כָּל שֶׁכֵּן.

הלכה ט

משנה: הַחוֹלֵץ לִיבְמָתוֹ וְנָשָׂא אָחִיו אֶת אֲחוֹתָהּ וָמֵת חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַיבֶּמֶת. וְכֵן הַמְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְנָשָׂא אָחִיו אֶת אֲחוֹתָהּ וָמֵת הֲרֵי זוֹ פְטוּרָה.

הלכה: וְכֵן הַמְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ כול'. שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן. מַה בֵּין חוֹלֵץ מַה בֵּין מְגָרֵשׁ. אָמַר לֵיהּ. מָה אַתְּ סָבוּר חֲלִיצָה קְנְיָין. אֵינָהּ אֶלָּא פְטוֹר. אֵין הָאַחִין חַיָיבִין עָלֶיהָ מִשּׁוּם אִשְׁתּוֹ שֶׁלַחוֹלֵץ. אֲבָל חַיָיבִין עָלֶיהָ מִשּׁוּם אִשְׁתּוֹ שֶׁלְמֵּת.

הלכה י

משנה: שׁוֹמֶרֶת יָבָם שֶׁקִּידֵּשׁ אָחִיו אֶת אֲחוֹתָהּ. מִשּׁוּם רִבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה אָמְרוּ. אוֹמֵר לוֹ הַמְתֵּן עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה אָחִיךָ הַגָּדוֹל מַעֲשֶׂה. חָלְצוּ לָהּ אַחִין אוֹ כָּנְסוּ יִכְנוֹס אֶת אִשְׁתּוֹ. מֵתָה הַיְּבָמָה יִכְנוֹס. מֵת הַיָּבָם מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בְּגֵט וְאֵשֶׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה.

הלכה: שׁוֹמֶרֶת יָבָם כול'. לֹא אָמְרוּ אֶלָּא מֵתָה יְבִמְתּוֹ מוּתָּר בְּאִשְׁתּוֹ. אֲבָל אִם מֵתָה אִשְׁתּוֹ אָסוּר בִּיבִמְתּוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. זוֹ דִּבְרֵי רִבִּי לְעֶזֶר. אֲבָל דִּבְרֵי חֲכָמִים מֵתָה יְבִמְתּוֹ מוּתָּר בְּאִשְׁתּוֹ. מֵתָה אִשְׁתּוֹ מוּתָּר בִּיבִמְתּוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. דִּבְרֵי חֲכָמִים. כָּל דָּבָר שֶׁהוּא בָא מַחְמַת הַגּוֹרָם בָּטֵל הַגּוֹרָם בָּטֵל הָאִיסּוּר. וְדִבְרֵי רִבִּי לְעֶזֶר. אַף עַל פִּי שֶׁבָּטֵל הַגּוֹרָם הָאִיסּוּר בִּמְקוֹמוֹ.

הלכה יא

משנה: הַיְּבָמָה לֹא תַחֲלוֹץ וְלֹא תְיַיבֵּם עַד שֶׁיְּהֵא לָהּ שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים. וְכֵן כָּל שְׁאָר הַנָּשִׁים לֹא יִנָּשְׂאוּ וְלֹא יִתְאָרְסוּ עַד שֶׁיְּהוּ לָהֶן שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים. אַחַת בְּתוּלוֹת וְאַחַת בְּעוּלוֹת אַחַת אַלְמָנוֹת וְאַחַת גְּרוּשׁוֹת אַחַת נְשׂוּאוֹת וְאַחַת אֲרוּסוֹת. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הַנְּשׂוּאוֹת יִתְאָרְסוּ וְהָאֲרוּסוֹת יִנָּשְׂאוּ. חוּץ מִן הָאֲרוּסוֹת שֶׁבִּיהוּדָה מִפְּנֵי שֶׁלִּבּוֹ גַס בָּהּ. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר כָּל הַנָּשִׁים יִתְאָרְסוּ חוּץ מִן הָאַלְמָנָה מִפְּנֵי הָאִיבּוּל.

הלכה: הַיְּבָמָה לֹא תַחֲלוֹץ כול'. עַד כַּמָּה הַכָּרַת הָעוּבָּר. סוּמְכוֹס אוֹמֵר מִשּׁוּם רִבִּי מֵאִיר. עַד שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים. אַף עַל פִּי שֶׁאֵין רְאָיָיה לַדָּבָר זֵיכֶר לַדָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי כִּמְשֹׁלֹשׁ

חֲדָשִׁים. אָמַר רִבִּי יוּדָן. אֲפִילוּ מְעוּבֶּרֶת רוּחַ. הָרִינוּ חַלְנוּ כְּמוֹ יָלְדָנוּ רוּחַ. תַּהֲרוּ חֲשַׁשׁ תֵּלְדוּ קַשׁ. רִבִּי זְעִירָא רִבִּי בָּא בַּר זוּטְרָא אָמַר רִבִּי חֲנִינָה בְּשֵׁם רִבִּי חִיָּיה רַבָּה. אֲפִילוּ רוּבּוֹ שֶׁלְּרִאשׁוֹן וְרוּבּוֹ שֶׁלְּאַחֲרוֹן וְהָאֶמְצָעִי שָׁלֵם. רִבִּי אַסִי אָמַר. תִּשְׁעִים יוֹם שְׁלֵימִין. שְׁמוּאֵל אָמַר הֵן עִיבּוּרֵיהֶן. אָתָא עוֹבָדָה קוֹמֵי רַבָּנִן דְּתַמָּן דְּלָא יָדְעִין אִם שְׁלֹשָׁה עָשָׂר מִן הָרִאשׁוֹן וְשִׁבְעָה עָשָׂר מִן הָאַחֲרוֹן. [אוֹ שִׁבְעָה עָשָׂר מִן הָרִאשׁוֹן וּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר מִן הָאַחֲרוֹן.] וַחֲמִשָּׁה שְׁלֵימִין בָּאֶמְצַע. וּבִיקְּשׁוּ לִיגַּע בַּוָּולְד מִשּׁוּם סָפֵק מַמְזֵירוּת. אָמַר לוֹן רַב נַחְמָן בַּר יַעֲקֹב. בְּהֶהֵין עוֹבָדָא אָתָא קוֹמֵי רַבָּה בַּר בָּא וְאַכְשְׁרוֹ. אַבָּא בַר וָוא פְּלִיג עַל שְׁמוּאֵל בְּרֵיהּ. אָמַר רַבָּא. שַׁנְיָיה הִיא הַכָּרַת הָעוּבָּר שַׁנְיָיה הִיא לֵידָתוֹ. הַכָּרַת הָעוּבָּר לַחֲדָשִׁים שְׁלֵימִין וְלֵידָתוֹ לַחֲדָשִׁים מְקוּטָעִין. תַּמָּן תַּנִּינָן. וְכַמָּה הִיא קִישׁוּיָהּ. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. אֲפִילוּ אַרְבָּעִים חֲמִשָּׁה יוֹם. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר. דַּיָּיהּ חֲדָשָׁהּ. רִבִּי יוֹסֵי וְרִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים. אֵין קִישׁוּי יוֹתֵר מִשְּׁתֵּי שַׁבָּתוֹת. רִבִּי יוֹסֵה בְּשֵׁם רִבִּי וָוא. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁהָאִשָּׁה יוֹלֶדֶת לַחֲדָשִׁים מְקוּטָעִין. דִּלְכֵן נִיתְנֵי שְׁלֹשִׁים יוֹם. רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי וָוא זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁהָאִשָּׁה יוֹלֶדֶת לַחֲדָשִׁים שְׁלֵימִין. דְּתַנִּינָן דַּיָּיהּ חוֹדְשָׁהּ.

רִבִּי יוּדָן בָּעֵי. סוֹף דָּבָר עַד שֶׁתֵּלֵד. לֹא אֲפִילוּ הִפִּילָה.

אָמַר רִבִּי מָנָא. שְׁמָעִית בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. הִיא הַכָּרַת הָעוּבָּר הִיא לֵידָתוֹ. וְלֵית אֲנָא יָדַע מִן מַה שְׁמָעִת. אָמַר רִבִּי בָּא בַּר כֹּהֵן קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. רִבִּי יִרְמְיָה אָמְרָהּ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי חִזְקִיָּה. לֹא אָמְרָהּ רִבִּי יִרְמְיָה. וְאִיקְּפַד רִבִּי יוֹסֵי לְקִיבְלֵיהּ. אָמַר לֵיהּ. שֶׁכֵּן אֲפִילוּ יְהוֹשֻׁעַ שֶׁהָיָה [קָשׁוּר] לְמֹשֶׁה לֹא אָמַר כֵּן. וְאַתְּ אוֹמְרָהּ כֵּן. חָזַר וְאָמַר. אֵין דְּאָמְרָהּ אֶלָּא כְּאִינָּשׁ דְּשָׁמַע מִילְּתָא וּמַקְשֵׁי עֲלֶיהָ. וְאַבָּא בַּר וָוא פַּלִּיג עַל שְׁמוּאֵל בְּרֵיהּ. רִבִּי בְּרֶכְיָה בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. לְעוֹלָם אֵין הָאִשָּׁה יוֹלֶדֶת אוֹ לְמָאתַיִם וְשִׁבְעִים וְאֶחָד אוֹ לְמָאתַיִם וְשִׁבְעִים וּשְׁנַיִם אוֹ לְמָאתַיִם וְשִׁבְעִים וּשְׁלֹשָׁה אוֹ לְמָאתַיִם וְשִׁבְעִים וְאַרְבָּעָה. אָמַר לֵיהּ רִבִּי מָנָא. מִנָּן שָׁמַע רִבִּי הָדָא מִילְּתָא. אָמַר לֵיהּ. מִן רִבִּי בָּא. מִחְלְפָא שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי בָּא. תַּמָּן הוּא אָמַר. שַׁנְיָיא הוּא הַכָּרַת הָעוּבָּר שַׁנְיָיא הוּא לֵידָתוֹ. וְהָכָא אָמַר הָכֵין. רִבִּי אַבָּא בַּר זוּטְרָא בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. {כָּל שֶׁהוּא בְּהֵי רַבָּה. בְּאַלֶ"ף רָבָא.} [כָּל שֶׁהוּא בְּהַרְבֵּה הֲרֵי הוּא בְּאַרְבֵּה.]

רַב חִיָּיה בַּר אַשִׁי הֲוָה יְתִיב קוֹמֵי דְּרַב. חֲמִיתֵיהּ מַבְעֵת. אָמַר לֵיהּ. מַהוּ כֵן. אָמַר לֵיהּ. חֲמָרְתִּי מְעַבְּרָה וְהִיא בְּעָיָא מֵילַד וַאֲנָא בָּעֵי מִרְבַּעְתָּהּ עַד דְּלָא תְצַנֵּן. אָמַר לֵיהּ. אֵימָתַי עָלָה עָלֶיהָ הַזָּכָר. אָמַר לֵיהּ. בְּיוֹם פְּלֹן. וְחָשַׁב אָמַר לֵיהּ. בְּעָיָא הִיא עַד כְּדוֹן. וְתַנֵּי כֵן. חֲמָרְתָּהּ פּוֹחֶתֶת אֵינָהּ פּוֹחֶתֶת מִימוֹת הַלְּבָנָה וְהַמּוֹסֶפֶת אֵינָהּ מוֹסֶפֶת עַל יְמוֹת הַחַמָּה. מִילְּתֵיהּ דְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי פְּלִיגָא. דְּאָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. בָּקוֹרֶת מִשֶּׁלַּמַּלְכוּת עִיבְּרָה וְהִרְבִּיעֵי שֶׁלְּבֵית רִבִּי מִמֶּנָּה שְׁוָורִים. וְיֵשׁ מֵהֶן שֶׁיָּלְדוּ עַכְשָׁיו וְיֵשׁ מֵהֶן שֶׁיָּלְדוּ לְאַחַר זְמָן.

כָּאן בִּבְהֵמָה טְהוֹרָה כָּאן בִּבְהֵמָה טְמֵיאָה. וְהָא כְתִיב הֲיַדַעְתָּ עֵת לֶדֶת יַעֲלֵי סָלַע וגו'. תִּסְפּוֹר יָרְחִים תְּמַלֶּאנָה וְיַדַעְתָּ עֵת לִדְתָּנָה. הֲיַדַעְתָּ עֵת לֶדֶת. חַיָּה טְהוֹרָה כִּבְהֵמָה טְמֵאָה. רִבִּי מֵאִיר חָשַׁשׁ לְגִיטִּין. רִבִּי יוּדָה חָשַׁשׁ לְוָולָד. רִבִּי יוֹסֵי חָשַׁשׁ לַגִּיטִּין וְלִוָולָד. אִין תֵּימַר דְּלֵית רִבִּי מֵאִיר. חוֹשֵׁשׁ לַגִּטִּין. דִּתְנַן. אֲרוּסוֹת יְנָשְׂאוּ מִיָּד. רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רִבִּי גְּדוּלָה. מְמָאֶנֶת אֵינָהּ צְרִיכָה לְהַמְתִּין שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים. [הַיּוֹצְאָה בְּגֵט צְרִיכָה לְהַמְתִּין שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים.] הָדָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי מֵאִיר. דְּרִבִּי מֵאִיר חָשַׁשׁ לְגִיטִּין. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רִבִּי אַבָּא בַּר יִרְמְיָה. אֲנוּסָה אֵינָהּ צְרִיכָה לְהַמְתִּין שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים. מְסַיְיעָא לְרִבִּי יוֹסֵי. דְּרִבִּי יוֹסֵי חָשַׁשׁ לַגִּיטִּין וְלִוָולָד. תַּנֵּי הַגִּיּוֹרֶת וְהַשְּׁבוּיָה וְהַשִּׁפְחָה שֶׁנִּפְדּוּ וְשֶׁנִּתְגַּיְירוּ וְשֶׁנִּשְׁתַּחְרְרוּ צְרִיכוֹת לְהַמְתִּין שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים. דִּבְרֵי רִבִּי יוּדָה. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. אֵינָן צְרִיכוֹת לְהַמְתִּין. וּבָדְמִים. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר. מִטַּמָּא מֵעֵת לָעֵת. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. דַּיָּיהּ שַׁעְתָּהּ. אָמַר רִבִּי. נִרְאִין דִּבְרֵי רִבִּי יוּדָה בָּדָמִים וְדִבְרֵי רִבִּי יוֹסֵי בְּוָולָד. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה בְּרֵיהּ דְּרִבִּי אַבָּהוּ. אַבָּא הָיָה לֵיהּ עוֹבְדָא וְשָׁלַח שָׁאַל לְרִבִּי חִיָּיה וּלְרִבִּי יוֹסָה וּלְרִבִּי אִמִּי וְהוֹרוּן לֵיהּ כְּרִבִּי יוֹסֵי בְּוָולָד. דִּלְמָא כֵן מַה אָנָן אָמְרִין. רִבִּי יוּדָה וְרִבִּי יוֹסֵי אֵין הֲלָכָה כְּרִבִּי יוֹסֵי. אֶלָּא בְּגִין דְּאָמַר רִבִּי. נִרְאִין. לֹא כֵן אָמַר רִבִּי בָּא בְשֵׁם רִבִּי זְעוּרָה. כָּל מָקוֹם שֶׁשָּׁנָה רִבִּי. נִרְאִין. עֲדַיִין הַמַּחֲלוֹקֶת בְּמָקוֹמָהּ חוּץ מֵעֵיגוּל שֶׁלַּדְּבֵילָה. דְּדֵין מוֹדֵי לְדֵין וְדֵין מוֹדֵי לְדֵין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. קַשְׁיְיתָהּ קוֹמֵי רִבִּי חֲנִינָה בְּרֵיהּ דְּרִבִּי אַבָּהוּ. אֲפִילּוּ דָבָר בָּרִיא שֶׁנִּבְעֲלוּ. אָמַר לוֹ. וּסְתָם גּוֹיוֹת לֹא כִבְעוּלוֹת הֵן. שִׁמְעוֹן בַּר בָּא אָמַר. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן וְהוֹרֵי כְרִבִּי יוֹסֵי. וַהֲוָה רִבִּי לָעְזָר מִצְטָעֵר. אָמַר. שָׁבְקִין סְתָמָא וְעָבְדִין כִּיחִידָיְיא. אַשְׁכַּח תַּנֵּי לָהּ רִבִּי חִיָּיה בְשֵׁם רִבִּי מֵאִיר. כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן שָׁמַע לָהּ דְּתַנֵּי לָהּ רִבִּי חִיָּיה בְשֵׁם רִבִּי מֵאִיר אָמַר. יְאוּת סַבָּא יְדַע פִּירְקֵי גִיטָּא.

רִבִּי מָנָא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוּדָן. תַּמָּן אָמַר רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. כָּל מָקוֹם שֶׁשָּׁנָה רִבִּי מַחֲלוֹקֶת וְחָזַר וְשָׁנָה סְתָם הֲלָכָה כִסְתָם מִשְׁנָה. וְהָכָא אַתְּ אָמַר הָכֵין. אָמַר לֵיהּ. לֹא רִבִּי דִּילְמָא חוֹרָן אָמַר. מִן מַה הֵן דְּשָׁנָה רִבִּי מַתְנִיתִין מַחֲלוֹקֶת וְחָזַר וְשָׁנָה סְתָם הֲלָכָה כִסְתָם. אַתְאִי דְּלָא אַשְׁכַּח רִבִּי מַתְנִיתִין מַחֲלוֹקֶת אֶלָּא אֲחֵרִים שָׁנוּ מַחֲלוֹקֶת וְרִבִּי שָׁנָה סְתָם לֹא כָּל שֶׁכֵּן תְּהֵא הֲלָכָה כִסְתָם. אָתָא רִבִּי חִזְקִיָּה וְרִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר אַבָּא בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. וַאֲפִילּוּ שָׁנוּ אֲחֵרִים מַחֲלוֹקֶת וְרִבִּי שָׁנָה סְתָם הֲלָכָה כִסְתָם. וְלָמָּה הוּא מוֹרֵי לֵיהּ כִּיחִידָיְיא. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אִינְיָיא בְשֵׁם רִבִּי אָחָא. הָדָא דְתֵימַר בְּשֶׁאֵין מַחֲלוֹקֶת אֶצֶל סְתָם. אֲבָל אִם יֵשׁ מַחֲלוֹקֶת אֶצֶל סְתָם לֹא בְדָא הֲלָכָה כִסְתָם. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְשֵׁם רִבִּי אָחָא. הָדָא דְתֵימַר בְּיָחִיד אֶצֶל יָחִיד. אֲבָל בְּיָחִיד אֶצֶל חֲכָמִים לֹא בְדָא הֲלָכָה כִסְתָם.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. כָּל מָקוֹם שֶׁשָּׁנָה סְתָם מִשְׁנָיוֹת דְּרַבָּנָן עַד שֶׁיְּפָרֵשׁ לוֹ רַבּוֹ. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אוֹמֵר. כָּל סְתָם מִשְׁנָיוֹת דְּרִבִּי מֵאִיר עַד שֶׁיְּפָרֵשׁ לוֹ רַבּוֹ. אָמַר רִבִּי זְעִירָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסָה לֹא דְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ פַּלִּיג אֶלָּא דוּ חֲמֵי רוֹב סְתָם מִשְׁנָיוֹת דְּרִבִּי מֵאִיר. רִבִּי זְעִירָה בָּעָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. הֵידֵינוֹ רַבָּה. רַבָּה דְּמַתְנִיתָא רַבָּה דְּאוּלְפָנָא. לֵית מִילְתָא דְּרִבִּי לָעְזָר אָמְרָה רַבָּה דְּמַתְנִיתָה. כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן דְּתַנֵּי לָהּ רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי מֵאִיר אָמַר. יְאוּת סַבָּא יְדַע פִּירְקֵי גַּרְמָה. נֹאמַר אוּלְפָּן קְבִיל מִן רַבָּה דְּמַתְנִיתָה. כַּד שְׁמַע דְּתַנֵּי לָהּ רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי מֵאִיר.

הַחוֹלֶצֶת מוֹנָה מִשְׁעַת מִיתָה. הַיּוֹצְאָה בְגֵט מוֹנָה מִשְׁעַת נְתִינַת גִּיטָּהּ. רִבִּי חֲנִינָה אָמַר. מִשְׁעַת נְתִינַת גִּיטָּה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. מִשְׁעַת כְּתִיבָה. רַב וּשְׁמוּאֵל. רַב כְּרִבִּי חֲנִינָה. וּשְׁמוּאֵל אָמַר כְּרִבִּי יוֹחָנָן. מָתִיב שְׁמוּאֵל לְרַב. עַל דַּעְתָּךְ דְּאַתְּ אָמַר מִשְׁעַת נְתִינָה. מִשּׁוּם מָה אַתְּ חוֹשֵׁשׁ. מִשּׁוּם שֶׁנִּתְייַחְדָה בַּנְתַיִים. וְנִיחוּשׁ לָהּ לְגֵט יָשָׁן. מָתִיב רִבִּי חֲנִינָה לְרִבִּי יוֹחָנָן. עַל דַּעְתָּךְ דְּאַתְּ אָמַר מִשְׁעַת כְּתִיבָה. הָיוּ שְׁנֵי גִיטִּין. אֶחָד נִכְתַּב עַכְשָׁיו וְאֶחָד נִכְתַּב לְאַחַר זְמָן וְנִיתְּנוּ שְׁנֵיהֶן בְּיוֹם אֶחָד. לַזּוֹ אַתְּ אוֹסֵר וְלַזּוֹ אַתְּ מַתִּיר. מִן דַּהֲוָה מוֹתְבָה רַב לִשְׁמוּאֵל הָתִיב רִבִּי חֲנִינָה לְרִבִּי יוֹחָנָן. מִן דַּהֲוָה רִבִּי יוֹחָנָן מוֹתְבָא לְרִבִּי חֲנִינָה הָתִיב שְׁמוּאֵל לְרַב. וַהֲלָכָה מוֹנָה לְגֵט מִשְׁעַת כְּתִיבָה אִם לֹא נִתְייַחֵד עִמָּהּ.

חוּץ מִן הָאַלְמָנָה מִפְּנֵי הָאֵיבּוּל. וְכַמָּה הוּא הָאֵיבּוּל. שִׁלּשִׁים יוֹם. הָדָא דְתֵימַר בַּנָּשִׁים. אֲבָל בָּאֲנָשִׁים שִׁלּשָׁה רְגָלִים. בְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ בָנִים. אֲבָל אִם אֵין לוֹ בָנִים מִיָּד. בְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ מִי שֶׁיְּשַׁמְּשֶׁנּוּ. אֲבָל אִם אֵין לוֹ מִי שֶׁיְּשַׁמְּשֶׁנּוּ מִיָּד. בְּשֶׁאֵין לוֹ בָנָיו קְטַנִּים. אֲבָל אִם הָיוּ בָנָיו קְטַנִּים מִיָּד. כְּהָדָא. מַעֲשֶׂה שֶׁמֵּתָה אִשְׁתּוֹ שֶׁלְּרִבִּי טַרְפוֹן. עַד כְּשֶׁהוּא בְּבֵית הַקְּבָרוֹת אָמַר לְאָחוֹתָהּ. הִיכָּנְסִי וְגַדְּלִי אֶת בְּנֵי אֲחוֹתֵיךְ. אַף עַל פִּי כֵן כְּנָסָהּ וְלֹא הִכִּירָהּ עַד שֶׁעָבְרוּ עָלֶיהָ שְׁלּשִׁים יוֹם.

הלכה יב

משנה: אַרְבָּעָה אַחִין נְשׂוּאִין לְאַרְבַּע נָשִׁים וָמֵתוּ אִם רָצָה הַגָּדוֹל שֶׁבָּהֶם לְייַבֵּם אֶת כּוּלָּן הָרְשׁוּת בְּיָדוֹ. מִי שֶׁהָיָה נָשׂוּי לִשְׁתֵּי נָשִׁים וָמֵת בִּיאָתָהּ אוֹ חֲלִיצָתָהּ שֶׁל אַחַת מֵהֶן פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ. הָיְתָה אַחַת כְּשֵׁירָה וְאַחַת פְּסוּלָה אִם הָיָה חוֹלֵץ חוֹלֵץ לַפְּסוּלָה וְאִם הָיָה מְייַבֵּם מְייַבֵּם לַכְּשֵׁירָה.

הלכה: אַרְבָּעָה מֵאַחִין כול'. דִּלְמָא. תְּלַת עֶשְׂר אַחִין הַוְיִין וּמַתִּין תְּרֵין עֶשְׂר דְּלָא בְּנִין. אַתְיוֹן בָּעַיוֹן מִתְייַבְּמָה קוֹמֵי רִבִּי. אֲמַר לֵיהּ רִבִּי. אֵיזִיל יַיבֶּם. אֲמַר לֵיהּ. לֵית בְּחֵיילִי. וְהֵם אוֹמְרוֹת. כָּל חָדָא וְחָדָא אֲנָא מְזַיְינְנָא יַרְחֵי. אֲמַר. וּמָאן זַיֵּין הַהוּא יַרְחָא דְּעִיבּוּרָא. אֲמַר רִבִּי. אֲנָא זַיְינְנָא יַרְחָא דְּעִיבּוּרָא. וְצַלִּי עֲלֵיהוֹן וְאָזְלוּן לְהוֹן. בְּתַר תְּלַת שְׁנִין אָתוּן טְעִינִין

תַּלְתִּין וְשִׁיתָא מַיְינוּקִין. אָתוּן וְקַמְנוּ לָהֶן קוֹמֵי דָּרְתָה דְּרִבִּי. סָלְקִין וְאָמְרִין לֵיהּ. לְרַע קַרְיֵיא דְמַיְינוּקִין בְּעַיְין מִישְׁאוֹל בִּשְׁלָמָךְ. אוֹדִיק רִבִּי מַן כְּוָותָא וְחַמְתּוֹן. אֲמַר לוֹן. מַה עִיסְקֵיכוֹן. אָמְרִין לֵיהּ. אֲנָן בְּעַיְין תֵּיתִין לָן הַהוּא יַרְחָא דְעִיבּוּרָא. וִיהִיב לְהוֹן הַהוּא יַרְחָא דְעִיבּוּרָא. כְּתִיב וַיֵּשֶׁב אֲרוֹן יי עִם עוֹבֵד אֱדוֹם בְּבֵיתוֹ שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים וַיְבָרֶךְ יי וגו'. בְּמָה בֵּירְכוֹ. בְּבָנִים. הָדָא הוּא דִכְתִיב כֹּל אֵלֶּה מִבְּנֵי עוֹבֵד אֱדוֹם הֵמָּה וּבְנֵיהֶם וַאֲחֵיהֶם אִישׁ חַיִל בַּכֹּחַ לַעֲבוֹדָה שִׁשִּׁים וגו'. דַּהֲווּת כָּל חָדָא מֵינְהֶן יָלְדָה תְּרֵיי בְּכָל יַרְחָא. הָא כֵּיצַד. טְמֵאָה שִׁבְעָה וּטְהוֹרָה שִׁבְעָה וְיֹלֶדֶת. טְמֵאָה שִׁבְעָה וּטְהוֹרָה שִׁבְעָה וְיֹלֶדֶת. שִׁית עָשָׂר לְכָל יֶרַח. לִתְלָתָא יַרְחִין הָא אַרְבָּעִין וּתְמַנְיָיא. וְהוּא אֲשְׁתִּין. הָא חַמְשִׁין וְאַרְבָּעָה. וְתַמְנוֹתֵיהוֹן. הָא אֲשְׁתִּין וּתְרֵיי. הָדָא הִיא דִכְתִיב שִׁשִּׁים וּשְׁנַיִם לְעוֹבֵד אֱדוֹם.

אָמַר רִבִּי בָּא בַּר זַבְדָּא. כְּתִיב וְנִקְרָא שְׁמוֹ בְיִשְׂרָאֵל בֵּית חֲלוּץ הַנָּעַל. בַּיִת שֶׁהוּא נִיתָּר בַּחֲלִיצָה אַחַת. אַף בְּבִיאָה כֵן. חֲלִיצָה פּוֹטֶרֶת וּבִיאָה פּוֹטֶרֶת. [כְּמָה] דְאַתְּ אָמַר בַּחֲלִיצָה כֵּן אַתְּ אָמַר בְּבִיאָה.

וּמַהוּ לְהַעֲרִים. וְכִי רִבִּי טַרְפוֹן אֲבִיהֶן שֶׁלְּכָל יִשְׂרָאֵל לֹא הֶעֱרִים. קִידֵּשׁ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת נָשִׁים בִּימֵי רַעֲבוֹן עַל מְנָת לְהַאֲכִילָן בִּתְרוּמָה. תַּמָּן אֵין כָּל אַחַת וְאַחַת רְאוּיָה לוֹכַל בִּתְרוּמָה. בְּרָם הָכָא כָּל אֶחָד וְאֶחָד רָאוּי לְיַיבֵּם. רִבִּי יוּדָן בֵּירִבִּי יִשְׁמָעֵאל עָבְדִין לֵיהּ כֵּן.

הלכה יג

משנה: הַמַּחֲזִיר אֶת גְּרוּשָׁתוֹ וְהַנּוֹשֵׂא אֶת חֲלוּצָתוֹ וְהַנּוֹשֵׂא אֶת קְרוֹבַת חֲלוּצָתוֹ יוֹצִיא וְהַוָּולָד מַמְזֵר דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָא. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵין הַוָּולָד מַמְזֵר. וּמוֹדִים בְּנוֹשֵׂא אֶת קְרוֹבַת גְּרוּשָׁתוֹ שֶׁהַוָּולָד מַמְזֵר.

הלכה: הַמַּחֲזִיר אֶת גְּרוּשָׁתוֹ כול'. רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הַמַּחֲזִיר אֶת גְּרוּשָׁתוֹ מִשֶּׁנִּישֵּׂאת פְּסָלָהּ מִן הַכְּהוּנָּה. בְּלֹא כָךְ אֵינָהּ פְּסוּלָה מִן הַכְּהוּנָּה. אֶלָּא פְּסוּלָה מִלּוֹכַל בִּתְרוּמָה. רִבִּי זְעִירָה רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הַמַּחֲזִיר גְּרוּשָׁתוֹ מִשֶּׁנִּישֵּׂאת בִּתָּהּ כְּשֵׁירָה לְכְהוּנָּה. וּמַאי טַעֲמָא. כִּי תוֹעֵבָה הִיא. הִיא תוֹעֵבָה הִיא וְאֵין הַוָּולָד תּוֹעֵבָה.

הלכה יד

משנה: וְאֵי זֶהוּ מַמְזֵר כָּל שְׁאֵר בָּשָׂר שֶׁהוּא בְלֹא יָבוֹא דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָא. שִׁמְעוֹן הַתִּימְנִי אוֹמֵר כָּל שֶׁחַייָבִים עָלָיו כָּרֵת בִּידֵי שָׁמַיִם וַהֲלָכָה כִדְבָרָיו. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר כָּל שֶׁחַייָבִים עָלָיו מִיתַת בֵּית דִּין.

הלכה טו

משנה: אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן עַזַּאי מָצָאתִי מְגִילַת יוּחָסִין בִּירוּשָׁלֵם וְכָתוּב בָּהּ אִישׁ פְּלוֹנִי מַמְזֵר מֵאֵשֶׁת אִישׁ לְקַיֵּים דִּבְרֵי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ.

הלכה: אֵי זֶהוּ מַמְזֵר כול'. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן עַזַּאי כול'. רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה אוֹמֵר. וְכוּלְּהֶם מֵאֵשֶׁת אָב לְמָדוּ. לֹא יִקַּח אִישׁ אֶת אֵשֶׁת אָבִיו וְלֹא יְגַלֶּה כְּנַף אָבִיו. רִבִּי עֲקִיבָה דוֹרֵשׁ. מַה אֵשֶׁת אָבִיו מְיוּחֶדֶת שֶׁהִיא בְּלֹא יְבוּא הַוָּולָד מַמְזֵר. אַף כָּל שֶׁהוּא בְּלֹא יְבוּא הַוָּולָד מַמְזֵר. הֲרֵי אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל. שַׁנְייָא הִיא שֶׁפֵּירַשׁ בָּהּ חָלָל. שִׁמְעוֹן הַתֵּימְנִי דָּרַשׁ. מַה אֵשֶׁת אָב מְיוּחֶדֶת שֶׁחַייָבִין עָלֶיהָ כָּרֵת בִּידֵי שָׁמַיִם הַוָּולָד מַמְזֵר. אַף כָּל שֶׁחַייָבִין עָלֶיהָ כָּרֵת בִּידֵי שָׁמַיִם הַוָּולָד מַמְזֵר. הֲרֵי נִידָּה. שַׁנְייָא הִיא שֶׁאֵין כָּתוּב בָּהּ שְׁאֵר בָּשָׂר. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ דָּרַשׁ. מַה אֵשֶׁת אָב מְיוּחֶדֶת שֶׁחַייָבִין עָלֶיהָ מִיתַת בֵּית דִּין וְהַוָּולָד מַמְזֵר. אַף כָּל שֶׁחַייָבִין עָלֶיהָ מִיתַת בֵּית דִּין הַוָּולָד מַמְזֵר.

אַף עַל גַּב דְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר הַבָּא עַל אֲחוֹתוֹ הַוָּולָד כָּשֵׁר. מוֹדֶה שֶׁאִם הָיְתָה הַוָּולָד נָקֵיבָה שֶׁהִיא פְסוּלָה מִן הַכְּהוּנָּה. אַף עַל גַּב דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יְהוּדָה מְשׁוּם רִבִּי שִׁמְעוֹן. גּוֹי וְעֶבֶד שֶׁבָּאוּ עַל בַּת יִשְׂרָאֵל הַוָּולָד כָּשֵׁר. מוֹדֵי שֶׁאִם הָיְתָה נְקֵיבָה שֶׁהִיא פְסוּלָה מִן הַכְּהוּנָּה. חַד בַּר נַשׁ אָתָא לְגַבַּת רַב אָמַר. בְּנִין דִּילִידַת אִמָּה דְהַהוּא גַּבְרָא אֲרַמַאי. אָמַר לֵיהּ. כְּשֵׁר. אָמַר לֵיהּ רַב חָמָא בַּר גּוּרְיָא. הֵן דְּעֵימָךְ רַגְלֵיךְ עַד דְּלָא יֵיתֵי שְׁמוּאֵל וִיפְסְלִינָךְ. אַף עַל גַּב דְּרַב אָמַר. גּוֹי וְעֶבֶד שֶׁבָּאוּ עַל בַּת יִשְׂרָאֵל הַוָּולָד כָּשֵׁר. מוֹדֵי שֶׁאִם הָיְתָה נְקֵיבָה שֶׁהִיא פְסוּלָה מִן הַכְּהוּנָּה.

וּמַה רָאוּ לוֹמַר. הֲלָכָה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן הַתֵּימְנִי. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בִּירִבִּי חֲנִינָא. מָקוֹם שֶׁנִּכְלְלוּ כָּל הָעֲרָיוֹת לְהִיכָּרֵת. יָצָאת אֵשֶׁת אָב לְלַמֶּדְךָ עַל הַמַּמְזֵר. מִחְלְפָה שִׁיטָתֵיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי בִּירִבִּי חֲנִינָה. תַּמָּן הוּא יְלִיף לֵיהּ מִכְּלָלָא וְהָכָא הוּא יְלִיף לֵיהּ מִפְּרָטָה. דְּתַנֵּי מִצְוֹת יי. הָיִיתִי אוֹמֵר. אַף אוֹכְלֵי שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים בִּכְלָל. הֲרֵי אַתְּ דָּן לוֹמַר. נֶאֱמַר כָּאן מֵעֵינֵי וְנֶאֱמַר לְהַלָּן מֵעֵינֵי. מַה עֵינֵי שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן דָּבָר שֶׁחַייָבִין עַל שִׁגְגָתוֹ חַטָּאת וְעַל זְדוֹנוֹ כָּרֵת. אַף מֵעֵינֵי שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן חַייָבִין עַל זְדוֹנוֹ כָּרֵת וְעַל שִׁגְגָתוֹ חַטָּאת. אִי מַה עֵינֵי שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מִיתַת בֵּית דִּין אַף מֵעֵינֵי שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מִיתַת בֵּית דִּין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי חֲנִינָה. מָקוֹם שֶׁיְּצָאת עֲבוֹדָה זָרָה לְלַמֵּד עַל מְחוּייְבִין כְּרִיתוּת לֹא יָצָא עִמָּם כָּרֵת אֶלָּא כָּרֵת בִּלְבַד. אֲבָל מִיתָה מִמָּקוֹם אַחֵר בָּאת. מִחְלְפָה שִׁיטָתֵיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי חֲנִינָה. תַּמָּן הוּא יְלִיף לֵיהּ מִכְּלָלָא וְהָכָא הוּא יְלִיף לֵיהּ מִפְּרָטָא. תַּמָּן נִכְלְלוּ כָּל הָעֲרָיוֹת לְקָרְבָּן. יָצָאת עֲבוֹדָה זָרָה לְלַמֵּד עַל מְחוּייְבֵי קָרְבָּנוֹת. אִית לָךְ מֵימַר. הָכָא נִכְלְלוּ כָּל הָעֲרָיוֹת לְמַמְזֵר. יָצָאת אֵשֶׁת אָב לְלַמֵּד עַל הַמַּמְזֵר.

הלכה טז

משנה: אִשְׁתּוֹ שֶׁמֵּתָה מוּתָּר בַּאֲחוֹתָהּ. גֵּירְשָׁהּ וְמֵתָה מוּתָּר בַּאֲחוֹתָהּ. נִשֵּׂאת לְאַחֵר וְמֵתָה מוּתָּר בַּאֲחוֹתָהּ. יְבִמְתּוֹ שֶׁמֵּתָה מוּתָּר בַּאֲחוֹתָהּ. חָלַץ לָהּ וְמֵתָה מוּתָּר בַּאֲחוֹתָהּ.

הלכה: אִשְׁתּוֹ שֶׁמֵּתָה מוּתָּר בַּאֲחוֹתָהּ כול'. הָא בְאִמָּהּ אָסוּר. לֹא כֵן אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. שׁוֹמֶרֶת יָבָם שֶׁמֵּתָה מוּתָּר בְּאִמָּהּ. אֶלָּא בְּגִין דְּתַנִּינָן. חָלַץ לָהּ וְמֵתָה מוּתָּר בַּאֲחוֹתָהּ. הָא בְאִמָּהּ אָסוּר. לְפוּם כֵּן תַּנָּא אֲחוֹתָהּ.

פרק ה

הלכה א

משנה: רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אֵין גֵּט אַחַר גֵּט וְלֹא מַאֲמָר אַחַר מַאֲמָר וְלֹא בְעֵילָה אַחַר בְּעֵילָה וְלֹא חֲלִיצָה אַחַר חֲלִיצָה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים יֵשׁ גֵּט אַחַר גֵּט וּמַאֲמָר אַחַר מַאֲמָר אֲבָל לֹא אַחַר בְּעֵילָה וְלֹא אַחַר חֲלִיצָה כְּלוּם.

הלכה: רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אֵין גֵּט אַחַר גֵּט כול'. יְבָמָהּ יָבוֹא עָלֶיהָ. זֶה הַבִּיאָה. וּלְקָחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה. זֶה הַמַּאֲמָר. יָכוֹל כְּשֵׁם שֶׁהַבִּיאָה גוֹמֶרֶת בָּהּ כָּךְ יְהֵא הַמַּאֲמָר. תַּלְמוּד לוֹמַר יְבָמָהּ יָבֹא עָלֶיהָ. [עוּרָה] אֶת כָּל הַפָּרָשָׁה כּוּלָּהּ לְיִבּוּם. הַבִּיאָה גוֹמֶרֶת בָּהּ [וְאֵין] הַמַּאֲמָר גּוֹמֵר בָּהּ. וְאִם כֵּן מַה הוֹעִיל בָּהּ מַאֲמָר. לְאוֹסְרָהּ לַאֲחִין.

רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. הַמַּאֲמָר אוֹ קוֹנֶה אוֹ לֹא קוֹנֶה. מַאי טַעֲמָא דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. יְבָמָהּ יָבֹא עָלֶיהָ. זֶה הַבִּיאָה. וּלְקָחָהּ לוֹ. זֶה הַמַּאֲמָר. וּכְשֵׁם שֶׁהַבִּיאָה גוֹמֶרֶת בָּהּ כָּךְ הַמַּאֲמָר גּוֹמֵר בָּהּ. אוֹ יְבָמָהּ יָבוֹא עָלֶיהָ וַהֲרֵי הִיא לְקוּחָה לוֹ. וְהַמַּאֲמָר לֹא הוֹעִיל בָּהּ כְּלוּם.

רִבִּי לְעָזָר בֶּן עֲרָךְ אוֹמֵר. הַמַּאֲמָר קוֹנֶה קִינְיַן גְּמוּר בִּיבָמָה. מַה טַעֲמָא דְּרִבִּי לְעָזָר בֶּן עֲרָךְ. וּלְקָחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה. הֲרֵי הִיא כְקִידּוּשֵׁי אִשָּׁה. מַה קִידּוּשֵׁי אִשָּׁה קוֹנִין קִנְיַן גְּמוּר אַף הַמַּאֲמָר קוֹנֶה קִנְיַן גְּמוּר. אִי זֶה מַאֲמָר בִּיבָמָה. הֲרֵי אַתְּ מְקוּדֶּשֶׁת לִי בְּכֶסֶף וּבְשָׁוֶה כֶּסֶף.

כְּמַה דְּרַבָּנִן אָמְרִין. הַמַּאֲמָר קוֹנֶה וּמְשַׁיֵּיר. כֵּן אִינּוּן אָמְרִין. הַגֵּט פּוֹטֵר וּמְשַׁיֵּיר. וְיִפְטוֹר הַגֵּט פְּטוֹר גְּמוּר בִּיבָמָה מִקַּל וָחוֹמֶר. מַה אִם הָאִשָּׁה שֶׁאֵין חֲלִיצָה פּוֹטֶרֶת בָּהּ הַגֵּט פּוֹטֵר בָּהּ. יְבָמָה שֶׁחֲלִיצָה פּוֹטֶרֶת בָּהּ אֵינוֹ דִין שֶׁיְּהֵא הַגֵּט פּוֹטֵר בָּהּ. תַּלְמוּד לוֹמַר וְחָלְצָה. בַּחֲלִיצָה הִיא נִיתֶּרֶת וְאֵינָהּ נִיתֶּרֶת בְּגֵט. וְלֹא תִפְטוֹר בָּהּ כְּלוּם. כְּתִיב וְלֹא תִהְיֶה לְאִישׁ זָר. מַה אֲנָן קַיְימִין. אִם בְּשֶׁבָּא עָלֶיהָ אִשְׁתּוֹ הִיא. אִם בְּשֶׁחָלַץ לָהּ תֵּלֵךְ וְתִינָּשֵׂא לְאִישׁ זָר. אֶלָּא כֵּן אֲנָן קַיְימִין בְּשֶׁנָּתַן לָהּ גֵּט. וְתַנֵּי חִזְקִיָּה כֵּן. מְנַיִין לַנּוֹתֵן גֵּט לִיבְמָתוֹ שֶׁהִיא אֲסוּרָה עָלָיו וְעַל אֶחָיו. אֶצְלוֹ אֲנִי קוֹרֵא אֲשֶׁר שִׁילְּחָהּ. אֵצֶל הָאַחִין אֲנִי קוֹרֵא אֲשֶׁר שִׁילְּחָהּ. וְתַתִּיר חֲלִיצָה בְּאִשָּׁה מִקַּל וָחוֹמֶר. מַה אִם הַיְבָמָה שֶׁאֵין הַגֵּט פּוֹטֵר בָּהּ חֲלִיצָה פּוֹטֶרֶת בָּהּ. אִשָּׁה

שֶׁהַגֵּט פּוֹטֵר בָּהּ אֵינוֹ דִין שֶׁתְּהֵא חֲלִיצָה פּוֹטֶרֶת בָּהּ. תַּלְמוּד לוֹמַר וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתוּת וגו׳. בְּגֵט הִיא נִיתֶּרֶת וְאֵינָהּ נִיתֶּרֶת בַּחֲלִיצָה. וְתִפְטוֹר בָּהּ וּתְשַׁיֵיר. תַּמָּן כְּתִיב וְלוֹ תִהְיֶה לְאִשָּׁה. לֹא תִהְיֶה לְאִישׁ זָר. הָכָא מַה אִית לָךְ.

כְּמַה דְרִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. הַמַּאֲמָר אוֹ קוֹנֶה אוֹ לֹא קוֹנֶה. כֵּן הוּא אוֹמֵר. הַגֵּט אוֹ פּוֹטֵר אוֹ לֹא פּוֹטֵר. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. הַבְּעִילָה בִּזְמַן שֶׁהִיא בַּתְּחִילָּה אֵין אַחֲרֶיהָ כְּלוּם. הָא בְּסוֹף יֵשׁ אַחֲרֶיהָ כְּלוּם. בִּבְעִילָה שֶׁהִיא לְאַחַר הַגֵּט. אֲבָל בִּבְעִילָה שֶׁהִיא לְאַחַר מַאֲמָר מַה נַפְשֶׁךָ. קָנָה מַאֲמָר אֵין אַחֲרָיו כְּלוּם. לֹא קָנָה מַאֲמָר תִּקְנָה הַבִּיאָה וְלֹא יְהֵא אַחֲרֶיהָ כְּלוּם. אֶלָּא כֵן אָנָן קַיָימִין בִּבְעִילָה שֶׁהִיא לְאַחַר הַגֵּט. הָדָא אָמְרָה שֶׁהַגֵּט פּוֹטֵר וּמְשַׁיֵיר.

רַבָּן גַּמְלִיאֵל כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. הַמַּאֲמָר אוֹ קוֹנֶה אוֹ לֹא קוֹנֶה. וְהָכָא מִדְּרִבִּי שִׁמְעוֹן הַגֵּט פּוֹטֵר אוֹ לֹא פּוֹטֵר. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. מוֹדֶה רַבָּן גַּמְלִיאֵל לַחֲכָמִים שֶׁיֵּשׁ גֵּט אַחַר מַאֲמָר וּמַאֲמָר אַחַר גֵּט. גֵּט אַחַר בִּיאַת מַאֲמָר וּמַאֲמָר אַחַר בִּיאַת הַגֵּט. גֵּט אַחַר בִּיאַת הַגֵּט. הֵיךְ עֲבִידָה. הָיוּ שָׁלֹשׁ יְבָמוֹת. עָשָׂה מַאֲמָר בְּזוֹ וּבָעַל לָזוֹ וְנָתַן גֵּט לַשְּׁלִישִׁית. הָדָא אָמְרָה שֶׁהַמַּאֲמָר קוֹנֶה וּמְשַׁיֵיר. אִי תֹּאמַר. הַמַּאֲמָר אוֹ קוֹנֶה אוֹ לֹא קוֹנֶה. מַה נַפְשֶׁךָ. קָנָה מַאֲמָר אֵין אַחַר זוֹ כְּלוּם. לֹא קָנָה הַמַּאֲמָר תִּקְנָה הַבִּיאָה וְלֹא יְהֵא אַחֲרֶיהָ כְּלוּם. הָדָא אָמְרָה שֶׁהַמַּאֲמָר קוֹנֶה וּמְשַׁיֵיר. מַאֲמָר אַחַר בִּיאַת גֵּט הֵיךְ עֲבִידָה. הָיוּ שָׁלֹשׁ יְבָמוֹת. נָתַן גֵּט לְזוֹ וּבָעַל לָזוֹ וְעָשָׂה מַאֲמָר בַּשְּׁלִישִׁית. הָדָא אָמְרָה שֶׁהַגֵּט פּוֹטֵר וּמְשַׁיֵיר. וְאִם תֹּאמַר. הַגֵּט פּוֹטֵר אוֹ לֹא פּוֹטֵר. מַה נַפְשֶׁךָ. פָּטַר הַגֵּט אֵין אַחֲרָיו כְּלוּם. לֹא פָטַר הַגֵּט תִּפְטוֹר הַבִּיאָה וְלֹא יְהֵא אַחֲרֶיהָ כְּלוּם. הָדָא אָמְרָה שֶׁהַגֵּט פּוֹטֵר וּמְשַׁיֵיר. הֵיךְ רַבָּן גַּמְלִיאֵל כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. וְאֵין מַאֲמָר אַחַר מַאֲמָר בִּיבָמָה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן הִיא. אֶלָּא דְלֵית טַעֲמָא דְהֵן כְּטַעֲמָא דְהֵן. טַעֲמָא דְהֵן דְּרִבָּן גַּמְלִיאֵל כָּל מַה שֶׁמַּאֲמָר הַשֵּׁינִי עָתִיד לְקָנוֹת כְּבָר קָנָה הָרִאשׁוֹן. כָּל מַה שֶׁהַגֵּט הַשֵּׁינִי עָתִיד לִפְטוֹר כְּבָר פָּטַר הָרִאשׁוֹן. טַעֲמָא דְרִבִּי שִׁמְעוֹן קָנָה הָרִאשׁוֹן קָנָה הַשֵּׁינִי. לֹא קָנָה הָרִאשׁוֹן אַף הַשֵּׁינִי לֹא קָנָה. פָּטַר הָרִאשׁוֹן פָּטַר הַשֵּׁינִי. לֹא פָטַר הָרִאשׁוֹן אַף הַשֵּׁינִי לֹא פָטַר.

עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל מַהוּ שֶׁיְּהֵא הַגֵּט לְאַחַר גִּיטוֹ שֶׁלְּמַאֲמָר וּמַאֲמָר אַחַר גִּיטוֹ שֶׁלְּמַאֲמָר. גֵּט לְאַחַר גִּיטוֹ שֶׁלְּמַאֲמָר הֵיךְ עֲבִידָא. הָיוּ שְׁתֵּי יְבָמוֹת. עָשָׂה מַאֲמָר לְזוֹ וְנָתַן לָהּ גֵּט וְנָתַן גֵּט לַשְּׁנִייָה. אִם תֹּאמַר. הַגֵּט פּוֹטֵר. כָּל מַה שֶׁקָּנָה מַאֲמָר כְּמִי שֶׁיֵּשׁ כָּאן גֵּט וְאֵין גֵּט לְאַחַר גִּיטוֹ שֶׁלְּמַאֲמָר. אִם תֹּאמַר. אֵין הַגֵּט פּוֹטֵר. כָּל מַה שֶׁקָּנָה מַאֲמָר כְּמִי שֶׁאֵין כָּאן גֵּט וְיֵשׁ גֵּט לְאַחַר גִּיטוֹ שֶׁלְּמַאֲמָר. מַאֲמָר אַחַר גִּיטוֹ שֶׁלְּמַאֲמָר הֵיךְ עֲבִידָה. הָיוּ שְׁתֵּי יְבָמוֹת. עָשָׂה מַאֲמָר לְזוֹ וְנָתַן לָהּ גֵּט עָשָׂה מַאֲמָר לַשְּׁנִייָה. אִם תֹּאמַר. הַגֵּט פּוֹטֵר יוֹתֵר מִמַּה שֶׁקָּנָה

מַאֲמָר. כְּמִי שֶׁאֵין כָּאן מַאֲמָר וְיֵשׁ מַאֲמָר אַחַר גִּטּוֹ שֶׁלְמַאֲמָר. וְאִם תֹּאמַר. אֵין הַגֵּט פּוֹטֵר יוֹתֵר מִמַּי שֶׁקּוֹנָה מַאֲמָר. כְּמִי שֶׁיֵּשׁ כָּאן מַאֲמָר וְאֵין מַאֲמָר לְאַחַר גִּיטּוֹ שֶׁלְמַאֲמָר.
עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל מַהוּ שֶׁתְּהֵא בִּיאָה פְּסוּלָה אַחַר בִּיאָה פְּסוּלָה. בִּיאַת בֶּן תֵּשַׁע אַחַר בִּיאַת בֶּן תֵּשַׁע. בִּיאָה פְּסוּלָה לְאַחַר בִּיאַת בֶּן תֵּשַׁע. בִּיאַת בֶּן תֵּשַׁע לְאַחַר בִּיאָה פְּסוּלָה.
מַהוּ שֶׁיְּהוּדוּ חֲכָמִים לְרַבָּן גַּמְלִיאֵל וְאֵין מַאֲמָר אַחַר מַאֲמָר בִּיבָמָה אַחַת. הֵיךְ עֲבִידָא. עָשָׂה מַאֲמָר בִּיבְמָתוֹ וְנָתַן לָהּ גֵּט וְעָשָׂה מַאֲמָר. אִם תֹּאמַר. יֵשׁ מַאֲמָר אַחַר מַאֲמָר. לֹא נִפְטְרָה בְּאוֹתוֹ הַגֵּט. אִם תֹּאמַר. אֵין מַאֲמָר אַחַר מַאֲמָר. נִפְטְרָה בְּאוֹתוֹ הַגֵּט.
רִבִּי יוּדָן בָּעֵי. קִידֵּשׁ אִשָּׁה מֵעַכְשָׁיו לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם וְנִפְלָה לָהּ אֲחוֹתָהּ בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם אֲפִילוּ כֵן אֵין מַאֲמָר אַחַר מַאֲמָר. לֹא אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל אֶלָּא עַל יְדֵי גֵּט וְעַל יְדֵי מַאֲמָר. וְהַהוּא דְּמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אֲפִילוּ קִידּוּשִׁין מֵאָה תּוֹפְסִין בָּהּ. דְּלֹא כְרַבָּן גַּמְלִיאֵל.

הלכה ב

משנה: כֵּיצַד עָשָׂה מַאֲמָר בִּיבְמָתוֹ וְנָתַן לָהּ גֵּט צָרִיכָה הֵימֶּינּוּ חֲלִיצָה עָשָׂה מַאֲמָר וְחָלַץ צָרִיכָה הֵימֶּינּוּ גֵּט. עָשָׂה בָהּ מַאֲמָר וּבָעַל הֲרֵי זוֹ כְּמִצְוָתָהּ.

הלכה: כֵּיצַד. עָשָׂה מַאֲמָר כול׳. הָדָא אָמְרָה שֶׁהַגֵּט פּוֹטֵר יוֹתֵר מִמָּה שֶׁקָּנָה מַאֲמָר. אִם תֹּאמַר. אֵין הַגֵּט פּוֹטֵר יוֹתֵר מִמָּה שֶׁקָּנָה מַאֲמָר. יָבָם אָמַר. לֹא יִפְטוֹר גִּיטֵּי אֶלָּא מַה שֶׁקָּנָה מַאֲמָרִי. וַאֲפִילוּ מַה שֶׁקָּנָה מַאֲמָרִי לֹא פָטַר גִּיטֵּי. כְּרִיתוּת. אֵין זוֹ כְּרִיתוּת.
חֲלִיצָה פְּסוּלָה פּוֹטֶרֶת. וּלְהֵידָא מִילָּה. שֶׁאִם יָבוֹא אַחֵר וְקִידֵּשׁ אֶת הַצָּרָה תִּפְשׁוֹ בָהּ קִידּוּשִׁין. בָּא אַחֵר וְקִידְּשָׁהּ. מִכָּיוָן שֶׁנֶּעֱקָרָה הֵימֶּינָּה זִיקַת הַמֵּת תִּפְשׁוֹ בָהּ קִידּוּשִׁין אוֹ מֵאַחַר שֶׁהִיא צְרִיכָה גֵּט לְמַאֲמָרוֹ לֹא תִּפְשֵׁי בָהּ קִידּוּשִׁין.
אָמַר רִבִּי בָּא בַּר מָמָל. הָדָא אָמְרָה שֶׁמִּצְוָה לְקַדֵּשׁ וְאַחַר כָּךְ לְבָעוֹל. מַה אִם שֶׁאֵין כְּתוּב בָּהּ קִידּוּשִׁין אַתְּ אוֹמֵר. הֲרֵי זוֹ כְּמִצְוָתָהּ. הָאִשָּׁה שֶׁכָּתוּב בָּהּ קִידּוּשִׁין לֹא כָל שֶׁכֵּן.

הלכה ג

משנה: נָתַן גֵּט וְעָשָׂה מַאֲמָר צְרִיכָה גֵּט וַחֲלִיצָה. נָתַן גֵּט וּבָעַל צְרִיכָה גֵּט וַחֲלִיצָה. נָתַן גֵּט וְחָלַץ אֵין אַחַר חֲלִיצָה כְּלוּם.

הלכה: נָתַן גֵּט וְעָשָׂה מַאֲמָר כול׳. גֵּט לְמַאֲמָרוֹ וַחֲלִיצָה לְזִיקָּתוֹ.
הָדָא אָמְרָה. בִּיאָה פְּסוּלָה אֵינָהּ פּוֹטֶרֶת. אִיתָא חֲמִי. חֲלִיצָה פְּסוּלָה פּוֹטֶרֶת וּבִיאָה פְּסוּלָה אֵינָהּ פּוֹטֶרֶת. חֲלִיצָה עַל יְדֵי שֶׁעִיקָּרָהּ פְּסוּלָה פּוֹטֶרֶת. בִּיאָה עַל יְדֵי שֶׁאֵין עִיקָּרָהּ פְּסוּלָה אֵינָהּ פּוֹטֶרֶת. וְלֹא תִּפְטוֹר בָּהּ לַקּוּל וְתִפְטוֹר בָּהּ לַחוֹמֶר. וְלֵיי דָּא מִילָּה. שֶׁאִם בָּא אֶחָד

וְקִידֵּשׁ אֶת הַצָּרָה תְּפְשׁוּ בָהּ קִידּוּשִׁין. אָמַר רִבִּי יוּדָן. קַיְימְתִּיהָ. כָּל יְבָמָה שֶׁאֵין כּוֹלָּהּ לַחוּץ לְעוֹלָם הִיא בִפְנִים עַד שֶׁתֵּצֵא לַחוּץ.

הלכה ד

משנה: חָלַץ וְעָשָׂה בָהּ מַאֲמָר נָתַן גֵּט וּבָעַל אוֹ בָּעַל וְעָשָׂה מַאֲמָר נָתַן גֵּט וְחָלַץ אֵין אַחַר חֲלִיצָה כְּלוּם. אַחַת יְבָמָה אַחַת וְאַחַת שְׁתֵּי יְבָמוֹת.

הלכה: חָלַץ וְעָשָׂה מַאֲמָר כול'. אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ. אֵין חֲלִיצָה אַחַר חֲלִיצָה. אֲבָל בִּיאָה שֶׁלְּאַחַר חֲלִיצָה פּוֹסֶלְתָּהּ מִן הַכְּהוּנָּה. בְּלֹא כָךְ אֵינָהּ פְּסוּלָה מִן הַכְּהוּנָּה. אֶלָּא פְּסוּלָה מִלּוֹכַל בִּתְרוּמָה. הַבָּא עַל חֲלוּצָתוֹ חֲלוּצָתוֹ פְּסָלָה מִלֶּאֱכֹל בִּתְרוּמָה. אֶלָּא בְּשֶׁבָּאוּ אֶחָיו עָלֶיהָ. נִיחָא כְּמָאן דָּמַר. הוּא אֵינוֹ חַיָּיב עַל חֲלוּצָה וְהָאַחִין חַיָּיבִין עַל חֲלוּצָה. בְּרַם כְּמָאן דָּמַר. בֵּין הוּא בֵּין אַחִין אֵינָן חַיָּיבִין עַל חֲלוּצָה. אֶלָּא כְּשֶׁבָּא עַל הַצָּרָה. נִיחָא כְּמָאן דָּמַר. הַכֹּל מוֹדִין בַּצָּרָה שֶׁהוּא חַיָּיב. בְּרַם כְּמָאן דָּמַר. הוּא אֵינוֹ חַיָּיב לֹא עַל חֲלוּצָה וְלֹא עַל הַצָּרָה. אֶלָּא כְּשֶׁבָּאוּ אַחִין עָלֶיהָ. נִיחָא כְּמָאן דָּמַר בֵּין הוּא בֵּין אַחִין אֵינָן חַיָּיבִין עַל הַחֲלוּצָה אֲבָל חַיָּיבִין עַל הַצָּרָה. בְּרַם כְּמָאן דָּמַר. בֵּין הוּא בֵּין אַחִין אֵינָן חַיָּיבִין לֹא עַל הַחֲלוּצָה וְלֹא עַל הַצָּרָה. אֶלָּא כְּרִבִּי עֲקִיבָה. דְּרִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר. יֵשׁ מַמְזֵר בַּחֲלוּצָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. תִּיפְתָּר שֶׁהָיָה יְבָמָהּ כֹּהֵן וּבָא עָלֶיהָ וְחִילְּלָהּ.

נָתַן גֵּט וְחָלַץ אֵין אַחַר חֲלִיצָה כְּלוּם. וְלֹא כְבָר תַּנִּינָן. אֵין לְאַחַר חֲלִיצָה כְּלוּם. בְּגִין נִיתְנִינֵהּ דְּבַתְרָהּ אֶחָד יְבָמָה וְאֶחָד שְׁתֵּי יְבָמוֹת. אִילּוּ הַמְקַדֵּשׁ חֲלוּצָתוֹ שֶׁמָּא תָּפְשׁוּ בָהּ קִידּוּשִׁין. תִּיפְתָּר אִי כְרִבִּי שֶׁלֹּא לְדַעַת. אוֹ דִבְרֵי הַכֹּל בְּמִתְכַּוְּוִין לְקָנוֹתָהּ לְשׁוּם מַאֲמָר יְבָמְתּוֹ וְאֵינָהּ יְבָמְתּוֹ. אָמַר רִבִּי בָּא. וְתַנֵּי כֵן. הַמַּאֲמָר קוֹנֶה בֵּין לְדַעַת בֵּין שֶׁלֹּא לְדַעַת. דִּבְרֵי רִבִּי. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. אֵין קוֹנִין אֶלָּא לְדַעַת. מוֹדֶה רִבִּי בְּקִידּוּשִׁין שֶׁאֵינָן קוֹנִין אֶלָּא לְדַעַת. וּמַאי טַעֲמָא דְּרִבִּי. בִּיאָה קוֹנָה וּמַאֲמָר קוֹנֶה. מַה בִּיאָה קוֹנָה בֵּין לְדַעַת בֵּין שֶׁלֹּא לְדַעַת אַף הַמַּאֲמָר קוֹנֶה בֵּין לְדַעַת בֵּין שֶׁלֹּא לְדַעַת. וּכְמַה דְּרִבִּי אוֹמֵר. הַמַּאֲמָר קוֹנֶה בֵּין לְדַעַת בֵּין שֶׁלֹּא לְדַעַת. כָּךְ הוּא אוֹמֵר. הַגֵּט פּוֹטֵר בֵּין לְדַעַת בֵּין שֶׁלֹּא לְדַעַת. וְלָמָּה רִבִּי אוֹמֵר. הַמַּאֲמָר קוֹנֶה בֵּין לְדַעַת בֵּין שֶׁלֹּא לְדַעַת. שֶׁכֵּן בִּיאָה בְּנָדוֹל קוֹנָה בֵּין לְדַעַת וּבֵין שֶׁלֹּא לְדַעַת. וְיִפְטוֹר הַגֵּט שֶׁלֹּא לְדַעַת וַחֲלִיצָה אֵינָהּ פּוֹטֶרֶת אֶלָּא לְדַעַת.

הלכה ה

משנה: בְּאֵי זֶה צַד עָשָׂה מַאֲמָר בְּזוֹ וּמַאֲמָר בְּזוֹ שְׁנֵי גִיטִּין וַחֲלִיצָה. מַאֲמָר בְּזוֹ וּבָעַל לְזוֹ שְׁנֵי גִיטִּין וַחֲלִיצָה. מַאֲמָר בְּזוֹ וְגֵט לְזוֹ צְרִיכָה גֵט וַחֲלִיצָה. מַאֲמָר בְּזוֹ וְחָלַץ לְזוֹ הָרִאשׁוֹנָה צְרִיכָה גֵט.

הלכה ו

משנה: גֵּט לְזוֹ וְגֵט לְזוֹ צְרִיכוֹת הֵימֶּינּוּ חֲלִיצָה. גֵּט לְזוֹ וּבָעַל לְזוֹ צְרִיכָה גֵּט וַחֲלִיצָה. גֵּט לְזוֹ וּמַאֲמָר לְזוֹ צְרִיכָה גֵּט וַחֲלִיצָה. גֵּט לְזוֹ וְחָלַץ לְזוֹ אֵין אַחַר חֲלִיצָה כְּלוּם.

הלכה: כֵּיצַד עָשָׂה מַאֲמָר כול'. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי מַהוּ לְמַאֲמָרוֹ שֶׁיְּהֵא מַאֲמָר לְבֵן תֵּשַׁע. בְּיֵאַת גָּדוֹל גּוֹמְרָתוֹ מַאֲמָרוֹ קוֹנֶה וּמְשַׁיֵּיר. בְּיֵאַת קָטָן גּוֹמֶרֶת מַאֲמָרוֹ קוֹנֶה וּמְשַׁיֵּיר. מַה בֵּין בְּיֵאָתוֹ לְמַאֲמָרוֹ. וְאֵית דְּבָעֵי מֵימַר. מַה בֵּין מַאֲמָרוֹ שֶׁלַּגָּדוֹל לְמַאֲמָרוֹ שֶׁלַּקָּטָן. שְׁמוּאֵל אָמַר. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. עָשׂוּ בְיֵאַת בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד כְּמַאֲמָר בְּגָדוֹל. וּכְמָה דְאַתְּ אָמַר. עָשׂוּ בְיֵאַת בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד כְּמַאֲמָר בְּגָדוֹל. וְדִכְוָותָהּ נַעֲשֵׂית חֲלִיצַת בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד כְּמַאֲמָר בְּגָדוֹל. וְרַבָּנִן אָמְרֵי. אֵין חֲלִיצַת בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד כְּלוּם. וְלָמָּה עָשׂוּ בְיֵאַת בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד כְּמַאֲמָר בְּגָדוֹל. שֶׁכֵּן בְּיֵאָה בְּגָדוֹל קוֹנָה בֵּין לְדַעַת בֵּין שֶׁלֹּא לְדַעַת. נַעֲשֵׂית חֲלִיצַת בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד כְּגֵט בְּגָדוֹל. וַחֲלִיצָה בְּגָדוֹל אֵינָהּ פּוֹטֶרֶת אֶלָּא לְדַעַת.

הלכה ז

משנה: חָלַץ וְחָלַץ חָלַץ וְעָשָׂה מַאֲמָר נָתַן גֵּט וּבָעַל אוֹ בָּעַל וּבָעַל אוֹ בָּעַל וְעָשָׂה מַאֲמָר. נָתַן גֵּט וְחָלַץ אֵין אַחַר חֲלִיצָה כְּלוּם. בֵּין יָבָם אֶחָד לִשְׁתֵּי יְבָמוֹת בֵּין שְׁנֵי יְבָמִים לִיבָמָה אַחַת.

הלכה ח

משנה: חָלַץ וְעָשָׂה מַאֲמָר נָתַן גֵּט וּבָעַל אוֹ בָּעַל וְעָשָׂה מַאֲמָר נָתַן גֵּט וְחָלַץ אֵין אַחַר חֲלִיצָה כְּלוּם. בֵּין בַּתְּחִילָּה בֵּין בָּאֶמְצַע בֵּין בַּסּוֹף. וְהַבְּעִילָה בִּזְמַן שֶׁהִיא בַּתְּחִילָּה אֵין אַחֲרֶיהָ כְּלוּם. רִבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר אֶחָד בְּעִילָה וְאֶחָד חֲלִיצָה בֵּין בַּתְּחִילָּה בֵּין בָּאֶמְצַע בֵּין בַּסּוֹף אֵין אַחֲרֵיהֶן כְּלוּם.

הלכה: חָלַץ וְחָלַץ חָלַץ וְעָשָׂה מַאֲמָר כול'. חָלַץ וְעָשָׂה מַאֲמָר כול'. תַּמָּן אָמְרִין. דִּבְרֵי רִבִּי נְחֶמְיָה בְּיֵאָה פְּסוּלָה פּוֹטֶרֶת. עַל דַּעְתִּין דְּרַבָּנִן דְּתַמָּן בְּיֵאָה בֵּין שֶׁהִיא לְאַחַר הַמַּאֲמָר בֵּין שֶׁהִיא לְאַחַר הַגֵּט פּוֹטֶרֶת. וְעַל דַּעְתִּין דְּרַבָּנִן דְּהָכָא בְּיֵאָה שֶׁהִיא לְאַחַר הַמַּאֲמָר פּוֹטֶרֶת. שֶׁהִיא לְאַחַר הַגֵּט אֵינָהּ פּוֹטֶרֶת. וְלֹא שְׁמָעָן דְּאָמַר רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. רִבִּי נְחֶמְיָה וְרִבִּי שִׁמְעוֹן וְרִבִּי יִשְׁמָעֵאל אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד. דְּתַנֵּי. שָׁלֹשׁ יְבָמוֹת לְיָבָם אֶחָד. עָשָׂה מַאֲמָר בְּזוֹ וּבָעַל לָזוֹ וְנָתַן גֵּט לַשְּׁלִישִׁית. רִבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר. הָרִאשׁוֹנָה צְרִיכָה גֵּט וַחֲלִיצָה וְאֵין אַחַר בְּעִילָה כְּלוּם. קַל וָחוֹמֶר. מָה אִם חֲלִיצָה שֶׁהִיא פּוֹסֶלְתָּהּ מִן הַכְּהוּנָּה אֶחָד בְּעוּלָה וְאֶחָד חֲלוּצָה אֵין אַחֲרֶיהָ כְּלוּם. בְּיֵאָה שֶׁאֵינָהּ פּוֹסֶלְתָּהּ מִן הַכְּהוּנָּה אֶחָד בְּעוּלָה וְאֶחָד

חֲלוּצָה אֵינוֹ דִין שֶׁלֹּא יְהֵא אַחֲרֶיהָ כְּלוּם. וְרַבָּנָן. אָסוּר בְּקִרוֹבוֹת שְׁלָשְׁתָּן וּצְרִיכוֹת שְׁלֹשָׁה גִיטִּין וַחֲלִיצָה לְאַחַת מֵהֶן.

פרק ו

הלכה א

משנה: הַבָּא עַל יְבִמְתּוֹ בֵּין בְּשׁוֹגֵג בֵּין בְּמֵזִיד בֵּין בְּאוֹנֶס בֵּין בְּרָצוֹן אֲפִילוּ הוּא שׁוֹגֵג וְהִיא מְזִידָה הוּא מֵזִיד וְהִיא שׁוֹגֶגֶת הוּא אָנוּס וְהִיא לֹא אֲנוּסָה הִיא אֲנוּסָה וְהוּא לֹא אָנוּס. אֶחָד הַמַּעֲרֶה וְאֶחָד הַגּוֹמֵר קָנָה וְלֹא חָלַק בֵּין בִּיאָה לְבִיאָה.

הלכה: הַבָּא עַל יְבִמְתּוֹ כול'. אָנָן תַּנִינָן. אֲפִילוּ הוּא שׁוֹגֵג וְהִיא מְזִידָה. הוּא מֵזִיד וְהִיא שׁוֹגֶגֶת. תַּנֵּי רִבִּי חִייָא. אֲפִילוּ שְׁנֵיהֶן שׁוֹגְגִין אֲפִילוּ שְׁנֵיהֶן מְזִידִין. הֲוון בָּעֵיי מֵימַר בְּפִיקֵּחַ שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דַעַת שֶׁהוּא קוֹנֶה בֵּין לְדַעַת בֵּין שֶׁלֹּא לְדַעַת. וְחֵרַשׁ שֶׁאֵין בּוֹ דַעַת לֹא יִקְנֶה אֶלָּא לְדַעַת. אַשְׁכַּח תַּנֵּי רִבִּי חִייָה. אֶחָד הַחֵרֵשׁ וְאֶחָד הַשּׁוֹטֶה שֶׁבָּעֲלוּ קָנוּ וּפְטָרוּ אֶת הַצָּרוֹת. יְבָמָה יָבוֹא עָלֶיהָ לְדַעְתּוֹ. וּלְקָחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה שֶׁלֹּא לְדַעְתּוֹ. וְיִבְּמָהּ אֲפִילוּ עַל כּוֹרְחוֹ. יְבָמָה יָבֹא עָלֶיהָ לְדַעְתָּהּ. וּלְקָחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה שֶׁלֹּא לְדַעְתָּהּ. וְיִבְּמָהּ אֲפִילוּ עַל כּוֹרְחָהּ. יְבָמָהּ יָבֹא עָלֶיהָ כְּדַרְכָּהּ. וּלְקָחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה שֶׁלֹּא כְּדַרְכָּהּ. וְיִבְּמָהּ אֲפִילוּ מִן הַצַּד. יְבָמָהּ יָבֹא עָלֶיהָ בִּיאָה גְמוּרָה. וּלְקָחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה בִּיאָה שֶׁאֵינָהּ גְמוּרָה. וְיִבְּמָהּ אֲפִילוּ בְּהֶעֲרֵיָיה.

אֵי זוֹ הִיא הֶעֲרֵיָיה. רַב יְהוּדָה בְשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל. עַד כְּדֵי שֶׁתְּהֵא אֶצְבַּע נִרְאֵית בֵּין הַשְּׁפָיוֹת. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר עַד שֶׁתִּיכָּנֵס הָעֲטָרָה. רִבִּי בָּא בַּר חִייָה בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. נִכְנְסָה הָעֲטָרָה זוֹ הִיא גְמַר בִּיאָה. מַה אָנָן קַייְמִין. אִם בִּשְׁאָר כָּל הָעֲרָיוֹת. עָשָׂה בָהֶן אֶת הַמַּעֲרֶה כְּגוֹמֵר. אִם בְּשִׁפְחָה חֲרוּפָה. עַד שֶׁיִּפָּלוֹט. וְאָמַר רִבִּי יִרְמְיָה רִבִּי בָּא בַּר מָמָל בְּשֵׁם רַב. שִׁכְבַת זֶרַע עַד שֶׁיִּפָּלוֹט. אֶלָּא כֵן אָנָן קַייְמִין בְּאַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל. וְאָמַר רִבִּי בָּא בַּר מָמָל. הֶעֱרָה בָהּ חַייָב מִשּׁוּם חֲלָלָה. נִכְנְסָה עֲטָרָה חַייָב מִשּׁוּם בִּיאָה. גָּמַר אֶת הַבִּיאָה חַייָב מִשּׁוּם וְלֹא יְחַלֵּל זַרְעוֹ בְּעַמָּיו.

תַּמָּן תַּנִינָן. כָּל הַנָּשִׁים מְטַמּוֹת בַּבַּיִת הַחִיצוֹן. אֵי זֶה בַּיִת הַחִיצוֹן. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. עַד מָקוֹם שֶׁהַתִּינוֹקוֹת יוֹשְׁבוֹת לְמַיִם וְנִרְאוֹת. אָמַר לֵיהּ רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. וַהֲלֹא כָּל הַטֻּמְאוֹת שֶׁהִיא מְטַמָּא אֵינָהּ מְטַמְּאָה אֶלָּא עַד בֵּית הַשִּׁינַיִים. תַּנֵּי רִבִּי זַכַּיי. עַד בֵּית הַשִּׁינַיִים וּמִבֵּין הַשִּׁינַיִים וְלִפְנִים. רִבִּי יוֹסֵי בְּרִבִּי בּוּן בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. כָּל בֵּית הַבּוֹשֶׁת קְרוּי בַּיִת הַחִיצוֹן.

קָנָה וְלֹא חָלַק בֵּין בִּיאָה לְבִיאָה. מַה קָנָה. שְׁמוּאֵל אָמַר. לֹא קָנָה אֶלָּא בִּדְבָרִים הָאֲמוּרִים בַּפָּרָשָׁה. לִירַשׁ נִיכְסֵי הַמֵּת וּלְאָרְסָהּ לְאָחִיו וּלְהַתִּיר צָרָתָהּ לַשּׁוּק. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. קָנָה כָּל הַדְּבָרִים. אָמַר רִבִּי יִצְחָק בַּר אֶלְעָזָר. מַה פְלִיגִין. בְּשֶׁהֶעֱרָה בָהּ. אֲבָל אִם גָּמַר אֶת הַבִּיאָה

כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁקָּנָה בְּכָל הַדְּבָרִים. אָמַר רִבִּי מַתַּנְיָיא. מַה פְלִיגִין. בְּבָא עָלֶיהָ עוֹדָהּ בְּבֵית אֲבִיהָ. אֲבָל אִם בָּא עָלֶיהָ עוֹדָהּ בְּבֵית בַּעֲלָהּ כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁקָּנָה בְּכָל הַדְּבָרִים. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָא אָמְרָה. כְּנָסָהּ הֲרֵי הִיא כְאִשְׁתּוֹ לְכָל דָּבָר.

מַהוּ שֶׁתֹּאכַל בִּתְרוּמָה. רִבִּי בָּא בְשֵׁם שְׁמוּאֵל. נִרְאִין הַדְּבָרִים. אִם הָיְתָה אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה בְּחַיֵּי בַעֲלָהּ אוֹכֶלֶת. וְאִם לָאו אֵינָהּ אוֹכֶלֶת. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אֲפִילּוּ לֹא אָכְלָה אוֹכֶלֶת. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. אֲפִילּוּ נִרְאֵית לָאֲכוֹל. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְדֵין מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְדֵין. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לִשְׁמוּאֵל. בַּת יִשְׂרָאֵל פִּיקֵּחַת שֶׁנִּישֵּׂאת לְכֹהֵן חֵרֵשׁ אֵינָהּ אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה. מֵת וְנָפְלָה לִפְנֵי הַיָּבָם. אִם הָיְה פִּיקֵּחַ אוֹכֶלֶת. חֵרֵשׁ אֵינָהּ אוֹכֶלֶת. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי יוֹחָנָן. בַּת יִשְׂרָאֵל פִּיקֵּחַת שֶׁנִּתְאָרְסָה לְכֹהֵן פִּיקֵּחַ. לֹא הִסְפִּיק לְכוֹנְסָהּ לְחוּפָּה שֶׁלְּנִישּׂוּאִין עַד שֶׁיֵּחֵרֵשׁ הוּא אוֹ עַד שֶׁנִּתְחָרְשָׁה הִיא אֵינָהּ אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה. מֵת וְנָפְלָה לִפְנֵי הַיָּבָם אֲפִילּוּ חֵרֵשׁ אוֹכֶלֶת. בְּזֶה יֵיפֶה כֹּחַ הַיָּבָם מִכּוֹחַ הַבַּעַל. שֶׁהַיָּבָם חֵרֵשׁ מַאֲכִיל וְהַבַּעַל חֵרֵשׁ אֵינוֹ מַאֲכִיל.

הלכה ב

משנה: וְכֵן הַבָּא עַל אַחַת מִכָּל הָעֲרָיוֹת הָאֲמוּרוֹת בַּתּוֹרָה אוֹ פְסוּלוֹת אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל וּבַת יִשְׂרָאֵל לְמַמְזֵר וּלְנָתִין פָּסַל וְלֹא חָלַק בֵּין בִּיאָה לְבִיאָה.

הלכה: וְכֵן הַבָּא עַל אַחַת מִכָּל הָעֲרָיוֹת כול'. אַלְמָנָה לֹא יִקַּח. יָכוֹל אֲפִילּוּ אוֹנֶס. תַּלְמוּד לוֹמַר לֹא יְחַלֵּל זַרְעוֹ בְּעַמָּיו. יָכוֹל אֲפִילּוּ הֶעֱרָה. תַּלְמוּד לוֹמַר לֹא יָחִיל וְלֹא יְחַלֵּל. אֲפִילּוּ בְאוֹנְסִין. לֹא יָחִיל וְלֹא יְחַלֵּל. אֲפִילּוּ בְהֶעֱרָיָיה. עַד כְּדוֹן כְּרִבִּי עֲקִיבָה. כְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל. תַּנֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. נֶאֱמַר כָּאן לְקִיחָה וְנֶאֱמַר לְהַלָּן לְקִיחָה בִּשְׁאָר כָּל הָעֲרָיוֹת. מַה לְקִיחָה שֶׁנֶּאֱמְרָה בִּשְׁאָר כָּל הָעֲרָיוֹת עָשָׂה בָהֶן אֶת הַמְּעֶרֶה כְּגוֹמֵר. אַף לְקִיחָה שֶׁנֶּאֱמְרָה כָּאן נַעֲשֶׂה בָהּ אֶת הַמְּעֶרֶה כְּגוֹמֵר. רִבִּי חַגַּיי בָּעֵי. אִי מַה לְקִיחָה שֶׁנֶּאֱמְרָה בִּשְׁאָר כָּל הָעֲרָיוֹת עָשָׂה בָהֶן אֶת הַמְּעֶרֶה כְּגוֹמֵר וְהַוּוֹלֶד מַמְזֵר. אַף לְקִיחָה שֶׁנֶּאֱמְרָה כָּאן נַעֲשֶׂה בָהּ אֶת הַמְּעֶרֶה כְּגוֹמֵר וְהַוּוֹלֶד יְהֵא מַמְזֵר. אָמַר רִבִּי יוֹסָה. לְיֵידֵא מֵילֵּא אִיתְמַר חָלָל. לֹא דְמַמְזֵר רוֹבּ מִן הֶחָלָל. אָתָא רִבִּי בּוּן בַּר בִּיסְנָא בְשֵׁם רִבִּי בָּא בַּר מָמָל. נֶאֱמַר כָּאן לְקִיחָה וְנֶאֱמַר לְהַלָּן לְקִיחָה בְּשׁוֹמֶרֶת יָבָם. מַה לְקִיחָה שֶׁנֶּאֱמְרָה בְשׁוֹמֶרֶת יָבָם עָשָׂה בָהֶן אֶת הַמְּעֶרֶה כְּגוֹמֵר וְהַוּוֹלֶד כָּשֵׁר. אַף לְקִיחָה שֶׁנֶּאֱמְרָה כָּאן נַעֲשֶׂה בָהּ אֶת הַמְּעֶרֶה כְּגוֹמֵר וְהַוּוֹלֶד כָּשֵׁר. דְּאָמַר רִבִּי בָּא בַּר מָמָל. הֶעֱרָה בָהּ חַיָּיב מִשּׁוּם חֲלָלָה. נִכְנְסָה הֶעֱטָרָה חַיָּיב מִשּׁוּם בִּיאָה. גָּמַר אֶת הַבִּיאָה חַיָּיב מִשּׁוּם מְחַלֵּל.

הלכה ג

משנה: אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט מִן הָאֵירוּסִין לֹא יֹאכְלוּ בַּתְּרוּמָה. רִבִּי אֶלְעָזָר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁירִין. נִתְאַלְמְנוּ אוֹ נִתְגָּרְשׁוּ מִן הַנִּישּׂוּאִין פְּסוּלוֹת מִן הָאֵירוּסִין כְּשֵׁירוֹת.

הלכה: אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל כול'. מַה טַעֲמוֹן דְּרַבָּנִין. נֶאֱמַר כָּאן חֲוָיָיה וְנֶאֱמַר לְהַלָּן חֲוָיָיה כִּי יִהְיֶה נַעֲרָה מְאוֹרָסָה לְאִישׁ. מַה חֲוָיָיה שֶׁנֶּאֱמְרָה לְהַלָּן אֵירוּסִין אַף כָּאן אֵירוּסִין. מַה טַעֲמוֹן דְּרִבִּי לְעָזָר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן. נֶאֱמַר כָּאן חֲוָיָיה וְנֶאֱמַר לְהַלָּן וּבַת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר. מַה חֲוָיָיה שֶׁנֶּאֱמְרָה לְהַלָּן נִישּׂוּאִין אַף כָּאן נִישּׂוּאִין. אָמַר רִבִּי יוֹסָה. מְנָא לְרִבִּי לְעָזָר וּלְרִבִּי שִׁמְעוֹן בַּת כֹּהֵן שֶׁנִּתְאָרְסָה לְיִשְׂרָאֵל שֶׁאֵינָהּ אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה. לֹא מִן הָדִין קְרֵייָא וּבַת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר. הָכָא אִינּוּן עָבְדִין לֵיהּ אֵירוּסִין וְהָכָא אִינּוּן עָבְדִין לֵיהּ נִישּׂוּאִין. מַה טַעֲמוֹן דְּרַבָּנִן. לְאִישׁ. לְאִישׁ הַמַּאֲכִיל. וַהֲלֹא דִין הוּא. מַה אִם בְּיִשְׂרָאֵל שֶׁאֵין בִּיאָתוֹ פּוֹסֶלְתָּהּ מִן הַכְּהוּנָּה בִּיאָתוֹ פּוֹסֶלְתָּהּ מִן הַתְּרוּמָה. כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁבִּיאָתוֹ פּוֹסֶלְתָּהּ מִן הַכְּהוּנָּה אֵינוֹ דִין שֶׁתְּהֵא בִּיאָתוֹ פּוֹסֶלְתָּהּ מִן הַתְּרוּמָה. לֹא. אִם אָמַרְתָּ בְיִשְׂרָאֵל שֶׁאֵינוֹ מַאֲכִיל אֶת אֲחֵירוֹת. תֹּאמַר בְּכֹהֵן גָּדוֹל שֶׁהוּא מַאֲכִיל אֶת אֲחֵירוֹת. הוֹאִיל וְהוּא מַאֲכִיל אֶת אֲחֵירוֹת לֹא תְהֵא בִּיאָתוֹ פּוֹסֶלְתָּהּ מִן הַתְּרוּמָה. נִשְׁבַּר קַל וָחוֹמֶר וְחָזַרְתָּ לָךְ לְמִקְרָא. לְפוּם כֵּן צָרִיךְ מֵימַר לְאִישׁ. לְאִישׁ הַמַּאֲכִיל. [מַאי טַעֲמָא דְּרִבִּי לְעָזָר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן מִשּׂוּם רָאוּי הוּא לֶאֱכוֹל אוֹ מִשּׂוּם רָאוּי לְהַאֲכִיל. נִשְׁמְעִנָּהּ מִן הָדָה אִם לֹא יְדָעָהּ מִשֶּׁנַּעֲשָׂה פְצוּעַ דַּכָּא וּכְרוּת שָׁפְכָה הֲרֵי אֵילּוּ יַאֲכִילוּ. אָמַר רִבִּי לָעְזָר דְּרִבִּי לָעְזָר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן הִיא. אִית לָךְ מֵימַר הָכָא מִשּׂוּם שֶׁהוּא רָאוּי לְהַאֲכִיל וְהָכָא מִשּׂוּם שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְהַאֲכִיל. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. לֹא סוֹף דָּבָר מִן הָאֵרוּסִין וְלֹא סוֹף דָּבָר מִן הַנִּישּׂוּאִין. נִבְעֲלוּ בֵּין מִן הָאֵרוּסִין בֵּין מִן הַנִּישּׂוּאִין פּוֹסְלוֹת. לֹא נִבְעֲלוּ בֵּין מִן הָאֵרוּסִין בֵּין מִן הַנִּישּׂוּאִין כְּשֵׁירוֹת.]

הלכה ד

משנה: כֹּהֵן גָּדוֹל לֹא יִשָּׂא אֶת הָאַלְמָנָה בֵּין אַלְמָנָה מִן הָאֵירוּסִין בֵּין אַלְמָנָה מִן הַנִּישּׂוּאִין. וְלֹא יִשָּׂא אֶת הַבּוֹגֶרֶת רִבִּי אֶלְעָזָר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁירִין בְּבוֹגֶרֶת. לֹא יִשָּׂא אֶת מוּכַת עֵין. אֵרַס אֶת הָאַלְמָנָה וְנִתְמַנָּה לִהְיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל יְכָנוֹס. וּמַעֲשֶׂה בִּיהוֹשֻׁעַ בֶּן גַּמְלָא שֶׁקִּידֵּשׁ אֶת מָרְתָא בַּת בְּייְתוֹס וּמִנָּהוּ הַמֶּלֶךְ לִהְיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל וּכְנָסָהּ. שׁוֹמֶרֶת יָבָם לְכֹהֵן הֶדְיוֹט וְנִתְמַנָּה לִהְיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל אַף עַל פִּי שֶׁעָשָׂה בָהּ מַאֲמָר לֹא יְכָנוֹס. כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁמֵּת אָחִיו חוֹלֵץ וְלֹא מְיַיבֵּם.

הלכה: כֹּהֵן גָּדוֹל לֹא יִשָּׂא אֶת הָאַלְמָנָה כול'. אַלְמָנָה לֹא יִקָּח. בֵּין מִן הָאֵירוּסִין בֵּין מִן הַנִּישּׂוּאִין. גְּרוּשָׁה לֹא יִקָּח. בֵּין מִן הָאֵירוּסִין בֵּין מִן הַנִּישּׂוּאִין.

לֹא יִשָּׂא אֶת הַבּוֹגֶרֶת רִבִּי לְעָזָר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁירִין בְּבוֹגֶרֶת. שָׁוִין שֶׁלֹּא יִקַּח אֶת מוּכַּת עֵץ. מַה בֵּין בּוֹגֶרֶת מַה בֵּין מוּכַּת עֵץ. בּוֹגֶרֶת כָּלוּ בְתוּלֶיהָ בְּמֵעֶיהָ. מוּכַּת עֵץ יְצָאוּ בְתוּלֶיהָ לַחוּץ. וְאִית דְּמְחַלְפִין. לֹא יִשָּׂא אֶת מוּכַּת עֵץ. רִבִּי לְעָזָר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁירִין בְּמוּכַּת עֵץ. וְשָׁוִין שֶׁלֹּא יִשָּׂא אֶת הַבּוֹגֶרֶת. מַה בֵּין בּוֹגֶרֶת מַה בֵּין מוּכַּת עֵץ. בּוֹגֶרֶת עָבְרוּ יְמֵי הַנְּעוּרִים. מוּכַּת עֵץ לֹא עָבְרוּ יְמֵי הַנְּעוּרִים.

אָחוֹת מוּכַּת עֵץ. רִבִּי מֵאִיר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים. לֹא יִטַּמְא לָהּ. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. יִטַּמְא לָהּ. יְאוּת רִבִּי מֵאִיר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן עַל דַּעְתִּין דְּאִילֵּין תַּנַּיָיא. מְחַלַּפְתָּה שִׁיטָתִין דְּרַבָּנָן. תַּמָּן אֵינוֹן אָמְרִין. נַעֲרָה. לֹא בוֹגֶרֶת. בְּתוּלָה. לֹא מוּכַּת עֵץ. וְהָכָא אִינוּן אָמְרִין הָכֵין. אָמַר רִבִּי הִילָא. כָּל מִדְרָשׁ בְּעִנְיָינוֹ. תַּמָּן וְלַאֲחוֹתוֹ הַבְּתוּלָה פְּרָט לָאֲנוּסָה וְלִמְפוּתָּה. אוֹ יָכוֹל שֶׁאֲנִי מוֹצִיא אֶת מוּכַּת עֵץ. תַּלמוּד לוֹמַר אֲשֶׁר לֹא הָיְתָה לְאִישׁ. אֶת שֶׁהָיְתָה בִּידֵי אִישׁ. לֹא שֶׁהָיְתָה בְּדָבָר אַחֵר. הַקְּרוֹבָה לְרַבּוֹת אֶת הָאֲרוּסָה. אֵלָיו לְרַבּוֹת אֶת הַבּוֹגֶרֶת. מִחְלָפָה שִׁיטָתִין דְּרַבָּנִין. תַּמָּן אִינוּן אָמְרִין. קָרוֹב. לֹא אֲרוּסָה. אֵלָיו. לֹא גְרוּשָׁה. וְהָכָא אִינוּן אָמְרִין הָכֵין. אָמַר רִבִּי הִילָא. כָּל מִדְרָשׁ בְּעִנְיָינוֹ. אֲחוֹתוֹ לְעוֹלָם הִיא בַּפְּנִים עַד שֶׁתֵּצֵא לַחוּץ. אֲרוּסָתוֹ לְעוֹלָם הִיא בַּחוּץ עַד שֶׁתִּיכָּנֵס לִפְנִים.

אֲנוּסָתוֹ וּמְפוּתָּתוֹ לֹא יִכְנוֹס וְאִם כָּנַס אֵין מוֹצִיאִין מִיָּדוֹ. אֲנוּסַת חֲבֵירוֹ וּמְפוּתַּת חֲבֵירוֹ לֹא יִכְנוֹס וְאִם כָּנַס מוֹצִיאִין מִיָּדוֹ. לֹא יִשָּׂא אֶת הַקְּטַנָּה אֲבָל נוֹשֵׂא אֶת הַמְמָאֶנֶת. וּמְמָאֶנֶת לֹא כִקְטַנָּה הִיא. מְמִתְּינִין לָהּ עַד שֶׁתַּגְדִּיל.

אֵירַס אֶת הָאַלְמָנָה וְנִתְמַנָּה לְהֵיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל יִכְנוֹס. וְדִכְוָותָהּ אֵירַס אֶת הַקְּטַנָּה וְנִתְמַנָּה לְהֵיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל יִכְנוֹס. קוֹרֵא אֲנִי עָלֶיהָ אִשָּׁה. לֹא קְטַנָּה.

הַעֲרָמָה עֲשָׂה. שְׁאִיל בְּדִיומָה וְאַיְיתֵב לְאִמֵּיהּ בְּגַוָּוהּ. שְׁמַעַת וְקִיבְּלַת עָלֶיהָ. וְתַנִּינָן. יָצָא שְׁמָהּ בָּעִיר מְקוּדֶּשֶׁת הֲרֵי זוֹ מְקוּדֶּשֶׁת.

אַף בֵּית שַׁמַּי מוֹדֶה בָּהּ. וְאַף רִבִּי שִׁמְעוֹן מוֹדֶה בָּהּ. וְלֹא כְרִבִּי לְעָזָר בֶּן עֲרָךְ. דִּרְבִּי לְעָזָר בֶּן עֲרָךְ אוֹמֵר. הַמַּאֲמָר קוֹנֶה קְנָיִן גָּמוּר בִּיבָמָה.

כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁמֵּת אָחִיו חוֹלֵץ וְלֹא מְיַיבֵּם. הָדָא מְסַיְיעָא לְמָאן דְּאָמַר. חֲלִיצָה פְּטוֹר. בְּרַם כְּמָאן דְּמַר חֲלִיצָה קְנָיִן. אוֹמְרִים לוֹ. עֲבוֹר עַל דִּבְרֵי תוֹרָה.

הלכה ה

משנה: כֹּהֵן הֶדְיוֹט לֹא יִשָּׂא אֶת אַיְילוֹנִית אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אַף מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים לֹא יִשָּׂא אֶת אַיְילוֹנִית שֶׁהִיא זוֹנָה הָאֲמוּרָה בַּתּוֹרָה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵין זוֹנָה אֶלָּא גִּיּוֹרֶת וּמְשׁוּחֶרֶרֶת וְשֶׁנִּבְעֲלָה בְּעִילַת זְנוּת.

הלכה: כֹּהֵן הֶדְיוֹט לֹא יִשָּׂא אֶת אַיְילוֹנִית כול'. הָא יִשְׂרָאֵל שֶׁאֵין לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים מוּתָּר בָּהּ. עוֹד הוּא אָסוּר בָּהּ. אֶלָּא בְּגִין דְּתַנִּינָן תַּמָּן אֵין זוֹנָה הָאָמוּרָה בַּתּוֹרָה אֶלָּא גִּיּוֹרֶת וּמְשׁוּחְרֶרֶת וְשֶׁנִּבְעֲלָה בְּעִילַת זְנוּת. וְכוּלְהוֹן לַכֹּהֵן. לְפוּם כֵּן לֹא תַנִּינָהּ.

אָמַר רִבִּי יוּדָה בֶּן פָּזִי. כְּתִיב בֵּין שׁוּרוֹתָם יַצְהִירוּ וְלֹא יִפְּנֶה דֶּרֶךְ כְּרָמִים. שֶׁלֹּא הָיְתָה בְּעִילָתָן לְשֵׁם בָּנִים. אָמַר רִבִּי סִימוֹן. כְּתִיב אָכְלוּ וְלֹא יִשְׂבָּעוּ הִזְנוּ וְלֹא יִפְרוֹצוּ. שֶׁלֹּא הָיְתָה בְּעִילָתָן לְשֵׁם בָּנִים. כְּתִיב וַיִּקַּח לוֹ לֶמֶךְ שְׁתֵּי נָשִׁים. עָדָה. שֶׁהָיְתָה מִתְעַדֶּנֶת בְּגוּפָהּ. צִילָה. שֶׁהָיְתָה יוֹשֶׁבֶת בְּצִילָּן שֶׁל בָּנִים.

מְתִיבִין לְרִבִּי יוּדָה. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁהָיְתָה עֲקָרָה וְאֵין סוֹפָהּ לֵילֵד. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁהָיְתָה זְקֵינָה. תַּנֵּי. רִבִּי לְעָזָר אוֹמֵר. אַף הַפָּנוּי הַבָּא עַל הַפְּנוּיָה שֶׁלֹּא לְשׁוּם אִישׁוּת הֲרֵי זוֹ בְּעִילַת זְנוּת. אָמַר רִבִּי בָּא בַּר מָמָל. הָדָא אָמְרָה. כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁקִּידֵּשׁ אִשָּׁה בִּבְעִילָה אֵינוֹ כְבָא עַל הַבְּעוּלָה.

הלכה ו

משנה: לֹא יִבָּטֵל אָדָם מִפְּרִייָה וְרִבְיָיה אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ לוֹ בָּנִים. בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים שְׁנֵי זְכָרִים וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים זָכָר וּנְקֵיבָה שֶׁנֶּאֱמַר זָכָר וּנְקֵיבָה בָּרָאָם. נָשָׂא אִשָּׁה וְשָׁהֲתָה עִמּוֹ עֶשֶׂר שָׁנִים וְלֹא יָלְדָה אֵינוֹ רַשַּׁאי לְבָטֵל. גֵּירְשָׁהּ מוּתֶּרֶת לְינָשֵׂא לְאַחֵר וְרַשַּׁאי הַשֵּׁנִי לִשְׁהוֹת עִמָּהּ עֶשֶׂר שָׁנִים וְאִם הִפִּילָה מוֹנָה מִשְּׁעָה שֶׁהִפִּילָה. הָאִישׁ מְצוּוֶּה עַל פְּרִייָה וְרִבְיָיה אֲבָל לֹא הָאִשָּׁה. רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר עַל שְׁנֵיהֶם הוּא אוֹמֵר וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וגו'.

הלכה: לֹא יִבָּטֵל אָדָם מִפְּרִייָה וְרִבְיָיה כול'. בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים. שְׁנֵי זְכָרִים. שֶׁנֶּאֱמַר בְּמַשֵּׂה גֵּרְשׁוֹם וֶאֱלִיעֶזֶר. בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים. זָכָר וּנְקֵבָה מִבְּרִייָתוֹ שֶׁלְּעוֹלָם. שֶׁנֶּאֱמַר זָכָר וּנְקֵיבָה בְּרָאָם. אָמַר רִבִּי בּוּן. לָכֵן צְרִיכָה אֲפִילּוּ זָכָר וּנְקֵבָה. דְּלֹ כֵן הִיא מַתְנִיתָא מְקוּלֵּי בֵּית שַׁמַּי וּמֵחוּמְרֵי בֵּית הִלֵּל. בְּנֵי בָנִים כְּבָנִים. בְּנֵי בָנוֹת אֵינָן כְּבָנִים. בֶּן בֵּן וּבַת בַּת עוֹלִין. בַּת בֵּן וּבֶן בַּת אֵינָן עוֹלִין. אַיילוֹנִית וְהַסָּרִיס וְשֶׁאֵינָן רְאוּיִין לְוַולָּד אֵינָן עוֹלִין.

רִבִּי אִמִּי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. טַעֲמָא דְּהֵן תַּנָּיָא מִקֵּץ עֶשֶׂר שָׁנִים לְשֶׁבֶת אַבְרָם בְּאֶרֶץ כְּנַעַן. צֵא שָׁנִים שֶׁעָשָׂה בְחוּצָה לָאָרֶץ. וְתַנֵּי כֵן. חִלְתָה הִיא אוֹ שֶׁחָלָה הוּא אוֹ שֶׁהָלַךְ לוֹ לְמְדִינַת הַיָּם אֵינָן עוֹלִין. נִישְׂאַת לְרִאשׁוֹן וְלֹא יָלְדָה יֵשׁ לָהּ כְּתוּבָּה. לַשֵּׁינִי יֵשׁ לָהּ כְּתוּבָּה. לַשְּׁלִישִׁי יֵשׁ לָהּ כְּתוּבָּה. לָרְבִיעִי וְלַחֲמִישִׁי אֵין לָהּ כְּתוּבָּה. רִבִּי חֲנִינָה בַּר עָגוּל בְּשֵׁם רִבִּי חִזְקִיָּה. לַשְּׁלִישִׁי עַצְמוֹ אֵין לָהּ כְּתוּבָּה. נִישֵּׂאת לָרְבִיעִי וְלַחֲמִישִׁי וְלֹא יָלְדָה מַה דְּיַחְזְרוּן קַדְמַאי עָלֶיהָ. יָכְלָה הִיא מֵימַר. כְּדוֹן אִיתְעֲקַרְת הַהִיא אִיתְתָא. נִישֵּׂאת לַחֲמִישִׁי וְיָלְדָה מַהוּ תַחֲזִיר עַל רְבִיעָיָא. אוֹמֵר לָהּ. שְׁתִיקוּתִיךְ יָפָה מִדִּיבּוּרִיךְ.

נִבְעֶלֶת וְרוֹאָה דָם נִבְעֶלֶת וְרוֹאָה דָם. אִית תַּנֵּיי תַּנֵּי שְׁנַיָּיה תִּיבָּעֵל שְׁלִישִׁית לֹא תִּיבָּעֵל. וְאִית תַּנּוּיֵי תַּנֵּי שְׁלִישִׁית תִּבָּעֵל רְבִיעִית לֹא תִּבָּעֵל. הֲוֹון בָּעַיִין מֵימַר. מַה דָמַר. שְׁנַיָּיה תִּבָּעֵל וּשְׁלִישִׁית לֹא תִּיבָּעֵל. כְּמָאן דָּמַר. שְׁלִישִׁית אֵין לָהּ כְּתוּבָּה. בָּרָם כְּמָאן דָּמַר. שְׁלִישִׁית תִּיבָּעֵל רְבִיעִית לֹא תִּיבָּעֵל. כְּמָאן דָּמַר. שְׁלִישִׁית יֵשׁ לָהּ כְּתוּבָּה. הָיְתָה יוֹלֶדֶת זְכָרִים וְהָיוּ נִימּוֹלִים וּמֵתִים. אִית תַּנֵּיי תַּנֵּי. שֵׁינִי יְמוֹל שְׁלִישִׁי לֹא יְמוֹל. אִית תַּנֵּיי תַּנֵּי. שְׁלִישִׁי יְמוֹל רְבִיעִי לֹא יְמוֹל. הֲוֹון בָּעַיִין מֵימַר. מָאן דָּמַר. שֵׁינִי יְמוֹל שְׁלִישִׁי לֹא יְמוֹל. כְּמָאן דָּמַר. הַשְּׁלִישִׁית אֵין לָהּ כְּתוּבָּה. מָאן דָּמַר. הַשְּׁלִישִׁי יְמוֹל הָרְבִיעִי לֹא יְמוֹל. כְּמָאן דָּמַר. הַשְּׁלִישִׁית יֵשׁ לָהּ כְּתוּבָּה. אֲפִילּוּ כְּמָאן דָּמַר. הַשְּׁלִישִׁית יֵשׁ לָהּ כְּתוּבָּה. מוֹדֵי הוּא הָכָא שֶׁלֹּא יְמוֹל מִפְּנֵי סַכָּנָה. תַּנֵּי. אָמַר רִבִּי נָתָן. מַעֲשֶׂה שֶׁהָלַכְתִּי לְקֵיסָרִין שֶׁלַּקַּפּוֹטָקְיָא. וְהָיְתָה שָׁם אִשָּׁה אַחַת וְהָיְתָה יוֹלֶדֶת זְכָרִים וְהָיוּ נִימּוֹלִים וּמֵתִים. וּמָלַת אֶת הָרִאשׁוֹן וָמֵת שֵׁינִי וָמֵת שְׁלִישִׁי וָמֵת. רְבִיעִי הֶבִיאָתוּ לְפָנַיי. נִסְתַּכַּלְתִּי בּוֹ וְלֹא רָאִיתִי בּוֹ דַּם בְּרִית. אָמַרְתִּי לָהֶם. הֲנִיחוּהוּ לְאַחַר זְמָן. וְהֲנִיחוּהוּ וּמַלּוּהוּ וְנִמְצָא בֶּן קַיָּמָא. וְהָיוּ קוֹרִין אוֹתוֹ נָתָן בִּשְׁמִי. הָיוּ לָהּ בָּנִים וּמֵתוּ מוֹנָה מִשְּׁעַת מִיתָה. יְכוֹלָה הִיא מֵימַר. רוּחָא חָנְקַת בָּנֶיהָ דְּהַהִיא אִיתְתָא וַעֲקָרְתָּהּ.

רִבִּי לְעָזָר בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בַּר זִימְרָה. טַעֲמָא דְּהַהֵן תַּנָּיָא. פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת הָאָרֶץ וְכִבְשׁוּהָ. וּכְבָשָׁהּ כְּתִיב. מִי דָרְכּוֹ לִכְבּוֹשׁ. הָאִישׁ. לֹא הָאִשָּׁה. רִבִּי יִרְמְיָה רִבִּי אַבָּהוּ רִבִּי יִצְחָק בַּר מַרְיוֹן בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. הֲלָכָה כְּרִבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא וְרִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי רִבִּי יִצְחָק בַּר חֲקוּלָה בְּשֵׁם רִבִּי יוּדָן נְשִׂייָא. אִם תּוֹבַעַת לְהִינָּשֵׂא הַדִּין עִמָּהּ. רִבִּי לְעָזָר בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. הֲלָכָה כְּרִבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה. אָמַר לֵיהּ רִבִּי בָּא בַּר זַבְדָּא. עִמָּךְ הָיִיתִי. לֹא אִתְאֲמָרַת אֶלָּא אִם הָיְתָה תוֹבַעַת לְהִינָּשֵׂא הַדִּין עִמָּהּ. הָדָא הוּא דְתַנִּינָן תַּמָּן. שַׁבָּת שֶׁחָלָה תִּשְׁעָה בְאָב לְהְיוֹת בְּתוֹכָהּ אֲסוּרִין מִלְּסַפֵּר וּמִלְּכַבֵּס. וּבַחֲמִישִׁי מוּתָּרִין מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבָּת. רִבִּי בָּא בַּר זַבְדָּא בְשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. בִּיקֵּשׁ רִבִּי לַעֲקוֹר תִּשְׁעָה בְאָב וְלֹא הִנִּיחוּ לוֹ. אָמַר לוֹ רִבִּי לָעְזָר. עִמָּךְ הָיִיתִי. וְלֹא אִיתְאֲמָרַת אֶלָּא בִּיקֵּשׁ רִבִּי לַעֲקוֹר תִּשְׁעָה בְאָב שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת וְלֹא הִנִּיחוּ לוֹ. אָמַר. הוֹאִיל וְנִדְחֵה יִדָּחֶה. אָמְרוּ לוֹ יִדָּחֶה לְמָחָר. וְקָרָא עֲלֵיהֶם טוֹבִים הַשְּׁנַיִם מִן הָאֶחָד.

פרק ז

הלכה א

משנה: אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט הִכְנִיסָה לוֹ עַבְדֵי מְלוֹג וְעַבְדֵי צֹאן בַּרְזֶל. עַבְדֵי מְלוֹג לֹא יֹאכְלוּ בַּתְּרוּמָה עַבְדֵי צֹאן בַּרְזֶל יֹאכְלוּ בַּתְּרוּמָה. וְאֵילּוּ הֵן עַבְדֵי

מְלוֹג אִם מֵתוּ לָהּ וְאִם הוֹתִירוּ הוֹתִירוּ לָהּ. אַף עַל פִּי שֶׁהוּא חַיָיב בְּמְזוֹנוֹתָן הֲרֵי אֵילּוּ לֹא יֹאכְלוּ בַתְּרוּמָה. וְאֵילּוּ הֵן עַבְדֵי צֹאן בַּרְזֶל אִם מֵתוּ מֵתוּ לוֹ וְאִם הוֹתִירוּ הוֹתִירוּ לוֹ. הוֹאִיל וְהוּא חַיָיב בָּאַחֲרָיוֹתָן אֵילּוּ יֹאכְלוּ בַתְּרוּמָה.

הלכה: אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל כול'. מְנַיִין לְכֹהֵן שֶׁנִּשָּׂא אִשָּׁה וְקִנָּה לוֹ עֲבָדִים שֶׁיֹּאכְלוּ בַתְּרוּמָה. תַּלְמוּד לוֹמַר וְכֹהֵן כִּי יִקְנֶה קְנְיַן כַּסְפּוֹ וגו'. מְנַיִין לְאִשְׁתּוֹ שֶׁקִּנְתָה עֲבָדִים וַעֲבָדֶיהָ עֲבָדִים שֶׁיֹּאכְלוּ בַתְּרוּמָה. תַּלְמוּד לוֹמַר וְכֹהֵן כִּי יִקְנֶה נֶפֶשׁ קְנְיַן כַּסְפּוֹ. אַף קְנְיֵינוֹ שֶׁקָּנָה קְנְיַן אוֹכֵל. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי הִילָא בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. הֵם יֹאכְלוּ וְהֵם יַאֲכִילוּ. בְּעֶבֶד שֶׁקָּנָה עֲבָדִים עַל מְנָת שֶׁיִּהְיֶה לְרַבּוֹ רְשׁוּת בָּהֶן הִיא מַתְנִיתָא. אֲבָל בְּעֶבֶד שֶׁקָּנָה עֲבָדִים עַל מְנָת [שֶׁלֹּא יְהֵא] לְרַבּוֹ רְשׁוּת בָּהֶן קְנְיֵינוֹ הוּא. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי הִילָא בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. עֶבֶד שֶׁקָּנָה עֲבָדִים עַל מְנָת שֶׁלֹּא יְהֵא רְשׁוּת לְרַבּוֹ בָּהֶן וּמֵת. כָּל הַקּוֹדֵם בָּהֶן זָכָה. וְהָכָא לֹא קְנְיַן קְנְיֵינוֹ הוּא.

רִבִּי הִילָא בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. הֵם יֹאכְלוּ וְהֵם יַאֲכִילוּ. הֲרָאוּי לוֹכַל מַאֲכִיל וְשֶׁאֵינוֹ רָאוּי לוֹכַל אֵינוֹ מַאֲכִיל. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. מִשּׁוּם קִנְס. מַה נְפַק מִן בֵּינֵיהוֹן. עֶבֶד ע�ִבְרִי שֶׁקָּנָה לוֹ עֲבָדִים. אִין תֵּימַר קִנְס. אֵין כָּאן קִנְס. וְאִין תֵּימַר הֲרָאוּי לֶאֱכוֹל מַאֲכִיל. וְזֶה הוֹאִיל וְאֵינוֹ רָאוּי לֶאֱכוֹל אֵינוֹ מַאֲכִיל.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא אָמַר. בְּעַבְדֵי צֹאן בַּרְזֶל פְּלִיגִין. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. מְכָרָן אֵינָן מְכוּרִין. אָמַר לֵיהּ רִבִּי לָעְזָר. אוֹכְלִין בַּתְּרוּמָה מִכּוֹחוֹ וְאַתְּ אָמְרַת אֲכִין. אָמַר לֵיהּ. הֲרֵי עַבְדֵי מְלוֹג הֲרֵי הֵן אוֹכְלִין תְּרוּמָה מִכּוֹחוֹ. וְאַתְּ אָמַר. מְכָרָן אֵינָן מְכוּרִין. מִשֶּׁלָּךְ נָתְנוּ לָךְ. בְּדִין הוּא שֶׁלֹּא יֹאכַל בַּתְּרוּמָה. וְהֵן אָמְרוּ שֶׁיֹּאכַל. וְהֵן אָמְרוּ. מְכָרָן אֵינָן מְכוּרִין. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְשֵׁם רִבִּי יְאוֹשִׁיָה. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְדֵין וּמַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְדֵין. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי אֶלְיְעֶזֶר. עַבְדֵי מְלוֹג יוֹצְאִין בְּשֶׁן וָעֵין לָאִשָּׁה אֲבָל לֹא לְאִישׁ. וְעַבְדֵי צֹאן בַּרְזֶל יוֹצְאִין בְּשֶׁן וָעֵין לָאִישׁ אֲבָל לֹא לָאִשָּׁה. מַה עֲבַד לֵיהּ רִבִּי יוֹחָנָן. קַל הוּא בְשִׁחְרוּר. כְּהָדָא דְתַנֵּי. הָעוֹשֶׂה עַבְדּוֹ אַפּוֹתֵיקִי. מְכָרוֹ אֵינוֹ מָכוּר. שִׁיחְרְרוֹ מְשׁוּחְרָר. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי יוֹחָנָן. אֶחָד עַבְדֵי מְלוֹג וְאֶחָד עַבְדֵי צֹאן בַּרְזֶל אֵינָן בְּיוֹם וְיוֹמַיִים וְאֵינָן יוֹצְאִין בְּשֶׁן וָעֵין בֵּין לָאִישׁ בֵּין לָאִשָּׁה. מַה פְּלִיגִין. בְּשֶׁמְּכָרָן לְעוֹלָם אוֹ בְשֶׁמְּכָרָן לְשָׁעָה. אִין תֵּימַר. בְּשֶׁמְּכָרָן לְעוֹלָם וְלֹא מְכָרָן לְשָׁעָה. דִּבְרֵי הַכֹּל מְכוּרִין. אִין תֵּימַר. בְּשֶׁמְּכָרָן לְשָׁעָה אֲבָל לֹא מְכָרָן לְעוֹלָם. דִּבְרֵי הַכֹּל אֵינָן מְכוּרִין. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. הָעוֹשֶׂה שָׂדֵהוּ אֲפוֹתֵיקִי לְאִשָּׁה בִּכְתוּבָתָהּ וּלְבַעַל חוֹבוֹ עַל חוֹבוֹ. מְכָרָהּ הֲרֵי זוֹ מְכוּרָה. הַלּוֹקֵחַ יָחוֹשׁ לְעַצְמוֹ. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. לְאִשָּׁה בִּכְתוּבָתָהּ אֵינָהּ מְכוּרָה. שֶׁלֹּא עָלְתָה עַל דַּעַת שֶׁתְּהֵא אִשָּׁה מְחַזֶּרֶת עַל בָּתֵּי דִינִים.

אָמְרוּ. אַתְיָיא דְּרִבִּי לָעְזָר כְּרַבָּנִן. דְּרִבִּי יוֹחָנָן כְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. הֲווֹי בְּשֶׁמְכָרָן לְשָׁעָה אֲנָן קַיְימִין. אֲבָל אִם מְכָרָן לְעוֹלָם דִּבְרֵי הַכֹּל אֵינָן מְכוּרִין.

וְוֹלַד בְּהֵמַת מְלוֹג לְבַעַל. וְוֹלַד שִׁפְחַת מְלוֹג לְאִשָּׁה. חֲנַנְיָה בֶּן אֲחִי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר. וְוֹלַד בְּהֵמַת מְלוֹג כִּוְוֹלַד שִׁפְחַת מְלוֹג. רִבִּי לָעְזָר אָמַר לַחֲבֵרָייָא. הֲוֹון יָדְעִין דּוּ רִבִּי יוֹחָנָן כַּחֲנַנְיָה בֶּן אֲחִי יְהוֹשֻׁעַ. רַב וּשְׁמוּאֵל. רַב כְּרַבָּנִן וּשְׁמוּאֵל כַּחֲנַנְיָה בֶּן אֲחִי יְהוֹשֻׁעַ. מָתִיב שְׁמוּאֵל לְרַב. עַל דַּעְתְּךָ דְּאַתְּ אָמַר מִשֶּׁלְאִשָּׁה הֵן. מֵעַתָּה לֹא יִטּוֹל הַבְּכוֹר פִּי שְׁנַיִם. הַגַּע עַצְמְךָ שֶׁהִכְנִיסָתָן קְטַנִּים וְגָדְלוּ הֲרֵי הֵן שֶׁלְאִשָּׁה הֵן. וְאַתְּ מוֹדֶה לִי שֶׁהַבְּכוֹר נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם.

תַּנֵּי הִכְנִיסָתָן יְלָדִים נוֹטְלָתָן נְעָרִים. הִכְנִיסָה לוֹ שְׁנֵי כֵלִים. הָיָה אֶחָד יָפֶה כְכְתוּבָּתָהּ נוֹטְלָתוֹ בְכְתוּבָּתָהּ. הָיָה אֶחָד וּמֶחֱצָה יָפֶה כְכְתוּבָּתָהּ רַב הוּנָא וְרַב נַחְמָן בַּר יַעֲקֹב. חַד אָמַר. הוּא נוֹתֵן דְּמֵי הַשֵּׁנִי וְנוֹטְלוֹ. וְחוֹרְנָה אָמַר. הִיא נוֹתֶנֶת דְּמֵי הַשֵּׁנִי וְנוֹטְלָתוֹ. רִבִּי אַבָּא בַּר כַּהֲנָא אָמַר קוֹמֵי רִבִּי אִמִּי רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יָסָא. אֲפִילּוּ הָיָה יָפֶה אֶחָד וּמֶחֱצָה בְכְתוּבָּתָהּ הִיא נוֹתֶנֶת דְּמֵי הַשֵּׁנִי וְנוֹטְלָתוֹ. שֶׁלֹּא עָלַת עַל דַּעַת שֶׁיִּשְׁתַּמְּשׁוּ אֲחֵרִים בְּכֵלֶיהָ. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי זְעוּרָה. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. הִכְנִיסָתָן בְּדָמִים נוֹטְלָתָן בְּדָמִים.

רִבִּי חִייָה בַּר אַדָּא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. מַהוּ עַבְדֵי מְלוֹג. אָמַר לֵיהּ. כְּמַה דְּאַתְּ אָמַר. מְלִיג. מְלִיג.

תַּמָּן תַּנִּינָן הַמְקַבֵּל צֹאן בָּרְזֶל מִן הַגּוֹי. הַוְולָדוֹת [פְּטוּרִין]. וְוֹלְדֵי וְוֹלְדוֹת חַייָבִין. רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי. תַּמָּן אַתְּ אָמַר. הַוְולָדוֹת לָרִאשׁוֹן. וְהָכָא אַתְּ אָמַר. הַוְולָדוֹת לַשֵּׁינִי. אָמַר רִבִּי יוֹסָה. תַּמָּן עַל יְדֵי שֶׁעִיקְּרוֹ לָרִאשׁוֹן הַוְולָדוֹת לָרִאשׁוֹן. בְּרָם הָכָא עַל יְדֵי שֶׁעִיקְּרוֹ לַשֵּׁינִי הַוְולָדוֹת לַשֵּׁינִי.

הלכה ב

משנה: בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּישֵּׂאת לְכֹהֵן וְהִכְנִיסָה לוֹ בֵּין עַבְדֵי מְלוֹג בֵּין עַבְדֵי צֹאן בָּרְזֶל הֲרֵי אֵילּוּ יֹאכְלוּ בִּתְרוּמָה וּבַת כֹּהֵן שֶׁנִּשֵּׂאת לְיִשְׂרָאֵל וְהִכְנִיסָה לוֹ בֵּין עַבְדֵי מְלוֹג בֵּין עַבְדֵי צֹאן בָּרְזֶל הֲרֵי אֵילּוּ לֹא יֹאכְלוּ.

הלכה ג

משנה: בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּישֵּׂאת לְכֹהֵן וּמֵת וְהִנִּיחַהּ מְעוּבֶּרֶת לֹא יֹאכְלוּ עֲבָדֶיהָ בִּתְרוּמָה מִפְּנֵי חֶלְקוֹ שֶׁלְּעוּבָּר. הָעוּבָּר פּוֹסֵל וְאֵינוֹ מַאֲכִיל דִּבְרֵי רִבִּי יוֹסֵי. אָמְרוּ לוֹ מַאֲחַר שֶׁהֵיעַדְתָּה בָּנוּ עַל בַּת יִשְׂרָאֵל לְכֹהֵן וְאַף בַּת כֹּהֵן לְכֹהֵן וּמֵת וְהִנִּיחַהּ מְעוּבֶּרֶת לֹא יֹאכְלוּ עֲבָדֶיהָ בִּתְרוּמָה מִפְּנֵי חֶלְקוֹ שֶׁלְּעוּבָּר.

הלכה: אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר. כֵּינִי מַתְנִיתָא. עֲבָדֶיהָ יֹאכְלוּ. עֲבָדֶיהָ לֹא יֹאכְלוּ. דְּלֹ כֵן הִיא אוֹכֶלֶת וַעֲבָדֶיהָ אֵינָן אוֹכְלִין. רִבִּי יֹאשִׁיָּה בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אִם מִזּוֹ אֲפִילוּ הִיא לֹא תֹאכַל. אָמַר רִבִּי חַגַּיי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵה. לֹא דְרִבִּי יוֹחָנָן פְּלִיג. לֹא אָמַר אֶלָּא מִזּוֹ אֲפִילוּ הִיא לֹא תֹאכַל. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. אָמַר. צֵא וּרְאֵה הֵיאַךְ הַצִּיבּוּר נוֹהֵג. רִבִּי אָבוּן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. וְלֹא דָבָר הֲלָכָה זוֹ. אֶלָּא כָּל הֲלָכָה שֶׁהִיא רוֹפֶפֶת בְּבֵית דִּין וְאֵין אַתְּ יוֹדֵעַ מַה טִיבָהּ צֵא וּרְאֵה הֵיאַךְ הַצִּיבּוּר נוֹהֵג וּנְהוֹג. וַאֲנָן חָמֵיי צִיבּוּרָא דְלָא מֵיכְלוֹן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. הָדָא אָמְרָה אֵין הָעבד פּוֹסֵל אֶת מִי שֶׁהוּא רָאוּי לֶאֱכוֹל וְלֹא מַאֲכִיל אֶת מִי שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לֶאֱכוֹל.

תַּנֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בַּר יוֹסֵף מִשּׁוּם אַבָּיי. הָיָה בַת מַאֲכֶלֶת. רִבִּי אִימִּי בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. שֶׁכֵּן הָיָה רְאוּיָה לְתוֹפְשָׁן מִן הַמְּזוֹנוֹת. וְאִשָּׁה אֵינָהּ רְאוּיָה לְתוֹפְשָׁן מִן הַמְּזוֹנוֹת. רְאוּיָה הִיא לְתָבוֹעַ כְּתוּבָּתָהּ וּלְאַבֵּד כְּתוּבָּתָהּ. וְקַשְׁיָא כְּתוּבָּה מִדְּבַר תּוֹרָה וּמְזוֹן הַבָּנוֹת מִדִּבְרֵיהֶן וְדִבְרֵיהֶן עוֹקְרִין דְּבַר תּוֹרָה. כְּמָאן דְּמַר. מֵאֵילֵיהֶן קִיבְּלוּ עֲלֵיהֶן אֶת הַמַּעְשְׂרוֹת.

אַשְׁכָּחַת אָמַר. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירִבִּי יוֹסֵה חָלוּק עַל ר' אבון. דְּאָמַר רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם חִילְפַּיי. רִבִּי וְרִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּי רִבִּי יוֹסֵי וּבַר הַקַּפָּר נִמְנוּ עַל [אֲוִיר] אַשְׁקְלוֹן וְטִיהֲרוּהוּ מִפְּי רִבִּי פִּינְחָס בֶּן יָאִיר שֶׁאָמַר. יוֹרְדִין הָיֵינוּ לְסִירְקֵי שֶׁלְאַשְׁקְלוֹן וְלוֹקְחִין חִטִּים וְעוֹלִין לְעִירֵינוּ וְטוֹבְלִין וְאוֹכְלִים בִּתְרוּמָתֵינוּ. לְמָחָר בִּיקְשׁוּ לְהִימָּנוֹת עָלֶיהָ לְפוֹטְרוֹ מִן הַמַּעְשְׂרוֹת וּמָשַׁךְ רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּי רִבִּי יוֹסֵי אֶת יָדָיו. שֶׁהָיָה מִסְתַּמֵּךְ עַל בֶּן הַקַּפָּר. אָמַר לוֹ. בְּנִי. לָמָּה לֹא אָמַרְתָּ [לִי]. לֹא מָשַׁכְתָּ אֶת יָדֶיךָ. וְהָיִיתִי אוֹמֵר לָךְ. אֶתְמוֹל אֲנִי טִימֵּאתִי וַאֲנִי טִיהַרְתִּי. עַכְשָׁיו אֲנִי אוֹמֵר לָךְ. שְׁמָא שֶׁנִּתְכַּבְּשָׁה מִדְּבַר תּוֹרָה הֵיאַךְ אֲנִי פּוֹטְרָהּ מִדְּבַר תּוֹרָה. מֵאֵימָתַי הִיא טְמֵאָה מִשּׁוּם אֶרֶץ הָעַמִּים. אַשְׁכַּח תַּנֵּי בְּשֵׁם אַבָּיי. מֵאֵילֵיהֶן קִיבְּלוּ עֲלֵיהֶן אֶת הַמַּעְשְׂרוֹת. וְאָמַר. יְאוּת מַעְשְׂרוֹת מִדִּבְרֵיהֶן וּמְזוֹן הַבָּנוֹת מִדִּבְרֵיהֶן וְדִבְרֵיהֶן עוֹקְרִין אֶת דִּבְרֵיהֶן.

הָיוּ שָׁם זְכָרִים מַאֲכִילָן. נְקֵיבוֹת אֵין מַאֲכִילוֹת. הָיוּ שָׁם זְכָרִים מַאֲכִילָן. שֶׁהוּא סָפֵק אֶחָד. סָפֵק זָכָר סָפֵק נְקֵבָה. וְסָפֵק מִדְּבַר תּוֹרָה לְהַחֲמִיר. נְקֵיבוֹת אֵינָן מַאֲכִילוֹת. שֶׁהֵן שְׁנֵי סְפֵיקוֹת. סָפֵק זָכָר סָפֵק נְקֵיבָה. מִשֶּׁנִּתְאָרְסָה סָפֵק עַד שֶׁלֹּא נִתְאָרְסָה. וְסָפֵק דִּבְרֵיהֶן לְהָקֵל. מַה נַפְשֵׁךְ. זָכָר הוּא כּוּלָּהּ דִּידֵיהּ. נְקֵיבָה הִיא נָסְבָה חוּלְקָהּ עִימְּהֶן.

הלכה ד

משנה: הָעוּבָּר וְהַיָּבָם וְהָאֵירוּסִין וְהַחֵרֵשׁ וּבֶן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד פּוֹסְלִין וְלֹא מַאֲכִילִין. סָפֵק שֶׁהוּא בֶן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד סָפֵק שֶׁאֵינוֹ סָפֵק הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת סָפֵק שֶׁלֹּא הֵבִיא. נָפַל הַבַּיִת עָלָיו וְעַל בַּת אָחִיו וְאֵין יָדוּעַ אֵי זֶה מֵהֶן מֵת רִאשׁוֹן צָרָתָהּ חוֹלָצֶת וְלֹא מִתְיַיבֶּמֶת.

הלכה: הָעוּבָּר וְהַיָּבָם וְהָאֵירוּסִין כול׳. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן. בְּזוֹ מִידַּת הַדִּין לוֹקָה. שֶׁאִם מַעֲשֶׂה הוּא לִפְסוֹל יְהֵא מַעֲשֶׂה לְהַאֲכִיל. וְאִם אֵינוֹ מַעֲשֶׂה לִפְסוֹל. לֹא יְהֵא מַעֲשֶׂה לְהַאֲכִיל. יֵאוּת אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן. וּמַה טַעֲמוֹן דְּרַבָּנִין. הֵם יֹאכְלוּ וְהֵם יַאֲכִילוּ. הָרָאוּי לוֹכַל מַאֲכִיל. וְשֶׁאֵינוֹ רָאוּי לוֹכַל אֵינוֹ מַאֲכִיל. הָתִיבוּן. הֲרֵי מַמְזֵר הֲרֵי אֵינוֹ רָאוּי לֶאֱכוֹל וּמַאֲכִיל. שַׁנְיֶיא הִיא. דִּכְתִיב יִלֵּיד בַּיִת. מֵעַתָּה הַיַּלּוּד מַאֲכִיל וְשֶׁאֵינוֹ יַלּוּד אֵינוֹ מַאֲכִיל. שַׁנְיֶיא הִיא. דִּכְתִיב וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ. פְּרָט לְשׁוֹמֶרֶת יָבָם. בְּנְעוּרֶיהָ פְּרָט לִמְעוּבֶּרֶת. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. הָדָא אָמְרָה. הַעִיבּוּר עָשׂוּ אוֹתוֹ כְמַמָּשׁ לִפְסוֹל וְלֹא עָשׂוּ אוֹתוֹ כְמַמָּשׁ לְהַאֲכִיל. מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנָן פְּלִיגִין. דָּמַר זְעִירָא. תַּנֵּי תַמָּן. אֲרוּסָה וְשׁוֹמֶרֶת יָבָם וּמְעוּבֶּרֶת מְשַׁלְּמוֹת אֶת הַקֶּרֶן וְאֵינָן מְשַׁלְּמוֹת אֶת הַחוֹמֶשׁ. מַה אֲנָן קַיָּימִין. אִם בְּבַת כֹּהֵן שֶׁנִּישֵּׂאת לְיִשְׂרָאֵל אֲפִילוּ יוֹלֶדֶת הֵימֶינּוּ בָּנִים אֵינָהּ זָרָה לוֹ. אֶלָּא כֵּן אֲנָן קַיָּימִין בְּבַת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּישֵּׂאת לְכֹהֵן. אִם אוֹמֵר אַתְּ. הָעוּבָּר עָשׂוּ אוֹתוֹ כְמַמָּשׁ לִפְסוֹל וְלֹא עָשׂוּ אוֹתוֹ כְמַמָּשׁ לְהַאֲכִיל. לָמָּה מְשַׁלְּמוֹת אֶת הַקֶּרֶן וְאֵינָן מְשַׁלְּמוֹת אֶת הַחוֹמֶשׁ. וישַׁלְּמוּ קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ.

חֵרֵשׁ פּוֹסֵל. לֹא כֵן תַּנֵּי רִבִּי חִייָה. אִשְׁתּוֹ שֶׁלַּחֵרֵשׁ וְשֶׁלְּשׁוֹטֶה טוֹבֶלֶת מֵחֵיק בַּעֲלָהּ וְאוֹכֶלֶת. רִבִּי אַבָּא מָרִי וְרִבִּי מַתַּנְיָה. חַד אָמַר. בְּחֵרֵשׁ פּוֹסֵל. וְחוֹרְנָה אָמַר בְּחֵרֵשׁ יָיבָם.

סָפֵק שֶׁהוּא בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד סָפֵק שֶׁאֵינוֹ. כְּמִי שֶׁהוּא בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד לִפְסוֹל. סָפֵק שֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת סָפֵק שֶׁלֹּא הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת. כְּמִי שֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת לְהַאֲכִיל.

נָפַל הַבַּיִת עָלָיו וְעַל בַּת אָחִיו וְאֵין יָדוּעַ אִי זוֹ מֵהֶן מֵת רִאשׁוֹן. צָרְתָהּ חוֹלָצֶת וְלֹא מִתְייַבֶּמֶת. וְהָכָא אֲתִינָן מֵיתְנֵי סְפֵיקוֹת. אֶלָּא בְּגִין דְּתַנִּינָן צָרוֹת תַּנִּינָן סְפֵק צָרוֹת.

הלכה ה

משנה: הָאוֹנֵס וְהַמְפַתֶּה וְהַשּׁוֹטֶה לֹא פּוֹסְלִים וְלֹא מַאֲכִילִים. וְאִם אֵינָם רְאוּיִין לָבוֹא בְיִשְׂרָאֵל הֲרֵי אֵילּוּ פּוֹסְלִין. בְּאֵי זֶה צַד יִשְׂרָאֵל שֶׁבָּא עַל בַּת כֹּהֵן תֹּאכַל בִּתְרוּמָה עִיבְּרָה לֹא תֹאכַל. נִתְחַתֵּךְ הָעוּבָּר בְּמֵעֶיהָ תֹּאכַל. הָיָה כֹּהֵן שֶׁבָּא עַל בַּת יִשְׂרָאֵל לֹא תֹאכַל בִּתְרוּמָה. עִיבְּרָה לֹא תֹאכַל. יָלְדָה תֹּאכַל. נִמְצָא כּוֹחוֹ שֶׁלַּבֵּן גָּדוֹל מִשֶּׁלְּאָב.

הלכה: הָאוֹנֵס וְהַמְפַתֶּה כול׳. הָדָא אָמְרָה שֶׁאֵין אוֹנְסִין פּוֹסְלִין בִּכְהוּנָּה בִּפְנוּיָה. הָדָא מְסַייְעָא לְהָהוּא דְּתַנֵּי רִבִּי חִייָה. אִשְׁתּוֹ שֶׁלַּחֵרֵשׁ וְשֶׁלְּשׁוֹטֶה טוֹבֶלֶת מֵחֵיק בַּעֲלָהּ וְאוֹכֶלֶת. וּדְלֹא כְרִבִּי לְעָזָר. דְּרִבִּי לְעָזָר אוֹמֵר. אַף הַפְּנוּיָה שֶׁבָּא עַל הַפְּנוּיָה שֶׁלֹּא לְשֵׁם אֵישׁוּת הֲרֵי זוֹ בְעִילַת זְנוּת.

רִבִּי בָּא בְשֵׁם רִבִּי אַבָּא בַּר יִרְמְיָה. אֲנוּסָה אֵינָהּ צְרִיכָה לְהַמְתִּין שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים. אָמְרָה רִבִּי יוֹנָה קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵה. אָמַר לֵיהּ. לֹא תְקַבֵּל עָלָיו. קַל הוּא בַּאֲכִילַת תְּרוּמָה. אִילּוּ בַת

כֹּהֵן שֶׁנִּישֵּׂאת לְיִשְׂרְאֵל וְהָלַךְ בַּעֲלָהּ לִמְדִינַת הַיָּם וְשָׁמְעָה עָלָיו שֶׁמֵּת שֶׁמָּא אֵינָהּ אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה מִיָּד. וּלְעִנְיַן הָעוּבָּר צְרִיכָה לְהַמְתִּין שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים.

אִם אֵינָן רְאוּיִין לָבוֹא בְיִשְׂרְאֵל הֲרֵי אֵילּוּ פְּסֻלִּין. וְאֵילּוּ הֵן. בֵּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד גֵּר עֲמוֹנִי וּמוֹאָבִי וּמְצֹרִי וְעֶבֶד וּמַמְזֵר חָלָל נָתִין כּוּתִי וְגוֹי שֶׁבָּאוּ עַל בַּת יִשְׂרְאֵל עַל בַּת כֹּהֵן עַל בַּת לֵוִי פְּסוּלָה מִן הַכְּהוּנָּה. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. כָּל שֶׁזַּרְעוֹ פָּסוּל בִּיאָתוֹ פּוֹסֶלֶת. כָּל שֶׁאֵין זַרְעוֹ פָּסוּל אֵין בִּיאָתוֹ פּוֹסֶלֶת. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. כַּל שֶׁאַתְּ מוּתָּר בְּבִתּוֹ מוּתָּר בְּאַלְמָנְתּוֹ. וְכָל שֶׁאֵין אַתְּ מוּתָּר בְּבִתּוֹ אֵין אַתְּ מוּתָּר בְּאַלְמָנְתּוֹ. וּמַה בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי יוֹחָנָן אוֹמֵר. גֵּר עֲמוֹנִי וּמוֹאָבִי בֵּינֵיהוֹן. מָאן דְּאָמַר. כָּל שֶׁזַּרְעוֹ פָּסוּל בִּיאָתוֹ פּוֹסֶלֶת. זֶה הוֹאִיל וְזַרְעוֹ פָּסוּל בִּיאָתוֹ פּוֹסֶלֶת. מָאן דְּאָמַר. כַּל שֶׁאַתְּ מוּתָּר בְּבִתּוֹ (אֵין) אַתְּ מוּתָּר בְּאַלְמָנְתּוֹ. וְזֶה הוֹאִיל וְ(אֵין) אַתְּ מוּתָּר בְּבִתּוֹ (אֵין) אַתְּ מוּתָּר בְּאַלְמָנְתּוֹ. דִּבְרֵי חֲכָמִים. רִבִּי יִרְמְיָה בְשֵׁם [רַבָּנָן] רִבִּי בָּא תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. בַּ[ת] גֵּר עֲמוֹנִי וּמוֹאָבִי וּבַת דּוֹר שֵׁינִי מִצְרִי אַף עַל פִּי שֶׁאַתְּ מוּתָּר בְּבִתּוֹ אַתְּ אָסוּר בְּאַלְמָנְתּוֹ. רִבִּי זַכַּיי רִבִּי אֶלְכְּסַנְדְּרִיה מְשַׁלַּח שְׁאוֹל. בַּת גֵּר עֲמוֹנִי וּבַת דּוֹר שֵׁינִי שֶׁל מִצְרִי. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹסֵה. לֹא שְׁמִיעַ לְהַהוּא דְּמַר רִבִּי יִרְמְיָה בְשֵׁם רַבָּנִין וְרִבִּי בָּא תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. בַּת גֵּר עֲמוֹנִי וּבַת דּוֹר שֵׁינִי שֶׁלְּמִצְרִי אַף עַל פִּי שֶׁאַתְּ מוּתָּר בְּבִתּוֹ אַתְּ אָסוּר בְּאַלְמָנְתּוֹ. וְכָל שֶׁזַּרְעוֹ פָּסוּל בִּיאָתוֹ פְּסוּלָה. לֹא כֵן צְרִיכָה בְּשֶׁהָיְתָה אִמָּהּ מִיִּשְׂרְאֵל. שֶׁלֹּא תֹאמַר. כְּשֵׁם שֶׁנִּתְחַלְּלָה אִמָּהּ כָּךְ נִתְחַלְּלָה בִתָּהּ. וְעוֹד מִן הָדָא דְּאָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. פְּלִיגִין רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. בַּת גֵּר עֲמוֹנִי וּבַת דּוֹר הַשֵּׁינִי מִצְרִי. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. כְּשֵׁירוֹת. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר פְּסוּלוֹת. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן אָמַר. בְּזָקִינוֹת פְּלִיגִין. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. כְּשֵׁירוֹת. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר פְּסוּלוֹת.

הלכה ו

משנה: הָעֶבֶד פּוֹסֵל מִשּׁוּם בִּיאָה וְאֵינוֹ פּוֹסֵל מִשּׁוּם זֶרַע. בְּאֵי זֶה צַד בַּת יִשְׂרְאֵל לַכֹּהֵן בַּת כֹּהֵן לְיִשְׂרְאֵל וְיָלְדָה מִמֶּנּוּ בֵן וְהָלַךְ הַבֵּן וְנִכְבַּשׁ עַל הַשִּׁפְחָה וְיָלְדָה מִמֶּנּוּ בֵן הֲרֵי זֶה עֶבֶד. הָיְתָה אֵם אָבִיו בַּת יִשְׂרְאֵל לַכֹּהֵן לֹא תֹאכַל בַּתְּרוּמָה בַּת כֹּהֵן לְיִשְׂרְאֵל תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה.

הלכה: הָעֶבֶד פּוֹסֵל מִשּׁוּם בִּיאָה כול'. הָעֶבֶד מְנַיִין שֶׁבִּיאָתוֹ פּוֹסֶלֶת. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר בְּשֵׁם רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. וּבַת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה וְזֶרַע אֵין לָהּ. שֶׁיֵּשׁ לָהּ עָלָיו אַלְמָנוּת וְגֵירוּשִׁין חוֹזֶרֶת. אֶת שֶׁאֵין לָהּ עָלָיו אַלְמָנוּת וְגֵירוּשִׁין אֵינָהּ חוֹזֶרֶת. הָתִיב רִבִּי יִרְמְיָה. הֲרֵי אַלְמָנָה שֶׁזִּינְתָה הֲרֵי אֵין לָהּ אַלְמָנוּת וְגֵירוּשִׁין וְחוֹזֶרֶת. רִבִּי יוֹסֵי לֹא אָמַר כֵּן אֶלָּא מִחְלְפָא שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן. בְּגִיטִּין הוּא אָמַר. כּוּתִין מִשּׁוּם מַה הֵן פְּסוּלִין. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. מִשּׁוּם גּוֹי וְעֶבֶד הַבָּא עַל בַּת יִשְׂרְאֵל הַוָּולָד מַמְזֵר. בְּקִידּוּשִׁין הוּא אָמַר. רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. הַוָּולָד מַמְזֵר. הָכָא אָמַר לֵיהּ מִשּׁוּם גַּרְמֵיהּ

וְהָכָא אָמַר לָהּ מִשּׁוּם רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. שֶׁכֵּן לְדִבְרֵי חֲכָמִים הַוָּולָד מַמְזֵר. רִבִּי חִזְקִיָּה לֹא אָמַר כֵּן אֶלָּא מִחְלָפָה שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן. בְּגִיטִּין הוּא אָמַר. כּוּתִין מִשּׁוּם מַה הֵן פְּסוּלִין. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. מִשּׁוּם גּוֹי וְעֶבֶד הַבָּא עַל בַּת יִשְׂרָאֵל הַוָּולָד מַמְזֵר. בְּקִידּוּשִׁין הוּא רִבִּי יוֹחָנָן רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. הַוָּולָד מַמְזֵר. וְהָכָא הוּא אָמַר. אֶת שֶׁיֵּשׁ לוֹ עָלָיו אַלְמָנוּת וְגֵירוּשִׁין חוֹזֶרֶת וְאֶת שֶׁאֵין לָהּ עָלָיו אַלְמָנוּת וְגֵירוּשִׁין אֵינָהּ חוֹזֶרֶת. אָמַר רִבִּי מַתַּנְיָה. סְלָקִית לִסְחוֹרָה וּשְׁמָעִית רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּנֵי יֵישׁוּעַ. וּבַת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה וְזֶרַע אֵין לָהּ. אֶת שֶׁיֵּשׁ לָהּ עָלָיו אַלְמָנוּת וְגֵירוּשִׁין חוֹזֶרֶת. וְאֶת שֶׁאֵין לָהּ עָלָיו אַלְמָנוּת וְגֵירוּשִׁין אֵינָהּ חוֹזֶרֶת. וְאָמְרַת יֵאוּת. אֵין מַמְזֵר כְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. שֶׁאֵין מַמְזֵר אֶלָּא מֵאִשָּׁה שֶׁהִיא אֲסוּרָה עָלָיו אִיסּוּר עֶרְוָה וְחַיָּיבִין עָלֶיהָ כָּרֵת.

הלכה ז

משנה: מַמְזֵר פּוֹסֵל וּמַאֲכִיל. בְּאֵי זֶה צַד בַּת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן בַּת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל וְיִלְדָּה מְמֻנוּ בַת וְהָלְכָה הַבַּת וְנִשֵּׂאת לְעֶבֶד אוֹ לְנָכְרִי וְיִלְדָּה מְמֻנוּ בֵּן הֲרֵי זֶה מַמְזֵר. הָיְתָה אֵם אִמּוֹ בַּת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה בַּת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל לֹא תֹאכַל בַּתְּרוּמָה.

הלכה: מַמְזֵר פּוֹסֵל כול'. לֵית הָדָא פְלִינָא עַל רַב. דְּרַב אָמַר. גּוֹי וְעֶבֶד שֶׁבָּא עַל בַּת יִשְׂרָאֵל הַוָּולָד כָּשֵׁר. פְּתַר לָהּ בְּגוֹי פָּסוּל וּבְעֶבֶד פָּסוּל.

הלכה ח

משנה: כֹּהֵן גָּדוֹל פְּעָמִים שֶׁהוּא פוֹסֵל. כֵּיצַד בַּת כֹּהֵן נִשֵּׂאת לְיִשְׂרָאֵל וְיִלְדָּה מְמֻנוּ בַת הָלְכָה הַבַּת וְנִשֵּׂאת לְכֹהֵן וְיִלְדָּה מְמֻנוּ בֵּן הֲרֵי זֶה רָאוּי לִהְיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל וְעוֹמֵד וּמְשַׁמֵּשׁ עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ מַאֲכִיל אֶת אִמּוֹ וּפוֹסֵל אֶת אֵם אִמּוֹ. זֹאת אוֹמֶרֶת לֹא כִבְנֵי כֹהֵן גָּדוֹל שֶׁהוּא פּוֹסְלָנִי מִן הַתְּרוּמָה.

הלכה: כֹּהֵן גָּדוֹל כול'. תַּנֵּי בַּר קַפָּרָא. בֵּן יוֹמוֹ פוֹסֵל וּמַאֲכִיל.

כֵּינִי מָתְנִיתָא. לֹא כְבֶן בִּתּוֹ כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁהוּא פּוֹסְלָתוֹ מִן הַתְּרוּמָה. הָא כֵיצַד. בַּת כֹּהֵן שֶׁנִּישֵּׂאת לְיִשְׂרָאֵל וְיִלְדָּה מְמֻנוּ בַת וּבַת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּישֵּׂאת לְכֹהֵן וְיִלְדָּה מְמֻנוּ בֵן. וְנִישְׂאוּ שְׁנֵיהֶן זֶה לָזֶה וְהוֹלִידוּ בֵן. הֲרֵי זֶה רָאוּי לִהְיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל עוֹמֵד וּמְשַׁמֵּשׁ עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ. מַאֲכִיל אֶת אִמּוֹ וּפוֹסֵל אֶת אֵם אִמּוֹ. זֹאת אוֹמֶרֶת לֹא כְבֶן בִּתּוֹ כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁהוּא פּוֹסְלִינִי מִן הַתְּרוּמָה.

פרק ח

הלכה א

משנה: הֶעָרֵל וְכָל הַטְּמֵאִים לֹא יֹאכְלוּ בִתְרוּמָה נְשֵׁיהֶם וְעַבְדֵיהֶם יֹאכְלוּ. פְּצוּעַ דַּכָּא וּכְרוּת שָׁפְכָה הֵן וְעַבְדֵיהֶן יֹאכְלוּ וּנְשֵׁיהֶן לֹא יֹאכְלוּ. וְאִם לֹא יָדָעָה מִשֶּׁנַּעֲשָׂה פְּצוּעַ דַּכָּא וּכְרוּת שָׁפְכָה הֲרֵי אֵילּוּ יֹאכְלוּ.

הלכה: הֶעָרֵל וְכָל הַטְּמֵאִים כולי'. אִישׁ אִישׁ לְרַבּוֹת אֶת הֶעָרֵל. אוֹ אִישׁ אִישׁ לְרַבּוֹת אֶת הָאוֹנֵן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֶּן חֲנִינָה. כְּתִיב כָּל זָר לֹא יֹאכַל קוֹדֶשׁ. מִשּׁוּם זָרוּת אָסַרְתִּי לָךְ וְלֹא אָסַרְתִּי לָךְ מִשּׁוּם עָרְלָה. רִבִּי טִיפָּא סְמוּקָא בָּעֵי קֳמֵי רִבִּי יוֹסֵי. אוֹ נֹאמַר. זָרוּת אָסַרְתִּי וְלֹא אָסַרְתִּי מִשּׁוּם עָרְלָה וּמִשּׁוּם אֲנִינָה. אָמַר לֵיהּ. מֵאַחַר שֶׁכָּתוּב אֶחָד מַרְבֶּה וְאֶחָד מְמַעֵט. מַרְבֶּה אֲנִי אֶת הֶעָרֵל שֶׁהוּא מְחוּפָּר מַעֲשֶׂה מִגּוּפוֹ. וּמוֹצִיא אֶת הָאוֹנֵן שֶׁאֵינוֹ מְחוּפָּר מַעֲשֶׂה מִגּוּפוֹ. עַד כְּדוֹן כְּרִבִּי עֲקִיבָה. כְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל. תַּנֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. נֶאֱמַר תּוֹשָׁב וְשָׂכִיר בְּפֶסַח וְנֶאֱמַר תּוֹשָׁב וְשָׂכִיר בִּתְרוּמָה. מַה תּוֹשָׁב וְשָׂכִיר הָאָמוּר בְּפֶסַח פָּסַל בּוֹ אֶת הֶעָרֵל. אַף תּוֹשָׁב וְשָׂכִיר הָאָמוּר בִּתְרוּמָה פָּסַל בּוֹ אֶת הֶעָרֵל. רִבִּי חַגַּיי בְּעָא. אִי מַה תּוֹשָׁב וְשָׂכִיר הָאָמוּר בְּפֶסַח פָּסַל בּוֹ אֶת הָאוֹנֵן. אַף תּוֹשָׁב וְשָׂכִיר הָאָמוּר בִּתְרוּמָה נִפְסוֹל בּוֹ אֶת הָאוֹנֵן. אָמַר רִבִּי הִילָא. לֹא לָמְדוּ תַּחַת תַּחַת אֶלָּא דְּבָרִים הָאֲמוּרִין בַּפָּרָשָׁה. טוּמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס מִמָּקוֹם אַחֵר בָּאוּ. אוֹנֵן מִמַּעֲשֵׂר שֵׁינִי בָּא.

רִבִּי אָבוּן בָּעֵי. וּתְהֵא תְרוּמָה אֲסוּרָה לְאוֹנֵן מִקַּל וָחוֹמֶר. וּמַה אִם הַמַּעֲשֵׂר שֶׁהוּא מוּתָּר לְזָרִים הֲרֵי הוּא אָסוּר לְאוֹנֵן. תְּרוּמָה שֶׁהִיא אֲסוּרָה לְזָרִים אֵינוֹ דִין שֶׁתְּהֵא אֲסוּרָה לְאוֹנֵן. לֹא. אִם אָמַרְתָּ בְּמַעֲשֵׂר שֶׁהוּא טָעוּן מְחִיצָה. תֹּאמַר בִּתְרוּמָה שֶׁאֵינָהּ טְעוּנָה מְחִיצָה. הָא לְפִי שֶׁיֵּשׁ בַּזֶּה מַה שֶּׁאֵין בַּזֶּה וּבַזֶּה מַה שֶּׁאֵין בַּזֶּה לֹא צָרְכוּ לְלַמֵּד זֶה מִזֶּה.

קָדָשִׁים מַהוּ שֶׁיְּהוּ אֲסוּרִים בְּעָרֵל. לְלַמֵּד מִן הַפֶּסַח אֵין אַתְּ יָכוֹל שֶׁאֵין בּוֹ שְׁבִירַת הָעֶצֶם. וְלֹא מִן הַתְּרוּמָה שֶׁהוּא לָמֵד מִן הַלָּמֵד. הֲוֵי סוֹפֵךְ לוֹמַר מִמֶּנּוּ וּמִמֶּנּוּ. מַה מִּמֶּנּוּ שֶׁנֶּאֱמַר בַּפֶּסַח פּוֹסֵל בּוֹ אֶת הֶעָרֵל. אַף מִמֶּנּוּ שֶׁנֶּאֱמַר בַּקָּדָשִׁים פּוֹסֵל בּוֹ אֶת הֶעָרֵל. קָדָשִׁים מַהוּ שֶׁיְּהוּ אֲסוּרִין לְאוֹנֵן. מִמֶּנּוּ מִמֶּנּוּ. מַה מִּמֶּנּוּ שֶׁנֶּאֱמַר בְּמַעֲשֵׂר פּוֹסֵל בּוֹ אֶת הָאוֹנֵן. אַף מִמֶּנּוּ שֶׁנֶּאֱמַר בַּפֶּסַח פּוֹסֵל בּוֹ אֶת הָאוֹנֵן.

וּמוּפְנֶה הוּא. וַהֲלֹא דְרוּשָׁה הִיא. כְּהָדָא דְתַנֵּי. תּוֹשָׁב זֶה קְנוּי קְנְיַין עוֹלָם. שָׂכִיר זֶה קְנוּי קְנְיַין שָׁנִים. יֹאמַר תּוֹשָׁב. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר שָׂכִיר. הַקְּנוּי קְנְיַין עוֹלָם אֵינוֹ אוֹכֵל. וְהַקְּנוּי קְנְיַין שָׁנִים אוֹכֵל. אִילּוּ כֵן הָיִיתִי אוֹמֵר. תּוֹשָׁב זֶה הַקְּנוּי קְנְיַין שָׁנִים. וּכְשֶׁהוּא אוֹמֵר שָׂכִיר

בָּא הַשָּׁכִיר לְלַמֵּד עַל הַתּוֹשָׁב שֶׁהוּא קוֹנְיִין עוֹלָם. אָמַר רִבִּי מַתְיָה. מִכֵּיוָן דִּכְתִיב וְכָל עֶרֶל לֹא יֹאכַל בּוֹ כְּמִי שֶׁהוּא מוּפְנֶה מִצַּד אֶחָד.

עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי עֲקִיבָה לְאֵי זֶה דָּבָר נֶאֱמַר תּוֹשָׁב וְשָׂכִיר בַּתְּרוּמָה. כְּהַהִיא דְּאָמַר רִבִּי אִילָא בְּשֵׁם רִבִּי יָסָא. הַלּוֹקֵחַ עֲבָדִים עֲרֵילִים מִן הַגּוֹי עַל מְנָת לְמוֹהֲלָן. רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הַלּוֹקֵחַ עֲבָדִים עֲרֵילִים מִן הַגּוֹי עַל מְנָת לְמוֹהֲלָן אֲפִילוּ מָלַן לֹא יֹאכְלוּ בַּתְּרוּמָה. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הַלּוֹקֵחַ עֲבָדִים מִן הַגּוֹי עַל מְנָת לְמוֹהֲלָן וְחָזְרוּ בָהֶן מְגַלְגְּלִ עִמָּהֶן שְׁנֵים עָשָׂר חוֹדֶשׁ. אִם קִיבְּלוּ עֲלֵיהֶן הֲרֵי יָפֶה וְאִם לָאו מוּתָּר לְמוֹכְרָן לְגוֹי. רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. מַעֲשֶׂה בְאֶחָד שֶׁלָּקַח עִיר אֶחָד שֶׁלַּעֲבָדִים עֲרֵלִים מִן הַגּוֹי עַל מְנָת לְמוֹהֲלָן וְחָזְרוּ בָהֶן. אָתָא שָׁאַל לְרַבָּנִין. אָמְרוּ לֵיהּ. גַּלְגֵּל עִמָּהֶן שְׁנֵים עָשָׂר חוֹדֶשׁ. אִם קִיבְּלוּ עֲלֵיהֶן הֲרֵי יָפֶה וְאִם לָאו הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה.

וְאָמַר רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי הָיָה בְּלָדוֹקְיָא. וַהֲוָה תַמָּן רִבִּי יוּדָן נְשִׂייָא. בְּעָא מִיקְרוֹץ. אָמַר לֵיהּ. הַמְתֵּן וְאָנוּ מַטְבִּילִין אֶת הַגִּיּוֹרֶת הַזוֹ לְמָחָר. רִבִּי זֵירָא שָׁאַל לְרִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן. לָמָּה. מִפְּנֵי כְבוֹד הַזָּקֵן אוֹ מִשּׁוּם שֶׁאֵין מַטְבִּילִין אֶת הַגִּיּוֹרֶת בַּלָּיְלָה. אָמַר לֵיהּ. מִשּׁוּם שֶׁאֵין מַטְבִּילִין אֶת הַגִּיּוֹרֶת בַּלָּיְלָה. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי דְּרִבִּי יוֹסֵי. מַהוּ לְהַטְבִּיל אֶת הַגֵּרִים בַּלָּיְלָה. וְלֹא הוֹדוּ.

עֶבֶד תּוֹשָׁב לְעוֹלָם. גֵּר תּוֹשָׁב הֲרֵי הוּא כְגוֹי לְכָל דָּבָר. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר חִייָה בַּר יְהוּדָה בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. גֵּר (ו)תּוֹשָׁב מְגַלְגְּלִין עִמָּהֶן שְׁנֵים עָשָׂר חוֹדֶשׁ. אִם חָזַר בּוֹ הֲרֵי יָפֶה וְאִם לָאו הֲרֵי הוּא כְגוֹי לְכָל דָּבָר. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר חִייָה בַּר יְהוּדָה רִבִּי חֲנִינָה בְּשֵׁם רִבִּי. גֵּר תּוֹשָׁב צָרִיךְ לְקַבֵּל עָלָיו עַל מְנָת שֶׁיְּהֵא אוֹכֵל נְבֵילוֹת. אָמַר רִבִּי הִילָא יֹאמְרוּ הַדְּבָרִים כִּכְתָבָן. מַה יֹאמְרוּ הַדְּבָרִים כִּכְתָבָן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה. לֹא תֹאכְלוּ כָל נְבֵילָה לַגֵּר אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ תִּתְּנֶנָּה וַאֲכָלָהּ. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. גֵּר תּוֹשָׁב אֵין מְקַבְּלִין אוֹתָן עַד שֶׁיְּקַבֵּל אֶת כֵּל הַמִּצְוֹת שֶׁכְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. גֵּר תּוֹשָׁב אֵין מְקַבְּלִין אוֹתוֹ עַד שֶׁיְּכַפּוֹר בָּעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלּוֹ. רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רִבִּי חִייָה בַּר אַשִׁי. גֵּר תּוֹשָׁב אֵין מְקַבְּלִין אוֹתוֹ עַד שֶׁיְּכַפּוֹר בָּעֲבוֹדָה זָרָה כְגוֹי. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. מִדִּבְרֵי כוּלְּהוֹן עַד שֶׁיְּכַפּוֹר בָּעֲבוֹדָה זָרָה כְגוֹי. דְּל כֵן מַה אֲנָן אָמְרִין. הוֹאִיל וְהוּא מְצֻוֶּה עַל עֲבוֹדָה זָרָה לֹא יְבַטֵּל. וְגוֹיִם אֵינָן מְצוּוִּין עַל עֲבוֹדָה זָרָה וּמְבַטְּלִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. שֶׁלֹּא תֹאמַר. וְהוּא שֶׁוָּוה לְיִשְׂרָאֵל בְּשִׁלְשָׁה דְבָרִים. בְּלֹא תַעֲשׂוֹק וְלֹא תוֹנֶה וְגוֹלָה כְיִשְׂרָאֵל. הוּא לֹא יְבַטֵּל. לְפוּם כֵּן צָרִיךְ מֵימַר. מְבַטֵּל עֲבוֹדָה זָרָה כְגוֹי. מָאן תַּנָּא בְּלֹא יַעֲשׂוֹק. רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי יוּדָה. דְּתַנֵּי. גֵּר תּוֹשָׁב הֲרֵי בְלֹא תַעֲשֶׂה. דִּבְרֵי רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי יוּדָה.

רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר. גֵּר תּוֹשָׁב בְּשַׁבָּת כְּיִשְׂרָאֵל בְּיוֹם טוֹב. מַה יִשְׂרָאֵל בְּיוֹם טוֹב אוֹפֶה וּמְבַשֵּׁל וְאָסוּר בְּכָל מְלָאכָה אַף גֵּר תּוֹשָׁב בְּשַׁבָּת כֵּן. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. גֵּר תּוֹשָׁב בְּשַׁבָּת כְּיִשְׂרָאֵל בְּחוֹלוֹ שֶׁלְמוֹעֵד. מַה יִשְׂרָאֵל בְּחוֹלוֹ שֶׁל מוֹעֵד מְגַבֵּב מֵעַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה וְאָסוּר בְּכָל מְלָאכֶת הַשָּׂדֶה אַף גֵּר תּוֹשָׁב בְּשַׁבָּת כֵּן. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. גֵּר תּוֹשָׁב בְּשַׁבָּת כְּיִשְׂרָאֵל בִּשְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה. מַה יִשְׂרָאֵל בִּשְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה חוֹרֵשׁ וְזוֹרֵעַ וְקוֹצֵר אַף גֵּר תּוֹשָׁב בְּשַׁבָּת כֵּן. רַב אָדָא רַב הַמְנוּנָא רַב אָדָא בַּר אַחָוָוא בְּשֵׁם רַב. הֲלָכָה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן.

כְּתִיב וְכָל עֶבֶד אִישׁ מִקְנַת כֶּסֶף וגו'. עֶבֶד אִישׁ אַתְּ מוֹהֲלוֹ בְּעַל כּוֹרְחוֹ. בֶּן אִישׁ אֵין אַתְּ מוֹהֲלוֹ בְּעַל כּוֹרְחוֹ. רִבִּי יוֹחָנָן בְּעֵי. הָא בֶּן קָטָן אַתְּ מוֹהֲלוֹ עַל כּוֹרְחוֹ. אֲפִילוּ כִבְנוֹ שֶׁלְאוֹרְכְנֵיס. רִבִּי חִזְקִיָּה בְּשֵׁם רַבָּא. הָא כֵינִי. מָצָא בְתוֹכָהּ תִּינוֹק מוּשְׁלָךְ. הִטְבִּילוֹ לְשׁוּם עֶבֶד אַתְּ מוֹהֲלוֹ לְשׁוּם עֶבֶד. לְשׁוּם בֶּן חוֹרִין אַתְּ מוֹהֲלוֹ לְשׁוּם בֶּן חוֹרִין. רִבִּי יוֹחָנָן בָּעֵי. לְשׁוּם עֶבֶד הֲרֵי הוּא כְעֶבֶד. אֲפִילוּ כִבְנוֹ שֶׁלְאוֹרְכְנֵיס. רִבִּי אַבָּהוּ וְרִבִּי אֶלְעָזָר בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה לֹא אָמַר כֵּן אֶלָּא וְכָל עֶבֶד אִישׁ מִקְנַת כֶּסֶף. עַבְדְּךָ אִישׁ אַתְּ מוֹהֲלוֹ עַל כּוֹרְחוֹ. בִּנְךָ אִישׁ אֵין אַתְּ מוֹהֲלוֹ עַל כּוֹרְחוֹ. כְּהָהִיא דְמַר רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי יָסָא. הַלּוֹקֵחַ עֲבָדִים עֲרֵילִים מִן הַגּוֹיִם עַל מְנָת לְמָהוֹל. מַה נַפְשֵׁךְ. כְּעֶבֶד אִישׁ הוּא אַתְּ מוֹהֲלָן עַל כּוֹרְחָן עַל מְנָת שֶׁלֹּא לְמוֹהֲלָן. כְּבֶן אִישׁ הוּא אֵין אַתְּ מוֹהֲלוֹ עַל כּוֹרְחוֹ.

הַמָּשׁוּךְ וְהַנּוֹלָד מָהוּל וְהַמֵּל עַד שֶׁלֹּא נִתְגַּיֵּיר לֹא יֹאכְלוּ בַתְּרוּמָה. רִבִּי זְרִיקָן רִבִּי יַנַּאי בֵּירִבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מְשׁוּם קָנָס. רִבִּי יִרְמְיָה רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק בְּשֵׁם רַב. גְּזֵירָה גָּזְרוּ. מַה נִפְקָ מִן בֵּיניֵיהוֹן. מָשׁךְ לוֹ אַחֵר עָרְלָה אוֹ שֶׁנִּמְשְׁכָה מֵאֵילֶיהָ. אֵין תֵּימַר קָנָס. אֵין כָּאן קָנָס. אֵין תֵּימַר גְּזֵירָה גָּזְרוּ. אֲפִילוּ כֵן גְּזֵירָה גָּזְרוּ.

הַמּוֹל יִמּוֹל. גְּזֵירָה לִשְׁתֵּי מִילוֹת. אֶחָד לְמִילָה וְאֶחָד לִפְרִיעָה. אַחַת לִפְרִיעָה וְאַחַת לְצִיצִין. עַד כְּדוֹן כְּרִבִּי עֲקִיבָה דּוּ אָמַר. לְשׁוֹנוֹת רִיבּוּיִין הֵן. כְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל דּוּ אָמַר. לְשׁוֹנוֹת כְּפוּלִין הֵן. הַתּוֹרָה דִּיבְּרָה כְּדַרְכָּהּ. הָלוֹךְ הָלַכְתָּ. כִּי נִכְסֹף נִכְסַפְתָּ. גָּנֹב גּוֹנַבְתִּי. מָנָלָן. אָמַר רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי. אָז אָמְרָה חֲתַן דָּמִים לַמּוּלוֹת. מִיכָּן לִשְׁתֵּי מִילוֹת. אַחַת לְמִילָה וְאַחַת לִפְרִיעָה. אַחַת לְמִילָה וְאַחַת לְצִיצִין. רַב אָמַר. הַמּוֹל יִמּוֹל. מִיכָּן לְנוֹלָד כְּשֶׁהוּא מָהוּל שֶׁצָּרִיךְ לְהַטִּיף מִמֶּנּוּ דַּם בְּרִית. הַמּוֹל יִמּוֹל. מִיכָּן לְיִשְׂרָאֵל עֶרֶל שֶׁלֹּא יִמּוֹל עַד שֶׁיִּמּוֹל. וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר גּוֹי עֶרֶל. אָמַר רִבִּי לֵוִי. כְּתִיב וְאַתָּה אֶת בְּרִיתִי תִּשְׁמוֹר. אַתָּה וְכָל כְּיוֹצֵא בָךְ.

תַּנֵּי. יִשְׂרָאֵל מָל אֶת הַכּוּתִי וְהַכּוּתִי אֵינוֹ מָל אֶת יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי שֶׁהוּא מָהוּל לְשׁוּם הַר גְּרִיזִים. דִּבְרֵי רִבִּי יוּדָה. אָמַר לוֹ רִבִּי יוֹסֵה. וְכִי אֵיכָן מָצִינוּ בַתּוֹרָה שֶׁהַמִּילָה צְרִיכָה כַּוָּונָה. אֶלָּא יְהֵא מָל וְהוֹלֵךְ לְשֵׁם הַר גְּרִיזִים עַד שֶׁתֵּצֵא נַפְשׁוֹ. הַמּוֹשֵׁךְ לֹא יִמּוֹל שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי סַכָּנָה. דִּבְרֵי רִבִּי יוּדָה. אָמַר לוֹ רִבִּי יוֹסֵי. הַרְבֵּה מְשׁוּכִין הָיוּ בִימֵי בֶן כּוֹזְבָּא וְכוּלָּן מָלוּ וְחָיוּ

וְהוֹלִידוּ בָנִים וּבָנוֹת. הַמּוֹשֵׁךְ וְהַנּוֹלָד מָהוּל וְהַמָּל עַד שֶׁלֹּא נִתְגַּיֵּיר צָרִיךְ לְהַטִּיף מִמֶּנּוּ דַּם בְּרִית. תַּנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר. לֹא נֶחְלְקוּ בֵּית שַׁמַּי וּבֵית הִלֵּל עַל שֶׁנּוֹלָד מָהוּל שֶׁצָּרִיךְ לְהַטִּיף מִמֶּנּוּ דַם בְּרִית מִפְּנֵי שֶׁהִיא עָרְלָה כְּבוּשָׁה. עַל מַה נֶחְלְקוּ. עַל גֵּר שֶׁנִּתְגַּיֵּיר מָהוּל. שֶׁבֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים. צָרִיךְ לְהַטִּיף מִמֶּנּוּ דַם בְּרִית. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים. אֵין צָרִיךְ לְהַטִּיף מִמֶּנּוּ דַם בְּרִית. רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. הֲלָכָה כְּדִבְרֵי הַתַּלְמִיד. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רַב וְאָמַר. מָן הָא דְתַנֵּי. מִפְּנֵי שֶׁהִיא עָרְלָה כְּבוּשָׁה. הָדָא אָמְרָה. עָרֵל בָּרוּר הוּא וְדוֹחִין עָלָיו אֶת הַשַּׁבָּת. רִבִּי אַבָּהוּ אָמַר. אֵין דּוֹחִין עָלָיו אֶת הַשַּׁבָּת וְצָרִיךְ לְהַטִּיף מִמֶּנּוּ דַם בְּרִית. רַב אָדָא בַּר אַחֲוָוא אִתְיְלִיד לֵיהּ חַד בַּר נַשׁ כֵּן. מִימְסְמֵס בֵּהּ מִית. אָמַר רִבִּי אָבִין נַעֲשָׂה כְּרוּת שְׁפָכָה וְנִתְעַנֵּה עָלָיו שֶׁיָּמוּת. רַבָּנִין דְּקַיסָרִין אָמְרִין נַעֲשָׂה פְּצוּעַ דַּכָּא וְנִתְעַנֵּה עָלָיו שֶׁיָּמוּת.

עָרְלָתוֹ וְוַדַּאי דּוֹחֶה אֶת הַשַּׁבָּת. וְאֵין הַסָּפֵק דּוֹחֶה אֶת הַשַּׁבָּת עָרְלָתוֹ. עָרְלָתוֹ וַדַּאי דּוֹחֶה אֶת הַשַּׁבָּת. אֵין אַנְדְּרוֹגִינוֹס דּוֹחֶה אֶת הַשַּׁבָּת. שֶׁהָיָה רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר. אַנְדְּרוֹגִינוֹס דּוֹחִין עָלָיו אֶת הַשַּׁבָּת וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת. עָרְלָתוֹ. עָרְלָתוֹ וַדַּאי דּוֹחֶה אֶת הַשַּׁבָּת. וְאֵין בֵּין הַשְׁמָשׁוֹת דּוֹחֶה אֶת הַשַּׁבָּת. עָרְלָתוֹ. עָרְלָתוֹ וַדַּאי דּוֹחֶה אֶת הַשַּׁבָּת. אֵין שֶׁנּוֹלָד מָהוּל דּוֹחֶה אֶת הַשַּׁבָּת. שֶׁבֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים. צָרִיךְ לְהַטִּיף מִמֶּנּוּ דַם בְּרִית.

תַּמָּן תַּנִּינָן. הַכֹּל חַיָּבִין בִּרְאִיָּיה חוּץ מֵחֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן וְטוּמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס. מַה אָמַר בָּהּ רִבִּי יוּדָה. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן דַּהֲבַאי אָמַר מְשׁוּם רִבִּי יוּדָה. אַף הַסּוּמָא. לֵית בַּר נַשׁ אָמַר אַף אֶלָּא דּוּ מוֹדֶה עַל קַדְמֵיְיתָא. מְחֻלְפָּא שִׁיטָתֵיהּ דְּרִבִּי יוּדָה. תַּמָּן אָמַר פְּרָט. וְהָכָא אָמַר לְרַבּוֹת. רִבִּי יוּדָה וְרַבָּנִין מְקָרָא אֶחָד הֵן דּוֹרְשִׁין. רַבָּנִן דּוֹרְשִׁין. עָרֵל. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר זָכָר. עַד שֶׁיְּהֵא כּוּלּוֹ זָכָר. רִבִּי יוּדָה דָּרַשׁ. זָכָר. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר עָרֵל. וַאֲפִילּוּ מְקֻצָּתוֹ עָרֵל. בָּרָם הָכָא כָּל זְכוּרְךָ. פְּרָט לָאַנְדְּרוֹגִינוֹס.

תַּמָּן תַּנִּינָן. קָטָן הַחוֹלֶה אֵין מוּלִין אוֹתוֹ עַד שֶׁיַּבְרִיא. שְׁמוּאֵל אָמַר. אֲפִילּוּ אָחַזְתּוּ הַחַמָּה שָׁעָה אַחַת מַמְתִּינִין לוֹ עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם. וְאוֹתָן שְׁלֹשִׁים יוֹם מַהוּ לְהַאֲכִילוֹ מֵחֶלְבָהּ שֶׁלַּתְּרוּמָה. מַהוּ לְסוֹכוֹ שֶׁמָּן שֶׁלַּתְּרוּמָה. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. הֶעָרֵל וְכָל הַטְּמֵאִים לֹא יֹאכְלוּ בַּתְּרוּמָה וּנְשֵׁיהֶם וְעַבְדֵיהֶם יֹאכְלוּ. רִבִּי אָחָא בְשֵׁם רִבִּי תַּנְחוּם בֵּירִבִּי חִיָּיה. אֵין עָרְלָה אֶלָּא מִשְׁמִינִי וְהָלְאָה. וְתַנֵּי כֵן. כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹם אָסוּר לְהַאֲכִילוֹ חֶלְבָהּ שֶׁלַּתְּרוּמָה וְאָסוּר לְסוֹכוֹ בַּשֶּׁמֶן שֶׁלַּתְּרוּמָה. לֵילֵי שְׁמִינִי מַה אַתְּ עָבֵד לָהּ. מִן מַה דְתַנֵּי. לֵילֵי שְׁמִינִי הַנִּכְנָס לַדִּיר לְהִתְעַשֵּׂר. הָדָא אָמְרָה. לֵילֵי שְׁמִינִי כִּשְׁמִינִי הוּא. וְתַנֵּי כֵן. כָּל שִׁבְעַת יָמִים מוּתָּר לְהַאֲכִילוֹ חֶלְבָהּ שֶׁלַּתְּרוּמָה וּמוּתָּר לְסוֹכוֹ בַּשֶּׁמֶן שֶׁלַּתְּרוּמָה.

תַּמָּן תְּנִינָן. אֵילּוּ הֵן צִיצִין הַמְעַכְּבִין אֶת הַמִּילָה. רִבִּי אֲבִינָא בְשֵׁם רִבִּי יִרְמְיָה. בְּחוֹפָה רוֹב גּוּבְהָהּ שֶׁלָּעֲטָרָה. רִבִּי יוֹסֵי בֶּן יוֹסֵי אָמַר. בְּחוֹפָה רוֹב גַּגָּהּ שֶׁלָּעֲטָרָה. רִבִּי טֵבִי בְשֵׁם שְׁמוּאֵל. בּוֹדְקִין אוֹתוֹ בְּשָׁעָה שֶׁהוּא מַקְשֶׁה. מָל וְלֹא פָרַע אֶת הַמִּילָה כְּיִלּוּ לֹא מָל. תַּנֵּי וְעָנוּשׁ כָּרֵת. רִבִּי אָחָא בְשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ. הָדָא דְתֵימַר בְּשֶׁאֵין בַּיּוֹם כְּדֵי לְמָרֵק. אֲבָל אִם יֵשׁ בַּיּוֹם כְּדֵי לְמָרֵק מְמָרֵק וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ.

תַּנֵּי. כָּל שָׁעָה שֶׁהוּא עוֹסֵק בְּמִילָה חוֹזֵר. בֵּין עַל צִיצִין הַמְעַכְּבִין אֶת הַמִּילָה בֵּין עַל הַצִּיצִין שֶׁאֵין מְעַכְּבִין אֶת הַמִּילָה. פֵּירַשׁ אֵינוֹ חוֹזֵר אֶלָּא עַל צִיצִין הַמְעַכְּבִין אֶת הַמִּילָה. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. דִּבְרֵי רִבִּי יוֹסֵי אֲפִילּוּ פֵּירַשׁ חוֹזֵר אֲפִילּוּ עַל צִיצִין שֶׁאֵין מְעַכְּבִין אֶת הַמִּילָה. הֵיידָן רִבִּי יוֹסֵי הַהִיא דְתַנִּינָן תַּמָּן. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלֶּחָג שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת. שָׁכַח וְהוֹצִיא אֶת הַלּוּלָב בָּרְשׁוּת הָרַבִּים פָּטוּר. מִפְּנֵי שֶׁהוֹצִיאוֹ בָרְשׁוּת. אַף בְּסָכִין שֶׁלַּמִּילָה כֵּן. אַף בְּמַצָּה כֵּן. מִן מַה דְאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן דִּבְרֵי רִבִּי יוֹסֵי אֲפִילּוּ פֵּירַשׁ חוֹזֵר אֲפִילּוּ עַל צִיצִין שֶׁאֵין מְעַכְּבִין אֶת הַמִּילָה. הָדָא אָמְרָה. אַף בְּסָכִין שֶׁלַּמִּילָה כֵּן אַף בְּמַצָּה כֵּן.

אִם לֹא יָדָעָה מִשֶּׁנַּעֲשָׂה פְצוּעַ דַּכָּא וּכְרוּת שֶׁפְּטָרָה הֲרֵי אֵילּוּ יֹאכְלוּ. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. דִּרְבִּי לָעְזָר וּדְרִבִּי שִׁמְעוֹן הִיא. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. שַׁנְיָיא הִיא הָכָא שֶׁלֹּא הוֹסִיף בָּהּ קִינְיָין אֶחָד לִפְסוֹל. אַתְיָין אִילֵּין פְּלוּגְוָותָא כְּאִינּוּן פְּלוּגְוָותָא. דְּאִיתְפַּלְגוֹן. שׁוֹמֶרֶת יָבָם כּוֹהֶנֶת שֶׁנִּפְלָה לִפְנֵי שְׁנֵי כֹהֲנִים יְבָמִים. עָשָׂה בָהּ אֶחָד מֵהֶן מַאֲמָר. לֹא הִסְפִּיק לְכוֹנְסָהּ לַחוּפָּה שֶׁלַּנִּישׂוּאִין עַד שֶׁנַּעֲשָׂה פְצוּעַ דַּכָּא וּכְרוּת שְׁפָכָה. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. מִכָּיוָן שֶׁהִיא זְקוּקָה לְבִיאָה פְּסוּלָה פּוֹסֶלֶת. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. לִכְשֶׁיִּבְעוֹל. הָיְה אֶחָד מֵהֶן כָּשֵׁר וְאֶחָד פָּסוּל אַף רִבִּי יוֹחָנָן מוֹדֶה. רִבִּי חִיָּיה בַּר אַדָּא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. עָשָׂה בָהּ הַכָּשֵׁר מַאֲמָר. אָמַר לֵיהּ. מַחֲלוֹקֶת רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ.

הלכה ב

משנה: אֵי זֶהוּ פְצוּעַ דַּכָּא. כָּל שֶׁנִּפְצְעוּ הַבֵּצִים שֶׁלּוֹ וַאֲפִילּוּ אַחַת מֵהֶן. וּכְרוּת שֶׁפְּכָה כַּל שֶׁיִּכְרֶת הַגִּיד וְנִשְׁתַּיֵּיר בָּעֲטָרָה אֲפִילּוּ כְּחוּט כָּשֵׁר. פְּצוּעַ דַּכָּא וּכְרוּת שֶׁפְּכָה מוּתָּרִין בַּגִּיּוֹרֶת וּבַמְשׁוּחְרֶרֶת וְאֵינָן אֲסוּרִין אֶלָּא מִלָּבוֹא בַקָּהָל שֶׁנֶּאֱמַר לֹא יָבוֹא פְּצוּעַ דַּכָּא וּכְרוּת שָׁפְכָה בִּקְהַל יי.

הלכה: אֵי זֶהוּ פְצוּעַ דַּכָּא כולי. פְּצוּעַ. הָיִיתִי אוֹמֵר. עֵינוֹ. תַּלְמוּד לוֹמַר שָׁפְכָה. פְּצוּעַ שֶׁבְּצַד שָׁפְכָה. אִם פְּצוּעַ שֶׁבְּצַד שָׁפְכָה עֵינוֹ שֶׁבְּצַד חוּטְמוֹ. תַּלְמוּד לוֹמַר דַּכָּא. שֶׁבָּא בֵּין עֲקֵיבָיו. אָמַר רִבִּי חַגַּיי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. אֵין לְךָ נָמוּךְ בָּאָדָם בְּשָׁעָה שֶׁהוּא יוֹשֵׁב אֶלָּא בֵּיצָיו בִּלְבַד. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. וְיֵאוּת. תֵּדַע לָךְ שֶׁהוּא כֵן. שֶׁבְּכוּלָּן כְּתִיב דּוֹרוֹת חוּץ מִזֶּה שֶׁאֵינוֹ מוֹלִיד. וְלֹא סוֹף דָּבָר נִפְצָעָה אֶלָּא אֲפִילּוּ נִימּוֹקָה אֲפִילּוּ יְבֵשָׁה אֲפִילּוּ חֲסֵרָה. תַּנֵּי.

רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ שֶׁל רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר. שָׁמַעְתִּי בְכֶרֶם בְּיִבְנֶה. כָּל שֶׁאֵין לוֹ אֶלָּא בֵּיצָה אַחַת אֵינוֹ מוֹלִיד וְהוּא סָרִיס חַמָּה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. שָׁמַעְתִּי הֲלָכָה כְּרִבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה. וְלֵית אֲנָא יָדַע מִן מַה שְׁמָעִית. אָמַר רִבִּי אִימִּי. לֹא הֲוָה רִבִּי יוֹסֵי שָׁמַע לָהּ מִן בַּר נַשׁ זְעִיר. שְׁמוּאֵל אָמַר. אִם יָבוֹא לְפָנַיי בַּעַל בֵּיצָה אַחַת אֲנִי מַכְשִׁירוֹ. רִבִּי חוּנָה אָמַר. דּוּ סָבַר כְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ שֶׁל רִבִּי יוֹחָנָן. אָמַר רִבִּי יוּדָן בַּר חָנִין. וּבִלְבַד שֶׁל יָמִין. אָתָא עוֹבָדָא קוֹמֵי רִבִּי אִימִּי. אָמַר לָהּ. אֵין בָּרַתְּי דְּאַתְּ שַׁרְיֶיהּ לֵיהּ. אֶלָּא הֲוֵי יָדְעָה דְּלָא מוֹלִיד. וַהֲוָה רִבִּי זְעִירָא מְקַלֵּס לָהּ דּוּ מֵשִׁים מֵילְתָא עַל בְּרָרָא.

פְּצוּעַ. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. בִּידֵי אָדָם פָּסוּל בִּידֵי שָׁמַיִם כָּשֵׁר. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. בֵּין בִּידֵי אָדָם בֵּין בִּידֵי שָׁמַיִם פָּסוּל. מָאן דְּאָמַר. בִּידֵי אָדָם פָּסוּל בִּידֵי שָׁמַיִם כָּשֵׁר. יְלִיף לָהּ מִמַּמְזֵר. לֹא יָבֹא מַמְזֵר. לֹא יָבוֹא פְצוּעַ דַּכָּא. מַה מַמְזֵר בִּידֵי אָדָם אַף פְּצוּעַ דַּכָּא בִּידֵי אָדָם. מָאן דְּאָמַר. בֵּין בִּידֵי אָדָם בֵּין בִּידֵי שָׁמַיִם פָּסוּל. מְנָן לֵיהּ. אָמַר רִבִּי מָנָא. מֵהָכָא. לֹא יָבוֹא פְצוּעַ דַּכָּא לְעוֹלָם. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. עוֹד הוּא יְלִיף לָהּ מִמַּמְזֵר. לֹא יָבֹא מַמְזֵר. לֹא יָבוֹא פְצוּעַ דַּכָּא. מַה מַמְזֵר בִּידֵי שָׁמַיִם. אַף פְּצוּעַ דַּכָּא בִּידֵי שָׁמַיִם. וּמַמְזֵר בִּידֵי שָׁמַיִם. יְצִירָתוֹ בִּידֵי שָׁמַיִם. הֲווֹן בָּעֵיי מֵימַר. מָאן דְּאָמַר. בִּידֵי אָדָם פָּסוּל בִּידֵי שָׁמַיִם כָּשֵׁר. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ שֶׁלְּרִבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה. מָאן דְּאָמַר. בֵּין בִּידֵי אָדָם בֵּין בִּידֵי שָׁמַיִם פָּסוּל כְּרַבָּנָן. אָמַר רִבִּי אָחָא בַּר פַּפֵּי קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָה. כּוּלְּהוּ דְּרַבָּנָן. הֲרֵי שֶׁעָלַת חַטָּטִין מְחַכֵּךְ בָּהּ אוֹ מַסָּיִת. וַהֲרֵי הוּא בִּידֵי אָדָם כְּמִי שֶׁהוּא בִּידֵי שָׁמַיִם.

וּכְרוּת שָׁפְכָה כַּל שֶׁנִּכְרַת הַגִּיד וְנִשְׁתַּיֵיר בָּעֲטָרָה אֲפִילוּ כְּחוּט כָּשֵׁר. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. בַּעֲטָרָה הָעֶלְיוֹנָה. רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. בַּעֲטָרָה הַתַּחְתּוֹנָה. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר. בַּעֲטָרָה הַתַּחְתּוֹנָה. תַּמָּן אָמְרֵי. הֶעֱשׂוּי כְמַרְזֵב כָּשֵׁר. רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. כְּקוֹלֶמוֹס הֲרֵי זֶה כָּשֵׁר. כְּקוֹלֶמוֹס הָפוּךְ הֲרֵי זֶה פָסוּל. נִיקֵּב בּוֹ נָקָב. מִבִּפְנִים פָּסוּל מִבַּחוּץ כָּשֵׁר. רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה. מִבִּפְנִים. מִן הָעֲטָרָה וְלִפְנִים. מִבַּחוּץ. מִן הָעֲטָרָה וְלַחוּץ. נִיקֵּב הֲרֵי זֶה פָסוּל. נִסְתַּם הֲרֵי זֶה כָּשֵׁר. נִיקֵּב הֲרֵי זֶה פָסוּל מִפְּנֵי שֶׁהוּא שׁוֹפֵךְ. נִסְתַּם הֲרֵי זֶה כָּשֵׁר מִפְּנֵי שֶׁהוּא מוֹלִיד. וְזֶהוּ פְסוּל הַחוֹזֵר לְהֶכְשֵׁירוֹ. תַּנֵּי אֵין בֵּין פְּצוּעַ דַּכָּא לְבֵין כְּרוּת שָׁפְכָה אֶלָּא הִלְכוֹת רוֹפְאִין. שֶׁפְּצוּעַ דַּכָּא חוֹזֵר. שֶׁבִּכְרוּת שָׁפְכָה אֵינוֹ חוֹזֵר. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אַחָא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה. מֵבִיא נַיְמוֹלִין וּמַשְׁכִּין וְקוֹצֵץ.

רִבִּי חִלְקִיָּה רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. לֹא שָׁנוּ אֶלָּא פְצוּעַ דַּכָּא יִשְׂרָאֵל אֲבָל פְּצוּעַ דַּכָּא כֹּהֵן לֹא בָדָא. תַּמָּן תַּנִּינָן. כָּל הָאֲסוּרִין לָבוֹא בַקָּהָל פְּטוּרִין לָבוֹא זֶה בָּזֶה. רִבִּי יוּדָה אוֹסֵר. רִבִּי יִרְמְיָה אָמַר. כְּלָלָא פְצוּעַ דַּכָּא יִשְׂרָאֵל מוּתָּר לוֹ לִישָּׂא מַמְזֶרֶת. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. בִּלְבַד פְּסוּל מִשְׁפָּחָה. הָא פְסוּל גּוּף לֹא בָדָא. חֲייֵלֵיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי מִן הָדָא דְאָמַר רִבִּי חִלְקִיָּה

רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. לֹא שָׁנוּ אֶלָּא פְּצוּעַ דַּכָּא יִשְׂרָאֵל אֲבָל פְּצוּעַ דַּכָּא כֹּהֵן כְּמַה דְאַתְּ אָמַר תַּמָּן. אִם כֹּהֵן בָּרוּר הוּא פְּסוּל לוֹ לִישָּׂא גִּיּוֹרֶת. אַף הָכָא יִשְׂרָאֵל בָּרוּר אָסוּר לִישָּׂא מַמְזֶרֶת.

עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוּדָה מַמְזֵר לֹא יִשָּׂא מַמְזֶרֶת. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא דְּמַר רִבִּי אִימִּי תַּנֵּי רִבִּי יַעֲקֹב גֶּבַלָּיָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן רִבִּי יִצְחָק בַּר טֶבְלַיי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה מַמְזֵר לֹא יִשָּׂא מַמְזֶרֶת כְּדֵי שֶׁיִּתְכַּלּוּ מַמְזֵירִין מִן הָעוֹלָם. וְדִכְוָותָהּ עַמּוֹנִי לֹא יִשָּׂא עַמּוֹנִית. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. עַל דְּרַבָּנִין נִצְרְכָה. דְּאִין יִסְבּוֹר רִבִּי יוּדָה גֵּירִין פְּסוּלִין קָהָל יי אִינּוּן. לִישָּׂא עַמּוֹנִית אֵינוֹ יָכוֹל שֶׁהוּא קָהָל יי אֶצְלָהּ. לִישָּׂא מִצְרִית אֵינוֹ יָכוֹל שֶׁהוּא קָהָל יי אֶצְלָהּ. אָמַר רִבִּי מַתַּנְיָה. מְשַׁחְרְרִין לוֹ שִׁפְחָה. וְדִכְוָותָהּ מִצְרִי לֹא יִשָּׂא מִצְרִית.

נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. תַּנֵּי רִבִּי אַבָּהוּ קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן. אָמַר רִבִּי יוּדָה. בִּנְיָמִן גֵּר מִצְרִי הָיָה מִתַּלְמִידָיו שֶׁלְּרִבִּי עֲקִיבָה. אָמַר. אֲנִי גֵּר מִצְרִי נָשׂוּי לְגִיּוֹרֶת מִצְרִית. בָּנִי בָּן גֵּר מִצְרִי וַאֲנִי מַשִּׂיאוֹ לְגִיּוֹרֶת מִצְרִית. נִמְצָא בֶּן בְּנִי כָּשֵׁר לָבוֹא בְקָהָל. אָמַר לוֹ רִבִּי עֲקִיבָה. לֹא בְנִי. אֶלָּא אַף אַתָּה הַשִּׂיאוֹ לְבַת גִּיּוֹרֶת מִצְרִית כְּדֵי שֶׁיְּהוּ שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת מִיכָּן וּשְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת מִיכָּן.

רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם רַב. הֲלָכָה כְּרִבִּי לְעֶזֶר דִּבְרֵי חֲכָמִים. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. כְּתִיב לֹא יָבֹא מַמְזֵר בִּקְהַל יי. בְּקָהָל בָּרוּר אֵינוֹ בָא. בָּא הוּא בְקָהָל סָפֵק.

תַּמָּן תַּנִּינָן סָפֵק בֶּן תֵּשַׁע לְרַאשׁוֹן בֶּן שְׁבָעָה לָאַחֲרוֹן. יוֹצִיא וְהַוְלָד כָּשֵׁר וְחַיָּיבִין אָשָׁם תָּלוּי. תַּנֵּי. הָרִאשׁוֹן כָּשֵׁר לִהְיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל וְהַשֵּׁינִי מַמְזֵר בְּסָפֵק. רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר. אֵין מַמְזֵר בְּסָפֵק. מוֹדֶה רִבִּי לְיֹעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב בְּסָפֵק כּוּתִים וּבְסָפֵק חֲלָלִים. כְּהַהִיא דְתַנִּינָן תַּמָּן. עִשָּׂרָה יוּחֲסִין עָלוּ מִבָּבֶל. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לְיֹעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב שְׁמוֹנָה. עַל דַּעְתִּין דְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל וְרִבִּי לְיֹעֶזֶר תִּשְׁעָה. עַל דַּעְתִּין דְּרַבָּנָן עֲשָׂרָה.

אָמַר רִבִּי חִינְנָא. מַתְנִיתָא דְלָא כְרִבִּי יוּדָה. דְּרִבִּי יוּדָה אָמַר. אַרְבָּעָה קְהִילּוֹת אִינּוּן קָהָל. קָהָל כֹּהֲנִים. קָהָל לְוִיִּם. קָהָל יִשְׂרָאֵל. קָהָל גֵּרִים. מֵתִיבִין דְּרִבִּי יוּדָה. וְהָכְתִיב לֹא יָבוֹא פְּצוּעַ דַּכָּא פְּסוּל גּוּף אִינּוּן. וְהָכְתִיב בָּנִים אֲשֶׁר יִוָּלְדוּ לָהֶם דּוֹר שְׁלִישִׁי יָבֹא לָהֶם. בַּעֲשֵׂה אִינּוּן. וְרַבָּנִין אָמְרִין. שְׁלֹשָׁה קְהִילּוֹת אִינּוּן. קָהָל כֹּהֲנִים. קָהָל לְוִיִּם. קָהָל יִשְׂרָאֵל. לֹא יָבֹא. לֹא יָבֹא. לֹא יָבֹא.

דִּלְמָה. רִבִּי הוֹשַׁעְיָה רוֹבָה וְרִבִּי יוּדָן נְשִׂיָּיא הֲווֹן יָתְבִין. רָהַט רִבִּי יוֹחָנָן וְלָחַשׁ לֵיהּ בְּאוּדְנָא דְּרִבִּי הוֹשַׁעְיָה רוֹבָה. פְּצוּעַ דַּכָּא כֹּהֵן מַהוּ שֶׁיִּשָּׂא בַת גֵּרִים. אָמַר לֵיהּ. מַה אָמַר לָךְ. אָמַר לֵיהּ. מִילָּה דְנָגָר בַּר נָגָרִין לֹא מְפָרֵיק לֵיהּ. לֹא אָמַר לִי גִּיּוֹרֶת שֶׁהִיא כְזוֹנָה אֶצְלוֹ. וְלֹא בַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא כְחַלָּלָה. לֹא אָמַר לִי אֶלָּא בַת גֵּרִים. וּבַת גֵּרִים לֹא כְיִשְׂרָאֵל הִיא. פָּתַר לָהּ כְּרִבִּי יוּדָה. דְּרִבִּי יוּדָה אוֹמֵר. בַּת גֵּר זָכָר כְּבַת חָלָל זָכָר.

כֹּהֵן שֶׁבָּא עַל גְּרוּשָׁה וְהוֹלִיד בַּת וּבַת בַּת מַהוּ. רִבִּי חֲנַנְיָה וְרִבִּי מָנָא. חַד אָמַר. כְּשֵׁירָה. וְחַד אָמַר. פְּסוּלָה. מָתִיב מָאן דְּאָמַר כְּשֵׁירָה לְמָאן דְּאָמַר פְּסוּלָה. בַּת חָלָל זָכָר אֵינָהּ חֲלָלָה מִכְּהוּנָּה. אֵינָהּ מִישְׂרָאֵל. מָה אַתְּ פּוֹסְלָהּ.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. מַעֲשֶׂה בְּמִשְׁפָּחָה אַחַת בְּרוֹדוֹס שֶׁהָיוּ קוֹרִין עָלֶיהָ עֶרְעֶר וְשָׁלַח רִבִּי אֶת רִבִּי רוֹמָנוּס לְבוֹדְקָהּ. וּבָדַק וּמָצָא שֶׁנִּתְגַּיְּרָה זְקֵינָתָהּ פָּחוֹת מִבַּת שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד. וְהִכְשִׁירָהּ לְכְהוּנָּה. רַב הוֹשַׁעְיָה אָמַר כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן הִכְשִׁירָהּ. אָמַר רִבִּי זְעִירָה. דִּבְרֵי הַכֹּל הֵיא הָכָא. דְּאָמַר רִבִּי זְעִירָה בְּשֵׁם רַב אַדָּא בַּר אַחֲוָוא רִבִּי יוּדָן מַטֵּי בָהּ בְּשֵׁם רַב. רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וְוֹלַד בּוֹגֶרֶת כְּשֵׁר. שֶׁהֵיא בְלֹא תַעֲשֶׂה שֶׁהוּא בָא מִכֹּחַ עֲשֵׂה. וְהוּא אִשָּׁה בִּבְתוּלֶיהָ יִקַּח וְלֹא בוֹגֶרֶת. כָּל לֹא תַעֲשֶׂה שֶׁהוּא בָא מִכֹּחַ עֲשֵׂה עֲשֵׂה הוּא. וְדִכְוָותָהּ כִּי אִם בְּתוּלָה מֵעַמָּיו יִקַּח אִשָּׁה וְלֹא גְיוֹרֶת. כָּל לֹא תַעֲשֶׂה שֶׁהוּא בָא מִכֹּחַ עֲשֵׂה עֲשֵׂה הוּא. הָתִיב רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. הֲרֵי שֵׁינִי לְמִצְרִי שֶׁהוּא בְּלֹא תַעֲשֶׂה שֶׁהוּא בָא מִכֹּחַ עֲשֵׂה עֲשֵׂה הוּא. חָזַר רִבִּי הוֹשַׁעְיָה וְאָמַר. לֹא דוֹמֶה עֲשֵׂה שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל לַעֲשֵׂה שֶׁבַּכֹּהֲנִים. עֲשֵׂה שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל אָסוּר בַּכֹּל. עֲשֵׂה שֶׁבַּכֹּהֲנִים אָסוּר בַּכֹּהֲנִים וּמוּתָּר בְּלֵוִים וּבְיִשְׂרְאֵל.

הלכה ג

משנה: עַמּוֹנִי וּמוֹאָבִי אֲסוּרִין וְאִיסוּרָן אִיסּוּר עוֹלָם אֲבָל נְקֵיבוֹתֵיהֶן מוּתָּרוֹת מִיָּד. מִצְרִי וַאֲדוֹמִי אֵינָם אֲסוּרִים אֶלָּא עַד שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת אֶחָד זְכָרִים וְאֶחָד נְקֵיבוֹת. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן קַל וְחוֹמֶר הַדְּבָרִים וּמָה אִם בְּמָקוֹם שֶׁאָסַר אֶת הַזְּכָרִים אִיסּוּר עוֹלָם הִתִּיר אֶת הַנְּקֵיבוֹת מִיָּד. מָקוֹם שֶׁלֹּא אָסַר אֶת הַזְּכָרִים אֶלָּא עַד שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת אֵינוֹ דִין שֶׁנַּתִּיר אֶת הַנְּקֵיבוֹת מִיָּד. אָמְרוּ לוֹ אִם הֲלָכָה נְקַבֵּל וְאִם לַדִּין יֵשׁ תְּשׁוּבָה. אָמַר לָהֶם לֹא כִי הֲלָכָה אֲנִי אוֹמֵר. מַמְזֵירִין וּנְתִינִין אֲסוּרִים וְאִיסוּרָן אִיסּוּר עוֹלָם אֶחָד זְכָרִים וְאֶחָד נְקֵיבוֹת.

הלכה: עַמּוֹנִי וּמוֹאָבִי אֲסוּרִין כול'. עַמּוֹנִי וְלֹא עַמּוֹנִית. מוֹאָבִי וְלֹא מוֹאָבִית. וְדִכְוָותָהּ אֲדוֹמִי וְלֹא אֲדוֹמִית. מִצְרִי וְלֹא מִצְרִית. כְּתִיב עַל דְּבַר אֲשֶׁר לֹא קִדְּמוּ אֶתְכֶם בַּלֶּחֶם וּבַמַּיִם. הָיָה לָהֶם לַנָּשִׁים לְקַדֵּם. כְּתִיב אֲשֶׁר שָׂכַר עָלֶיךָ וַאֲשֶׁר יָעַץ. מִי דַּרְכּוֹ לִשְׂכּוֹר. הָאִישׁ וְלֹא הָאִשָּׁה. מִי דַּרְכּוֹ לְיָעֵץ. הָאִישׁ וְלֹא הָאִשָּׁה.

כְּתִיב וְשַׁחֲרִים הוֹלִיד בִּשְׂדֵי מוֹאָב מִן שִׁלְחֹ אוֹתָם חוּשִׁים וְאֶת בַּעֲרָה נָשָׁיו. שַׁחֲרִים זֶה בּוֹעַז שֶׁהָיָה מְשׁוּחְרָר מִן הָעֲוֹנוֹת. הוֹלִיד בִּשְׂדֵה מוֹאָב שֶׁנִּשָּׂא אֶת רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה. מִן שִׁלְחֹ אוֹתָם שֶׁהָיָה מְשׁוּחְרָר מִן הָעֲוֹנוֹת. הוֹלִיד בִּשְׂדֵה מוֹאָב שֶׁנִּשָּׂא אֶת רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה. מִן שִׁלְחֹ אוֹתָם שֶׁהָיָה מִשּׁוּבָּטוֹ שֶׁלִּיהוּדָה. דִּכְתִיב בֵּיהּ וְאֶת יְהוּדָה שָׁלַח לְפָנָיו וגו'. חוּשִׁים וְאֶת בַּעֲרָה נָשָׁיו. וְכִי יֵשׁ לְךָ אָדָם שֶׁהוּא מוֹלִיד אֶת נָשָׁיו. אֶלָּא שֶׁחָשׁ כְּנֶמֶר וּבִיאֵר אֶת הֲהֶלְכָה. וַיּוֹלֶד

מִן חוֹדֶשׁ אִשְׁתּוֹ. לֹא צוֹרְכָה דִּלֹא וַיּוֹלֶד מִן בַּעֲרָה נָשָׂיו. אֶלָּא עַל יָדֶיהָ נִתְחַדְּשָׁה הֲלָכָה. עַמּוֹנִי וְלֹא עַמּוֹנִית. מוֹאָבִי וְלֹא מוֹאָבִית.

כְּתוּב אֶחָד אוֹמֵר. וּשְׁמוֹ יִתְרָא הַיִשְׂרְאֵלִי. וְכָתוּב אַחֵר אוֹמֵר. יֶתֶר הַיִשְׁמְעֵאלִי. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן אוֹמֵר. יִשְׁמְעֵאלִי הָיָה. וְאַתְּ אוֹמֵר יִשְׂרְאֵלִי. אֶלָּא שֶׁנִּכְנַס לְבֵית דִּינוֹ שֶׁלִישַׁעְיָה וּמְצָאוֹ יוֹשֵׁב וְדוֹרֵשׁ פְּנוּ אֵלַי וְהִוָּשְׁעוּ כָּל אַפְסֵי אָרֶץ. וְנִתְגַּיֵיר. וְנָתַן לוֹ אֶת בִּתּוֹ. וְרַבָּנִין אָמְרִין. יִשְׂרְאֵלִי הָיָה. וְאַתְּ אוֹמֵר יִשְׁמְעֵאלִי. אֶלָּא שֶׁחָנַר מָתְנָיו כְּיִשְׁמְעֵאלִי וְנָעַץ אֶת הַחֶרֶב בְּבֵית דִּין. אוֹ נַהֲרוֹג אוֹ נֶהֱרֹג אוֹ נְקַיֵּים דִּבְרֵי רִבִּי. כָּל מִי שֶׁהוּא עוֹבֵר עַל הֲלָכָה זוֹ בְּחֶרֶב זוֹ אֲנִי הוֹרְגוֹ. עַמּוֹנִי וְלֹא עַמּוֹנִית. מוֹאָבִי וְלֹא מוֹאָבִית. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. אֲנִי אֵין לִי אֶלָּא מִשְׁנָה. וַתְּשָׁב נָעֳמִי וְרוּת הַמּוֹאֲבִיָּה כַּלָּתָהּ עִמָּהּ הַשָּׁבָה מִשְׂדֵה מוֹאָב. זוֹ הִיא שֶׁשָּׁבָה מִשְּׂדֵה מוֹאָב תְּחִילָּה. אֲחוֹרֵי אָמַר לָהּ. וַתַּעְזְבִי אָבִיךְ וְאִמֵּךְ. אָמַר לָהּ. אִילּוּ בָאת אֶצְלֵינוּ מֵאֶתְמוֹל שִׁלְשׁוֹם לֹא הַיִינוּ מְקַבְּלִין אוֹתָךְ.

תַּנָּה רִבִּי זַכַּיי קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן. בַּת גֵּר עַמּוֹנִי כְּשֵׁירָה. בַּת גִּיּוֹרֶת עַמּוֹנִית פְּסוּלָה. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹחָנָן. בַּבְלַיָּיא. עֲבַרְתְּ בָּיְדָךְ תְּלָתָא נְהָרִין וְאִתְבַּדָּתְ. אֶלָּא הִיא בַּת גֵּר עַמּוֹנִי הִיא בַּת גִּיּוֹרֶת עַמּוֹנִית כְּשֵׁירָה. רִבִּי יוֹסָה בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא כֵן צָרִיכָה בְּשֶׁהָיְתָה אִמָּהּ מִיִּשְׂרְאֵל. שֶׁלֹּא תֹאמַר. כְּשֵׁם שֶׁנִּתְחַלְּלָה אִמָּהּ כָּךְ נִתְחַלְּלָה בִתָּהּ. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. כְּשֵׁירָה אֲפִילּוּ לְכֹהֵן גָּדוֹל. מַה טַּעֲמָא. בְּעַמָּיו. עַם שֶׁהֵן עֲשׂוּיִין שְׁנֵי עַמְמִין. זְכָרִים אֲסוּרִין וּנְקֵיבוֹת מוּתָּרוֹת. רִבִּי חַגַּיי בְשֵׁם רִבִּי פְּדָת. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ לֹא אָמַר כֵּן אֶלָּא בַּת גֵּר עַמּוֹנִי פְּסוּלָה שֶׁהִיא בָאָה מִטִּיפָּה פְּסוּלָה. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. וְתַנֵּי כֵן. עַמְמִין זֶה בְּזֶה עַד שֶׁלֹּא נִתְגַּיְירוּ זְכָרִים אֲסוּרִין אִיסּוּר עוֹלָם וּנְקֵיבוֹתֵיהֶן מוּתָּרוֹת מִיָּד. נִתְגַּיְירוּ זְכָרִים אֲסוּרִין אִיסּוּר עוֹלָם וּנְקֵיבוֹתֵיהֶן מוּתָּרוֹת לְאַחַר שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת. רִבִּי חִזְקִיָּה בְשֵׁם אָחָא. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. מְנַיִין אַתָּה אוֹמֵר. אֶחָד מִכָּל מִשְׁפְּחוֹת הָאָרֶצוֹת שֶׁבָּא עַל אַחַת מִן הַכְּנַעֲנִים וְיָלְדָה מִמֶּנּוּ בֵּן מוּתָּר לִקְנוֹתוֹ עֶבֶד. תַּלְמוּד לוֹמַר אֲשֶׁר הוֹלִידוּ בְאַרְצְכֶם. וְלֹא מִן הַגֵּרִים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ. שְׁמוּאֵל בַּר אַבָּא בָּעֵי. עֲבָדִים מַהוּ שֶׁיַּעֲלֶה לָהֶם דּוֹרוֹת. הֵיךְ עֶבְיְדָה. גֵּר עֶבֶד עַמּוֹנִי שֶׁנָּשָׂא לְגִיּוֹרֶת שִׁפְחָה מִצְרִית לְאַחַר שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת נִתְגַּיְירוּ. אֵין תֵּימַר. עֲבָדִים עָלוּ לָהֶם דּוֹרוֹת זְכָרִים אֲסוּרִין אִיסּוּר עוֹלָם וּנְקֵיבוֹת מוּתָּרוֹת לְאַחַר שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת.

אָמְרוּ לוֹ אִם הֲלָכָה נְקַבֵּל. אִם לַדִּין יֵשׁ תְּשׁוּבָה. מַה הָיָה לָהֶם לְהָשִׁיב. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי חֲנִינָה. הֲרֵי בֶן בְּנוֹ וּבֶן בִּתּוֹ הֲרֵי הֵן אֲסוּרִין עַד שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת אֶחָד זְכָרִים וְאֶחָד נְקֵיבוֹת. רִבִּי אַבָּהוּ אָמַר. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בָּעֵי. מְשִׁיבִין דָּבָר שֶׁהוּא מַמְזֵר עַל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מַמְזֵר. רִבִּי חַגַּיי אָמַר. רִבִּי אַבָּהוּ בָּעֵי. מְשִׁיבִין דָּבָר שֶׁהוּא כָּרֵת עַל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ כָּרֵת. אָמַר לְהוֹן לֹא כִי. הֲלָכָה אֲנִי אוֹמֵר וּמִקְרָא מְסַיְּיעֵינִי. בָּנִים. לֹא בָנוֹת.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יְאוֹשַׁיָה. דּוֹר אַחַד עָשָׂר שֶׁבְּמַמְזֵר כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן כָּשֵׁר. וְלֹא דָרַשׁ עֶשְׂירִי. תַּנֵּי. רִבִּי אֶלְעָזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. דּוֹר אַחַד עָשָׂר שֶׁבְּמַמְזֵר זְכָרִים אֲסוּרִין נְקֵיבוֹת מוּתָּרוֹת. אַף הָכָא זְכָרִים אֲסוּרִין נְקֵיבוֹת מוּתָּרוֹת. רִבִּי שְׁמוּאֵל בְּרֵיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן אָמַר. אַתְיָא דְּרִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן כְּרִבִּי מֵאִיר. כְּמַה דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר. גְּזֵירָה שָׁוָה בְּמָקוֹם שֶׁכָּתוּב. כֵּן רִבִּי [ ] בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. גְּזֵירָה שָׁוָה בְּמָקוֹם שֶׁכָּתוּב. מַה לְהַלָּן זְכָרִים אֲסוּרִין וּנְקֵיבוֹת מוּתָּרוֹת. אַף הָכָא זְכָרִים אֲסוּרִין וּנְקֵיבוֹת מוּתָּרוֹת. מֵעַתָּה אֲפִילוּ מִיָּד. בִּלְבַד מֵעֶשְׂירִי וּלְמַעֲלָן.

שְׁאָלוּ אֶת רִבִּי אֱלִיעֶזֶר. דּוֹר אַחַד עָשָׂר שֶׁבְּמַמְזֵר מַהוּ. אָמַר לָהֶן. הֲבִיאוּ לִי דּוֹר שְׁלִישִׁי וַאֲנִי מְטַהֲרוֹ. וּמַה טַעֲמָא דְּרִבִּי אֱלִיעֶזֶר. דְּלָא הֲוָה אַתְיָיא דְּרִבִּי לְיֵעֶזֶר כְּרִבִּי חֲנִינָה. דְּאָמַר רִבִּי חֲנִינָה. אַחַת לְשִׁשִּׁים וּלְשִׁבְעִים שָׁנָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מֵבִיא דֶּבֶר בָּעוֹלָם וּמְכַלֶּה מַמְזֵירֵיהֶן וְנוֹטֵל אֶת הַכְּשֵׁירִין עִמָּהֶן שֶׁלֹּא לְפַרְסֵם אֶת חַטָּאֵיהֶן. וְאַיְתִיתִינָהּ כַּיי דָמַר רִבִּי לֵוִי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. בִּמְקוֹם אֲשֶׁר תִּשָּׁחֵט הָעוֹלָה תִּשָּׁחֵט הַחַטָּאת לִפְנֵי יי. שֶׁלֹּא לְפַרְסֵם אֶת הַחַטָּאִים. וּמַה טַעַם. וְגַם הוּא חָכָם וַיָּבֵא רָע. לֹא מִסְתַּבְּרָא דְּלֹא אֶלָּא זֶהוּ וַיָּבֵא טוֹב. אֶלָּא לְלַמֶּדְךָ שֶׁאֲפִילוּ רָעָה שֶׁמֵּבִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּעוֹלָם בְּחָכְמָה הוּא מֵבִיאָהּ. וְאֶת דְּבָרוֹ לֹא הֵסִיר. כָּל כָּךְ לָמָּה. וְקָם עַל בֵּית מְרֵיעִים וְעַל עֶזְרַת פּוֹעֲלֵי אָוֶן. וְאַתְיָיא כְּהַהִיא דְּמַר רִבִּי לֵוִי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. בִּמְקוֹם אֲשֶׁר תִּשָּׁחֵט הָעוֹלָה תִּשָּׁחֵט הַחַטָּאת לִפְנֵי יי. שֶׁלֹּא לְפַרְסֵם אֶת הַחַטָּאִים. רַב הוּנָא אָמַר. אֵין מַמְזֵר חַי יוֹתֵר מִשִּׁשִּׁים יוֹם. רִבִּי זְעִירָא כַּד סְלַק לְהָכָא שְׁמַע קָלִין קָרְיִין. מַמְזֵירָא וּמַמְזֵרְתָּה. אָמַר לוֹן. מַהוּ כֵן. הָא אֲזִילָא הַהִיא דְּרַב הוּנָא. דְּרַב הוּנָא אָמַר. אֵין מַמְזֵר חַי יוֹתֵר מִשִּׁשִּׁים יוֹם. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. עִמָּךְ הָיִיתִי כַּד אָמַר רִבִּי בָּא רַב הוּנָא בְּשֵׁם רַב. אֵין מַמְזֵר חַי יוֹתֵר מִשִּׁשִּׁים יוֹם. אֵימָתַי. בִּזְמַן שֶׁאֵינוֹ מְפוּרְסָם. הָא אִם הָיָה מְפוּרְסָם חַי הוּא.

רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אַף לְעָתִיד לָבוֹא אֵין הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נִזְקָק אֶלָּא לְשִׁבְטוֹ שֶׁלְּלֵוִי. מַאי טַעֲמָא. וְיָשַׁב מְצָרֵף וּמְטַהֵר כֶּסֶף וְטִהַר אֶת בְּנֵי לֵוִי וְזִקַּק אוֹתָם כּוּלּ'. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. כְּאָדָם שֶׁהוּא שׁוֹתֶה בְּכוֹס נָקִי. אָמַר רַב הוֹשַׁעְיָה. בְּגִין דַּאֲנָן לְוִיִּים נַפְסִיד. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה בְּרֵיהּ דְּרִבִּי אַבָּהוּ. אַף לְעָתִיד לָבוֹא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה עִמָּהֶן צְדָקָה. וּמַה טַעֲמָא. וְהָיוּ לַיי מַגִּישֵׁי מִנְחָה בִּצְדָקָה.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. כָּל מִשְׁפָּחָה שֶׁנִּשְׁתַּקַּע בָּהּ פְּסוּל אֵין מְדַקְדְּקִין אַחֲרֶיהָ. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. מִשְׁפַּחַת בֵּית צְרִיפָה הָיְתָה בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן וְרִיחֲקָהּ בֶּן צִיּוֹן בִּזְרוֹעַ. וְעוֹד אַחֶרֶת הָיְתָה שָׁם וְקֵרְבָהּ בֶּן צִיּוֹן בִּזְרוֹעַ. אַף עַל פִּי כֵן לֹא בִיקְּשׁוּ חֲכָמִים לְפַרְסְמָן. אֲבָל חֲכָמִים מוֹסְרִין אוֹתָן לִבְנֵיהֶן וּלְתַלְמִידֵיהֶן פַּעֲמַיִים בַּשָּׁבוּעַ. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. הָעֲבוֹדָה

שֶׁאיני מַכִּירָן וְנִשְׁתַּקְּעוּ בָהֶן גְּדוֹלֵי הַדּוֹר. אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. חֲמִשָּׁה אֲלָפִים עֲבָדִים הָיוּ לוֹ לְפַשְׁחוּר בֶּן אִמֵּר הַכֹּהֵן וְכוּלָּן נִשְׁתַּקְּעוּ בִכְהוּנָּה גְדוֹלָה. הֵן הֵן עַזֵּי פָנִים שֶׁבַּכְּהוּנָּה. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. עִיקַּר טִירוֹנְיָיא שֶׁבָּהֶן וְעַמְּךָ כִּמְרִיבֵי כֹהֵן. אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה עֲיָירוֹת נִשְׁתַּקְּעוּ בַּכּוּתִיִּים בִּימֵי הַשְּׁמָד. אָמְרִין הָדָא עִירוֹ דְמוֹשְׁהָן מִינֵּיהוֹן.

הלכה ד

משנה: אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ שָׁמַעְתִּי שֶׁהַסָּרִיס חוֹלֵץ וְחוֹלְצִין אֶת אִשְׁתּוֹ וְהַסָּרִיס לֹא חוֹלֵץ וְלֹא חוֹלְצִין אֶת אִשְׁתּוֹ וְאֵין לִי לְפָרֵשׁ. אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה אֲנִי אֲפָרֵשׁ סָרִיס אָדָם חוֹלֵץ וְחוֹלְצִין אֶת אִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי שֶׁהָיְתָה לוֹ שְׁעַת הַכּוֹשֶׁר. סָרִיס חַמָּה לֹא חוֹלֵץ וְלֹא חוֹלְצִין אֶת אִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הָיְתָה לוֹ שְׁעַת הַכּוֹשֶׁר. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר לֹא כִי אֶלָּא סָרִיס חַמָּה חוֹלֵץ וְחוֹלְצִין אֶת אִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ לוֹ רְפוּאָה. סָרִיס אָדָם לֹא חוֹלֵץ וְלֹא חוֹלְצִין אֶת אִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי שֶׁאֵין לוֹ רְפוּאָה. הֵעִיד רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן בְּתֵירָה עַל בֶּן מְגִיסָה שֶׁהָיָה בִירוּשָׁלַם סָרִיס אָדָם וְיִיבְּמוּ אֶת אִשְׁתּוֹ לְקַיֵּים דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה.

הלכה ה

משנה: הַסָּרִיס לֹא חוֹלֵץ וְלֹא מְיַיבֵּם וְכֵן אַיילוֹנִית לֹא חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַיבֶּמֶת. הַסָּרִיס שֶׁחָלַץ לִיבְמָתוֹ לֹא פְסָלָהּ בְּעָלָהּ פְּסָלָהּ מִפְּנֵי שֶׁהִיא בְּעִילַת זְנוּת. וְכֵן אַיילוֹנִית שֶׁחָלְצוּ לָהּ אַחִין לֹא פְסָלוּהָ. בְּעָלוּהָ פְּסָלוּהָ מִפְּנֵי שֶׁבְּעִילָתָהּ בְּעִילַת זְנוּת.

הלכה: אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ שָׁמַעְתִּי כול'. הַסָּרִיס לֹא חוֹלֵץ כול'. וְכֵן אַיילוֹנִית שֶׁחָלְצוּ כול'. אֵי זֶהוּ סָרִיס חַמָּה. רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. כָּל שֶׁלֹּא רָאָתוּ הַחַמָּה בְּכוֹשֶׁר אֲפִילוּ שָׁעָה אַחַת. הוֹשִׁיט יָדוֹ וְסִירְסוֹ מִבִּפְנִים. דִּבְרֵי הַכֹּל אָסוּר לָבוֹא בַקָּהָל וְאֵינוֹ לֹא חוֹלֵץ וְלֹא מְיַיבֵּם. נוֹתְנִין עָלָיו חוּמְרֵי סָרִיס אָדָם וְחוּמְרֵי סָרִיס חַמָּה בַּמַּחֲלוֹקֶת.

מַחְלְפָא שִׁיטָתֵיהּ דְּרִבִּי אֱלִיעֶזֶר. תַּמָּן הוּא אוֹמֵר. לֹא כִי אֶלָּא סָרִיס חַמָּה חוֹלֵץ וְחוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ. וְאַתְּ אָמַר הָכֵין. אָמַר רִבִּי אִינְיָא. לֹא אָמַר רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אֶלָּא לְעוֹנְשִׁין.

רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. זוֹ דִּבְרֵי רִבִּי לִיעֶזֶר וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרִבִּי עֲקִיבָה. אֲבָל דִּבְרֵי חֲכָמִים אֶחָד סָרִיס אָדָם וְאֶחָד סָרִיס חַמָּה אֵינוֹ לֹא חוֹלֵץ וְלֹא חוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ. לֹא מְיַיבֵּם וְלֹא מְיַיבְּמִין אֶת אִשְׁתּוֹ. דּוּ מַתְנִיתָא. הַסָּרִיס שֶׁחָלַץ לִיבְמָתוֹ לֹא פְסָלָהּ. בְּעָלָהּ פְּסָלָהּ מִפְּנֵי שֶׁהִיא בְּעִילַת זְנוּת. אַנְדְּרוֹגִינוֹס שֶׁחָלַץ לִיבְמָתוֹ לֹא פְסָלָהּ. בְּעָלָהּ פְּסָלָהּ מִפְּנֵי שֶׁהִיא בְּעִילַת זְנוּת. וְכֵן אַיילוֹנִית שֶׁחָלְצוּ לָהּ אַחִים לֹא פְסָלוּהָ. בְּעָלוּהָ פְּסָלוּהָ מִפְּנֵי שֶׁהִיא בְּעִילַת זְנוּת.

הלכה ו

משנה: סְרִיס חַמָּה כֹּהֵן שֶׁנִּשָּׂא בַת יִשְׂרָאֵל מַאֲכִילָהּ בַּתְּרוּמָה. רִבִּי יוֹסֵי וְרִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים אַנְדְּרוֹגִינוֹס כֹּהֵן שֶׁנִּשָּׂא בַת יִשְׂרָאֵל מַאֲכִילָהּ בַּתְּרוּמָה. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר טוּמְטוּם שֶׁנִּקְרַע וְנִמְצָא זָכָר לֹא יַחֲלוֹץ מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְסָרִיס. אַנְדְּרוֹגִינוֹס נוֹשֵׂא אֲבָל לֹא נִישָּׂא. רִבִּי לָעְזָר אוֹמֵר אַנְדְּרוֹגִינוֹס חַיָּיבִין עָלָיו סְקִילָה כַּזָּכָר.

הלכה: סְרִיס חַמָּה כֹּהֵן כול'. תַּנֵּי. מַאֲכִילָהּ בִּחֲזֶה וְשׁוֹק. רִבִּי יוֹחָנָן אוֹמֵר. אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה וְאֵינָהּ אוֹכֶלֶת בִּחֲזֶה וְשׁוֹק. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. כַּמָּה קוּלֵי חוֹמְרִין בַּדָּבָר. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי חֲנִינָה בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. מַהוּ כַמָּה קוּלֵי חוֹמְרִין בַּדָּבָר. אָמַר לֵיהּ. פְּתַח חִיכְּךְ וְקַבֵּל. אָמַר רִבִּי מָנָא. מְגָחֵךְ הֲוָה עִימֵּיהּ. אָמַר רִבִּי אָבוּן. מִילָּה אָמַר לֵיהּ. מַה אִם תְּרוּמָה שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה לְיִשְׂרָאֵל בְּכָל מָקוֹם הֲרֵי הִיא אוֹכֶלֶת. חֲזֶה וְשׁוֹק שֶׁהֵן רְאוּיִן לְיִשְׂרָאֵל בְּכָל מָקוֹם אֵינוֹ דִין שֶׁתֹּאכַל. רְאוּיִין הָיוּ לְיִשְׂרָאֵל וּכְשֶׁנִּתְחַיְּבוּ נִיטְּלוּ מֵהֶן וְנִיתְּנוּ לַכֹּהֲנִים. יָכוֹל כְּשֵׁם שֶׁנִּתְחַיְּבוּ וְנִיטְּלוּ מֵהֶן וְנִיתְּנוּ לַכֹּהֲנִים כָּךְ אִם יִזְכּוּ יַחֲזִירוּ לָהֶן. תַּלְמוּד לוֹמַר וַאֲתֵּן אוֹתָם לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו לְחֹק עוֹלָם. מַה מַתָּנָה אֵינָהּ חוֹזֶרֶת אַף אֵילּוּ אֵינָן חוֹזְרִין. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא אָמַר שְׁמַעְתְּתָא עַל בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּישֵּׂאת לְכֹהֵן. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה וְאֵינָהּ אוֹכֶלֶת בִּחֲזֶה וְשׁוֹק. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. כַּמָּה קוּלֵי חוֹמְרִין בַּדָּבָר. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי חֲנִינָה בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. מַהוּ כַמָּה קוּלֵי חוֹמְרִין בַּדָּבָר. אָמַר לֵיהּ. פְּתַח חִיכְּךְ וְקַבֵּל. אָמַר רִבִּי מָנָא. מְגָחֵיךְ הֲוָה עִימֵּיהּ. אָמַר רִבִּי אִבִּין. מִילָּה הֲוָה אָמַר לֵיהּ. מַה אִם תְּרוּמָה שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה לְיִשְׂרָאֵל בְּכָל מָקוֹם הֲרֵי הִיא אוֹכֶלֶת. חֲזֶה וְשׁוֹק שֶׁהֵן רְאוּיִין לְיִשְׂרָאֵל בְּכָל מָקוֹם אֵינוֹ דִין שֶׁתֹּאכַל. רְאוּיִין הָיוּ לְיִשְׂרָאֵל. וּכְשֶׁנִּתְחַיְּבוּ נִיטְּלוּ מֵהֶן וְנִיתְּנוּ לַכֹּהֲנִים. יָכוֹל כְּשֵׁם שֶׁנִּתְחַיְּבוּ וְנִיטְּלוּ מֵהֶן וְנִיתְּנוּ לַכֹּהֲנִים כָּךְ אִם יִזְכּוּ יַחֲזִירוּ לָהֶם. תַּלְמוּד לוֹמַר וַאֲתֵּן אוֹתָם לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן וּלְבָנָיו לְחֹק עוֹלָם. מַה מַתָּנָה אֵינָהּ חוֹזֶרֶת אַף אֵילּוּ אֵינָן חוֹזְרִין.

וְאֵין חֲלוּקִין עַל דִּבְרֵי רִבִּי יוּדָה. מִן דְּאָמַר רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי הִילָא. מְיַיבְּמִין אֶת אִשְׁתּוֹ. הָדָא אָמְרָה אֵין חֲלוּקִין עַל דִּבְרֵי רִבִּי יוּדָה. קִידֵּשׁ אֵינָן חוֹשְׁשִׁין לְקִידּוּשָׁיו. נִתְקַדֵּשׁ חוֹשְׁשִׁין לְקִידּוּשָׁיו. נִבְעַל נִפְסַל מִן הַתְּרוּמָה כַּנִּשֵּׂים. וְקַשְׁיָא. רִבִּי נִיחָא בַּר רִבִּי סָבָא רִבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רַב הַמְנוּנָא. אֲפִילּוּ מִין בְּמִינוֹ כָּל שֶׁהוּא. וְקַשְׁיָא. אִם זָכָר הוּא. אֵין זָכָר פּוֹסֵל זָכָר. אִם נְקֵיבָה הִיא. אֵין נְקֵיבָה פּוֹסֶלֶת נְקֵיבָה. צַד זַכְרוּתוֹ שֶׁלָּזֶה פּוֹסֶלֶת צַד נְקֵיבָתוֹ שֶׁלָּזֶה. מַאֲכִיל אֶת עֶבְדּוֹ וְאֵינוֹ מַאֲכִיל אֶת עֶבְדָּיו. מַאֲכִיל אֶת נָשָׁיו מִכֹּחַ זַכְרוּתוֹ. וְאֵינוֹ מַאֲכִיל אֶת עֶבְדָּיו מִכֹּחַ זֶה וָזֶה. נִתְחַלֵּל צַד נְקֵיבָה שֶׁבּוֹ.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וּבִלְבַד מִמְּקוֹם זַכְרוּת. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. אֲפִילּוּ מִמְּקוֹם נְקֵיבָה. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ. חָזַר בָּהּ רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי מִן הָדֵין קְרִיְיא וְאֶת זָכָר לֹא תִשְׁכַּב מִשְׁכְּבֵי אִשָּׁה. אֶת שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁנֵי מִשְׁכָּבוֹת כְּאִשָּׁה. וְאֵי זֶה זֶה. זֶה אַנְדְּרוֹגִינוֹס. אָמַר רִבִּי. בִּיקַּשְׁתִּי וְלֹא מָצָאתִי דִּבְרֵי בֶן שַׁמּוּעַ בְּאַנְדְּרוֹגִינוֹס. וְחָבְרָה עָלָיו חֲבוּרָה. וְלָמָּה. מִשּׁוּם שֶׁלֹּא לִגְלוֹעַ בּוֹ אוֹ מִשּׁוּם שֶׁאֵינוֹ כְדַיי. מַה נְפַק מִן בֵּינֵיהוֹן. הָיָה דַרְכּוֹ לְגַלֵּעַ. אֵין תֵּימַר מִשּׁוּם שֶׁלֹּא לְגַלֵּעַ בּוֹ. הֲרֵי גִילּוּעוֹ בְיָדוֹ. הֲוֵי לֵית טַעֲמָא דִּלֹּא מִשּׁוּם שֶׁאֵינוֹ כְדַיי. מַה הָיָה לוֹ לְגַלֵּעַ בּוֹ. יוֹרֵשׁ. מֵעִיד. מְנַחְתּוֹ קְרֵיבָה בְכָלִיל. מְזַמְּנִין עָלָיו כְּזָכָר.

פרק ט

הלכה א

משנה: יֵשׁ מוּתָּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן וַאֲסוּרוֹת לִיְבָמֵיהֶן מוּתָּרוֹת לִיְבָמֵיהֶן וַאֲסוּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן מוּתָּרוֹת לָאֵילּוּ וְלָאֵלּוּ וַאֲסוּרוֹת לָאֵילּוּ וְלָאֵלּוּ. אֵילּוּ מוּתָּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן וַאֲסוּרוֹת לִיְבָמֵיהֶן כֹּהֵן הֶדְיוֹט שֶׁקִּידֵּשׁ אֶת הָאַלְמָנָה וְיֵשׁ לוֹ אָח כֹּהֵן גָּדוֹל כָּשֵׁר שֶׁנָּשָׂא כְשֵׁירָה וְיֵשׁ לוֹ אָח חָלָל. יִשְׂרְאֵל שֶׁנָּשָׂא יִשְׂרְאֵלִית וְיֵשׁ לוֹ אָח מַמְזֵר. מַמְזֵר שֶׁנָּשָׂא מַמְזֶרֶת וְיֵשׁ לוֹ אָח יִשְׂרְאֵל מוּתָּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן וַאֲסוּרוֹת לִיְבָמֵיהֶן.

הלכה: יֵשׁ מוּתָּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן כול'. רִבִּי נִיחָא בַּר סָבָא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹנָה. לָמָּה לִי נָשָׂא וְאֲפִילּוּ קִידֵּשׁ. לָמָּה לִי אַלְמָנָה וַאֲפִילּוּ בְּתוּלָה. וְאֵילֵּין אִינּוּן. זוֹ וְצָרָה. אִית לִי חוֹרָנִין. צָרַת סוֹטָה מוּתֶּרֶת לְבַעַל וַאֲסוּרָה לְיָבָם. אָחִיו שֶׁבָּא עַל אֲחוֹת חֲלוּצָתוֹ מוּתֶּרֶת לְבַעַל וַאֲסוּרָה לְיָבָם. כְּשֵׁר שֶׁנָּשָׂא כְשֵׁירָה וְיֵשׁ לוֹ אָח חָלָל מוּתֶּרֶת לְבַעַל וַאֲסוּרָה לְיָבָם. הָדָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי יוֹנָה. דְּרִבִּי יוֹנָה אָמַר. לֵית כְּלִלֵיהּ דְּרִבִּי כְּלָלִין.

כְּשֵׁר שֶׁנָּשָׂא כְשֵׁירָה וְיֵשׁ לוֹ אָח חָלָל מוּתֶּרֶת לְבַעַל וַאֲסוּרָה לְיָבָם. לֹא כֵן אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רַב. גֵּר וְעֶבֶד מְשׁוּחְרָר וְחָלָל מוּתָּרִין בִּכְהוּנָה. כֵּינִי מַתְנִיתָא. [חָלָל] שֶׁנָּשָׂא כְשֵׁירָה וְיֵשׁ לוֹ אָח [כָּשֵׁר]. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רַב. גֵּר וְעֶבֶד מְשׁוּחְרָר וְחָלָל מוּתָּרִין בִּכְהוּנָה. מַאי טַעֲמָא. כְּשֵׁירִין הוּזְהָרוּ עַל הַפְּסוּלוֹת וּפְסוּלִים עַל הַכְּשֵׁרוֹת אֲבָל לֹא פְסוּלוֹת עַל הַכְּשֵׁירִין וְלֹא כְשֵׁירוֹת עַל הַפְּסוּלִין. וְהָתַנֵּי לֹא יִקָּחוּ לֹא יִקָּחוּ. מְלַמֵּד שֶׁהָאִשָּׁה מוּזְהֶרֶת עַל יְדֵי הָאִישׁ. סָבְרִין מֵימַר בְּכְשֵׁירוֹת עַל הַפְּסוּלוֹת. וְאֵינָן כִּפְסוּלוֹת עַל הַכְּשֵׁירוֹת.

הלכה ב

משנה: אֵילּוּ מוּתָּרוֹת לְיִבְּמֵיהֶן וַאֲסוּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁקִּידֵּשׁ אֶת הָאַלְמָנָה וְיֵשׁ לוֹ אָח כֹּהֵן הֶדְיוֹט. כָּשֵׁר שֶׁנָּשָׂא חֲלָלָה וְיֵשׁ לוֹ אָח חָלָל. יִשְׂרָאֵל שֶׁנָּשָׂא מַמְזֶרֶת וְיֵשׁ לוֹ אַח מַמְזֵר. מַמְזֵר שֶׁנָּשָׂא בַת יִשְׂרָאֵל וְיֵשׁ לוֹ אָח יִשְׂרָאֵל מוּתָּרוֹת לְיִבְּמֵיהֶן וַאֲסוּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן.

הלכה: אֵילּוּ מוּתָּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן כול'. לֹא אָמַר אֶלָּא קִידֵּשׁ. הֵא אִם בָּעַל נִפְסְלָה בִבְעִילָה. הָדָא דְתַנִּינָן. אֲסוּרוֹת אֵילּוּ לְאֵילּוּ.

וְאֵילֵּין אִינּוּן. הָא אִית לָךְ חוֹרְנַיִין. הַמַּחֲזִיר אֶת גְּרוּשָׁתוֹ מִשֶּׁנִּישֵּׂאת אֲסוּרָה לַבַּעַל וּמוּתֶּרֶת לְיִבָּם. הוּא שֶׁבָּא עַל אֲחוֹת חֲלוּצָתוֹ אֲסוּרָה לְבַעַל וּמוּתֶּרֶת לְיָבָם. פְּצוּעַ דַּכָּא שֶׁנָּשָׂא כְּשֵׁירָה וְיֵשׁ לוֹ אָח כָּשֵׁר אֲסוּרָה לְבַעַל וּמוּתֶּרֶת לְיָבָם. הָדָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי יוֹנָה. דְּרִבִּי יוֹנָה אָמַר. לֵית כְּלָלוֹי דְּרִבִּי כְלָלִין.

הלכה ג

משנה: אֲסוּרוֹת לְאֵילּוּ וְלָאֵילּוּ. כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁנָּשָׂא אֶת הָאַלְמָנָה וְיֵשׁ לוֹ אָח כֹּהֵן גָּדוֹל אוֹ כֹּהֵן הַדְיוֹט. כָּשֵׁר שֶׁנָּשָׂא חֲלָלָה וְיֵשׁ לוֹ אָח כָּשֵׁר. יִשְׂרָאֵל שֶׁנָּשָׂא מַמְזֶרֶת וְיֵשׁ לוֹ אַח יִשְׂרָאֵל. מַמְזֵר שֶׁנָּשָׂא בַת יִשְׂרָאֵל וְיֵשׁ לוֹ אָח מַמְזֵר אֲסוּרוֹת לָאֵילּוּ וְלָאֵילּוּ. וּשְׁאָר כָּל הַנָּשִׁים מוּתָּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן וּלְיִבְּמֵיהֶן.

הלכה: וְאֵילֵּין אִינּוּן. הָא אִית לָךְ חוֹרְנַיִין. סוֹטָה אֲסוּרָה לָזֶה וְלָזֶה. חֲלוּצָה אֲסוּרָה לָזֶה וְלָזֶה. פְּצוּעַ דַּכָּא שֶׁנָּשָׂא כְּשֵׁירָה וְיֵשׁ לוֹ אָח פְּצוּעַ דַּכָּא אַף אֲסוּרָה לָזֶה וְלָזֶה. הָדָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי יוֹנָה. דְּאָמַר. לֵית כְּלָלוֹי דְּרִבִּי כְלָלִין.

הלכה ד

משנה: שְׁנֵיּוֹת מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים שְׁנֵייָה לַבַּעַל וְלֹא שְׁנֵייָה לַיָּבָם אֲסוּרָה לַבַּעַל וּמוּתֶּרֶת לַיָּבָם שְׁנֵייָה לַיָּבָם וְלֹא שְׁנֵייָה לַבַּעַל אֲסוּרָה לַיָּבָם וּמוּתֶּרֶת לַבַּעַל. שְׁנֵייָה לָזֶה וְלָזֶה אֲסוּרָה לָזֶה וְלָזֶה. אֵין לָהּ לֹא כְתוּבָּה וְלֹא פֵּירוֹת וְלֹא מְזוֹנוֹת וְלֹא בְלָאוֹת וְהַוְולָד כָּשֵׁר וְכוֹפִין אוֹתוֹ לְהוֹצִיא. אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל. בַּת יִשְׂרָאֵל לְנָתִין וּלְמַמְזֵר וְיֵשׁ לָהֶן כְּתוּבָּה.

הלכה: שְׁנֵיּוֹת מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים כול'. הַשְּׁנֵיּוֹת מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים שְׁנֵייָה לַבַּעַל וְלֹא שְׁנֵייָה לַיָּבָם אֲסוּרָה לַבַּעַל וּמוּתֶּרֶת לַיָּבָם. מַהוּ שֶׁיְּהֵא לָהּ כְּתוּבָּה אֶצֶל הַיָּבָם. מֵאַחַר שֶׁהִיא מוּתֶּרֶת לוֹ יֵשׁ לָהּ כְּתוּבָּה. אוֹ מֵאַחַר שֶׁכְּתוּבָּתָהּ עַל נִיכְסֵי בַּעֲלָהּ הָרִאשׁוֹן וְהִיא אֲסוּרָה לוֹ אֵין לָהּ כְּתוּבָּה.

שְׁנַיָּיה לַיָּבָם וְלֹא שְׁנַיָּיה לַבַּעַל אֲסוּרָה לַיָּבָם וּמוּתֶּרֶת לַבַּעַל. מַהוּ שֶׁיְּהֵא לָהּ כְּתוּבָּה אֶצֶל הַיָּבָם. מֵאַחַר שֶׁהִיא אֲסוּרָה לוֹ אֵין לָהּ כְּתוּבָּה. אוֹ מֵאַחַר שֶׁכְּתוּבָּתָהּ עַל נִיכְסֵי בַּעֲלָהּ הָרִאשׁוֹן וְהִיא מוּתֶּרֶת לוֹ יֵשׁ לָהּ כְּתוּבָּה.

וְלֹא פֵּירוֹת. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. שֶׁאֵין לוֹ עָלֶיהָ אֶלָּא אֲכִילַת פֵּירוֹת בִּלְבַד. תַּנֵּי רִבִּי יוֹסֵי צַיְידָנַיָּיה קוֹמֵי רִבִּי יִרְמְיָה וּפְלִיג עַל רִבִּי יִרְמְיָה. וְזַכַּאי בִּמְצִיאָתָהּ וּבְמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ וּבְהֵפֵר נְדָרֶיהָ. מַהוּ וְלֹא פֵּירוֹת. שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ אֲכִילַת פֵּירוֹת שֶׁאָכַל.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. כָּל שָׁעָה הַוְיָא רִבִּי הִילָא אָמַר לִי. תְּנֵי מַתְנִיתָךְ. יוֹרְשָׁהּ וּמֵיטַמֵּא לָהּ. וְתַנֵּי כֵן. מְטַמֵּא הוּא אָדָם בְּאִשְׁתּוֹ הַכְּשֵׁירָה. וְאֵינוֹ מֵיטַמֵּא בְּאִשְׁתּוֹ פְּסוּלָה.

רִבִּי אָבוּן בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. עַבְדֵי שְׁנִיּוֹת מַהוּ שֶׁיֹּאכְלוּ בַּתְּרוּמָה. אָמַר לֵיהּ. שְׁתוֹק וְיָפֶה לָךְ. הֵיא אוֹכֶלֶת וַעֲבָדֶיהָ אֵינָן אוֹכְלִין.

תַּמָּן תַּנִּינָן. גֵּט מְעוּשֶּׂה בְיִשְׂרָאֵל כָּשֵׁר וּבַגּוֹיִם פָּסוּל. שְׁמוּאֵל אָמַר. פָּסוּל וּפוֹסֵל לִכְהוּנָה. וְאַמַּר שְׁמוּאֵל. אַכְרְזוֹן בְּקַרְוַיכוֹן. פָּסוּל וּפוֹסֵל לִכְהוּנָה. שְׁמוּאֵל אָמַר. אֵין מְעַשְּׂשִׁין אֶלָּא פוֹסְלִין. שְׁמוּאֵל אָמַר. אֵין מְעַשְּׂשִׁין אֶלָּא כְּגוֹן אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל. גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט. וְהָא תַּנִּינָן שְׁנִיּוֹת. לָא בְגִין אָמַר שְׁמוּאֵל. וְהָא תַּנִּינָן. הַמַּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ מִלֵּיהָנוֹת לוֹ. עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם יַעֲמִיד פַּרְנָס. יוֹתֵר מִיכֵּן יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָּה. שָׁמַעְנוּ שֶׁהוּא מוֹצִיא. שָׁמַעְנוּ כוֹפִין.

מַה בֵּין אֵילּוּ לָאֵילּוּ. אֵלּוּ עַל יְדֵי שֶׁהֵן דִּבְרֵי תוֹרָה וְאֵין דִּבְרֵי תוֹרָה צְרִיכִין חִיזּוּק לְפִיכָךְ יֵשׁ לָהֶן כְּתוּבָּה. וְאֵילּוּ עַל יְדֵי שֶׁהֵן דִּבְרֵי סוֹפְרִין וְדִבְרֵי סוֹפְרִין צְרִיכִין חִיזּוּק לְפִיכָךְ אֵין לָהֶן כְּתוּבָּה. אִית דְּבָעֵי מֵימַר. אֵילּוּ עַל יְדֵי שֶׁקִּנְסָן בְּיָדָן וּבְיַד הַוּוֹלָד וְלֹא קִנְסוּ בָהֶן דָּבָר אַחֵר לְפִיכָךְ יֵשׁ לָהֶן כְּתוּבָּה. וְאֵילּוּ עַל יְדֵי שֶׁאֵין קִנְסָן בְּיָדָן וּבְיַד הַוּוֹלָד וְקִנְסוּ בָהֶן דָּבָר אַחֵר לְפִיכָךְ אֵין לָהֶן כְּתוּבָּה. מַה נְפַק מִן בֵּינֵיהוֹן. הַמַּחֲזִיר אֶת גְּרוּשָׁתוֹ מִשְּׁנֵישֵׂאת. מָאן דְּאָמַר. אֵילּוּ עַל יְדֵי שֶׁהֵן דִּבְרֵי תוֹרָה. וְזוֹ הוֹאִיל וְהוּא דְבַר תּוֹרָה לְפִיכָךְ יֵשׁ לָהּ כְּתוּבָּה. וְאִית דְּבָעֵי מֵימַר. אֵילּוּ עַל יְדֵי שֶׁקִּנְסָן בְּיָדָן וּבְיַד הַוּוֹלָד. וְזֶה הוֹאִיל וְאֵין קִנְסָהּ בְּיָדוֹ וּבְיַד הַוּוֹלָד לְפִיכָךְ אֵין לָהּ כְּתוּבָּה.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא אָמַר. רִבִּי זְעִירָה וְרִבִּי הִילָא תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. בִּמְזוֹנוֹת פְּלִיגִין. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. יֵשׁ לָהּ מְזוֹנוֹת. אָמַר לֵיהּ רִבִּי לְעָזָר. אוֹמְרִים לָהּ. הוֹצִיא. וְאַתְּ אָמַר הָכֵין. הֲוֹון בָּעַיִן מֵימַר כֵּן. בִּתְנֵיי כְּתוּבָּה פְּלִיגִין. כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁאֵין לָהּ מְזוֹנוֹת. בְּיוֹרְשֶׁיהָ קִנְסוּ לֹא כָּל שֶׁכֵּן בָּהּ. וּמָאן דְּמַר. בִּמְזוֹנוֹת פְּלִיגִין. הָא בִּתְנֵיי כְּתוּבָּה לֹא. לָמָּה. בָּהּ קִנְסוּ וְלֹא קִנְסוּ בְיוֹרְשֶׁיהָ.

הלכה ה

משנה: בַּת יִשְׂרָאֵל מְאוֹרָסֶת לְכֹהֵן מְעוּבֶּרֶת מִכֹּהֵן שׁוֹמֶרֶת יָבָם לְכֹהֵן. וְכֵן בַּת כֹּהֵן לְיִשְׂרְאֵל לֹא תֹאכַל בַּתְּרוּמָה. בַּת יִשְׂרָאֵל מְאוֹרָסֶת לְלֵוִי מְעוּבֶּרֶת מִלֵּוִי שׁוֹמֶרֶת יָבָם לְלֵוִי וְכֵן בַּת לֵוִי לְיִשְׂרְאֵל לֹא תֹאכַל בַּמַּעֲשֵׂר. בַּת לֵוִי מְאוֹרָסֶת לְכֹהֵן מְעוּבֶּרֶת מִכֹּהֵן שׁוֹמֶרֶת יָבָם לְכֹהֵן וְכֵן בַּת כֹּהֵן לְלֵוִי לֹא יֹאכְלוּ לֹא בַתְּרוּמָה וְלֹא בַמַּעֲשֵׂר.

הלכה: בַּת יִשְׂרָאֵל מְאוֹרָסֶת לְכֹהֵן. כָּל טָהוֹר בְּבֵיתְךְ יֹאכֶלְנּוּ. וְלֵית הִיא גַו בֵּייתֵהּ. מִכֹּהֵן. לִילִיד בַּיִת. אֵין בֵּין יְלִיד בַּיִת. לְשׁוֹמֶרֶת יָבָם לְכֹהֵן. כָּל טָהוֹר בְּבֵיתְךְ יֹאכֶלְנּוּ. וְלֵית הוּא גַו בֵּייתֵהּ. וְכֵן בַּת כֹּהֵן לְיִשְׂרְאֵל. וּבַת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר. מְעוּבֶּרֶת מִיִּשְׂרְאֵל שׁוֹמֶרֶת יָבָם. בִּנְעוּרֶיהָ. פְּרָט לִמְעוּבֶּרֶת.

בַּת יִשְׂרָאֵל מְאוֹרָסֶת לְלֵוִי. אַתֶּם וּבֵיתְכֶם וְלֵית הִיא גַו בֵּייתֵהּ. מְעוּבֶּרֶת מִלֵּוִי. יְלִיד בַּיִת. וְאֵין כָּאן יְלִיד בַּיִת. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. כְּלוּם כְּתִיב יְלִיד בַּיִת אֶלָּא בְּכֹהֵן. כְּמַה דְתֵימַר תַּמָּן הַיְלוּד מַאֲכִיל וְשֶׁאֵינוֹ יְלוּד אֵינוֹ מַאֲכִיל. וְהָכָא נַמִּי הַיְלוּד מַאֲכִיל וְשֶׁאֵינוֹ יְלוּד אֵינוֹ מַאֲכִיל. שׁוֹמֶרֶת יָבָם לְלֵוִי. אַתֶּם וּבֵיתְכֶם. וְלָאו הוּא גַו בֵּייתֵהּ. וְכֵן בַּת לֵוִי. וּבַת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר. וְלֹא בַת כֹּהֵן כְּתִיב. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. בַּת. אַחַת בַּת כֹּהֵן וְאַחַת בַּת לֵוִי. בַּת כֹּהֵן שֶׁנִּישֵּׂאת לְיִשְׂרְאֵל חוֹזֶרֶת וְאוֹכֶלֶת. בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּישֵּׂאת לְכֹהֵן חוֹזֶרֶת וְאֵינָהּ אוֹכֶלֶת. מְעוּבֶּרֶת מִיִּשְׂרְאֵל שׁוֹמֶרֶת יָבָם לְיִשְׂרְאֵל. וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ פְּרָט לְשׁוֹמֶרֶת יָבָם. בִּנְעוּרֶיהָ. פְּרָט לִמְעוּבֶּרֶת.

בַּת לֵוִי מְאוֹרָסֶת לְכֹהֵן. כָּל טָהוֹר בְּבֵיתְךְ יֹאכֶלְנּוּ. וְלֵית הוּא גַו בֵּייתֵהּ. מְעוּבֶּרֶת מִכֹּהֵן. יְלִיד בַּיִת. וְאֵין כָּאן יְלִיד בַּיִת. שׁוֹמֶרֶת יָבָם לְכֹהֵן. כָּל טָהוֹר בְּבֵיתְךְ יֹאכֶלְנּוּ. וְלֵית הוּא גַו בֵּייתֵהּ. וְכֵן בַּת כֹּהֵן לְלֵוִי לֹא יֹאכְלוּ לֹא בַתְּרוּמָה וְלֹא בַמַּעֲשֵׂר. נִיחָא בַּתְּרוּמָה לֹא תֹאכַל בְּמַעֲשֵׂר. מַה נַפְשָׁךְ. כֹּהֶנֶת הִיא תֹאכַל. לְוִיָּה הִיא תֹאכַל. רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. כְּמָאן דְּאָמַר אֵין נוֹתְנִין מַעֲשֵׂר לִכְהוּנָּה. הֲוֵי הוּא דְאָמַר נוֹתְנִין מַעֲשֵׂר לִכְהוּנָּה.

הלכה ו

משנה: בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשֵּׂאת לְכֹהֵן תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. מֵת וְלָהּ מִמֶּנּוּ בֵּן תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. נִשֵּׂאת לְלֵוִי תֹּאכַל בַּמַּעֲשֵׂר. מֵת וְלָהּ מִמֶּנּוּ בֵּן תֹּאכַל בַּמַּעֲשֵׂר. נִשֵּׂאת לְיִשְׂרְאֵל לֹא תֹאכַל לֹא בַתְּרוּמָה וְלֹא בַמַּעֲשֵׂר.

הלכה ז

משנה: מֵת וְלָהּ מִמֶּנּוּ בֵּן לֹא תֹאכַל לֹא בַתְּרוּמָה וְלֹא בַמַּעֲשֵׂר. מֵת בְּנָהּ מִיִּשְׂרְאֵל תֹּאכַל בַּמַּעֲשֵׂר. מְלֵוִי תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. מֵת בְּנָהּ מִכֹּהֵן לֹא תֹאכַל לֹא בַתְּרוּמָה וְלֹא בַמַּעֲשֵׂר.

הלכה ח

משנה: בַּת כֹּהֵן שֶׁנִּשֵּׂאת לְיִשְׂרְאֵל לֹא תֹאכַל בַּתְּרוּמָה. מֵת וְלָהּ מִמֶּנּוּ בֵּן לֹא תֹאכַל בַּתְּרוּמָה. נִשֵּׂאת לַלֵּוִי תֹּאכַל בַּמַּעֲשֵׂר. מֵת וְלָהּ מִמֶּנּוּ בֵּן תֹּאכַל בַּמַּעֲשֵׂר. נִשֵּׂאת לְכֹהֵן תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. מֵת וְלָהּ מִמֶּנּוּ בֵּן תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. מֵת בְּנָהּ מִכֹּהֵן לֹא תֹאכַל בַּתְּרוּמָה. מִלֵּוִי לֹא תֹאכַל בַּמַּעֲשֵׂר. מֵת בְּנָהּ מִיִּשְׂרְאֵל חוֹזֶרֶת לְבֵית אָבִיהָ וְעַל זוֹ נֶאֱמַר וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ כִּנְעוּרֶיהָ.

הלכה: בַּת כֹּהֵן שֶׁנִּשֵּׂאת לְיִשְׂרְאֵל כול׳. רִבִּי לִיוֹנְטֵי בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹנָה. נִיחָא בַּת כֹּהֵן שֶׁנִּישֵּׂאת לְיִשְׂרְאֵל חוֹזֶרֶת וְאוֹכֶלֶת. בַּת יִשְׂרְאֵל שֶׁנִּישֵּׂאת לְכֹהֵן הוֹאִיל וְהִיא רְאוּיָה לוֹכַל לָמָּה אֵינָהּ אוֹכֶלֶת. אָמַר לֵיהּ. כֵּן אָמַר רִבִּי זְעִירָה רַב עָנָן בְּשֵׁם רַב. מַהוּ בַּת כֹּהֵן. מִתְלַמֶּדְתָּהּ שֶׁלַּכֹּהֵן. כְּמַה דְתֵימַר בַּת בָּבֶל הַשְׁדּוּדָה. וְכִי בַּת בָּבֶל הָיְתָה. אֶלָּא שֶׁנַּעֲשֵׂית כְּמַעֲשֵׂה בָבֶל. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רַב. שְׁתֵּי בָנוֹת אֲמוּרוֹת בַּפָּרָשָׁה. אַחַת חוֹזֶרֶת וְאוֹכֶלֶת וְאַחַת חוֹזֶרֶת וְאֵינָהּ אוֹכֶלֶת. בַּת כֹּהֵן שֶׁנִּישֵּׂאת לְיִשְׂרְאֵל חוֹזֶרֶת וְאוֹכֶלֶת. בַּת יִשְׂרְאֵל שֶׁנִּישֵּׂאת לְכֹהֵן חוֹזֶרֶת וְאֵינָהּ אוֹכֶלֶת. אֲמוֹר מֵעַתָּה. נִשֵּׂאת לְכֹשֵׁר חוֹזֶרֶת וְאוֹכֶלֶת. לְפָסוּל חוֹזֶרֶת וְאֵינָהּ אוֹכֶלֶת. רַב אָמַר הֲלָכָה אוֹכֶלֶת בַּתְּרוּמָה וְאֵינָהּ אוֹכֶלֶת בֶּחָזֶה וְשׁוֹק. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אוֹכֶלֶת בֶּחָזֶה וְשׁוֹק. תַּנֵּי רִבִּי חִייָה מְסַייֵעַ לְרַב. מִלֶּחֶם. לֹא כָל הַלֶּחֶם. תַּנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי מְסַייֵעַ לְרִבִּי יוֹחָנָן. מִלֶּחֶם אֲבִיהָ תֹּאכַל. לְרַבּוֹת חַלּוֹת תּוֹדָה וּרְקִיקֵי נָזִיר.

פרק י

הלכה א

משנה: הָאִשָּׁה שֶׁהָלַךְ בַּעֲלָהּ לִמְדִינַת הַיָּם וּבָאוּ וְאָמְרוּ לָהּ מֵת בַּעֲלִיךְ נִשֵּׂאת וְאַחַר כָּךְ בָּא בַּעֲלָהּ תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה וּצְרִיכָה גֵט מִזֶּה וּמִזֶּה וְאֵין לָהּ לֹא כְתוּבָּה. וְלֹא פֵירוֹת וְלֹא מְזוֹנוֹת וְלֹא בְלָאוֹת עַל זֶה וְעַל זֶה. וְאִם נָטְלָה מִזֶּה וּמִזֶּה תַּחֲזִיר וְהַוָּולָד מַמְזֵר מִזֶּה וּמִזֶּה. וְלֹא זֶה וְזֶה מְטַמְּאִין לָהּ. וְלֹא זֶה וְזֶה זַכָּאִים לֹא בְמְצִיאָתָהּ וְלֹא בְמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ וְלֹא בְהֵפֵר נְדָרֶיהָ. הָיְתָה בַת יִשְׂרְאֵל נִפְסְלָה מִן הַכְּהוּנָּה. וּבַת לֵוִי מִן הַמַּעֲשֵׂר. וּבַת כֹּהֵן מִן הַתְּרוּמָה. וְאֵין יוֹרְשָׁיו שֶׁל זֶה וְלֹא יוֹרְשָׁיו שֶׁל זֶה יוֹרְשִׁין אֶת כְּתוּבָּתָהּ. מֵתוּ אֶחָיו שֶׁל זֶה וְאֶחָיו שֶׁל זֶה חוֹלְצִין וְלֹא מְיַבְּמִין.

הלכה: הָאִשָּׁה שֶׁהָלַךְ בַּעֲלָהּ לִמְדִינַת הַיָּם כול׳. כְּמַה דְתֵימַר תַּמָּן מַפְרִישִׁין אוֹתָן שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים שֶׁמָּא מְעוּבָּרוֹת הֵן. וְאִם הָיוּ קְטַנּוֹת וְלֹא הָיוּ רְאוּיוֹת לְוַולְד מַחֲזִירִין אוֹתָן מִיָּד. וְאָמַר אַף הָכָא כֵן. שַׁנְייָא הִיא תַּמָּן שֶׁאֲחֵרִים הִטְעוּ בָהֶן. וְהָכָא לֹא אֲחֵרִים הִטְעוּ בָהּ. קִנְסוֹ קִנְסוּ בָהּ שֶׁתְּהֵא בוֹדֶקֶת יָפֶה. וְיִקְנְסוּ בָהּ אֶצֶל הַשֵּׁינִי וְלֹא יִקְנְסוּ בָהּ אֶצֶל הָרִאשׁוֹן. אָמַר

רִבִּי יוֹחָנָן. מֵרִיחַ עָרְוָה נָגְעוּ בָהּ. מֵעַתָּה לֹא תְהֵא צָרִיכָה מְמֵנּוּ גֵט. שַׁנְיָיא הִיא שֶׁנִּישֵּׂאת לוֹ דֶּרֶךְ הֵיתֵר. שְׁמוּאֵל אָמַר. אוֹמֵר אֲנִי. שֶׁמָּא שִׁילַּח לָהּ גִיטָּהּ מִמְּדִינַת הַיָּם. הָתִיב רִבִּי חַגַּיי קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָה. וְהָתַנִּינָן. אָמְרוּ לָהּ. מֵת בַּעֲלֵיךְ. וְנִתְקַדְּשָׁה וְאַחַר כָּךְ בָּא [בַּעֲלָהּ]. מוּתֶּרֶת לַחֲזוֹר לוֹ. אִם אוֹמֵר אַתְּ. שֶׁמָּא שִׁילַּח לָהּ גִיטָּהּ מִמְּדִינַת הַיָּם. תְּהֵא אֲסוּרָה לַחֲזוֹר לוֹ. אֶלָּא כְרִבִּי יוֹסֵי בֶּן כִּיפַּר. דְּרִבִּי יוֹסֵי בֶּן כִּיפַּר אָמַר. מִן הָאֵירוּסִין מוּתֶּרֶת. וְלֹא מוֹדֵי רִבִּי יוֹסֵי בֶּן כִּיפַּר שֶׁאִם נָתַן לָהּ הָאַחֲרוֹן גֵּט לֹא פְסָלָהּ מִן הַכְּהוּנָּה. וְהָתַנִּינָן. אַף עַל פִּי שֶׁנָּתַן לָהּ הָאַחֲרוֹן גֵּט לֹא פְסָלָהּ מִן הַכְּהוּנָּה. רַבָּנִין דְּקַיְסָרִין בְּשֵׁם רִבִּי הִילָא. כְּדֵי לְבָרֵר אִיסּוּרוֹ שֶׁל רִאשׁוֹן.

עַד כְּדוֹן בְּיוֹדַעַת שֶׁהִיא אֵשֶׁת אִישׁ. לֹא הָיְתָה יוֹדַעַת שֶׁהִיא אֵשֶׁת אִישׁ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. קְטַנָּה שֶׁהִשִּׂיאָהּ אָבִיהָ. נִתְגָּרְשָׁה וְהָלְכָה וְהִשִּׂיאָהּ אֶת עַצְמָהּ. וְאָמַר רִבִּי אִילָא. תַּנֵּי תַּמָּן. כָּל הָעֲרָיוֹת אֵינָן צְרִיכוֹת הִימֶּינּוּ גֵּט חוּץ מֵאֵשֶׁת אִישׁ בִּלְבָד. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר. אַף אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ וְאֵשֶׁת אָחִיו. שַׁנְיָיא הִיא תַּמָּן בֵּין שֶׁהִיא יוֹדַעַת בֵּין שֶׁאֵינָהּ יוֹדַעַת. וְהָכָא לֹא שַׁנְיָיא בֵּין שֶׁהִיא יוֹדַעַת בֵּין שֶׁאֵינָהּ יוֹדַעַת.

וְלֹא פֵירוֹת. וְאָמַר רִבִּי אֲבִינָא. שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ אֲכִילַת פֵּירוֹת שֶׁאָכַל. הָדָא דְתֵימַר בְּשֶׁאָכַל עַד שֶׁלֹּא בָא הָרִאשׁוֹן. אֲבָל אִם אָכַל מִשֶּׁבָּא הָרִאשׁוֹן מוֹצִיאָה.

וְאִם נָטְלָה מִזֶּה וּמִזֶּה תַּחֲזוֹר. הָדָא דְתֵימַר בְּשֶׁנָּטְלָה מִשֶּׁבָּא הָרִאשׁוֹן. אֲבָל אִם נָטְלָה עַד שֶׁלֹּא בָא הָרִאשׁוֹן כְּמָא דְלָא מַפְקְרָה מִינֵּיהּ כֵּן לֹא מַפְקְרָא מִינָּהּ.

וְהַוּולֵד מַמְזֵר מִזֶּה וּמִזֶּה. נִיחָא דְוולֵד מַמְזֵר מִן הַשֵּׁינִי. הַוולֵד מַמְזֵר מִן הָרִאשׁוֹן. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רִבִּי [זְעִירָה] אָמַר. דְּרִבִּי עֲקִיבָה הִיא. דְּרִבִּי עֲקִיבָה אָמַר. הַבָּא עַל סוֹטָתוֹ הַוולֵד מַמְזֵר. הַמַּחֲזִיר גְּרוּשָׁתוֹ מִשְּׁנִישֵּׂאת הַוולֵד מַמְזֵר. רִבִּי יוֹסֵי בְשֵׁם רִבִּי הִילָא. דִּבְרֵי הַכֹּל הַוולֵד כָּשֵׁר. כְּגִיטָּהּ כֵּן מַמְזֵירָהּ. מַה נְפַק מִן בֵּינֵיהוֹן. נָתַן לָהּ הַשֵּׁינִי גֵּט וְאַחַר כָּךְ בָּא עָלֶיהָ הָרִאשׁוֹן. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי בָּא בְשֵׁם רִבִּי זְעִירָה הַוולֵד מַמְזֵר כְּרִבִּי עֲקִיבָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי בְשֵׁם רִבִּי הִילָא דִּבְרֵי הַכֹּל הַוולֵד כָּשֵׁר.

לֹא זֶה וְזֶה מִיטַּמִּין לָהּ. הָדָא הִיא דְתַנֵּי רִבִּי חִייָה. מִטַּמֵּא הוּא אָדָם לְאִשְׁתּוֹ כְּשֵׁירָה. וְאֵינוֹ מִיטַּמֵּא לְאִשְׁתּוֹ פְּסוּלָה.

אִית תַּנֵּיי תַּנֵּי. תֵּצֵא בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר דָּבָר. וְאִית תַּנֵּיי תַּנֵּי. תֵּצֵא בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר דָּבָר. מָאן דְּמַר. תֵּצֵא בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר דָּבָר. עֲבַד בְּמְצִיאָתָהּ וּבְמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ חָדָא. וּמָאן דְּמַר. בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר דָּבָר. עֲבַד כָּל חָדָא וְחָדָא מִינְּהוֹן חָדָא.

אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. לְוִיָּה שֶׁזִּינְּתָה אוֹכֶלֶת בְּמַעֲשֵׂר. וְתַנֵּי כֵן. לְוִיָּה שֶׁנִּשְׁבֵּית אוֹ שֶׁבָּא עָלֶיהָ אֶחָד מִן הַפְּסוּלִין לָהּ לֹא כָל הֵימֶּנָּה לְפוֹסְלָהּ. לְוִיִּים הַמְזוּהָמִין מֵאִימָּן לֹא חָשׁוּ לָהֶם מִשּׁוּם

רֵיחַ פְּסוּל. וְהַתַּנִּינָן בַּת לֵוִי מִן הַמַּעֲשֵׂר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. תִּיפְתָּר שֶׁבָּא עָלֶיהָ יִשְׂרָאֵל וְיָלְדָה מִמֶּנּוּ בֵּן.

רִבִּי בִּיסְנָא בְשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. כֹּהֶנֶת שֶׁזִּינַּת אוֹכֶלֶת בְּמַעֲשֵׂר. וְלֹא מַתְנִיתָא הִיא. בַּת כֹּהֵן מִן הַתְּרוּמָה. הָא בְמַעֲשֵׂר אוֹכֶלֶת. כְּמָאן דְּאָמַר. אֵין נוֹתְנִין מַעֲשֵׂר לְכֹהוּנָּה. אָמַר רִבִּי נָסָא. מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנִן פְּלִיגִין. דְּאָמַר רִבִּי הִילָא שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹסִינָא בְשֵׁם רַב הוֹשַׁעְיָה. כֹּהֵן שֶׁבָּא עַל גְּרוּשָׁה וְהוֹלִיד בֵּן וּמֵת הָאָב. בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים הַבֵּן חַיָּיב לִפְדּוֹת אֶת עַצְמוֹ. לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם חֲזָקָה שֶׁפְּדָיָיו אֲבִיו. וְאִם לְאֲחֵרִים הוּא פּוֹדֶה לֹא כָל שֶׁכֵּן בָּנוֹ.

וְלֹא כְבָר תְּנִינָתָהּ. אֵין לָהּ כְּתוּבָּה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֶּן יַעֲקֹב. שֶׁלֹּא תֹאמַר. בָּהּ קָנְסוּ וְלֹא קָנְסוּ בְיוֹרְשֶׁיהָ. לְפוּם כֵּן צָרִיךְ מֵימַר. אֵין לָהּ כְּתוּבָּה.

סוֹטָה כְּשֵׁם שֶׁהִיא אֲסוּרָה לַבַּעַל כָּךְ הִיא אֲסוּרָה לַבּוֹעֵל. כְּשֵׁם שֶׁהִיא אֲסוּרָה לְאָחִיו שֶׁלְּבַעַל כָּךְ הִיא אֲסוּרָה לְאָחִיו שֶׁלְּבוֹעֵל. יָכוֹל כְּשֵׁם שֶׁצָּרַת סוֹטָה אֲסוּרָה לְאָחִיו שֶׁלְּבַעַל כָּךְ תְּהֵא אֲסוּרָה לְאָחִיו שֶׁלְּבוֹעֵל. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. הָאִשָּׁה שֶׁהָלַךְ בַּעֲלָהּ לִמְדִינַת הַיָּם. בָּאוּ וְאָמְרוּ לָהּ. מֵת בַּעֲלַיִךְ. וְהָיָה לָהּ יָבָם כָּאן וְיִבְּמָהּ וָמֵת. וְאַחַר כָּךְ בָּא בַּעֲלָהּ. אָסוּר בָּהּ וּמוּתָּר בְּצָרָתָהּ. אָסוּר בָּהּ וּמוּתָּר בְּאֵשֶׁת אָחִיו. וְאֵשֶׁת אָחִיו לֹא כְצָרַת סוֹטָה הִיא. הָדָא אָמְרָה שֶׁצָּרַת סוֹטָה מוּתָּר לְאָחִיו שֶׁלְּבוֹעֵל. אָמַר רִבִּי יוּדָן. אַתְיָיא כְרַבָּנִן דְּתַמָּן. דְּאָמַר רִבִּי הִילָא וְתַנֵּיי תַמָּן. כָּל הָעֲרָיוֹת אֵינָן צָרִיכוֹת מִמֶּנּוּ גֵּט חוּץ מֵאֵשֶׁת אִישׁ בִּלְבָד. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר. אַף אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ וְאֵשֶׁת אָחִיו (לֹא כְצָרַת סוֹטָה הִיא. הָדָא אָמְרָה. צָרַת סוֹטָה מוּתָּרֶת לְאָחִיו שֶׁל בּוֹעֵל.) בְּרַם כְּרַבָּנִן דְּהָכָא. רִבִּי חִייָה אָמַר בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הַכֹּל מוֹדִין בְּאֵשֶׁת אָחִיו שֶׁהִיא צָרִיכָה הֵימֶּינּוּ גֵּט מִשּׁוּם הֲלָכָה אֵשֶׁת אִישׁ קָנָה בָהּ. עֶרְוָה [הִיא]. וְעֶרְוָה פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה. אֲפִילּוּ כְרַבָּנִן דְּהָכָא אַתְיָיא הִיא. בָּהּ קָנְסוּ וְלֹא קָנְסוּ בְיוֹרְשֶׁיהָ. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה בְּרֵיהּ דְּרִבִּי הִילֵּל. אִם כְּרַבָּנִן דְּתַמָּן יְהֵא מוּתָּר בָּהּ. רִבִּי זְעִירָה בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. צָרַת סוֹטָה אֲסוּרָה וְצָרַת גְּרוּשָׁה מוּתֶּרֶת. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. כָּל הַצָּרוֹת מוּתָּרוֹת חוּץ מִצָּרַת סוֹטָה. שְׁמוּאֵל אָמַר. גְּרוּשָׁה עַצְמָהּ מוּתֶּרֶת לְבֵיתָהּ. מַה פְלִיג. בְּגִין דַּהֲווֹן עָסְקִין בְּצָרוֹת לֹא אִדְכָּרִין גְּרוּשׁוֹת. צָרַת סוֹטָה לָמָּה הִיא אֲסוּרָה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. מֵרֵיחַ עֶרְוָה נָגְעוּ בָהּ. רַב אָמַר. מִפְּנֵי שֶׁכְּתוּב בָּהּ טוּמְאָה כָעֲרָיוֹת.

הלכה ב

משנה: רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר כְּתוּבָּתָהּ עַל נִכְסֵי בַּעֲלָהּ הָרִאשׁוֹן. רִבִּי לָעְזָר אוֹמֵר הָרִאשׁוֹן זַכַּאי בְּמְצִיאָתָהּ וּבְמַעֲשֶׂה יָדֶיהָ וּבְהֵפֵר נְדָרֶיהָ. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר בִּיאָתָהּ אוֹ חֲלִיצָתָהּ מֵאָחִיו הָרִאשׁוֹן פּוֹטְרוֹת צָרוֹתֶיהָן וְאֵין הַוָּלָד מִמֶּנּוּ מַמְזֵר. נִשֵּׂאת שֶׁלֹּא בִרְשׁוּת מוּתֶּרֶת לַחֲזוֹר לוֹ. נִישֵּׂאת עַל פִּי בֵית דִּין תֵּצֵא וּפְטוּרָה מִן הַקְּרְבָּן. וְשֶׁלֹּא עַל פִּי בֵית דִּין תֵּצֵא וְחַיֶּיבֶת בַּקְּרְבָּן.

יֵיפֶה כֹּחַ שֶׁל בֵּית דִּין שֶׁפִּטּוּרָה מִן הַקָּרְבָּן. הוֹרוּהָ בֵּית דִּין לְהִינָּשֵׂא וְהָלְכָה וְקִלְקְלָה חַיֶּבֶת בַּקָּרְבָּן שֶׁלֹּא הִיתִּירוּהָ אֶלָּא לְהִינָּשֵׂא.

הלכה: נִישֵּׂאת עַל פִּי בֵּית דִּין כול'. רִבִּי בָּא. רַב הַמְנוּנָא וְרִבִּי זְעִירָא תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. זֶהוּ רֹאשׁוֹ שֶׁלַּפֶּרֶק. מַה אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בִּשְׁאָר כָּל הַדְּבָרִים. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. כָּל שֶׁהוּא פוֹסֵל עַל יְדֵי אֲחֵרִים פּוֹסֵל עַל יְדֵי עַצְמוֹ וְכָל שֶׁאֵינוֹ פוֹסֵל עַל יְדֵי אֲחֵרִים אֵינוֹ פוֹסֵל עַל יְדֵי עַצְמוֹ. וְאָמַר רִבִּי בָּא. רַב הַמְנוּנָא וְרִבִּי זְעִירָא תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. זֶהוּ רֹאשׁוֹ שֶׁלַּפֶּרֶק. הָדָא אָמְרָה. לֹא חָלוֹק רִבִּי יוֹסֵי בִּשְׁאָר כָּל הַדְּבָרִים.

מַה אָמַר רִבִּי לָעְזָר בִּכְתוּבָּה. מַה אִם דְּבָרִים שֶׁנִּפְלוּ דָּרֶךְ אִיסּוּר אַתְּ אוֹמֵר זַכַּאי. כְּתוּבָּה שֶׁנִּפְלָה לוֹ דָּרֶךְ הֵיתֵר לֹא כָל שֶׁכֵּן.

מִסְתַּבְּרָא דִּרְבִּי לָעְזָר יוֹדֵי לְרִבִּי יוֹסֵי. רִבִּי יוֹסֵי לֹא יוֹדֵי לְרִבִּי לָעְזָר. רִבִּי יוֹסֵי וְרִבִּי לָעְזָר יוֹדוּן לְרִבִּי שִׁמְעוֹן. רִבִּי שִׁמְעוֹן לֹא יוֹדֵי לְרִבִּי יוֹסֵי וְרִבִּי לָעְזָר. הָדָא אָמְרָה עַל דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֵּיאָה פְּסוּלָה פּוֹטֶרֶת.

לֹא מִסְתַּבְּרָא דִּלֹּא נִיסֵּית בִּרְשׁוּת מוּתֶּרֶת. שֶׁלֹּא בִרְשׁוּת אֲסוּרָה. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. דִּבְרֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן עָשׂוּ בֵּית דִּין הוֹרָיָיתָן בְּזָדוֹן אִישׁ וְאִשָּׁה. נִישֵּׂאת שֶׁלֹּא בִרְשׁוּת כְּשִׁגְגַּת אִישׁ וְאִשָּׁה. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לֵית כָּאן פְּטוּרָה אֶלָּא חַיֶּבֶת. הָתִיב רִבִּי חַגַּיי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. וְיֹהֵא כֵן בְּהוֹרָיָיה. בְּשֶׁהוֹרוּ מוּתָּר לְבוֹא עַל אֵשֶׁת אִישׁ. וְלֹא עֲקִירַת גּוּף הוּא. בְּשֶׁהוֹרוּ עַד חָמֵשׁ שָׁנִים אֲסוּרָה מִיכָּן וְאֵילַךְ מוּתֶּרֶת. וְיֹהֵא כֵן בְּקִילְקוּל. הַקִּילְקוּל דּוֹמֶה לַאֲכִילַת חֵלֶב וְדָם. בְּשֶׁהוֹרוּ מוּתָּר לֶאֱכֹל חֵלֶב וְדָם.

הלכה ג

משנה: הָאִשָּׁה שֶׁהָלַךְ בַּעֲלָהּ וּבָנָהּ לִמְדִינַת הַיָּם וּבָאוּ וְאָמְרוּ מֵת בַּעֲלִיךְ וְאַחַר כָּךְ מֵת בְּנֵךְ וְנִישֵּׂאת וְאַחַר כָּךְ אָמְרוּ לָהּ חִילּוּף הָיוּ הַדְּבָרִים. תֵּצֵא וְהַוָּולָד הָרִאשׁוֹן וְהָאַחֲרוֹן מַמְזֵר.

הלכה: הָאִשָּׁה שֶׁהָלַךְ בַּעֲלָהּ וּבָנָהּ לִמְדִינַת הַיָּם כוּל'. מָה אַתְּ עָבַד. כְּעֵידֵי מִיתָה אוֹ כְעֵידֵי גֵירוּשִׁין. אֵין תַּעֲבִדִינָהּ כְּעֵידֵי מִיתָה. פְּלִיגָא עַל רַבָּנִן דְּתַמָּן. אֵין תַּעֲבִדִינָהּ כְּעֵידֵי גֵירוּשִׁין פְּלִיגָא בֵּין עַל רַבָּנִן דְּהָכָא בֵּין עַל רַבָּנִן דְּתַמָּן. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. וְתַנֵּי כֵן. שְׁנַיִם אוֹמְרִים מֵת. וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים לֹא מֵת. לֹא תִינָּשֵׂא. וְאִם נִישֵּׂאת לֹא תֵצֵא. שְׁנַיִם אוֹמְרִים נִתְגָּרְשָׁה. וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים לֹא נִתְגָּרְשָׁה. לֹא תִינָּשֵׂא. וְאִם נִישֵּׂאת תֵּצֵא. תַּמָּן אָמְרִין. לֹא שַׁנְיָיא. הִיא מִיתָה הִיא גֵירוּשִׁין לֹא תִינָּשֵׂא. וְאִם נִישֵּׂאת לֹא תֵצֵא. עַל דַּעְתִּין דְּרַבָּנִן דְּתַמָּן נִיחָא. הִיא מִיתָה הִיא גֵירוּשִׁין. עַל דַּעְתִּין דְּרַבָּנִן דְּהָכָא מַה בֵּין מִיתָה מַה בֵּין גֵּירוּשִׁין. רִבִּי זְעִירָה אָמַר לָהּ סְתָם. רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. הַדַּעַת מַכְרַעַת בְּעֵידֵי מִיתָה מֵאַחַר שֶׁאִילּוּ יָבוֹא הוּא מַכְחִישׁ. אָמַר רִבִּי חִזְקִיָּה. רַבָּנִן דְּתַמָּן כְּדַעְתִּין. כְּמוֹ דְּרַבָּנִן דְּתַמָּן אוֹמְרִים. בְּשָׁעָה שֶׁיָּצָאת

בְּעֵידוּת בְּרוּרָה יָצָאת בּוֹ. כֵּן רַבָּנִין דְּהָכָא אָמְרִין. בְּשָׁעָה שְׁנִיסֵּית בְּעֵידוּת בְּרוּרָה נִיסֵּית. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מִסְתַּבְּרָא דְלָא מִחְלְפָא שִׁיטָתִין דְּרַבָּנִן דְּתַמָּן. לֹא מוֹדֵיי רַבָּנִן דְּתַמָּן שֶׁאִילּוּ מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה שְׁנַיִם אוֹמְרִים. מֵת אָבִיהָ מִתּוֹכָהּ. וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים. לֹא מֵת אָבִיהָ מִתּוֹכָהּ. שֶׁהַשָּׁדֶה בְּחֶזְקַת שֶׁלְּרַאוּבֵן. אִילּוּ אָמְרוּ שְׁנַיִם. נִתְקַדְּשָׁה וְנִתְגָּרְשָׁה וְנִשֵּׂאת. וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים לֹא נִתְגָּרְשָׁה. לֹא תֵצֵא. יָאוּת.

מַתְנִיתָא פְּלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. שְׁנַיִם אוֹמְרִים. נִתְקַדְּשָׁה. וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים. לֹא נִתְקַדְּשָׁה. לֹא תִינָּשֵׂא. וְאִם נִישֵּׂאת לֹא תֵצֵא. אָמַר רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. פָּתַר לָהּ רִבִּי יוֹחָנָן. שְׁנַיִם אוֹמְרִים. נִתְקַדְּשָׁה וְנִתְגָּרְשָׁה. וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים. לֹא נִתְגָּרְשָׁה. לֹא תִינָּשֵׂא. וְאִם נִישֵּׂאת לֹא תֵצֵא. מַה בֵּינָהּ לְקַדְמִיתָא. תַּמָּן הוּחְזְקָה אֵשֶׁת אִישׁ בִּפְנֵי הַכֹּל. בְּרַם הָכָא לֹא הוּחְזְקָה אֵשֶׁת אִישׁ אֶלָּא בִּפְנֵי שְׁנַיִם. לְכְשֶׁיָּבוֹאוּ שְׁנַיִם וְיֹאמְרוּ. זֶהוּ שֶׁקִּידֵּשׁ.

מַתְנִיתָא פְּלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. שְׁנַיִם אוֹמְרִים. נִשְׁבֵּית וְהִיא טְהוֹרָה. וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים. נִשְׁבֵּית וְהִיא טְמֵיאָה. לֹא תִינָּשֵׂא. וְאִם נִישֵּׂאת לֹא תֵצֵא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מֵאַחַר שֶׁאֵילּוּ אוֹמְרִים. טְהוֹרָה. וְאֵילּוּ אוֹמְרִים. טְמֵיאָה. כְּמִי שֶׁאֵילּוּ אוֹמְרִים. נִשְׁבֵּית. וְאֵילּוּ אוֹמְרִים. לֹא נִשְׁבֵּית. וְאָנוּ כְּחַיִּין מִפִּיהָ.

שְׁנַיִם אוֹמְרִים נִתְקַדְּשָׁה. וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים לֹא נִתְקַדְּשָׁה. רִבִּי יוֹנָה מְדַמֵּי לָהּ לַחֲלָבִין. אִילּוּ שְׁנַיִם אוֹמְרִים. פְּלוֹנִי אָכַל חֵלֶב. וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים. לֹא אָכַל חֵלֶב. שֶׁמָּא אֵינוֹ מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי מִסָּפֵק. וְהָכָא יִתֵּן גֵּט מִסָּפֵק. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹסֵי. לֹא תְדַמֵּינָהּ לַחֲלָבִין. שָׁכֵן אֲפִילּוּ אָמַר. לִבִּי נוֹקְרִינִי. מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי. מַתְנִיתָא פְּלִיגָא עַל רִבִּי יוֹסֵי. שְׁנַיִם אוֹמְרִים. נִתְקַדְּשָׁה. וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים. לֹא נִתְקַדְּשָׁה. לֹא תִינָּשֵׂא. וְסֵיפָא פְּלִיג עַל רִבִּי יוֹנָה. אִם נִישֵּׂאת תֵּצֵא. אָמַר רִבִּי מָנָא. לֹא דְּרִבִּי יוֹסֵי אָמַר. תִּינָּשֵׂא. וְלֹא דְּרִבִּי יוֹנָה אָמַר אִם נִישֵּׂאת תֵּצֵא. לֹא אָמַר לָהּ אֶלָּא לֹא תְדַמֵּינָהּ לַחֲלָבִים. שֶׁאֲפִילּוּ אָמַר. לִבִּי נוֹקְרִינִי. מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי.

הלכה ד

משנה: אָמְרוּ לָהּ מֵת בְּנֵךְ וְאַחַר כָּךְ מֵת בַּעֲלִיךְ וְנִתְיַבְּמָה וְאַחַר כָּךְ אָמְרוּ לָהּ חֵילוּף הָיוּ הַדְּבָרִים תֵּצֵא וְהַוָּולָד הָרִאשׁוֹן וְהָאַחֲרוֹן מַמְזֵר.

הלכה: אָמְרוּ לָהּ מֵת בְּנֵךְ כול'. לֹא הָיְתָה צְרִיכָה לְהִינָּשֵׂא אֶלָּא לְהִתְייַבֵּם. וְהוּא יְבָמָה שֶׁנִּישֵּׂאת בְּלֹא חֲלִיצָה. רִבִּי יִרְמְיָה אָמַר. זֶה חוֹלֵץ וְזֶה מְקַיֵּים. רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. תֵּצֵא. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי הִילָא. תֵּצֵא. רִבִּי יוֹסֵי שְׁאִיל לְרִבִּי פִינְחָס. הֵיךְ סָבַר רִבִּי. אָמַר לֵיהּ. כְּרִבִּי יִרְמְיָה. אָמַר לֵיהּ. חֲזוֹר בָּךְ. דִּלֹא כֵן אֲנִי כוֹתֵב עָלֶיךְ. זֵקֵן מַמְרֵא. אָמַר רִבִּי זְבִידָא. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי יוֹחָנָן. תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה וּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר דְּבָרִים בּוֹ. כְּדִבְרֵי רִבִּי

מֵאִיר שֶׁאָמַר מְשׁוּם רִבִּי עֲקִיבָה רַבּוֹ. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. אֵין מַמְזֵר בִּיבָמָה. לֹא אָמַר אֶלָּא אֵין מַמְזֵר בִּיבָמָה. הָא לָצֵאת תֵּצֵא. וְהַתַּנִּינָן תֵּצֵא. וְאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. תֵּצֵא.

הלכה ה

משנה: אָמְרוּ לָהּ מֵת בַּעֲלִיךְ וְנִשֵּׂאת וְאַחַר כָּךְ אָמְרוּ לָהּ קַיָּים הָיָה וּמֵת תֵּצֵא וְהַוּוֹלָד הָרִאשׁוֹן מַמְזֵר וְהָאַחֲרוֹן אֵינוֹ מַמְזֵר. אָמְרוּ לָהּ מֵת בַּעֲלִיךְ וְנִתְקַדְּשָׁה וְאַחַר כָּךְ בָּא בַעֲלָהּ מוּתֶּרֶת לַחֲזוֹר לוֹ. אַף עַל פִּי שֶׁנָּתַן לָהּ הָאַחֲרוֹן גֵּט לֹא פְסָלָהּ מִן הַכְּהוּנָּה. אֶת זוֹ דָּרַשׁ רִבִּי לְעָזָר בֶּן מַתְיָא. וְאִשָּׁה גְּרוּשָׁה מֵאִישָׁהּ. וְלֹא מֵאִישׁ שֶׁאֵינוֹ אִישָׁהּ.

הלכה: אָמְרוּ לָהּ מֵת בַּעֲלִיךְ כול'. אָמְרוּ לָהּ מֵת בַּעֲלִיךְ וְנִתְקַדְּשָׁה כול'. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. אֵין לָהּ אֶלָּא מְשׁוּם זִיהוּם כְּהוּנָּה וְאֵין בֵּית דִּין מְזַהֲמִין אוֹתָהּ.

מַה אַתְּ מְקַיֵּים לָהּ. בְּעֵד אֶחָד אוֹ בִשְׁנֵי עֵדִים. אֵין תְּקַיְּימִינָהּ בְּעֵד אֶחָד. נִמְצֵאת אוֹמֵר. עֵד אֶחָד מַתִּירָהּ לְיָבָם. אֵין תְּקַיְּימִינָהּ בִּשְׁנֵי עֵדִים. הֲוָה פְלִינָא עַל רַב. דְּאָמַר רַב נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יַעֲקֹב בְּשֵׁם רַב. נִישֵּׂאת עַל פִּי שְׁנַיִם אֲפִילּוּ דְּהוּא אֲתִי אָמְרָה לָהּ. לֵית תני.

וּמְנַיִין שֶׁאֵין קִידּוּשִׁין תּוֹפְסִין בְּאֵשֶׁת אִישׁ. רִבִּי אִימִּי בְשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. וְיָצְאָה מִבֵּיתוֹ וְהָלְכָה וְהָיְתָה לְאִישׁ אַחֵר. כְּשֶׁתֵּצֵא מִבֵּיתוֹ יִהְיֶה לָהּ הֲוָיָה אֶצֶל אַחֵר. וּמְנַיִין שֶׁאֵין קִידּוּשִׁין תּוֹפְסִין בְּכָל הָעֲרָיוֹת. רִבִּי תַּנְחוּמָא בְשֵׁם רַב הוּנָא. וְיָצְאָה מִבֵּיתוֹ וְהָלְכָה וְהָיְתָה לְאִישׁ אַחֵר. וּמַה תַּלְמוּד לוֹמַר אַחֵר. פְּרָט לְפָרְשַׁת עֲרָיוֹת.

הלכה ו

משנה: מִי שֶׁהָלְכָה אִשְׁתּוֹ לִמְדִינַת הַיָּם בָּאוּ וְאָמְרוּ לוֹ מֵתָה אִשְׁתֶּךָ וְנָשָׂא אֶת אֲחוֹתָהּ וְאַחַר כָּךְ בָּאת אִשְׁתּוֹ מוּתֶּרֶת לַחֲזוֹר לוֹ. הוּא מוּתָּר בִּקְרוֹבוֹת שְׁנִיָּיה וְהַשְּׁנִיָּיה מוּתֶּרֶת בִּקְרוֹבָיו. וְאִם מֵתָה הָרִאשׁוֹנָה מוּתָּר בַּשְּׁנִיָּיה. אָמְרוּ לוֹ מֵתָה אִשְׁתֶּךָ וְנָשָׂא אֶת אֲחוֹתָהּ וְאַחַר כָּךְ אָמְרוּ לוֹ קַיֶּימֶת הָיְתָה וּמֵתָה הַוָּולָד הָרִאשׁוֹן מַמְזֵר וְהָאַחֲרוֹן אֵינוֹ מַמְזֵר. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. כָּל שֶׁהוּא פוֹסֵל עַל יְדֵי אֲחֵרִים פּוֹסֵל עַל יְדֵי עַצְמוֹ וְכָל שֶׁאֵינוֹ פוֹסֵל עַל יְדֵי אֲחֵרִים אֵינוֹ פוֹסֵל עַל יְדֵי עַצְמוֹ. אָמְרוּ לוֹ מֵתָה אִשְׁתֶּךָ וְנָשָׂא אֲחוֹתָהּ מֵאָבִיהָ. מֵתָה וְנָשָׂא אֲחוֹתָהּ מֵאִמָּהּ מֵתָה וְנָשָׂא אֲחוֹתָהּ מֵאָבִיהָ. מֵתָה וְנָשָׂא אֲחוֹתָהּ מֵאִמָּהּ וְנִמְצְאוּ כוּלָּן קַיֶּימוֹת מוּתָּר בָּרִאשׁוֹנָה וּבַשְּׁלִישִׁית וּבַחֲמִישִׁית וּפוֹטְרוֹת צָרוֹתֵיהֶן וְאָסוּר בַּשְּׁנִיָּיה וּבָרְבִיעִית וְאֵין בֵּיאַת אַחַת מֵהֶן פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ. וְאִם בָּא עַל הַשְּׁנִיָּיה לְאַחַר מִיתַת הָרִאשׁוֹנָה מוּתָּר בַּשְּׁנִיָּיה וּבָרְבִיעִית וּפוֹטְרוֹת צָרוֹתֵיהֶן וְאָסוּר בַּשְּׁלִישִׁית וּבַחֲמִישִׁית וְאֵין בֵּיאַת אַחַת מֵהֶן פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ.

הלכה: מִי שֶׁהָלְכָה אִשְׁתּוֹ לִמְדִינַת הַיָּם כול'. כְּתִיב וְשָׁכַב אִישׁ אוֹתָהּ. שְׁכִיבָתָהּ אוֹסַרְתָּהּ וְאֵין שְׁכִיבַת אַחֶרֶת אוֹסַרְתָּהּ. וְאָמַר אַף הָכָא תַּחַת אִישָׁהּ. פְּרָט לְאוֹנְסִין.

אָמַר רִבִּי מַתַּנְיָיה. גָּזְרוּ עַל דָּבָר שֶׁהוּא מָצוּי וְלֹא גָּזְרוּ עַל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מָצוּי. דֶּרֶךְ הָאִישׁ לָצֵאת לִמְדִינַת הַיָּם. אֵין דַּרְכָּהּ שֶׁלָּאִשָּׁה לָצֵאת לִמְדִינַת הַיָּם.

תַּנֵּי. אָמַר רִבִּי יוּדָה. מוֹדִין בֵּית שַׁמַּי וּבֵית הִלֵּל בְּבָא עַל חֲמוֹתוֹ שֶׁפָּסַל אֶת אִשְׁתּוֹ. וְעַל מַה נֶחְלְקוּ. בְּבָא עַל אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ. שֶׁבֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים. פָּסַל. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים. לֹא פָסַל.

חֲבֵרַיָּיא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. טַעֲמָא דְרִבִּי יוּדָה בָּאַשׁ יִשְׂרְפוּ אוֹתוֹ וְאֶתָהֶן. מַה נָן קַיָּימִין. אִם לְעָנְיִין שְׂרֵיפָה אֵין נִשְׂרֶפֶת אֶלָּא אַחַת. אֶלָּא אִם אֵינוֹ עָנְיִין לִשְׂרֵיפָה תְּנֵיהוּ עָנְיִין לְאִיסּוּר. עַד כְּדוֹן כְּרִבִּי עֲקִיבָה. כְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל. תַּנֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. בָּאֵשׁ יִשְׂרְפוּ אוֹתוֹ וְאֶתְהֶן. הוּא וְאֶת שְׁנָיָיה. וְהֵיוּ בֵית שַׁמַּי דָנִין. מַה בְמָקוֹם שֶׁבָּא אִיסּוּר הַקַּל עַל אִיסּוּרָה הַקַּלָּה אָסַר אֶת אוֹסָרְיוֹ. כֵּיוָן שֶׁבָּא אִיסּוּר הֶחָמוּר עַל אִיסּוּרָה הַחֲמוּרָה אֵינוֹ דִין שֶׁנֶּאֱסוֹר אֶת אוֹסָרְיוֹ. וְהֵיי דֵין אִיסּוּר קַל. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. רֹאשָׁה דְפִירְקָא. וְהָהֵן נוּקְבָא. אֵינוֹ אֶלָּא חוֹמֶר. שַׁנָיָיא הִיא שֶׁנִּישֵּׂאת לוֹ דֶּרֶךְ הֵיתֵר.

רִבִּי הוֹשַׁעְיָא רַבָּה אָמַר. בְּמַחֲזִיר אֶת גְּרוּשָׁתוֹ מִשְּׁנִישֵּׂאת הִיא מַתְנִיתָא. לָמָּה לִי מִשֶּׁנִּישֵּׂאת. אֲפִילוּ מִשֶּׁנִּתְאָרְסָה. בְּגִין דְּרִבִּי יוֹסֵי בֶּן כִּיפַּר. דְּרִבִּי יוֹסֵי בֶּן כִּיפַּר אָמַר. מִן הָאֵירוּסִין מוּתֶּרֶת. רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר. בִּיבָמָה שֶׁנָּפְלָה לִפְנֵי שְׁנֵי יְבָמִין הִיא מַתְנִיתָא. עָשָׂה בָהּ אֶחָד מֵהֶן מַאֲמָר וְאַחַר כָּךְ בָּא עָלֶיהָ הַשֵּׁינִי. לָמָּה לִי עָשָׂה בָהּ מַאֲמָר. אֲפִילוּ לֹא עָשָׂה בָהּ מַאֲמָר. לָמָּה לִי בָּא עָלֶיהָ. אֲפִילוּ לֹא בָּא עָלֶיהָ. בְּגִין בֵּית שַׁמַּי. בְּגִין רִבִּי שִׁמְעוֹן. דְּתַנֵּי. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן. לֹא נֶחְלְקוּ בֵּית שַׁמַּי וּבֵית הִלֵּל בְּבָא עַל אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ שֶׁלֹּא פָסַל אֶת אִשְׁתּוֹ. וְעַל מַה נֶחְלְקוּ. בְּבָא עַל חֲמוֹתוֹ. שֶׁבֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים. פָּסַל. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים. לֹא פָסַל. וְהֵיוּ בֵית הִלֵּל דָנִין. הָאִישׁ מוּתָּר בְּכָל הַנָּשִׁים וְהָאִשָּׁה מוּתֶּרֶת בְּכָל הָאֲנָשִׁים. קִידְּשָׁהּ. [הוּא] אָסְרָהּ וְהִיא אֲסָרַתּוּ. מְרוּבָּה אִיסּוּר שֶׁאָסְרָהּ מֵאִיסּוּר שֶׁהִיא אֲסָרַתּוּ. שֶׁהוּא אוֹסְרָהּ לֵילֵךְ לְהִינָּשֵׂא לְאִישׁ זָר. וְהִיא לֹא אָסְרָתוּ אֶלָּא עַל קְרוֹבוֹתֶיהָ בִּלְבַד. וַהֲרֵי הַדְּבָרִים קַל וָחוֹמֶר. מַה אִם הִיא שֶׁאֲסוּרָה אִיסּוּר מְרוּבֶּה וְשָׁגְגָה עָלָיו בְּאִיסּוּרָהּ וְלֹא נֶאְסְרָה אֶלָּא לְמוּתָּר לָהּ. הוּא שֶׁאִיסּוּרוֹ אִיסּוּר מְמוּעָט וְשָׁגַג בְּאִיסּוּרוֹ אֵינוֹ דִין שֶׁלֹּא יְהֵא אָסוּר אֶלָּא לְמוּתָּר לוֹ. הֲדֵין דִּין בְּשׁוֹגֵג. בְּמֵזִיד מְנַיִין. תַּלְמוּד לוֹמַר אוֹתָהּ. אוֹתָהּ שְׁכִיבָתָהּ אוֹסַרְתָּהּ. אֵין שְׁכִיבַת אַחֶרֶת אוֹסַרְתָּהּ.

אִימֵּי אֲבוֹי דִשְׁמוּאֵל בַּר אִימֵּי בְשֵׁם רַב יְהוּדָה. הֲלָכָה כְרִבִּי שִׁמְעוֹן. אִתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא וַאֲפִיק לָהּ. דְּהוּא סָבַר כְּרִבִּי יְהוּדָה. אֶלָּא שֶׁהָיְתָה מִתְרַגֶּלֶת לָבוֹא אֶצְלוֹ.

רִבִּי בָּא. רַב הַמְנוּנָא וְרִבִּי זְעִירָא תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. זֶהוּ רֹאשׁוֹ שֶׁל פֶּרֶק. מַה אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בְּשֵׁאָר כָּל הַדְּבָרִים. נִשְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. כָּל שֶׁהוּא פוֹסֵל עַל יְדֵי אֲחֵרִים פּוֹסֵל עַל יְדֵי עַצְמוֹ. וְכָל שֶׁאֵינוֹ פוֹסֵל עַל יְדֵי אֲחֵרִים אֵינוֹ פוֹסֵל עַל יְדֵי עַצְמוֹ. וְאָמַר רִבִּי בָּא. וְרַב הַמְנוּנָא וְרִבִּי זְעִירָא תְּרוֹיְהוֹן אָמְרִין. זֶהוּ רֹאשׁוֹ שֶׁלַּפֶּרֶק.

רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. כָּל שֶׁהוּא פּוֹסֵל כול'. רִבִּי הִילָא בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ נְשׂוּאָה הוֹאִיל וְהוּא פּוֹסֵל עַל יְדֵי אֲחֵרִים פּוֹסֵל עַל יְדֵי עַצְמוֹ. וַאֲחוֹת אִשְׁתּוֹ פְּנוּיָה הוֹאִיל וְאֵינוֹ פּוֹסֵל עַל יְדֵי אֲחֵרִים אֵינוֹ פּוֹסֵל עַל יְדֵי עַצְמוֹ. דָּמַר רִבִּי הִילָא בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. צָרִיכָה הִימֵּינוּ גֵט.

[אָמְרוּ לוֹ מַתָּה אִשְׁתְּךָ כול'.] וְהֵיךְ עֲבִידָא. גְּבַר אִית לֵיהּ בַּר וְחוֹרְגָא וְאִינְתּוּ אִית לָהּ בַּר וְחוֹרְגָה וְאַסְבּוֹן דֵּין לְדֵין וְאוֹלִידוֹן בְּרָא. מְשָׁרֵיי מִן חוֹרְגְתָּא דְאִיתְתָּא.

הלכה ז

משנה: בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד הוּא פּוֹסֵל עַל יְדֵי אַחִים וְאַחִים פּוֹסְלִין עַל יָדוֹ. אֶלָּא שֶׁהוּא פּוֹסֵל תְּחִילָּה וְאַחִין פּוֹסְלִין תְּחִילָּה וְסוֹף. כֵּיצַד בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שֶׁבָּא עַל יְבִימְתּוֹ פָּסַל עַל יְדֵי אַחִים. בָּאוּ עָלֶיהָ אַחִים עָשׂוּ בָהּ מַאֲמָר נָתְנוּ גֵט אוֹ חָלְצוּ פָּסְלוּ עַל יָדוֹ.

הלכה: בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד הוּא פּוֹסֵל כול'. הָא בְסוֹף אֵינוֹ פּוֹסֵל אֶלָּא לְאַחַר מַאֲמָרוֹ אֲבָל לְאַחַר בִּיאָתוֹ פּוֹסֵל. אֶלָּא שֶׁהוּא פּוֹסֵל בְּדָבָר אֶחָד וְהֵן פּוֹסְלִין בְּאַרְבָּעָה דְבָרִים. כֵּיצַד בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד. וְאִם לִבְנוֹ יִיעָדֶנָּה. לִבְנוֹ הוּא מְיַיעֲדָהּ. אֵינוֹ מְיַיעֲדָהּ לַאֲחִין. וְיִיעֲדִינָּהּ לַאֲחִין מִקַּל וָחוֹמֶר. מַה אִם הַבֶּן שֶׁאֵינוֹ קָם תַּחְתָּיו לַחֲלִיצָה וּלְיִיבּוּם הֲרֵי הוּא מְיַיעֲדָהּ לוֹ. אָחִיו שֶׁהוּא קָם תַּחְתָּיו לַחֲלִיצָה וּלְיִיבּוּם אֵינוֹ דִין שֶׁיְּיַיעֲדֶנָּה לוֹ. תַּלְמוּד לוֹמַר וְאִם לִבְנוֹ יִיעָדֶנָּה. הוּא מְיַיעֲדָהּ. אֵינוֹ מְיַיעֲדָהּ לְאָחִיו. לֹא. אִם אָמַרְתָּ בְּבֶן שֶׁהוּא קָם תַּחְתָּיו בִּשְׁדֵה אֲחוּזָה. תֹּאמַר בְּאָחִיו שֶׁאֵינוֹ קָם תַּחְתָּיו בִּשְׁדֵה אֲחוּזָה. הוֹאִיל וְאֵינוֹ קָם תַּחְתָּיו בִּשְׁדֵה אֲחוּזָה אֵינוֹ דִין שֶׁיְּיַיעֲדֶנָּה לוֹ. תַּלְמוּד לוֹמַר וְאִם לִבְנוֹ יִיעָדֶנָּה. לִבְנוֹ הוּא מְיַיעֲדָהּ וְאֵינוֹ מְיַיעֲדָהּ לְאָחִיו.

וְאִם לִבְנוֹ יִיעָדֶנָּה. לִבְנוֹ הוּא מְיַיעֲדָהּ וְאֵינוֹ מְיַיעֲדָהּ לְבֶן בְּנוֹ. שְׁמוּאֵל בַּר אַבָּא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא. בְּפָרַשַׁת נְחָלוֹת אַתְּ עָבַד בֶּן בֵּן כְּבֵן וְהָכָא לֵית עָבַד בֶּן בֵּן כְּבֵן. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. מָאן דָּמַר לִי הָדָא מִילְּתָא אֲנָא מַשְׁקֵי לֵיהּ קוֹנְדִיטוֹן. הָתִיב רִבִּי תַּנְחוּם. הֲרֵי פָּרַשַׁת נְחָלוֹת הֲרֵי עָשִׂיתָ אָח כְּבֵן וּשְׁאָר כָּל הַקְּרוֹבִים כְּבֵן. (וְאֵין) אַתְּ עוֹשֶׂה בֶּן בֵּן כְּבֵן. הָתִיבוֹן רַבָּנִן דְּקֵיסָרִין. הֲרֵי פָּרַשַׁת טֻמְאוֹת הֲרֵי עָשִׂיתָה אָח כְּבֵן וּשְׁאָר כָּל הַקְּרוֹבִים כְּבֵן. וְאֵין אַתְּ עוֹשֶׂה בֶּן בֵּן כְּבֵן. אָמַר הָא אֲזִיל קוֹנְדִיטוֹן.

וְאִם לִבְנוֹ יִיעָדֶנָּה. לְדַעַת. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לֵית כָּאן לְדַעַת. אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא כֵּן. אִית כָּאן כְּרִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יְהוּדָה. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אֲבְדוֹמָא. אֲפִילּוּ תֵּימַר אִית כָּאן כְּרִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יְהוּדָה לֹא קָטָן הוּא. אִם לִבְנוֹ יִיעָדֶנָּה. לְדַעַת. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. מְיַיעֲדָנָּה

בֵּין לִבְנוֹ הַגָּדוֹל בֵּין לִבְנוֹ הַקָּטָן בֵּין לְדַעַת בֵּין שֶׁלֹּא לְדַעַת. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. אֵינוֹ מְיַיעֲדָהּ אֶלָּא לִבְנוֹ הַגָּדוֹל בִּלְבַד לְדַעַת.

בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד עוֹשֶׂה אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן דְּהוּא פָּתַר לָהּ בְּיִיעוּדִין נִיחָא יִיעוּדִין שֶׁיֵּשׁ לוֹ קְנְיָין בָּהּ עוֹשֶׂה אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ דְּהוּא פָּתַר לָהּ בְּנִישּׂוּאִין תְּהֵא פְּטוּרָה מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיִּיבּוּם. וְהָתַנִּינָן נָשָׂא אִשָּׁה וּמֵת הֲרֵי זוֹ פְּטוּרָה. אָמַר רִבִּי אָבִין. אַתְיָא דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ כְּרִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יְהוּדָה. וְתַנֵּי כֵן. בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד עַד בֶּן שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד שֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת הֲרֵי זוֹ שׁוּמָא. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. הֲרֵי אֵילּוּ סֵימָנִין. רִבִּי יַעֲקֹב בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בָּן חֲנִינָה. וְהֵן שֶׁעָמְדוּ בוֹ בִּשְׁעַת סֵימָנִין.

רִבִּי יוֹסֵה בָּעֵי. עָמְדוּ בוֹ בִּשְׁעַת סֵימָנִין. לְמַפְרֵיעוֹ הוּא נַעֲשָׂה אִישׁ אוֹ מִיכָּן וּלְבָא. רִבִּי אָבוּן פְּשִׁיטָא לֵיהּ. לְמַפְרֵיעוֹ הוּא נַעֲשָׂה אִישׁ כָּל שֶׁכֵּן לָבֹא. דּוּ פָּתַר הָדָא דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ כְּרִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יְהוּדָה. וְלָמָּה לֵית רִבִּי יוֹסֵי פָּתַר הָדָא דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ כְּרִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי יְהוּדָה. אָמַר רִבִּי מָנָא. דְּהֵיא צְרִיכָה לֵיהּ. רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי. עָמְדוּ בוֹ בִּשְׁעַת סֵימָנִין לְמַפְרֵיעוֹ נַעֲשָׂה אִישׁ אוֹ מִיכָּן וּלְהַבָּא. נִיחָא אַלְמָנָה. וּגְרוּשָׁה. תִּיפְתָּר שֶׁבָּא עָלֶיהָ מִשֶּׁהִגְדִּיל נָתַן לָהּ גֵּט. חֲלִיצָה. תִּיפְתָּר שֶׁבָּא עָלֶיהָ וָמֵת וְחָלְצוּ לָהּ אַחִין וְעַל יָדָיו הִיא נַעֲשֵׂית חֲלוּצָה. מַעֲתָּה אֲפִילּוּ פְּחוֹת מִתֵּשַׁע. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אָבְדוֹמָא. וְכֵינִי. אֶלָּא בְּגִין דְּתַנָּא כּוּלְּהוֹן תֵּשַׁע תַּנָּא אַף הוּא עִמָּהוֹן.

רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. מֵאָחָז לָמַד רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יוּדָה. דְּתַנֵּי. אָחָז הוֹלִיד בֶּן תֵּשַׁע וְהָרַן בֶּן שֵׁשׁ וְכָלֵב בֶּן עֶשֶׂר. כְּמָאן דְּמַר. הוּא כָּלֵב בֶּן חֶצְרוֹן הוּא כָּלֵב בֶּן יְפוּנֶּה.

הלכה ח

משנה: בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שֶׁבָּא עַל יְבִימְתּוֹ וְאַחַר כָּךְ בָּא עָלֶיהָ אָחִיו שֶׁהוּא בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד פָּסַל עַל יָדוֹ. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר לֹא פָסַל. בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שֶׁבָּא עַל יְבִימְתּוֹ וְאַחַר כָּךְ בָּא עַל צָרָתָהּ פָּסַל עַל יְדֵי עַצְמוֹ. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר לֹא פָסַל. בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שֶׁבָּא עַל יְבִימְתּוֹ וָמֵת חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת. נָשָׂא אִשָּׁה וָמֵת הֲרֵי זוֹ פְּטוּרָה. בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שֶׁבָּא עַל יְבִימְתּוֹ וּמֶשֶׁהִגְדִּיל נָשָׂא אִשָּׁה אַחֶרֶת וָמֵת אִם לֹא יָדַע אֶת הָרִאשׁוֹנָה מֶשֶׁהִגְדִּיל הַשְּׁנִייָה אוֹ חוֹלֶצֶת אוֹ מִתְיַבֶּמֶת. וְהָרִאשׁוֹנָה חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר מְיַיבֵּם לְאֵיזוֹ שֶׁיִּרְצֶה וְחוֹלֵץ לַשְּׁנִייָה. אֶחָד שֶׁהוּא בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד וְאֶחָד שֶׁהוּא בֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְלֹא הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת.

הלכה: שְׁמוּאֵל אָמַר. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. עָשׂוּ בִיאַת בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד כְּמַאֲמָר בְּגָדוֹל. וּכְמָה דְאַתְּ אָמַר. עָשׂוּ בִיאַת בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד כְּמַאֲמָר בְּגָדוֹל. וְדִכְוָותָהּ נַעֲשָׂה חֲלִיצָה בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד כְּגֵט בְּגָדוֹל. וְרַבָּנִין אָמְרִין. אֵין חֲלִיצַת בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד כְּלוּם. וְלָמָּה עָשׂוּ בִיאַת בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד כְּמַאֲמָר בְּגָדוֹל. שֶׁכֵּן בִּיאָה בְּגָדוֹל קוֹנָה בֵּין לְדַעַת בֵּין שֶׁלֹּא לְדַעַת. נַעֲשָׂה חֲלִיצָה בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד כְּגֵט בְּגָדוֹל. וַחֲלִיצָה בְּגָדוֹל אֵינָהּ פּוֹטֶרֶת אֶלָּא לְדַעַת.

אִילּוּ שׁוֹמֶרֶת יָבָם שֶׁנִּפְלָה לִפְנֵי כַמָּה יְבָמִין שֶׁמָּא אֵינָהּ מִתְיַיבֶּמֶת. תַּנֵּי רִבִּי חִיָּא. אֵשֶׁת מֵת אֶחָד מִתְיַיבֶּמֶת. וְלֹא אֵשֶׁת שְׁנֵי מֵתִים. שְׁנַיָּה לָמָּה אֵינָהּ מִתְיַיבֶּמֶת. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. דִּרְבִּי מֵאִיר הִיא. דְּאָמַר רִבִּי מֵאִיר. כָּל שֶׁאֵינוֹ מְיַיבְּמֵנִי אֵין מְיַיבֵּם צָרָתִי. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מִינֵּי שְׁמָעָהּ רִבִּי אֶלְעָזָר וְאָמְרָהּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שֶׁבָּא עַל יְבִמְתּוֹ. מְשֶׁהִגְדִּיל וְנָשָׂא אִשָּׁה אַחֶרֶת. אִם לֹא יָדַע הָרִאשׁוֹן מְשֶׁהִגְדִּיל. הַשְּׁנִייָה אוֹ חוֹלֶצֶת אוֹ מִתְיַיבֶּמֶת. הָרִאשׁוֹנָה חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַיבֶּמֶת. הָכָא אִיתְמַר חוֹלֶצֶת. וְהָכָא אִיתְמַר מִתְיַיבֶּמֶת. הֵן דְּתֵימַר חוֹלֶצֶת רִבִּי מֵאִיר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן. וְהֵן דְּתֵימַר מִתְיַיבֶּמֶת רִבִּי שִׁמְעוֹן וְרַבָּנִן.

פְּשִׁיטָא הָדָא מִילְּתָא. פָּחוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת לְמַפְרֵיעוֹ הוּא נַעֲשָׂה אִישׁ. וְיוֹתֵר מִבֶּן עֶשְׂרִים שֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת מִיכָּן וְהֵילַךְ הוּא אִישׁ. מַה פְלִיגִין. בְּבֶן עֶשְׂרִים. שְׁמוּאֵל אָמַר. לְמַפְרֵיעוֹ הוּא נַעֲשָׂה אִישׁ. רַב אָמַר. מִיכָּן וְהֵילַךְ הוּא אִישׁ. מַתְנִיתָא פְלִיגָא בֵּין עַל דֵּין בֵּין עַל דִּין. הַסָּרִיס אֵינוֹ נַעֲשָׂה בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה שֶׁאֵין בּוֹ הַקַּפַּת זָקָן. וְיַתִּיר בּוֹ שֶׁמָּא יָבִיא שְׂתֵּי שְׂעָרוֹת בְּתוֹךְ שִׁלְשָׁה חֳדָשִׁים. כְּמָאן דְּמַר. אֵין מְקַבְּלִין הַתְרָייָה עַל הַסָּפֵק. מַתְנִיתִין פְּלִיגָא עַל שְׁמוּאֵל. אֶחָד בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד וְאֶחָד בֶּן שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד שֶׁלֹּא הֵבִיא שְׂתֵּי שְׂעָרוֹת לְמַפְרֵיעוֹ נַעֲשָׂה אִישׁ. כְּמַה דְתֵימַר. בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד וְעַד בֶּן שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד שֶׁהֵבִיא שְׂתֵּי שְׂעָרוֹת לְמַפְרֵיעוֹ הוּא נַעֲשָׂה אִישׁ. וְדִכְוָותָהּ בֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה שֶׁלֹּא הֵבִיא שְׂתֵּי שְׂעָרוֹת מִיכָּן וְהֵילַךְ הוּא נַעֲשָׂה אִישׁ. מַה עֲבַד לָהּ שְׁמוּאֵל. פָּתַר לָהּ סָמוּךְ לְעֶשְׂרִים שָׁנָה.

פרק יא

הלכה א

משנה: נוֹשְׁאִין עַל הָאֲנוּסָה וְעַל הַמְּפוּתָּה. הָאוֹנֵס וְהַמְפַתֶּה עַל הַנְּשׂוּאָה חַיָּיב. נוֹשֵׂא אָדָם אֲנוּסַת אָבִיו וּמְפוּתַּת אָבִיו אֲנוּסַת בְּנוֹ וּמְפוּתַּת בְּנוֹ. רִבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר בַּאֲנוּסַת אָבִיו וּבְמְפוּתַּת אָבִיו.

הלכה: נוֹשְׂאִין עַל הָאֲנוּסָה כול'. כֵּינִי מַתְנִיתִין. נוֹשְׂאִין אַחַר הָאֲנוּסָה וְאַחַר הַמְפוּתָּה. אָנַס אִשָּׁה מוּתָּר בְּאִמָּהּ. פִּיתָּה אִשָּׁה מוּתָּר בְּבִתָּהּ.

הָאוֹנֵס וְהַמְפַתֶּה עַל הַנְּשׂוּאָה חַיָּיב. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. דֶּרֶךְ נִישּׂוּאִין שָׁנוּ. נָשָׂא אִשָּׁה וְאַחַר כָּךְ אָנַס אֶת אִמָּהּ חַיָּיב. נָשָׂא אִשָּׁה וְאַחַר כָּךְ פִּיתָּה אֶת בִּתָּהּ חַיָּיב.

תַּמָּן תַּנִּינָן. שְׁחָטָהּ אֶת בַּת בִּתָּהּ וְאַחַר כָּךְ שָׁחַט אֶת בִּתָּהּ. סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים. סוּמְכוֹס אָמַר מִשּׁוּם רִבִּי מֵאִיר. סוֹפֵג שְׁמוֹנִים. אָמַר רִבִּי. רִבִּי לְעָזָר וְרִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי שְׁנֵיהֶן אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד. דְּהָא תַּנִּינָן תַּמָּן. רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר. הַבָּא עַל חֲמוֹתוֹ חַיָּיב עָלֶיהָ מִשּׁוּם חֲמוֹתוֹ וְאֵם חֲמוֹתוֹ וְאֵם חָמִיו. אָמְרוּ לוֹ. שְׁלֹשְׁתָּן שֵׁם אֶחָד הֵן. רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מוֹדֶה סוּמְכוֹס בָּרִאשׁוֹנָה. אַשְׁכַּח תַּנֵּי. עוֹד הִיא מַחֲלוֹקֶת. מַאי טַעֲמָא דְּרִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי. מַה אִשָּׁה וּבִתָּהּ וּבַת בִּתָּהּ בִּשְׁנֵי לָאוִין. אַף אִשָּׁה וּבַת בְּנָהּ וּבַת בִּתָּהּ בִּשְׁנֵי לָאוִין. מַה טַעֲמוֹן דְּרַבָּנִין. מַה בַּת בְּנָהּ וּבַת בִּתָּהּ בְּלָאו אֶחָד. אַף אִשָּׁה וּבַת בִּתָּהּ וּבַת בְּנָהּ בְּלָאו אֶחָד. כְּתִיב וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אִשָּׁה וְאֶת אִמָּהּ זִימָּה הִיא. בְּכוֹלְהֶן כְּתִיב שְׂכִיבָה וְכָאן כְּתִיב לְקִיחָה. לְלַמֶּדְךָ. לְעוֹלָם אֵינוֹ מִתְחַיֵּיב עַל הַשְּׁנִייָה עַד שֶׁתְּהֵא הָרִאשׁוֹנָה זְקוּקָה לוֹ. אוֹ אֵינוֹ אֶלָּא דֶּרֶךְ נִישּׂוּאִין. כְּבָר אָמַרְנוּ שֶׁאֵין קִידּוּשִׁין בָּעֲרָיוֹת. וְהָכְתִיב לֹא יִקַּח אִישׁ אֶת אֵשֶׁת אָבִיו וְלֹא יְגַלֶּה כְּנַף אָבִיו. בָּא לְהוֹדִיעֲךָ שֶׁהָיָה מוּתָּר בָּהּ עַד שֶׁלֹּא נִישֵּׂאת לְאָבִיו. וְהָכְתִיב וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אֵשֶׁת אָחִיו נִדָּה הִיא. בָּא לְהוֹדִיעֲךָ שֶׁהָיָה מוּתָּר בָּהּ עַד שֶׁלֹּא נִישֵּׂאת לְאָחִיו. וְתַנֵּי כֵן. עַל יְדֵי יִיבּוּם. וְהָכְתִיב וְאִשָּׁה אֶל אֲחוֹתָהּ לֹא תִקָּח לִצְרֹר. בָּא לְהוֹדִיעֲךָ שֶׁהָיָה מוּתָּר בָּהּ עַד שֶׁלֹּא נָשָׂא אֶת אֲחוֹתָהּ. וְתַנֵּי כֵן. לְאַחַר מִיתַת אֲחוֹתָהּ. וְהָכְתִיב וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אֲחוֹתוֹ בַּת אָבִיו אוֹ בַת אִמּוֹ וְרָאָה אֶת עֶרְוָתָהּ וְהִיא תִרְאֶה אֶת עֶרְוָתוֹ חֶסֶד הוּא. אָמַר רִבִּי אָבִין. שֶׁלֹּא תֹאמַר. קַיִן נָשָׂא אֶת אֲחוֹתוֹ. הֶבֶל נָשָׂא אֶת אֲחוֹתוֹ. חֶסֶד הוּא. חֶסֶד עָשִׂיתִי עִם הָרִאשׁוֹנִים שֶׁיִּיבָּנֶה הָעוֹלָם מֵהֶן. אָמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבָּנֶה. וְהָכְתִיב אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה וַחֲלָלָה זוֹנָה אֶת אֵלֶּה לֹא יִקָּח. בָּא לְהוֹדִיעֲךָ שֶׁאִם קִידְּשָׁהּ שֶׁתּוֹפְסִין בָּהּ קִידּוּשִׁין. רִבִּי חוּנָה שָׁמַע כּוֹלְהוֹן מִן הָדֵין קְרָייָא. עֲרָוַת אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא תְגַלֶּה וגו'. זִמָּה זִמָּה לִגְזֵירָה שָׁוָה. מַה לְמַטָּן שְׁלֹשָׁה דּוֹרוֹת אַף לְמַעֲלָן שְׁלֹשָׁה דּוֹרוֹת. מַה לְמַטָּה בְּלֹא תַעֲשֶׂה אַף לְמַעֲלָן בְּלֹא תַעֲשֶׂה. מַה לְמַעֲלָה דֶּרֶךְ נִישּׂוּאִין אַף לְמַטָּה דֶּרֶךְ נִישּׂוּאִין. מַה לְמַעֲלָן בִּשְׂרֵיפָה אַף לְמַטָּן בִּשְׂרֵיפָה. מַה לְמַטָּן עָשָׂה בַת זָכָר כְּבַת נְקֵיבָה אַף לְמַעֲלָן נַעֲשֶׂה אוּם זָכָר אוּם נְקֵיבָה. וּכְדַרְבִּי מֵאִיר. דְּרִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. גְּזֵירָה שָׁוָה בְּמָקוֹם שֶׁבָּת. דּוֹר שְׁלִישִׁי שֶׁלְּמַטָּן מְנַיִין שֶׁהוּא בְלֹא תַעֲשֶׂה. וּכְרַבָּנִן דְּאִינּוּן אָמְרִין. גְּזֵירָה שָׁוָה נֶאֱמַר בָּם. דּוֹר שְׁלִישִׁי שֶׁהִיא שֶׁלְּמַעֲלָן מְנַיִין שֶׁהִיא בִשְׂרֵיפָה. בֵּין כְּרִבִּי מֵאִיר בֵּין כְּרַבָּנִן דּוֹר שְׁלִישִׁי שֶׁלְּמַעֲלָן שֶׁהִיא בְלֹא תַעֲשֶׂה. מִכֵּיוָן דִּכְתִיב זִמָּה זִמָּה לִגְזֵירָה שָׁוָה כְּמִי שֶׁכּוּלְהֶן כֵּן. דִּכוּלְהֶן כֵּן.

עַד כְּדוֹן בַּת בִּתּוֹ מִן הַנִּישׂוּאִין. בַּת בִּתּוֹ מִן הָאוֹנְסִין. עֶרְוַת בַּת בִּנְךָ אוֹ בַת בִּתְּךָ. מַה נָן קַיְימִין. אִם מִן הַנִּישׂוּאִין כְּבָר הוּא אָמוּר. אֶלָּא אִם אֵינוֹ עִנְיָין לְנִישׂוּאִין תְּנֵיהוּ עִנְיָין לְאוֹנְסִין. עַד כְּדוֹן לְאִזְהָרָה. לְעוֹנֶשׁ מְנַיִין. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. הֵנָּה מֵהֵנָּה. זִמָּה מִזִּמָּה. עַד כְּדוֹן כְּרִבִּי עֲקִיבָה. כְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל. תַּנֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. הֵנָּה מֵאֶתְהֶן. עַד כְּדוֹן בַּת בִּתּוֹ. בִּתּוֹ מְנַיִין. רַב אָמַר. אִם עַל בַּת בִּתּוֹ הוּא מוּזְהָר. לֹא כָל שֶׁכֵּן עַל בִּתּוֹ. אִם עַל בַּת בִּתּוֹ הוּא עָנוּשׁ. לֹא כָל שֶׁכֵּן עַל בִּתּוֹ.

בְּעוֹן קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ. בַּת בִּתּוֹ מִן הַנִּישׂוּאִין. בַּת בִּתּוֹ מִן הָאוֹנְסִין. אָמַר לוֹן כָּל שֵׁם בַּת בַּת אַחַת. בְּעוֹן קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ. הַבָּא עַל אִשָּׁה וְיָלְדָה בַת וְאַחַר כָּךְ בָּא בְעָלָהּ. חַיָּיב עָלֶיהָ מִשּׁוּם אִשָּׁה וּבִתָּהּ וּבַת בִּתָּהּ וּבַת בִּנָּהּ. אָמַר לוֹן שַׁאֲרָה הֵנָּה זִמָּה הִיא. כּוּלְהוֹן מִשּׁוּם זִימָּה. רִבִּי חַגַּיי בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. לָמָּה לֵית אִינּוּן אָמְרִין. בִּתְּךָ לֹא תְגַלֶּה. בַּת בִּתְּךָ לֹא תְגַלֶּה. אָמַר לֵיהּ. אִילּוּ הֲוָה כְתִיב עֶרְוַת אִשָּׁה וּבַת בִּתָּהּ לֹא תְגַלֶּה הֲוִינָן אָמְרִין. בִּתְּךָ לֹא תְגַלֶּה. בַּת בִּתְּךָ לֹא תְגַלֶּה.

רִבִּי אַבָּהוּ רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. שְׁנֵי לָאוִין וְכָרֶת אֶחָד לָאוִין חוֹלְקִין כְּרִיתוּת. מַאי טַעֲמָא עַל בְּשַׂר אָדָם לֹא יִסָּךְ וּבְמַתְכּוּנְתָהּ לֹא תַעֲשׂוּ כָּמוֹהוּ. וּכְתִיב אִישׁ אֲשֶׁר יִרְקַח כָּמוֹהוּ. הֲרֵי כָאן שְׁנֵי לָאוִין וְכָרֶת אֶחָד. לָאוִין חוֹלְקִין כְּרִיתוּת. וּכְרִבִּי יִשְׁמָעֵאל. דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל אָמַר. לְמֵידִין מִקַּל וָחוֹמֶר וְאֵין עוֹנְשִׁין מִקַּל וָחוֹמֶר. מִנַּן לֵיהּ. וְאַתְיָיא כְּהַהִיא דְתַנֵּי חִזְקִיָּה. וּבַת כֹּהֵן כִּי תֵחֵל לִזְנוֹת. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר אִישׁ. לְהָבִיא אֶת הַבָּא עַל בַּת בִּתּוֹ מִן הָאוֹנְסִין שֶׁתְּהֵא בִשְׂרֵיפָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. אֲפִילּוּ לְאַזְהָרָה אַתְּ שְׁמַע מִינָּהּ. אַל תְּחַלֵּל אֶת בִּתְּךָ.

וּמַה טַעֲמָא דְּרִבִּי יוּדָה. לֹא יִקַּח אִישׁ אֶת אֵשֶׁת אָבִיו. זוֹ אֵשֶׁת אָבִיו. וְלֹא יְגַלֶּה כְּנַף אָבִיו. זוֹ אֲנוּסָתוֹ. מַה מְקַיְימִין רַבָּנִן כְּנַף אָבִיו. תַּמָּן אָמְרִין וְלָא יְדָעִין מִן מַה שְׁמוּעָה. זוֹ כְנַף הַסְּמוּכָה לְאָבִיו. בְּלֹא כָךְ אֵינוֹ חַיָּיב עָלֶיהָ מִשּׁוּם אֵשֶׁת אָב. אָמַר רִבִּי הִילָא. לְהַתְרָיָיה. שֶׁאִם הִתְרוּ בָהּ מִשּׁוּם אֵשֶׁת אָב לוֹקֶה. מִשּׁוּם כְּנַף אָב לוֹקֶה. מוֹדֶה רִבִּי יְהוּדָה בְּמַכּוֹת. מוֹדֶה רִבִּי יְהוּדָה בְּקָרְבָּן. מוֹדֶה רִבִּי יְהוּדָה בִּשְׁאָר כָּל הַסְּפֵיקוֹת שֶׁהוּא פָּטוּר. מוֹדֶה רִבִּי יְהוּדָה שֶׁאִם קִידְּשָׁהּ שֶׁתִּפָּסוּ בָהּ קִידּוּשִׁין.

רִבִּי חַגַּיי בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. מַהוּ שֶׁיְּהֵא הַוָּולָד מַמְזֵר כְּרִבִּי יוּדָה. אָמַר לֵיהּ. לֹא יָבוֹא פְּצוּעַ דַּכָּא וּכְרוּת שָׁפְכָה הִפְסִיק הָעִנְיָין. הִפְסִיק הָעִנְיָין לְעִנְיָין אֵשֶׁת אָב. אָמַר לֵיהּ. אֵשֶׁת אָב בִּכְלַל כָּל הָעֲרָיוֹת הָיְיתָה וְיָצְאת מִכְּלָלָהּ לְלַמֵּד עַל כָּל הָעֲרָיוֹת לְמַמְזֵר. וְתֵצֵא אֵשֶׁת אָב וּתְלַמֵּד עַל כָּל הָעֲרָיוֹת מַמְזֵר. וְתֵצֵא אֲנוּסָה וּתְלַמֵּד עַל כָּל הָאוֹנְסִין לְאִיסּוּר. אָמַר לֵיהּ. אֵשֶׁת אָב בִּכְלַל כָּל הָעֲרָיוֹת הָיְיתָה וְיָצְאת מִכְּלָלָהּ לְלַמֵּד עַל כָּל הָעֲרָיוֹת לְמַמְזֵר. אִית

לָךְ לְמֵימַר הָכָא אֲנוּסָה בִּכְלָל כָּל הָאוֹנְסִין הָיְתָה וְיָצְאת מִכְּלָלָהּ לְלַמֵּד עַל כָּל הָאוֹנְסִין לְאֵיסוּר. וְתֵצֵא אֵשֶׁת אַב וּתְלַמֵּד עַל כָּל אֲנוּסָתָהּ. אָמַר לֵיהּ. אִם אֵשֶׁת אַב הִיא אֵינָהּ אֲנוּסָה. וְאִם אֲנוּסָה הִיא אֵינָהּ אֵשֶׁת אַב.

הלכה ב

משנה: גִּיּוֹרֶת שֶׁנִּתְגַּיְּירוּ בָנֶיהָ עִמָּהּ לֹא חוֹלְצִין וְלֹא מְיַיבְּמִין אֲפִילּוּ הוֹרָתוֹ שֶׁל רִאשׁוֹן שֶׁלֹּא בִקְדוּשָּׁה וְלֵידָתוֹ בִקְדוּשָּׁה וְהַשֵּׁינִי הוֹרָתוֹ וְלֵידָתוֹ בִקְדוּשָּׁה וְכֵן שִׁפְחָה שֶׁנִּשְׁתַּחְרְרוּ בָנֶיהָ עִמָּהּ.

הלכה: גִּיּוֹרֶת שֶׁנִּתְגַּיְּירָה כול'. וַהֲלֹא הַגֵּר חַיָיב עַל אִמּוֹ וְאֵינוֹ חַיָיב עַל אֲבִיו כְּדִבְרֵי רִבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר. אֲבִיו וְאִמּוֹ קַלֵּל. אֵת שֶׁהוּא חַיָיב עַל אִמּוֹ חַיָיב עַל אָבִיו. וְאֵת שֶׁאֵינוֹ חַיָיב עַל אִמּוֹ אֵינוֹ חַיָיב עַל אָבִיו. מוֹדֶה רִבִּי עֲקִיבָה בִּשְׁתּוּקֵי שֶׁהוּא חַיָיב עַל אִמּוֹ אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ חַיָיב עַל אָבִיו. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מַה פְלִיגִין. בְּגֵר שֶׁהָיְתָה הוֹרָתוֹ שֶׁלֹּא בִקְדוּשָּׁה וְלֵידָתוֹ בִקְדוּשָּׁה. אֲבָל בְּגֵר שֶׁהָיְתָה הוֹרָתוֹ וְלֵידָתוֹ בִקְדוּשָּׁה אַף רִבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי מוֹדֶה.

רִבִּי יָסָא אָזַל לְחֶמֶץ. אַתּוֹן וּשְׁאֲלוֹן לֵיהּ. אִילֵּין דְּבַר עַשְׁתֵּין. גֵּירִין מַהוּ שֶׁיְּיבְּמוּ. אָמַר לוֹן. כֵּן אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. אָסוּר. הֲווֹן בָּעַיָין מֵימַר. בְּאִשָּׁה שֶׁיֵּשׁ לָהּ בָּנִים. אֲבָל בְּאִשָּׁה שֶׁאֵין לָהּ בָּנִים. מַה נַפְשֵׁךְ. אֵשֶׁת אָחִיו יִיבֶּם. וְאִם אֵינָהּ אֵשֶׁת אָחִיו יְהֵא כְנוֹשֵׁא אִשָּׁה מִן הַשּׁוּק. אִתָּא רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן. אֲפִילּוּ כֵן אָסוּר. שֶׁלֹּא יְהוּ אוֹמְרִין. מִצְוַת יִיבּוּם רָאִינוּ בְגֵירִים. בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים. בִּזְמָן שֶׁהִכִּירָהּ מִשֶּׁנִּתְגַּיֵּיר. אֲבָל אִם לֹא הִכִּירָהּ מִשֶּׁנִּתְגַּיֵּיר כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁהוּא כְנוֹשֵׁא אִשָּׁה מִן הַשּׁוּק.

גֵּר שֶׁנִּתְגַּיֵּיר וְהָיָה נָשׂוּי אִשָּׁה וּבִתָּהּ אוֹ אִשָּׁה וַאֲחוֹתָהּ כּוֹנֵס אַחַת וּמוֹצִיא אַחַת. בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים. שֶׁלֹּא הִכִּיר אַחַת מֵהֶן מִשֶּׁנִּתְגַּיֵּיר. אֲבָל הִכִּיר אַחַת מֵהֶן מִשֶּׁנִּתְגַּיֵּיר אוֹתָהּ שֶׁהִכִּיר אִשְׁתּוֹ. וְאִם הִכִּיר אֶת שְׁתֵּיהֶן כֵּיוָן שֶׁהִכִּיר הִכִּיר.

גֵּר אֲחוֹתוֹ בֵּין מֵאָב בֵּין מֵאֵם יוֹצִיא. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר. אֲחוֹתוֹ מֵאֵם יוֹצִיא מֵאָב יְקַיֵּים. אֲחוֹת אִמּוֹ יוֹצִיא אֲחוֹת אָבִיו יְקַיֵּים. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר. אֲחוֹת אִמּוֹ מֵאִמָּהּ יוֹצִיא אֲחוֹת אִמּוֹ מֵאָבִיהָ יְקַיֵּים. שְׁאָר כַּל הָעֲרָיוֹת כָּנַס אֵין מוֹצִיאִין מִיָּדוֹ. לֹא אָמַר אֶלָּא כָּנַס. הָא כַתְּחִילָּה אָסוּר.

גּוֹי אֲחוֹתוֹ בֵּין מֵאָב בֵּין מֵאֵם יוֹצִיא. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר. אֲחוֹתוֹ מֵאֵם יוֹצִיא אֲחוֹתוֹ מֵאָב יְקַיֵּים. אֲחוֹת אִמּוֹ יוֹצִיא אֲחוֹת אָבִיו יְקַיֵּים. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר. אֲחוֹת אִמּוֹ מֵאִמָּהּ יוֹצִיא אֲחוֹת אִמּוֹ מֵאָבִיהָ יְקַיֵּים. אָמַר רַב חָנִין. פְּשַׁט הוּא לָן עַל דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. עַל כֵּן יַעֲזוֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ. בְּסָמוּךְ לוֹ מֵאָבִיו בְּסָמוּךְ לוֹ מְאִמּוֹ. רִבִּי

בִּיבִי בְעָא. מֵעַתָּה אֲחוֹת אָבִיו אֲסוּרָה שֶׁהִיא סְמוּכָה לְאָבִיו. אֲחוֹת אִמּוֹ תְּהֵא אֲסוּרָה מִפְּנֵי שֶׁהִיא סְמוּכָה לְאִמּוֹ. הָתִיב רִבִּי שִׁמְעוֹן בְּרֵיהּ דְּרִבִּי אַיְיבוֹ. וְהָכְתִיב וַיִּקַּח עַמְרָם אֶת יוֹכֶבֶד דּוֹדָתוֹ לוֹ לְאִשָּׁה. מֵעַתָּה אֶפִילּוּ כִבְנֵי נֹחַ לֹא הָיוּ יִשְׂרָאֵל נוֹהֲגִין. אָמַר רִבִּי הִילָא. בְּסָמוּךְ לוֹ מֵאָבִיו בְּסָמוּךְ לוֹ מֵאִמּוֹ. מֵתִיבִין לְרִבִּי מֵאִיר. וְהָכְתִיב וְגַם אָמְנָה אֲחוֹתִי בַת אָבִי הִיא אַךְ לֹא בַת אִמִּי. אָמַר לָהֶן רִבִּי מֵאִיר. מִשָּׁם רְאָיָיה. לֹא וַתְּהִי לִי לְאִשָּׁה.

מַאי כְדוֹן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. כָּל עֶרְוָה שֶׁבֵּית דִּין שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל מֵמִיתִין עָלֶיהָ בְּנֵי נֹחַ מוּזְהָרִין עָלֶיהָ. וְכָל עֶרְוָה שֶׁאֵין בֵּית דִּין מֵמִיתִין עָלֶיהָ אֵין בְּנֵי נֹחַ מוּזְהָרִין עָלֶיהָ. הָתִיבוּן. הֲרֵי אֲחוֹתוֹ הֲרֵי בֶּית דִּין שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל מֵמִיתִין עָלֶיהָ וְאֵין בְּנֵי נֹחַ מוּזְהָרִין עָלֶיהָ. רִבִּי הִילָא בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. וּבְגַלַּל הַתּוֹעֲבוֹת הָאֵלֶּה יי אֱלֹהֶיךָ מוֹרִישׁ אוֹתָם מִפָּנֶיךָ. מְלַמֵּד שֶׁאֵין הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹנֵשׁ אֶלָּא אִם כֵּן הִזְהִיר.

רִבִּי אִידִי אָמַר קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רַב חִסְדָּא. עֶבֶד מוּתָּר בְּאֲחוֹתוֹ. אָמַר לֵיהּ. שְׁמַעְתָּ אֶפִילּוּ מֵאִם. אָמַר לֵיהּ. אִין. אָמַר לֵיהּ. וְהָתַנִּינָן וְכֵן שִׁפְחָה שֶׁנִּשְׁתַּחְרְרוּ בָנֶיהָ עִמָּהּ. לַחֲלִיצָה וּלְיִיבּוּם. רִבִּי פִּינְחָס אָמַר קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי. עֶבֶד שֶׁבָּא עַל אִמּוֹ חַיָּיב חַטָּאת. וְאָמְרַתְּ אֵלֶּהֶם לְרַבּוֹת עֲבָדִים. אוֹ נֹאמַר. לַחֲלָבִין אִיתְאֲמַרַת. מַה מָצִינוּ בְּזִיקַּת אֵם שֶׁעָשָׂה בָהּ צַד שֶׁנִּתְגַּיְירָה בְּצַד שֶׁלֹּא נִתְגַּיְירָה. אַף שִׁפְחָה נַעֲשָׂה בָהּ צַד שֶׁנִּשְׁתַּחְרְרָה בְּצַד שֶׁלֹּא נִשְׁתַּחְרְרָה.

הלכה ג

משנה: חֲמֵשׁ נָשִׁים שֶׁנִּתְעָרְבוּ וְוולְדוֹתֵיהֶן הִגְדִּילוּ הַתַּעֲרוֹבוֹת וְנָשְׂאוּ נָשִׁים וְמֵתוּ אַרְבָּעָה חוֹלְצִין לְאַחַת וְאֶחָד מְייַבֵּם אוֹתָהּ. הוּא וּשְׁלֹשָׁה חוֹלְצִים לְאַחֶרֶת וְאֶחָד מְייַבֵּם. נִמְצָאוּ אַרְבַּע חֲלִיצוֹת וְייִבּוּם לְכָל אַחַת וְאַחַת.

הלכה: חֲמֵשׁ נָשִׁים שֶׁנִּתְעָרְבוּ וְוולְדוֹתֵיהֶן כול'. בְּכָל אָתָר אַתְּ אָמַר. אֵין חֲלִיצָה אַחַר חֲלִיצָה. וְהָכָא אַתְּ אָמַר הָכֵין. כָּאן בְּוַדַּאי כָּאן בְּסָפֵק. בְּכָל אָתָר אַתְּ אָמַר. בְּכָל מָקוֹם שֶׁאֵין אוֹמְרִים. יְיבֵם. אֵין אוֹמְרִים. חֲלוֹץ. וְהָכָא אַתְּ אָמַר אָכֵין. כָּאן בְּוַדַּאי כָּאן בְּסָפֵק.

הלכה ד

משנה: הָאִשָּׁה שֶׁנִּתְעָרֵב וְוולְדָהּ בִּוולַד כַּלָּתָהּ. הַגְּדִּילוּ הַתַּעֲרוֹבוֹת וְנָשְׂאוּ נָשִׁים וָמֵתוּ. בְּנֵי הַכַּלָּה חוֹלְצִין וְלֹא מְיַיבְּמִין שֶׁהוּא סְפֵק אֵשֶׁת אָחִיו סְפֵק אֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו. וּבְנֵי הַזְּקֵינָה אוֹ חוֹלְצִין אוֹ מְיַיבְּמִין שֶׁהוּא אֵשֶׁת אָחִיו וְאֵשֶׁת בֶּן אָחִיו. מֵתוּ הַכְּשֵׁרִים בְּנֵי הַתַּעֲרוֹבוֹת לִבְנֵי הַזְּקֵינָה חוֹלְצִין וְלֹא מְיַיבְּמִין שֶׁהוּא וְאֵשֶׁת אָחִיו סְפֵק אֵשֶׁת אָחִי אָבִיו. וּבְנֵי הַכַּלָּה אֶחָד חוֹלֵץ וְאֶחָד מְייַבֵּם.

הלכה: הָאִשָּׁה שֶׁנִּתְעָרַב וַולְדָּהּ כול׳. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. כֵּינִי מַתְנִיתָא. לְנָשֵׁי בְנֵי הַכַּלָּה לְנָשֵׁי בְנֵי הַזְקֵינָה. אָמַר רִבִּי חַגַּיי. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁמּוּתָּר אָדָם לִישָּׂא אֶת אֵשֶׁת בֶּן אָחִיו.

הלכה ה

משנה: כֹּהֶנֶת שֶׁנִּתְעָרַב וַולְדָּהּ בְּוולַד שִׁפְחָתָהּ הֲרֵי אֵילּוּ אוֹכְלִין בַּתְּרוּמָה וְחוֹלְקִין חֵלֶק אֶחָד לַגּוֹרָן וְאֵינָן מִטַּמְּאִין לַמֵּתִים וְאֵינָן נוֹשְׂאִין נָשִׁים בֵּין כְּשֵׁירוֹת בֵּין פְּסוּלוֹת.

הלכה: כֹּהֶנֶת שֶׁנִּתְעָרַב וַולְדָּהּ כול׳. הֲרֵי אֵילּוּ אוֹכְלִין בַּתְּרוּמָה. שֶׁכֵּן עַבְדֵי כֹהֲנִים אוֹכְלִין בַּתְּרוּמָה.

וְחוֹלְקִין חֵלֶק אֶחָד עַל הַגּוֹרָן. הָדָא הִיא דְתַנֵּי רִבִּי חִייָה. נָשִׁים וַעֲבָדִים אֵינָן חוֹלְקִין עַל הַגּוֹרָן אֲבָל נוֹתְנִין לָהֶן מַתָּנוֹת כְּהוּנָּה וּלְוִיָּה מִתּוֹךְ הַבַּיִת.

וְאֵין נוֹשְׂאִין נָשִׁים לֹא כְשֵׁירוֹת וְלֹא פְסוּלוֹת. לֹא כְשֵׁירוֹת מִפְּנֵי הַפְּסוּל. וְלֹא פְסוּלוֹת מִפְּנֵי הַכָּשֵׁר.

מַהוּ שֶׁיְּבִיאוּ מִנְחָה אַחַת וּתְהֵא קְרֵיבָה בְכָלִיל. תַּנֵּי. מְבִיאִין מִנְחָה אַחַת וּמַתְנִין עָלֶיהָ וּתְהֵא קְרֵיבָה בְכָלִיל. מַהוּ שֶׁיְּבִיאוּ שְׁתֵּי מְנָחוֹת אַחַת קְרֵיבָה בְכָלִיל וְאַחַת נִקְמֶצֶת וְנֶאֱכֶלֶת. תַּנֵּי. מְבִיאִין שְׁתֵּי מְנָחוֹת אַחַת קְרֵיבָה בְּכָלִיל וְאַחַת נִקְמֶצֶת וְנֶאֱכֶלֶת. מַהוּ שֶׁיְּעִידוּ עֲדוּת אַחַת וְתַעֲלֶה לָהֶם עֲדוּת אַחַת. אוֹ יֵיבָא כְהַהִיא דְמַר רִבִּי זְעִירָא רַב יִצְחָק בְּשֵׁם רַב אַסִּי. מֵאַחַר שֶׁאִילּוּ יִמְצְאוּ הָעֵדִים זוֹמְמִין אֵין נֶהֱרָגִין וְאֵין הַהוֹרֵג נֶהֱרָג. אַף הָכָא כֵּן.

הלכה ו

משנה: הִגְדִּילוּ הַתַּעֲרוֹבוֹת וְשִׁחְרְרוּ זֶה אֶת זֶה נוֹשְׂאִין נָשִׁים רְאוּיוֹת לְכְהוּנָּה וְאֵינָן מִיטַּמְּאִין לַמֵּתִים וְאִם נִטְמְאוּ אֵין סוֹפְגִין אֶת הָאַרְבָּעִים. וְאֵינָן אוֹכְלִין בַּתְּרוּמָה וְאִם אָכְלוּ אֵינָן מְשַׁלְּמִין קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ. וְאֵינָן חוֹלְקִין עַל הַגּוֹרָן. וּמוֹכְרִים אֶת הַתְּרוּמָה וְהַדְּמִים שֶׁלָּהֶם. וְאֵינָן חוֹלְקִין בְּקָדְשֵׁי מִקְדָּשׁ. וְאֵין נוֹתְנִין לָהֶם קֳדָשִׁים. וְאֵין מוֹצִיאִין אֶת שֶׁלָּהֶן מִידֵיהֶן. וּפְטוּרִין מִן הַזְּרוֹעַ וּמִן הַלְּחָיַיִם וּמִן הַקֵּיבָה. וּבְכוֹרָן יִהֵא רוֹעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב. וְנוֹתְנִין עֲלֵיהֶן חוּמְרֵי יִשְׂרָאֵל וְחוּמְרֵי כֹהֲנִים.

הלכה: הִגְדִּילוּ הַתַּעֲרוֹבוֹת כול׳. לְשֶׁעָבַר. הָא לְכַתְּחִילָּה לֹא. כֵּינִי מַתְנִיתָא. מוּתָּר לְשַׁחְרֵר כַּתְּחִילָּה. אַף רִבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אָמַר. אָסוּר לְשַׁחְרֵר. מוֹדֶה הוּא הָכָא שֶׁהוּא מוּתָּר. מִפְּנֵי תִיקּוּן הַוולָד. מַהוּ רְאוּיוֹת. לֹא פְסוּלוֹת.

מְנַיִין לְכֹהֵן שֶׁהוּא מַקְרִיב קָרְבְּנוֹתָיו בְּכָל מִשְׁמָר שֶׁיִּרְצֶה. תַּלְמוּד לוֹמַר וּבָא בְּכָל אַוַּת נַפְשׁוֹ וְשֵׁרֵת. הָיָה זָקֵן אוֹ חוֹלֶה נוֹתְנוֹ לְכָל מִשְׁמָר שֶׁיִּרְצֶה וְעוֹרָן וּבְשָׂרָן שֶׁלּוֹ. הָיָה טָמֵא וּבַעַל מוּם

נוֹתְנִין לְאַנְשֵׁי הַמִּשְׁמָר וְעוֹרָן וּבְשָׂרָן שֶׁלָּהֶן. אִילֵּין בְּנֵי הַתַּעֲרוֹבוֹת מַה אַתְּ עָבֵד לְהוֹן. כְּזָקֵן וּכְחוֹלֶה אוֹ כְטָמֵא וּבַעַל מוּם. מִסְתַּבְּרָא מֵיעַבְּדִינוֹן כְּטָמֵא וּבַעַל מוּם. וּמַתְנִיתָא עַבְדָא לוֹן כְּזָקֵן וּכְחוֹלֶה. דְּתַנִּינָן. אֵין מוֹצִיאִין אֶת שֶׁלּוֹ מִיָּדוֹ.

הלכה ז

משנה: מִי שֶׁלֹּא שָׁהֲתָה אַחַר בַּעֲלָהּ שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים וְנִשֵּׂאת וְיָלְדָה וְאֵין יָדוּעַ אִם בֶּן תִּשְׁעָה לָרִאשׁוֹן. אִם בֶּן שִׁבְעָה לָאַחֲרוֹן. הָיוּ לָהּ בָּנִים מִן הָרִאשׁוֹן בָּנִים מִן הַשֵּׁינִי חוֹלְצִין וְלֹא מְיַבְּמִין. וְכֵן הוּא לָהֶם חוֹלֵץ וְלֹא מְיַבֵּם. הָיוּ לוֹ אַחִין מִן הָרִאשׁוֹן וְאַחִין מִן הַשֵּׁינִי. שֶׁלֹּא מֵאוֹתָהּ הָאֵם הוּא חוֹלֵץ וּמְיַבֵּם. וְהֵן חוֹלְצִין וּמְיַבְּמִין. הָיָה אֶחָד יִשְׂרְאֵל וְאֶחָד כֹּהֵן נוֹשֵׂא אִשָּׁה רְאוּיָה לַכֹּהֵן וְאֵינוֹ מְטַמֵּא לַמֵּתִים. וְאִם נִטְמָא אֵינוֹ סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים. וְאֵינוֹ אוֹכֵל בַּתְּרוּמָה וְאִם אָכַל אֵינוֹ מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ. וְאֵינוֹ חוֹלֵק עַל הַגּוֹרֶן. וּמוֹכֵר אֶת הַתְּרוּמָה וְהַדְּמִים שֶׁלּוֹ. וְאֵינוֹ חוֹלֵק בְּקָדְשֵׁי מִקְדָּשׁ. וְאֵין נוֹתְנִין לוֹ אֶת הַקָּדָשִׁים. וְאֵין מוֹצִיאִין אֶת שֶׁלּוֹ מִיָּדוֹ. וּפָטוּר מִן הַזָּרוֹעַ וּמִן הַלְּחָיַיִם וּמִן הַקֵּיבָה. וּבְכוֹרוֹ יִהְיֶה רוֹעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב. וְנוֹתְנִין עָלָיו חוּמְרֵי יִשְׂרְאֵל וְחוּמְרֵי כֹהֲנִים. הָיוּ שְׁנֵיהֶן כֹּהֲנִים הוּא אוֹנֵן עֲלֵיהֶן וְהֵם אוֹנְנִין עָלָיו. הוּא אֵינוֹ מְיטַמֵּא לָהֶן וְהֵן אֵינָן מִיטַּמְּאִין לוֹ. הוּא לֹא יוֹרֵשׁ אוֹתָן אֲבָל הֵן יוֹרְשִׁין אוֹתוֹ. וּפָטוּר עַל מַכְתּוֹ וְעַל קִלְלָתוֹ שֶׁל זֶה וְשֶׁל זֶה וְעוֹלֶה בְמִשְׁמָרוֹ שֶׁל זֶה וְשֶׁל זֶה וְאֵינוֹ חוֹלֵק. אִם הָיוּ שְׁנֵיהֶן בְּמִשְׁמָר אֶחָד נוֹטֵל חֵלֶק אֶחָד.

הלכה: מִי שֶׁלֹּא שָׁהֲתָה אַחַר בַּעֲלָהּ כולי. הָיוּ שְׁנֵיהֶם כֹּהֲנִים הוּא אוֹנֵן עֲלֵיהֶם כולי. מַה נָן קַיָּימִין. אִם לְאַחַר מִיתָה לֵית יָכִיל. דְּתַנִּינָן. הוּא אוֹנֵן עֲלֵיהֶן וְהֵן אוֹנְנִין עָלָיו. נִיחָא לַשֵּׁינִי אֵינוֹ מְטַמֵּא. שֶׁאֲנִי אוֹמֵר. בְּנוֹ שֶׁלָּרִאשׁוֹן הוּא. לָרִאשׁוֹן לָמָּה אֵינוֹ מְטַמֵּא. אֶלָּא בְּשֶׁגֵּירַשׁ. מַה נַפְשֵׁךְ. בְּנוֹ הוּא יְטַמֵּא לוֹ. אִם אֵינוֹ בְנוֹ חָלָל הוּא. וּמַה בְכָךְ שֶׁיְּטַמֵּא. אֶלָּא בְּשֶׁאָנַס. לֹא כֵן אָמַר רַבָּא בְּשֵׁם אַבָּא בַּר יִרְמְיָה. אֲנוּסָה אֵינָהּ צְרִיכָה לְהַמְתִּין שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים. וְסַבְרִנָן מֵימַר כְּרַבָּנִן וְהָכָא כְּרִבִּי יוֹסֵי אֲנָן קַיָּימִין.

תַּנֵּי רִבִּי חִיָּיה. אוֹנְנִין וּמְיטַמְּאִין עַל הַסָּפֵק. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. הוּא אוֹנֵן עֲלֵיהֶן וְהֵן אוֹנְנִין עָלָיו. רִבִּי אַשִׁיאָן בַּר יָקִים הֲוָה לֵיהּ עוֹבְדָא. שָׁאַל לְרִבִּי יָסָא אָמַר לֵיהּ. לֵית צְרִיךְ. אָמַר לֵיהּ. וְהָתַנִּינָן. אָמַר רִבִּי חִיָּיה. אוֹנְנִין וּמְיטַמְּאִין עַל הַסָּפֵק. סֵימָנִין הָיוּ נִיכָּרִין. לֹא כֵן אָמְרִין חֲבֵרַיָּיא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. סֵימָנִין בֵּן שְׁמוֹנָה אֵין עוֹשִׂין מַעֲשֶׂה. סֵימָן הָיָה לוֹ שֶׁבַּעַל וּפֵירַשׁ.

בֶּן שְׁמוֹנָה הֲרֵי הוּא כְאָבֶן וְאֵין מְטַלְטְלִין אוֹתוֹ בַּשַּׁבָּת. אֲבָל אִמּוֹ שׁוֹחָה עָלָיו וּמֵינִיקָתוֹ. רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי. אִילֵּין תִּינוֹקוֹת סְפֵיקוֹת מַהוּ לְחַלֵּל עֲלֵיהֶן אֶת הַשַּׁבָּת. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי

בוּן. וְיֵאוּת. מַה נַפְשֵׁךְ. בֶּן תִּשְׁעָה הוּא יְמוֹל. בֶּן שְׁמוֹנָה נַעֲשָׂה כִמְחַתֵּךְ בָּשָׂר שֶׁלֹּא לְצוֹרֶךְ. רַבָּנִן דְּקֵיסָרִין אָמְרֵי. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר דֹּסַיי שָׁאַל. מִי אָמַר שֶׁמּוּתָּר לַחְתּוֹךְ בָּשָׂר שֶׁלֹּא לְצוֹרֶךְ. תַּנֵּי. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר. כָּל הַמִּתְקַיֵּים בָּאָדָם שְׁלֹשִׁים יוֹם אֵינוֹ נֶפֶל. וּפְדוּיָיו מִבֶּן חוֹדֶשׁ תִּפְדֶּה. וּבְהֵמָה שְׁמוֹנָה יָמִים אֵין זֶה נֶפֶל. וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהָלְאָה יֵרָצֶה לְקָרְבַּן אִשֶּׁה לַיי. תַּמָּן אָמְרֵי בְשֵׁם שְׁמוּאֵל. הֲלָכָה כְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. אָמַר רִבִּי בָּא. מַה פְלִיגִין. בְּשֶׁלֹּא נוֹלַד לֶחֳדָשָׁיו. אֲבָל אִם נוֹלַד לְחֳדָשָׁיו אַף רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל מוֹדֶה.

הִכָּה אֶת זֶה וְחָזַר וְהִיכָּה אֶת זֶה. קִילֵּל אֶת זֶה וְחָזַר וְקִילֵּל אֶת זֶה פָּטוּר. רִבִּי חֲנַנְיָא בָּעֵי. לֵית הָדָא פְלִיגָי עַל רִבִּי יוֹחָנָן. דְּאִיתְפַּלְגוֹן בְּשִׁנֵּי יָמִים טוֹבִים שֶׁלַּגָּלִיּוֹת. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. מְקַבְּלִין הַתְרָיָיה עַל הַסָּפֵק. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. אֵין מְקַבְּלִין הַתְרָיָיה עַל הַסָּפֵק. אָמַר רִבִּי חֲנִינָא אָמַר רִבִּי. לֵית הִיא פְלִיגָא. תַּמָּן אֶיפְשַׁר לְךְ לַעֲמוֹד עָלָיו. בְּרַם הָכָא אִי אֶיפְשַׁר לְךְ לַעֲמוֹד עָלָיו.

הִיכָּה שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת קִילֵּל שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת חַיָּיב. רִבִּי יוּדָה פּוֹטֵר. רִבִּי יוֹחָנָן בָּעֵי. מִחְלָפָה שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי יוּדָה. דִּתְנַן תַּמָּן. אָכַל מִזֶּה כְּזַיִת וּמִזֶּה כְּזַיִת סוֹפֵג שְׁמוֹנִים. רִבִּי יוּדָה אָמַר. אֵינוֹ סוֹפֵג אֶלָּא אַרְבָּעִים. אָמַר רִבִּי קְרוּסְפִּי. אֵינָהּ מוּחְלֶפֶת. תַּמָּן עִיקָּר לָאוִין סָפֵק הָיָה. בְּרַם הָכָא וַודַּאי הָיָה וְנִסְתַּפֵּק לוֹ. רִבִּי יוּדָה בָּעֵי. מַעֲתָּה נְבֵילָה שֶׁבִּיטְּלָהּ בִּשְׁחִיטָה. מֵאַחַר שֶׁוַּודַּאי הָיָה וְנִסְתַּפֵּק לוֹ אָכַל מִמֶּנָּה יְהֵא פָטוּר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מוֹדֶה רִבִּי יוּדָה בִּשְׁאָר כָּל הַסְּפֵיקוֹת שֶׁהוּא פָטוּר. בְּרַם הָכָא קְרֵיי דָּרַשׁ רִבִּי יוּדָה. אֲבִיו וַודַּאי וְלֹא הַסְּפֵק. אִמּוֹ וַודַּאי וְלֹא הַסְּפֵק.

וְעוֹלֶה בְמִשְׁמָרוֹ שֶׁלְּזֶה וְשֶׁלְּזֶה. לֹא יַעֲלֶה. רִבִּי אָחָא רִבִּי חִינְנָא בְשֵׁם רִבִּי יָסָא. מִפְּנֵי פְּגַם הַמִּשְׁפָּחָה.

תַּנֵּי. וְהֵן שֶׁיִּהוּ שְׁנֵיהֶן בֵּית אַב אֶחָד.

פרק יב

הלכה א

משנה: מִצְוַת חֲלִיצָה בִּשְׁלֹשָׁה דַּיָּינִים וַאֲפִילוּ שְׁלֶשְׁתָּן הֶדְיוֹטוֹת. חֲלָצָהּ בְּמַנְעָל חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה בְּאַמְפִּילְיָיא חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה. בְּסַנְדָּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ עָקֵב כְּשֵׁר וְשֶׁאֵין לוֹ עָקֵב פָּסוּל. מִן הָאַרְכּוּבָּה וּלְמַטָּה חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה מִן הָאַרְכּוּבָּה וּלְמַעֲלָה חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה.

הלכה: מִצְוַת חֲלִיצָה בִּשְׁלֹשָׁה דַּיָּינִים כול'. כְּתִיב זְקֵנִים וְאִתְּ אָמַר הֶדְיוֹטוֹת. מִצְוָה בִּזְקֵינִים. מְנַיִין אֲפִילוּ הֶדְיוֹטוֹת. תַּלְמוּד לוֹמַר חֲלוּץ הַנָּעַל מִכָּל מָקוֹם.

אית תַּנָּיֵי תַנֵּי. חֲלִיצָה בְּגֵרִים כְּשֵׁירָה. וְאִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. חֲלִיצָה בְּגֵרִים פְּסוּלָה. מָאן דְּאָמַר. חֲלִיצָה בְּגֵרִים כְּשֵׁירָה. כְּמָאן דְּאָמַר. בְּיִשְׂרָאֵל לְרַבּוֹת אֶת הַגֵּרִים. מָאן דְּאָמַר. חֲלִיצָה בְּגֵרִים פְּסוּלָה. כְּמָאן דְּאָמַר. בְּיִשְׂרָאֵל פְּרָט לַגֵּרִים.

הָכָא אַתְּ אוֹמֵר. פְּרָט לַגֵּרִים. וְהָכָא אַתְּ אָמַר. לְרַבּוֹת אֶת הַגֵּרִים. תַּמָּן הָאֱזְרַח פָּרָט לַגֵּירִים. בְּיִשְׂרָאֵל פְּרָט לַגֵּרִים. מִיעוּט אַחַר מִיעוּט לְרַבּוֹת אֶת הַגֵּרִים. בְּרַם הָכָא בְּיִשְׂרָאֵל לֹא גֵרִים. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. חֲלִיצָה בִּשְׁנַיִם פְּסוּלָה. וְאִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. חֲלִיצָה בִּשְׁנַיִם כְּשֵׁירָה. מָאן דְּאָמַר. חֲלִיצָה בִּשְׁנַיִם פְּסוּלָה. כְּמָאן דְּמַר. חֲלִיצָה בְּגֵרִים פְּסוּלָה. מָאן דְּמַר. חֲלִיצָה בִּשְׁנַיִם כְּשֵׁירָה. כְּמָאן דְּמַר. חֲלִיצָה בְּגֵרִים כְּשֵׁירָה. אֲפִילּוּ כְּמָאן דְּמַר. חֲלִיצָה בְּגֵרִים כְּשֵׁירָה. מוֹדֶיי בִּשְׁנַיִם שֶׁהִיא פְּסוּלָה. שֶׁהֲרֵי דִינֵי מָמוֹנוֹת כְּשֵׁירָה בְּגֵירִים וּפְסוּלִין בִּשְׁנַיִם.

אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. חֲלִיצָה בַּלַּיְלָה כְּשֵׁירָה. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. חֲלִיצָה בַּלַּיְלָה פְּסוּלָה. מָאן דְּאָמַר. חֲלִיצָה בַּלַּיְלָה כְּשֵׁירָה. כְּמָאן דְּמַר. חֲלִיצָה בְּגֵרִים כְּשֵׁירָה. מָאן דְּאָמַר. חֲלִיצָה בַּלַּיְלָה פְּסוּלָה. כְּמָאן דְּמַר. חֲלִיצָה בְּגֵרִים פְּסוּלָה. אֲפִילּוּ כְּמָאן דְּאָמַר. חֲלִיצָה בְּגֵרִים כְּשֵׁירָה. מוֹדֶה בַּלַּיְלָה שֶׁהִיא פְּסוּלָה. שֶׁהֲרֵי דִינֵי מָמוֹנוֹת כְּשֵׁירִין בְּגֵרִים וּפְסוּלִין בַּלַּיְלָה.

אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. וְהֵן שֶׁיְּהוּ הַדַּיָּנִים יוֹדְעִין לַקְרוֹת. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. אֲפִילּוּ אֵין הַדַּיָּנִין יוֹדְעִין לַקְרוֹת. מָאן דְּאָמַר. וְהֵן שֶׁיְּהוּ הַדַּיָּנִים יוֹדְעִין לַקְרוֹת. מִשֶּׁסְּמְכוּהוּ לַמִּקְרָא. וּמָאן דְּאָמַר. אֲפִילּוּ אֵין הַדַּיָּנִין יוֹדְעִין לַקְרוֹת. מִשֶּׁסְּמְכוּהוּ לַמִּקְרָא. וְעָנְתָה וְאָמְרָה. אֵין עוֹנָה אֶלָּא מִפִּי אֶחָד. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. וּבִלְבַד מִפִּי הַדַּיָּן. וְלָא עָבְדִין כֵּן.

חֲלִיצָה בְּמַנְעָל חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁירָה. לְמַי נִצְרְכָה. לְרִבִּי מֵאִיר. וְרִבִּי מֵאִיר אָמַר. אֵין חוֹלְצִין בְּמַנְעָל. תַּנֵּי. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַעֲשֶׂה שֶׁהָלַכְתִּי לִנְצִיבִּין וְרָאִיתִי שָׁם זָקֵן אֶחָד וְנִמְתִּי לוֹ. בָּקִי לְךָ רִבִּי יְהוּדָה בֶּן בָּתֵירָה מִימֶיךָ. וְנוֹמָה לִי. רִבִּי. שׁוּלְחָנִי הָיִיתִי בְּעִירִי וְעַל שׁוּלְחָנִי הָיָה תְּדִיר. וְנִמְתִּי לוֹ. [וְרָאִיתוֹ] חוֹלֵץ בְּיָמֶיךָ. בְּמָה הָיָה חוֹלֵץ. בְּמַנְעָל אוֹ בְסַנְדָּל. אָמַר [לִי]. רִבִּי. וְכִי יֵשׁ סַנְדָּל בְּמִקּוֹמֵינוּ. וְאָמַרְתִּי. מָה רָאָה רִבִּי מֵאִיר לוֹמַר. אֵין חוֹלְצִין בְּמַנְעָל.

רִבִּי בָּא רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם רַב. אִם יָבוֹא אֵלִיָּהוּ וְיֹאמַר שֶׁחוֹלְצִין בְּמַנְעָל שׁוֹמְעִין לוֹ. שֶׁאֵין חוֹלְצִין בְּסַנְדָּל אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ. שֶׁהֲרֵי הָרַבִּים נָהֲגוּ לַחֲלוֹץ בְּסַנְדָּל. וְהַמְנָהֵג מְבַטֵּל אֶת הַהֲלָכָה. רִבִּי זְעִירָה רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רַב. אִם יָבוֹא אֵלִיָּהוּ וְיֹאמַר שֶׁאֵין חוֹלְצִין בְּמַנְעָל שׁוֹמְעִין לוֹ. שֶׁאֵין חוֹלְצִין בְּסַנְדָּל אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ. שֶׁהֲרֵי הָרַבִּים נָהֲגוּ לִהְיוֹת חוֹלְצִין בְּסַנְדָּל. וְהַמְנָהֵג מְבַטֵּל אֶת הַהֲלָכָה.

רִבִּי זְעִירָא מְחַוֵּי לְרִבִּי בָּא רִבִּי יִצְחָק כֻּפָּף. אָמַר לֵיהּ. וְעָבְדִין כֵּן. אָמַר לֵיהּ. וְעָבְדִין. אָמַר לֵיהּ. הָא רַבָּן כְּפַף.

רִבִּי זְעִירָא מְחַוִּי לְרִבִּי בָּא בַּר יִצְחָק. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. קוֹשְׁרוֹ כְּדֵי שֶׁיְּהֵא יָכוֹל לְהַלֵּךְ בּוֹ מֵאֵילָיו. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה בְּרֵיהּ דְּרִבִּי הִילֵּל. עוֹנְבוֹ כְּדֵי שֶׁיָּכוֹל לְהַתִּירוֹ בְּאַחַת מִיָּדָיו. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. מַתְרָתָן בְּיָמִין וְתוֹפְסָתָן בִּשְׂמֹאל וְשׂוֹמֶטֶת עֵקֶב בְּיָמִין וְגוֹרְרָתָן בְּיָמִין. כְּדֵי שֶׁתְּהֵא חֲלִיצָה וְהַתָּרָה בְּיָמִין.

רַב אָמַר. עִיקַּר חֲלִיצָה הַתָּרַת הָרְצוּעָה. לֹא כֵן אָמַר רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה רִבִּי זְרִיקָן מָטֵי בָהּ בְּשֵׁם רַב. דִּבְרֵי חֲכָמִים. חָלְצָה וְלֹא רָקְקָה. רָקְקָה וְלֹא חָלְצָה. לֹא עָשָׂה כְּלוּם עַד שֶׁתַּחֲלוֹץ וְתָרוֹק. אַף עַל גַּב דְּרַב אָמַר. עַד שֶׁתַּחֲלוֹץ וְתָרוֹק. מוֹדֶה רַב. עִיקַּר חֲלִיצָה הַתָּרַת הָרְצוּעוֹת.

רַב אָמַר. עִיקַּר חֲזָקָה הַכְנָסַת פֵּירוֹת. לֹא כֵן אָמַר רַב. וְהֵן שֶׁרָאוּ אוֹתוֹ מְנַכֵּשׁ וּמְעַדֵּר. אַף עַל גַּב דְּאָמַר רַב. וְהֵן שֶׁרָאוּ אוֹתוֹ מְנַכֵּשׁ וּמְעַדֵּר. מוֹדֶה רַב. עִיקַּר חֲזָקָה הַכְנָסַת פֵּירוֹת.

אָמַר רִבִּי יַנַּאי. חֲלַץ הוּא וְהֶחֱזִירָהּ הֵיא. חָלְצָה הִיא וְהִתִּירָהּ הוּא. חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה. אִם רָצָה לְהַחֲזִיר לֹא יַחֲזִיר. לָמָּה. מִשּׁוּם שֶׁאֵין שְׁתֵּיהֶן בָּהּ אוֹ מִשּׁוּם שֶׁאֵינָן עַל סֵדֶר. מַה נְפַק מִן בֵּינֵיהוֹן. חָזְרָה וְהִתִּירָהּ. תֹּאמַר מִשּׁוּם שֶׁאֵין שְׁתֵּיהֶן בָּהּ. הֲרֵי שְׁתֵּיהֶן בָּהּ. הֲרֵי לֵית טַעֲמָא דְּלֹא מִשּׁוּם שֶׁאֵינָן עַל הַסֵּדֶר.

אָמַר רִבִּי לָעְזָר. יֵשׁ מֵהֶן שֶׁאָמְרוּ. חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה וְאִם רָצָה לְהַחֲזִיר יַחֲזִיר. וְיֵשׁ מֵהֶן שֶׁאָמְרוּ. חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁירָה וְאִם רָצָה לְהַחֲזִיר לֹא יַחֲזִיר. בְּאִמְּפִילְיָיא וְהַחוֹלְצָה לְקָטָן חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה. וְאִם רָצָה לְהַחֲזִיר לֹא יַחֲזִיר. חָלְצָה בְּאִמְּפִילְיָיא. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁירָה. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה. מָאן דְּאָמַר. חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁירָה. בְּאִמְּפִילְיָיא. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה. בְּאִמְּפִילְיָיא שֶׁלַּבָּגְד. בְּמַנְעָל בְּאִמְּפִילְיָיא. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁירָה. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה. מָאן דְּאָמַר. חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁירָה. כְּשֶׁהָיְתָה בְּאִמְּפִילְיָיא שֶׁלַּבָּגְד וּמַנְעָל שֶׁלָּעוֹר. מָאן דְּאָמַר. חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה. כְּשֶׁהָיְתָה אִנְפִּילְיָיא שֶׁלָּעוֹר וּמַנְעָל שֶׁלָּעוֹר. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. יוֹצְאִין בְּאִמְּפִילְיָיא בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. וְאִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. אֵין יוֹצְאִין בְּאִמְּפִילְיָיא. אָמַר רַב חִסְדָּא. מָאן דְּאָמַר. יוֹצְאִין. בְּאִמְּפִילְיָיא שֶׁלַּבָּגְד. וּמָאן דְּאָמַר. אֵין יוֹצְאִין. בְּאִמְּפִילְיָיא שֶׁלָּעוֹר.

בְּסַנְדָּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ עָקֵב כָּשֵׁר. תַּמָּן אָמְרִין. כְּגוֹן אִילֵּין קנסורס. וְרַבָּנָן דְּהָכָא אָמְרֵי. כְּגוֹן אִילֵּין דִּידָן. אָמַר רַב. אִילּוּלֵא דְחָמֵיי רִבִּי חִייָה רוֹבָא חֲבִיבִי חָלַץ בְּהֲדֵין שׁוּרְצִיפָּא דְשַׁנְצוֹי לָא הֲוָה לִבָּן רַב עֲלֵיהֶן לְמֵיעֲבַד כֵּן. אָחוֹי דְּאִימֵּיהּ דְּרַב כַּהֲנָא חָלַץ בַּלַּיְלָה בְּיִחִיד בְּלֵילֵי שַׁבָּת בְּסַנְדָּל שֶׁלִּשְׁעָם וּמֵיעוֹמֵד. אָמַר רִבִּי זְרִיקָה. וְלֹא רָקְקָה. שְׁמַע רַב וְאָמַר. מָאן יַעֲבֵד דְּא אֶלָּא אָחוֹי דְּאִימֵּיהּ דְּרַב כַּהֲנָא.

כֵּינִי מַתְנִיתָא. בְּקוֹשֵׁר מִן הָאַרְכּוּבָּה וּלְמַטָּן כְּשֵׁירָה. מִן הָאַרְכּוּבָּה וּלְמַעֲלָן פְּסוּלָה. כְּתִיב וְרָחֲצוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו מִמֶּנּוּ אֶת יְדֵיהֶם וְאֶת רַגְלֵיהֶם. וְתַנֵּי עָלָהּ. בְּיָד עַד הַפֶּרֶק וּבְרֶגֶל עַד הַסּוֹבֶךְ. וְהָכָא אַתְּ אָמַר הָכֵין. שַׁנְיָיא הִיא דִכְתִיב מֵעַל רַגְלוֹ. מֵעַתָּה אֲפִילוּ מִן הָאַרְכּוּבָּה וּלְמַעֲלָן תְּהֵא כְּשֵׁירָה. שַׁנְיָיא הִיא דִכְתִיב מֵעַל רַגְלוֹ. מֵעַל רַגְלוֹ וְלֹא מִמַּעַל דִּמְעַל רַגְלוֹ. הָתִיב כַּהֲנָא. וְהָא כְתִיב וּבְשִׂלְיָיתָהּ הַיּוֹצֵאת מִבֵּין רַגְלֶיהָ. וְכִי מִבֵּין רַגְלֶיהָ הִיא יוֹצֵאת. אֶלָּא נִרְאֵית כְּמִבֵּין רַגְלֶיהָ. כְּהַהִיא דְתַנִּינָן תַּמָּן. כִּיּוֹר הוּא בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ וּמָשׁוּךְ כְּלַפֵּי דָרוֹם. וְכִי מִבֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ הָיְתָה נָתוּן. אֶלָּא נִרְאָה כְּבֵין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ.

הלכה ב

משנה: חָלְצָה בְסַנְדָּל שֶׁאֵינוֹ שָׁלוּ בְסַנְדָּל שָׁלוּעַ אוֹ בְשֶׁלַשְׁמֹאל בְּיָמִין חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה. חָלְצָה בִּגְדוֹל שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַלֵּךְ בּוֹ אוֹ בְקָטָן שֶׁהוּא חוֹפֶה רוֹב רַגְלוֹ חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה. חָלְצָה בַלַּיְלָה חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁירָה. רִבִּי לִיעֶזֶר פּוֹסֵל. בַּשְּׁמֹאל חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה וְרִבִּי לִיעֶזֶר מַכְשִׁיר.

הלכה: חָלְצָה בְסַנְדָּל שֶׁאֵינוֹ שָׁלוּ כול'. שׁוֹפָר שֶׁלַּעֲבוֹדָה זָרָה וְשֶׁלְּעִיר הַנִּדַּחַת. רִבִּי לָעְזָר אוֹמֵר. כָּשֵׁר. תַּנֵּי רִבִּי חִייָה. כָּשֵׁר. תַּנֵּי רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. פָּסוּל. הַכֹּל מוֹדִין בְּלוּלָב שֶׁהוּא פָסוּל. מַה בֵּין שׁוֹפָר מַה בֵּין לוּלָב. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. בְּלוּלָב כְּתִיב וּלְקַחְתֶּם לָכֶם מִשֶּׁלָּכֶם. לֹא מִשֶּׁלְּאִיסּוּרֵי הֶנְיָיה. בְּרַם הָכָא יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם מִכָּל מָקוֹם. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. תַּמָּן בְּגוּפוֹ הָיָה יוֹצֵא. בְּרַם הָכָא בְּקוֹלוֹ הוּא יוֹצֵא. וְיֵשׁ קוֹל אָסוּר בַּהֲנָאָה. הַכֹּל מוֹדִין בְּסַנְדָּל שֶׁלְּעִיר הַנִּדַּחַת שֶׁהוּא כָשֵׁר. דִּכְתִיב חֲלוּץ הַנַּעַל. מִכָּל מָקוֹם. אָמַר רִבִּי מָנָא. כְּמָא דְאַתְּ אָמַר תַּמָּן יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם. מִכָּל מָקוֹם. כֵּן אַתְּ אוֹמֵר הָכָא חֲלוּץ הַנַּעַל. מִכָּל מָקוֹם. סַנְדָּל שֶׁלְּעֵיר. חֲבֵרַיָּיא בְשֵׁם רַב. וְהֵן שֶׁיִּהוּ חוֹבְטִין שֶׁלְּעֵיר. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב. וְהֵן [שֶׁיִּהוּ] מַעֲמִידִין שֶׁלְּעֵיר. תַּמָּן אָמְרִין בְּשֵׁם רַב. וְהֵן שֶׁיִּהוּ תַּרְסִיוֹתָיו שֶׁלְּעֵיר. רִבִּי הִילָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אֲפִילוּ כוּלּוֹ שֶׁלְּעֵיר כָּשֵׁר. מַתְנִיתִין מְסַיְיעָא לְרִבִּי יוֹחָנָן. סַנְדָּל שֶׁל קַשׁ טְמֵא מִדְּרָס וְהַאִשָּׁה חוֹלֶצֶת בּוֹ. דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה. אֲבָל חֲכָמִים לֹא הוֹדוּ לְמִדְרָס.

סַנְדָּל שֶׁנִּפְסְקוּ אָזְנָיו נִפְסְקוּ חוֹבְטָיו נִפְסְקוּ תַּרְסִיוֹתָיו אוֹ שֶׁפֵּירְשָׁה אַחַת מִכַּפָּיו טָהוֹר. נִפְסְקָה אַחַת מֵאָזְנָיו אַחַת מֵחוֹבְטָיו אַחַת מִתַּרְסִיוֹתָיו אוֹ שֶׁפֵּירְשָׁה רוֹב כַּפָּיו טָמֵא. רִבִּי יוּדָה אָמַר. הַפְּנִימִית טְמֵיאָה וְהַחִיצוֹנָה טְהוֹרָה. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי טָבְלַיי חָנִין בַּר בָּא בְשֵׁם רַב. הֲלָכָה כְּרִבִּי יוּדָה לְעִנְיַין שַׁבָּת. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק הֲוָה לֵיהּ עוֹבְדָא. שָׁלַח שָׁאַל לְרִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא לְגַבֵּי רִבִּי חִייָה בַּר בָּא. אָמַר לֵיהּ. כְּשֵׁם שֶׁהֵן חוֹלְקִין בְּטוּמְאָה כָּךְ הֵן חוֹלְקִין בְּשַׁבָּת. וְהוֹרֵי לֵיהּ כְּרַבָּנָן. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק בְּעֵי וּשְׁמַע מֵימַר. (אֵין) הֲלָכָה כְּרִבִּי יוּדָה. וְהוּא מוֹרֵי לֵיהּ כְּרַבָּנָן. רִבִּי אָחָא בַר יִצְחָק הֲוָה לֵיהּ עוֹבְדָא. שָׁלַח שָׁאַל

לְרִבִּי זְעִירָה. וְשָׁאַל רִבִּי זְעִירָה לְרִבִּי אִימִּי. אָמַר לֵיהּ. אִם כְּדִבְרֵי מִי שֶׁהוּא מְטַמֵּא מוּתָּר לָצֵאת בּוֹ. וְאִם כְּדִבְרֵי מִי שֶׁהוּא מְטַהֵר אָסוּר לָצֵאת בּוֹ. וְלָא אַפֵּק גַּבֵּהּ כְּלוּם.

תַּנֵּי. אֲבָל מְטַיֵּיל הוּא בּוֹ עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לְפֶתַח חֲצֵירוֹ. רִבִּי אָחָא וְרִבִּי זְעִירָא הֲווֹן מְטַיְילִין בְּאִיסְרָטִן. אַפִּיק סַנְדְּלָא דְּרִבִּי אָחָא. מִן דְּמָטוּן פִּילֵי אָמַר לֵיהּ רִבִּי זְעִירָא. הַהֵן פֶּתַח חֲצֵירָךְ. רִבִּי אָחָא כָּרַךְ סִבְנָה. רִבִּי אַבָּהוּ כָּרַךְ אִגּוּד מלבניקי. סָבַר רִבִּי אַבָּהוּ. אִגּוּד מלבניקי מִן הַמּוּכָן הוּא. רִבִּי יוֹנָה טָלְקָא לַחֲנוּתָה דַּחֲלִיטְרָה. וִיקַר אַף צִיבְחַד הֲוָה. סָדְדָה יָקָר שֶׁלְּרִבִּי לְעֻזָּר מְסַלֵּק לָהּ. רִבִּי יִרְמְיָה בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא. מַהוּ לְהַחֲלִיף. אָמַר לֵיהּ שָׁרֵי. אֲפִילּוּ כְּדְּ אָמַר לֵיהּ. פּוּק חֲמֵי חַד סָב וּסְמַךְ עֲלוֹי. נְפַק וְאַשְׁכַּח רִבִּי בָּא בַּר מָמָל וּשְׁאַל לֵיהּ וְשָׁרָא.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָא אָמְרָה שֶׁהִיא מִן מַלְבּוּשׁ. דְּתַנִּינָן אוֹ בְּשֶׁלַּשְׁמֹאל בַּיָּמִין חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁירָה. הָדָא דְּתֵימַר לְרוֹחַב. אֲבָל לָאוֹרֶךְ צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא חוֹפֶה אֶת רוֹב הָרֶגֶל.

וּמַה טַעֲמָא דְּרִבִּי לִיעֶזֶר. לְעֵינֵי הַזְּקֵנִים. מַה מְקַיְּימִין רַבָּנָן לְעֵינֵי הַזְּקֵנִים. פְּרָט לְבֵית דִּין הַסּוֹמֵא. רִבִּי יוֹחָנָן בָּעֵי. מִחְלְפָא שִׁיטָתֵיהּ דְּרִבִּי לִיעֶזֶר. תַּמָּן הוּא אָמַר. הַיְמָנִית מְעַכֶּבֶת. וְהָכָא הוּא אָמַר. אֵין הַיְמָנִית מְעַכֶּבֶת. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. תַּמָּן דִּכְתִיב יְמָנִית הַיְמָנִית מְעַכֶּבֶת. בְּרַם הָכָא דְּלֵית כְּתִיב יְמָנִית אֵין הַיְמָנִית מְעַכֶּבֶת. תַּנֵּי רִבִּי יוֹסֵי צַיְידָנְיָה קוֹמֵי רִבִּי יִרְמְיָה. אָזְנוֹ אָזְנוֹ. מַה אָזְנוֹ שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן הַיְמָנִית אַף כָּאן הַיְמָנִית. וְאָמַר רַגְלוֹ רַגְלוֹ. מָאן דְּאִית לֵיהּ אָזְנוֹ אָזְנוֹ. לֵית לֵיהּ רַגְלוֹ רַגְלוֹ. וְהָא תַנֵּי בְּשֵׁם רִבִּי לִיעֶזֶר רַגְלוֹ רַגְלוֹ. הֲוִי תַּרְתֵּי מַתְנַיִין אִינּוּן עַל דִּבְרֵי רִבִּי לִיעֶזֶר. מָאן דְּאִית לֵיהּ אָזְנוֹ אָזְנוֹ. אִית לֵיהּ רַגְלוֹ רַגְלוֹ. מָאן דְּלֵית לֵיהּ אָזְנוֹ אָזְנוֹ. לֵית לֵיהּ רַגְלוֹ. וְהָדָא מַתְנִיתִין לֵית לֵיהּ אָזְנוֹ אָזְנוֹ וְלֹא רַגְלוֹ רַגְלוֹ.

הלכה ג

משנה: חֲלִיצָה וְרִקְקָה אֲבָל לֹא קְרִאתָה חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁירָה. קְרִאתָה וְרִקְקָה אֲבָל לֹא חֲלִיצָה חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה. חֲלִיצָה וּקְרִאתָה אֲבָל לֹא רִקְקָה רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה. אָמַר רִבִּי לִיעֶזֶר כָּכָה יֵעָשֶׂה כָּל דָּבָר שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה מְעַכֵּב. אָמַר לוֹ רִבִּי עֲקִיבָה מִשָּׁם רְאָיָה. כָּכָה יֵעָשֶׂה לְאִישׁ כָּל דָּבָר שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה הָאִישׁ.

הלכה: חֲלִיצָה וְרִקְקָה כול'. שְׁמוּאֵל אָמַר. חֲלִיצָה וְלֹא רִקְקָה תָּרוֹק. וְאַתְיָא כְּרִבִּי לִיעֶזֶר. רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי לְעֻזָּר. חֲלִיצָה אֲבָל לֹא קְרִאתָה וְלֹא רִקְקָה חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה. עוֹד הִיא דְּרִבִּי לִיעֶזֶר. דִּבְרֵי חֲכָמִים רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה זְרִיקָן מַטֵּי בָהּ בְּשֵׁם רַב. חֲלִיצָה וְלֹא רִקְקָה רִקְקָה וְלֹא חֲלִיצָה לֹא עָשָׂה כְּלוּם עַד שֶׁתְּחַלּוֹץ וְתָרוֹק. רִבִּי בָּא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי אִימִּי. הִקְדִּימָה רִקִּיקָה לַחֲלִיצָה. אָמַר לֵיהּ. כְּמִי שֶׁהֵן עַל סֵדֶר. קִידֵּשׁ בְּגוּפוֹ שֶׁלְּסוֹפִין. אָמַר לֵיהּ. בְּתֵנַיִין שֶׁבּוֹ קִידֵּשׁ. מַהוּ לִפְתּוֹחַ חֲלוֹן מִצְּרִית לַחֲצַר הַשּׁוּתָפִין לְמַעֲלָה מֵאַרְבַּע אַמּוֹת. אָמַר

לֵיהּ. כֵּן אָנָן אָמְרִין. לִסְתּוֹם אַוִּירָה בְּעַלְמָא בְּאַפּוֹי. אָמַר רִבִּי נָסָא. כֵּן אָמַר. מָאן דְּבָעֵי מֵיעֲבַד בֵּיתָא כְּמִין שׁוֹבָךְ לָא שָׁמְעִין לֵיהּ.

הלכה ד

משנה: הַחֵרֵשׁ שֶׁנֶּחֱלַשׁ וְהַחֵרֶשֶׁת שֶׁחָלְצָה וְהַחוֹלֶצֶת לַקָּטָן חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה. קְטַנָּה שֶׁחָלְצָה תַּחֲלוּץ מִשֶּׁתַּגְדִּיל וְאִם לֹא חָלְצָה חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁירָה.

הלכה: אָמַר רִבִּי לִיעֶזֶר כָּכָה יֵעָשֶׂה לְאִישׁ כול'. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. שֶׁאֵינָן יְכוֹלִין לוֹמַר וְאָמַר וְאָמְרָה. וְקָרְיֶיהָ מְעַכֶּבֶת. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. הָרָאוּי לְקָרְיֶיהָ אֵין קָרְיֶיהָ מְעַכֶּבֶת וּשֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְקָרְיֶיהָ קָרְיֶיהָ מְעַכֶּבֶת.

הַחֵרֵשׁ שֶׁנֶּחֱלַשׁ כול'. תַּמָּן תַּנִּינָן הַכֹּל חַיָּיבִין בְּרֵאָיָיה חוּץ מֵחֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן. חֲבֵרַיָּיא בְּשֵׁם רִבִּי לְעָזָר. לְמַעַן יִשְׁמְעוּן וּלְמַעַן יִלְמְדוּן. עַד כְּדוֹן בְּמְדַבֵּר וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ. שׁוֹמֵעַ וְאֵינוֹ מְדַבֵּר. רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. לְמַעַן יִלְמְדוּן לְמַעַן יְלַמֵּידוּן. אָמַר רִבִּי יוֹנָה. הָדָא אָמְרָה. לֵית כְּלָלִין דְּרִבִּי כְּלָלִין. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. חֵרֵשׁ הַמְּדַבֵּר וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ לֹא יִתְרוֹם. וְסָבְרָנָן מֵימַר. מְדַבֵּר וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ חֵרֵשׁ. שׁוֹמֵעַ וְאֵינוֹ מְדַבֵּר חֵרֵשׁ. וְתַנִּינָן חֵרֵשׁ שֶׁנֶּחֱלַשׁ וְהַחֵרֶשֶׁת שֶׁחָלְצָה וְהַחוֹלֶצֶת לְקָטָן חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה. וְאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. שֶׁאֵין יְכוֹלִין לוֹמַר וְאָמַר וְאָמְרָה. וְתַנִּינָן. חֵרֵשׁ שֶׁדִּיבְּרוּ בוֹ חֲכָמִים בְּכָל מָקוֹם שֶׁאֵינוֹ לֹא שׁוֹמֵעַ וְלֹא מְדַבֵּר. הָדָא מְסַיְּעָא לְרִבִּי יוֹנָה. דְּרִבִּי יוֹנָה אָמַר. לֵית כְּלָלִין דְּרִבִּי כְּלָלִין.

רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירִבִּי יוֹסֵי בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי. מַה בֵּין קָטָן מַה בֵּין קְטַנָּה. אָמַר לֵיהּ. אִישׁ כָּתוּב בַּפָּרָשָׁה. בְּרֹם הָכָא וְנִגְּשָׁה יְבִמְתּוֹ אֵלָיו. מִכָּל מָקוֹם.

רִבִּי מָנָא אָמַר לֵהּ סָתָם. רִבִּי יִצְחָק בְּרֵיהּ דְּרִבִּי חִייָה מַטֵּי בָהּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָה. דְּרִבִּי מֵאִיר הִיא דְּאָמַר. אֵין חוֹלְצִין וְלֹא מְיַיבְּמִין אֶת הַקְּטַנָּה שֶׁמָּא תִּימָּצֵא אַיילוֹנִית.

הלכה ה

משנה: חֲלִיצָה בִּשְׁנַיִם אוֹ בִשְׁלֹשָׁה וְנִמְצָא אֶחָד מֵהֶן קָרוֹב אוֹ פָסוּל חֲלִיצָה פְּסוּלָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן וְרִבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר מַכְשִׁירִין. מַעֲשֶׂה שֶׁחָלְצָה בֵּינָהּ לְבֵינוֹ בְּבֵית הָאֲסוּרִין וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי רִבִּי עֲקִיבָה וְהִכְשִׁיר.

הלכה: חֲלִיצָה בִּשְׁנַיִם כול'. בְּבֵית הָאֲסוּרִים הָיָה מַעֲשֶׂה. וּלְבֵית הָאֲסוּרִים בָּא הַמַּעֲשֶׂה. רִבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר עָבַד גַּרְמֵיהּ רוֹכֵל. יוֹמָא עָבַר קוֹמֵי בֵּית חֲבִישָׁה דְּרִבִּי עֲקִיבָה וַהֲוָה מַכְרִיז וְאָמַר. מָאן בָּעֵי מַחֲטִין. מָאן בָּעֵי צִינּוֹרִין. חֲלִיצָה בֵּינוֹ לְבֵינָהּ מַהוּ. אוֹדִיק לֵיהּ רִבִּי עֲקִיבָה מִן כְּווֹתָא. אָמַר לֵיהּ. אִית לָךְ כּוּשִׁין אִית לָךְ כָּשֵׁר.

הלכה ו

משנה: מִצְוַת חֲלִיצָה בָּא הוּא וְיִבְמְתוֹ לְבֵית דִּין וְהֵן נוֹתְנִין לוֹ אֶת עֵצָה הֶהָגוּן לוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְקָרְאוּ לוֹ זִקְנֵי עִירוֹ וְדִבְּרוּ אֵלָיו וְהִיא אוֹמֶרֶת מֵאֵן יָבָמִי לְהָקִים לְאָחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה יַבְמִי. וְהוּא אוֹמֵר לֹא חָפַצְתִּי לְקַחְתָּהּ. בִּלְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ הָיוּ אוֹמְרִים. וְנִגְּשָׁה יְבִמְתּוֹ אֵלָיו לְעֵינֵי הַזְּקֵינִים וְחָלְצָה נַעֲלוֹ מֵעַל רַגְלוֹ וְיָרְקָה לְפָנָיו רוֹק שֶׁהוּא נִרְאֶה לַדַּיָּינִים. וְעָנְתָה וְאָמְרָה כָּכָה יֵעָשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית אָחִיו. עַד כָּאן הָיוּ מַקְרִין. וּכְשֶׁהוּקְרָא רִבִּי הוּרְקָנוֹס תַּחַת הָאָלָה בְּכַפַּר אָבוּס וְגָמַר אֶת כָּל הַפָּרָשָׁה הוּחְזְקוּ לְהִיוֹת גּוֹמְרִין כָּל הַפָּרָשָׁה וְנִקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל בֵּית חֲלוּץ הַנָּעַל. מִצְוָה בַדַּיָּינִים וְלֹא מִצְוָה בַתַּלְמִידִים. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר מִצְוָה עַל כָּל הָעוֹמְדִין שָׁם לוֹמַר חֲלוּץ הַנָּעַל חֲלוּץ הַנָּעַל.

הלכה: מִצְוַת חֲלִיצָה. בָּא הוּא וְיִבְמְתוֹ כול'. וְהֵן נוֹתְנִין לוֹ עֵצָה אֶת הַהוֹגֵן לוֹ. מַהוּ אֶת הַהוֹגֵן לוֹ. אֵין הֲוָה סָב אוֹמְרִים לָהּ. הָהֵין סָב לְאָן לֵיךְ. אֵין הֲוָת סָבְתָא אוֹמְרִים לֵיהּ. הָדָא סָבְתָא לְאָן לֵיךְ. הִיא טַלִּיתָא וְהוּא סָב אָמְרִין לֵיהּ. טַלִּיתָא הִיא וְהִיא מַכְלְמָה עַלָּךְ. הוּא טַלְיָיא וְהִיא סָבְתָא אָמְרִין לָהּ. טַלְיָיא הוּא וְהוּא מַכְלְמָה עַלָּךְ. הוּא רוֹצֶה וְהִיא אֵינָהּ רוֹצָה שׁוֹמְעִין לָהּ. הִיא רוֹצָה וְהוּא אֵינוֹ רוֹצֶה שׁוֹמְעִין לוֹ. כְּלָלוֹ שֶׁלְּדָבָר. כָּל הַמְּעַכֵּב שׁוֹמְעִין לוֹ. הָיוּ שְׁנֵיהֶן רוֹצִין. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. אָמַר אַפִּיק לְבַר.

רִבִּי יוֹחָנָן בְּעֵי. בִּיבָמָה מִי מְרַדֵּף אַחַר מִי. הָתִיב רִבִּי לְעָזָר. וְהָכְתִיב וְעָלְתָה יְבִמְתּוֹ הַשַּׁעְרָה. כַּד שְׁמָעָהּ רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. יָפֶה לִימְּדָנוּ רִבִּי לְעָזָר.

וְקָרְיָיה מְעַכֶּבֶת. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. הָרָאוּי לְקָרְיָיה אֵין קְרְיָיה מְעַכֶּבֶת וְשֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְקָרְיָיה קְרְיָיה מְעַכֶּבֶת. אָמַר רִבִּי מָנָא. אַף עַל גַּב דְּרִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק אָמַר. אֵין קְרְיָיה מְעַכֶּבֶת. מוֹדֶה שֶׁאִם בָּא לְאוֹמְרָן שֶׁהוּא אוֹמֵר עַל הַסֵּדֶר. וּבִלְחוּד דְּלָא תֵימַר. מֵאֵן יָבָמִי לְהָקִים לֹא אָבָה יַבְמִי לֹא חָפַצְתִּי לְקַחְתָּהּ. אֶלָּא מֵאֵן יָבָמִי לְהָקִים לְאָחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה יַבְמִי לֹא חָפַצְתִּי לְקַחְתָּהּ.

תַּמָּן אָמְרִין. קְרֵבַת קַדְמָנָא וְשִׁלְפַת סְיָנֵיהּ מֵעֵילּוֹי רִיגְלֵיהּ דִּימִינָא וְרִקַּת קַדְמָנָא רוֹק דִּמִיתְחֲזֵי עַל אַרְעָא. וְאָמְרָה כָּכָה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית אָחִיו. אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ. מִכֵּיוָן שֶׁנִּרְאֶה הֶרוֹק שֶׁהוּא יוֹצֵא מִתּוֹךְ פִּיהָ אֲפִילּוּ הַפְרִיחָתוֹ הֶרוּחַ כְּשֵׁר. רָקָה דָם. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב יְהוּדָה רִבִּי זְרִיקָן מַתִּי בָהּ. רִבִּי יִרְמְיָה בְשֵׁם אַבָּא בַּר אַבָּא רִבִּי זְעִירָא מַתִּי בָהּ בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. אִם יֵשׁ בּוֹ צַחְצוּחִית שֶׁלְּרוֹק כָּשֵׁר. הַגִּידֶמֶת בְּמָה הִיא חוֹלֶצֶת. בְּשִׁינֶּיהָ. בְּנֵי סִימוֹנְיָיא אָתוֹן לְגַבֵּי רִבִּי. אָמְרִין לֵיהּ. בְּעָא תִתֵּן לָן חַד בַּר נַשׁ דְּרִישׁ דַּיָּין וַחֲזַן סַפָּר מַתְנַיָּין וַעֲבַד לָן כָּל צוֹרְכִינָן. וִיהַב לוֹן לֵוִי בַּר סִיסִי. עֲשׂוּ לוֹ בֵּימָה גְּדוֹלָה וְהוֹשִׁיבוּהוּ עָלֶיהָ. אָתוֹן וְשָׁאֲלוֹן לֵיהּ. הַגִּידֶמֶת בְּמָה הִיא חוֹלֶצֶת. וְלֹא אַגִּיבוֹן. רָקָה דָם. וְלֹא אַגִּיבוֹן. אָמְרִין.

דִּילְמָא דְּלֵית הוּא מָרֵי אוּלְפָּן. נִישְׁאוֹל לֵיהּ שָׁאֲלוֹן לֵיהּ דַּאֲגָדָה. אָתוֹן וְשָׁאֲלוֹן לֵיהּ. מַהוּ הָדֵין דִּכְתִיב אֲבָל אַגִּיד לָךְ אֶת הָרְשׁוּם בִּכְתַב אֱמֶת. אִם אֱמֶת לָמָּה רָשׁוּם. וְאִם רָשׁוּם לָמָּה אֱמֶת. וְלֹא אַגִּיבוֹן. אָתוֹן לְגַבֵּי דְרִבִּי. אָמְרוּן לֵיהּ. הָדֵין פַּיְיסוּנָא דְּפַיְיסַנְתָּךְ. אָמַר לוֹן. חַיֵּיכוֹן. בַּר נַשׁ דִּכְוָותִי יְהָבִית לְכוֹן. שָׁלַח אַיְיתִיתֵיהּ וּשְׁאַל לֵיהּ. אָמַר לֵיהּ. רָקָה דָם מַהוּ. אָמַר לֵיהּ. אִם יֵשׁ בּוֹ צַחְצוּחִית שֶׁלְרוֹק כָּשֵׁר. הַגִּידֶמֶת בְּמַה הִיא חוֹלֶצֶת. אָמַר לֵיהּ. בְּשִׁינֶיהָ. אָמַר לֵיהּ. מַהוּ הָדֵין דִּכְתִיב אֲבָל אַגִּיד לָךְ אֶת הָרְשׁוּם בִּכְתַב אֱמֶת. אִם אֱמֶת לָמָּה רָשׁוּם. וְאִם רָשׁוּם לָמָּה אֱמֶת. אָמַר לֵיהּ. עַד שֶׁלֹּא נִתְחַתֵּם גְּזַר דִּין רָשׁוּם. מִשֶּׁנִּתְחַתֵּם גְּזַר דִּין אֱמֶת. אָמַר לֵיהּ. וְלָמָּה לֹא אַגִּיבְתִּינוֹן. אָמַר לֵיהּ. עָשׂוּ לִי בֵּימָה גְּדוֹלָה וְהוֹשִׁיבוּ אוֹתִי עָלֶיהָ וְטָפַח רוּחִי עָלַי. וְקָרָא עָלָיו אִם נָבָלְתְּ בְּהִתְנַשֵּׂא וְאִם זַמּוֹתָ יַד לְפֶה. מִי גָרַם לְךְ לְהִתְנַבֵּל בְּדִבְרֵי תוֹרָה. עַל שֶׁנִּשֵּׂאתָה בָהֶן עַצְמְךְ.

תַּנֵּי. חֲלִיצָה מוּטְעֵת כְּשֵׁירָה. אֵי זוֹ הִיא חֲלִיצָה מוּטְעֵת. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. כָּל שֶׁאוֹמְרִים לוֹ. חֲלוֹץ. וְהִיא נִיתֶּרֶת לָךְ לְאַחַר זְמָן. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. אֶמֶשׁ הָיִיתִי יוֹשֵׁב וְשׁוֹנֶה. הוּא מְתְכַּוֵּין וְהִיא אֵינָהּ מִתְכַּוֶּונֶת. הִיא מִתְכַּוֶּונֶת וְהוּא אֵינוֹ מִתְכַּוֵּין. לְעוֹלָם חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה עַד שֶׁיְּהוּ שְׁנֵיהֶן מִתְכַּוְונִין. אֵי זוֹ הִיא חֲלִיצָה מוּטְעֵת. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן. כָּל שֶׁאוֹמְרִים לוֹ. חֲלוֹץ. וְהִיא נוֹתֶנֶת לָךְ מֵאָה מָנֶה. אָמַר רִבִּי מָנָא. אִם אָמַר. עַל מְנָת. נוֹתֶנֶת. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי הוּנָא וַעֲבַד כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. כַּד שְׁמַע דְּרִבִּי יוֹחָנָן פְּלַג חָזַר וְכָפָה וְחָלַץ לָהּ זְמָן תִּינְיָינוּת. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי חִייָה בַּר וָוא וְאָמַר לֵהּ. בְּנִי. הָאִשָּׁה הַזֹּאת אֵינָהּ רוֹצָה לְהִינָּשֵׂא לוֹ דֶּרֶךְ יִיבּוּם אֶלָּא חֲלוֹץ לָהּ. עֲקוֹר זִיקָתְךְ מִמֶּנָּה. וְהִיא נִישֵּׂאת לָךְ דֶּרֶךְ נִישּׂוּאִין. מִן דְּחָלַץ לָהּ אָמַר לֵיהּ. אֵין אֲתִי מֹשֶׁה וּשְׁמוּאֵל לָא שָׁרֵיי לָהּ. וְקָרָא עָלוֹי חֲכָמִים הֵמָּה לְהָרַע וּלְהֵיטִיב לֹא יָדָעוּ.

אִית תַּנֵּיי תַּנֵּי. חֲלִיצָה גְּנַאי. אִית תַּנֵּיי תַּנֵּי. חֲלִיצָה שֶׁבַח. אָמַר רַב חִסְדָּא. מָאן דְּאָמַר. חֲלִיצָה גְּנַאי. כְּמִשְׁנָה הָרִאשׁוֹנָה. מָאן דְּאָמַר. חֲלִיצָה שֶׁבַח. כְּמִשְׁנָה הָאַחֲרוֹנָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. אֲפִילוּ תֵּימַר. כָּאן וְכָאן כְּמִשְׁנָה רִאשׁוֹנָה. כָּאן וְכָאן כְּמִשְׁנָה אַחֲרוֹנָה. מָאן דְּאָמַר. חֲלִיצָה גְּנַיי. עַל יְדֵי שֶׁפִּגֵּם דָּבָר אֶחָד מִן הַתּוֹרָה יָבוֹא וְיִטּוֹל פְּגָמוֹ וְנִקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל בֵּית חֲלוּץ הַנַּעַל. וּמָאן דְּאָמַר. חֲלִיצָה שֶׁבַח. נֶאֱמַר כָּאן קְרִיָיה וְנֶאֱמַר לְהַלָּן וְיִקָּרֵא בָהֶם שְׁמִי. מַה קְרִיָיה שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן שֶׁבַח אַף כָּאן שֶׁבַח.

פרק יג

הלכה א

משנה: בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים אֵין מְמַאֲנִין אֶלָּא אֲרוּסוֹת. בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים אֲרוּסוֹת וּנְשׂוּאוֹת. בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים בַּבַּעַל וְלֹא בַיָּבָם וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים בַּבַּעַל וּבַיָּבָם. בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים בְּפָנָיו וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים בְּפָנָיו וְשֶׁלֹּא בְפָנָיו. בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים בְּבֵית דִּין וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים בְּבֵית דִּין וְשֶׁלֹּא בְּבֵית דִּין. אָמְרוּ בֵּית הִלֵּל לְבֵית שַׁמַּי מִמַּאֲנֶת הִיא קְטַנָּה אֲפִילוּ אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה פְּעָמִים. אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּי אֵין בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הֶבְקֵר. אֶלָּא מְמַאֶנֶת וּמַמְתֶּנֶת עַד שֶׁתַּגְדִּיל וּתְמַאֵן וְתִינָּשֵׂא.

הלכה: בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים אֵין מְמַאֲנִין כול'. תַּמָּן תַּנִּינָן. רִבִּי יוּדָה בַּר אַבָּא הֵעִיד חֲמִשָּׁה דְּבָרִים. שֶׁמְּמַאֲנִין אֶת הַקְּטַנוֹת. וְעַל עֲדוּת חוֹלְקִין. עַל עִיקַּר עֲדוּת חוֹלְקִין. כָּךְ הָיְתָה עִיקַּר עֲדוּתָן. בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים. אֵין מְמַאֲנִין אֶלָּא אֲרוּסוֹת. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים. אֲרוּסוֹת וּנְשׂוּאוֹת. וְקַשְׁיָא עַל דְּבֵית הִלֵּל. נִישׂוּאֶיהָ הִתִּירָהּ וְזִקַּאי בְּמִצִיאָתָהּ וּבְמַעֲשֶׂה יָדֶיהָ וּבְהֵפֵר נְדָרֶיהָ כְּאִשְׁתּוֹ לְכָל דָּבָר. וְאַתְּ אָמַר הָכֵין. מִשֶּׁלְּךְ נָתְנוּ לָךְ. בְּדִין הָיָה שֶׁלֹּא הָיוּ נִישׂוּאֶיהָ נִישׂוּאִין. וְהֵן אָמְרוּ שֶׁיְּהוּ נִישׂוּאֶיהָ נִישׂוּאִין. וְהֵן אָמְרוּ שֶׁתְּמַאֵן בּוֹ וְתֵצֵא.

מַה טַעֲמוֹן דְּבֵית שַׁמַּי. אִם אוֹמֵר אַתְּ כֵּן נִמְצֵאתָה עוֹשָׂה כָּל הַבְּעִילוֹת שֶׁבָּעַל בְּעִילַת זְנוּת. אָמַר רִבִּי אִבְיָן. אַתְיָא דְבֵית שַׁמַּי כְּרִבִּי לְעָזָר. דְּתַנֵּי. רִבִּי לְעָזָר אָמַר. אַף הַפְּנוּיָה הַבָּא עַל הַפְּנוּיָה שֶׁלֹּא לְשׁוּם אִישׁוּת הֲרֵי זוֹ בְּעִילַת זְנוּת. הָדָא אָמְרָה. עֲבָרָה וּמֵיאֲנָה מִן הַנִּישׂוּאִין עַל דְּבֵית שַׁמַּי אֵין מֵיאוּנֶיהָ מֵיאוּנִין. נִכְנְסָה לַחוּפָּה וְלֹא נִבְעֲלָה. מַה אַתְּ עָבֵד לָהּ. כַּאֲרוּסָה כִּנְשׂוּאָה. אֲרוּסָה שֶׁבִּיהוּדָה שָׁלִיבוֹ גַּם בָּהּ. מַה אַתְּ עָבֵד לָהּ. כַּאֲרוּסָה כִּנְשׂוּאָה. נִרְאֵית שֶׁלֹּא לְמַאֵן אֲפִילוּ כֵן חוֹזֶרֶת וּמְמַאֶנֶת. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. קְטַנָּה שֶׁהַשִּׂיאָה אָבִיהָ וְנִתְגָּרְשָׁה וְהָלְכָה הִיא וְהַשִּׂיאָה אֶת עַצְמָהּ אֲפִילוּ כֵן חוֹזֶרֶת וּמְמַאֶנֶת.

מַה טַעֲמוֹן דְּבֵית שַׁמַּי. בַּעֲלָהּ שֶׁנִּישֵּׂאת לוֹ לְרָצוֹנָהּ מְמַאֶנֶת. יָבָמָהּ שֶׁנָּפְלָה לוֹ עַל כָּרְחָהּ אֵינָהּ מְמַאֶנֶת. מַה טַעֲמוֹן דְּבֵית הִלֵּל. אִם בְּעִיקָּר הִיא מְמַאֶנֶת לֹא כָּל שֶׁכֵּן בְּיָבָם. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. מְמַאֶנֶת הִיא בְּיָבָם לַעֲקוֹר זִיקַת הַמֵּת לְהַתִּיר צָרָה לְאָבִיהָ וְכֵלָה לְחָמִיהָ. רַב וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. אֵינָהּ מְמַאֶנֶת בְּיָבָם לַעֲקוֹר זִיקַת הַמֵּת לְהַתִּיר צָרָה לְאָבִיהָ וְכֵלָה לְחָמִיהָ. רַב וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ כְּבֵית שַׁמַּאי. דְּבֵית שַׁמַּאי אוֹמְרִים. בְּבַעַל. מַה אָנָן קַיְימִין. אִם בְּאוֹמֶרֶת. אֵי אֶפְשִׁי לֹא בְנִישׂוּאֶיךָ וְלֹא בְנִישׂוּאֵי אָחִיךָ. כָּל עַמָּה מוֹדֵיי שֶׁהִיא עוֹקֶרֶת. וְאִם בְּאוֹמֶרֶת. אֶפְשִׁי בְנִישׂוּאֶיךָ אֲבָל לֹא בְנִישׂוּאֵי אָחִיךָ. רַב וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. בְּאוֹמֶרֶת. אֶפְשִׁי בְנִישׂוּאֶיךָ אֲבָל לֹא בְנִישׂוּאֵי אָחִיךָ רוֹצָה אֲנִי. [מַתְנִיתָא]

פְּלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. וְכוּלָּם אִם מֵתוּ אוֹ מֵאֲנוּ אוֹ נִתְגָּרְשׁוּ אוֹ שֶׁנִּמְצְאוּ אֲילוֹנִית צָרוֹתֶיהָן מוּתָּרוֹת. נִתְגָּרְשׁוּ לֹא הִימָּנוּ. וְדִכְוָותָיהּ מֵאֲנוּ הִימָּנוּ. תַּנֵּי רִבִּי חִזְקִיָּה כֵּן. אִם מֵאֲנוּ בְחַיֵּי הַבַּעַל צָרוֹתֶיהָן מוּתָּרוֹת. לְאַחַר מִיתַת הַבַּעַל צָרוֹתֶיהָן חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְייַבְּמוֹת.

אָמַר רִבִּי יוּדָן אָבוֹי דְּרִבִּי מַתַּנְיָה. תִּפְתָּר שֶׁמֵּתוּ וְלֹא מֵאֲנוּ. דְּמַתְנִיתָא אָמְרָה כָּל הַיְכוֹלָה לְמָאֵן וְלֹא מֵאֲנוּ וּמֵתָה צָרָתָהּ חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְייַבֶּמֶת. אָמַר רִבִּי אַבּוּדִימִי. אֲפִילּוּ תֵימַר בְּקַיֶּימֶת. תִּפְתָּר שֶׁאֵין שָׁם יָבָם אַחֵר אֶלָּא אָבִיהָ.

רִבִּי יוֹנָה אוֹמֵר. מִן הָאֵירוּסִין. רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר. אֲפִילּוּ מִן הַנִּישּׂוּאִין. בְּמַחֲזִירָה תִּנְיָינָא חָזַר בֵּיהּ רִבִּי יוֹסֵה. אָמַר לֵיהּ רִבִּי פִּנְחָס. וְלֹא כֵן אִלְפָּן רִבִּי. אֲפִילּוּ מִן הַנִּישּׂוּאִין. אָמַר לֵיהּ. וְהָא קְבִיעָא גַּבְּהּ בְּמֵיסְמֶרָה.

אָמַר רִבִּי זְעִירָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. יֵאוּת. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה עַד לֹא יַחֲזוֹר. מַה אִילּוּ בְתוֹ מִן הַנִּישּׂוּאִין בְּלֹא אַיילוֹנִית צָרָתָהּ אֲסוּרָה. מִפְּנֵי שֶׁנִּיתּוֹסַף לְאַיילוֹנִית צָרוֹתֶיהָן מוּתָּרוֹת. אָמַר לֵיהּ. אַיילוֹנִית כְּמִי שֶׁאֵינָהּ בָּעוֹלָם. אִילּוּ שְׁתֵּי יְבָמוֹת אַחַת אַיילוֹנִית וְאַחַת שֶׁאֵינָהּ אַיילוֹנִית וּבָא הַיָּבָם וְחָלַץ לָהּ וּבָא עָלֶיהָ. שֶׁמָּא פָּטוּר בַּחֲבֵירָתָהּ כְּלוּם. הֲוָה אַיילוֹנִית כְּמִי שֶׁאֵינָהּ בָּעוֹלָם.

בִּתָּהּ מְמֵאֶנֶת. וְלֹא נִשּׂוּאֵי תוֹרָה הֵן. אֶת בִּתִּי נָתַתִּי לָאִישׁ הַזֶּה. רִבִּי הוּנָא בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. תִּפְתָּר בְּקָטַנָּה שֶׁהִשִּׂיאָהּ אָבִיהָ וְנִתְגָּרְשָׁה. שֶׁהִיא כִיתּוֹמָה בְּחַיֵּי אָבִיהָ.

רִבִּי אָחָא [רִבִּי] חִנְנָא בְשֵׁם [רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ]. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאֵין קְטַנָּה יוֹלֶדֶת. דִּלְכֵן תַּמְתִּין עַד שֶׁיִּתְגַּדֵּל וּתְמֵאֵן [וְ]בַעֲלָהּ וְתַתִּיר צָרָתָהּ לְחַתְנָהּ. כַּלְּתוֹ שֶׁל רִבִּי יִשְׁמָעֵאל מֵיאֵינָה וּבָנָהּ עַל כְּתֵיפָהּ.

רַב הַמְנוּנָא בְשֵׁם אַסִי. בִּיבָמָה שֶׁנָּפְלָה לִפְנֵי שְׁנֵי יַבְמִין הִיא מַתְנִיתָא. וְעָשָׂה בָהּ אֶחָד מֵהֶן מַאֲמָר תְּמֵאֵן בְּמַאֲמָרוֹ וְתִינָּשֵׂא לַשּׁוּק. וּתְמֵאֵן בְּמַאֲמָרוֹ וְתִינָּשֵׂא לְאָחִיו. תִּיפְתָּר בְּאוֹמֶרֶת. אִי אֶיפְשִׁי בָךְ. רִבִּי הִילָא בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹסִינָא בְשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. בִּיבָמָה שֶׁנָּפְלָה לִפְנֵי חֲמִשָּׁה יַבְמִין הִיא מַתְנִיתָא. עָשָׂה בָהּ אֶחָד מֵהֶן מַאֲמָר תְּמֵאֵן לְמַאֲמָרוֹ וְתִינָּשֵׂא לְאָחִיו. וּתְמֵאֵן בְּמַאֲמָרוֹ וְתִינָּשֵׂא לַשּׁוּק. תִּיפְתָּר בְּשֶׁהִשִּׂיאָהּ אָבִיהָ וְהֵן נִישּׂוּאֵי תוֹרָה.

אָמְרוּ בֵּית הִלֵּל לְבֵית שַׁמַּי. מַעֲשֶׂה בְאִשְׁתּוֹ שֶׁלִּפִּישׁוֹן הַגַּמָּל שֶׁמֵּיאֲנוּ לָהּ חֲכָמִים שֶׁלֹּא בְפָנֶיהָ. אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּי. מִשָּׁם רְאָיָיה. לְפִי שֶׁמָּדַד בִּכְפִישָׁה לְפִיכָךְ מָדְדוּ לוֹ חֲכָמִים בִּכְפִישָׁה. וְקַשְׁיָא. אִילּוּ הָעוֹשֶׂה דָבָר שֶׁלֹּא כְשׁוּרָה שֶׁמָּא מַתִּירִין עֲרָוָה שֶׁלּוֹ. אָמַר רַב חַסְדָּא. הָדָא אָמְרָה. עָבְרָה וּמֵיאֲנָה מִן הַנִּישּׂוּאִין עַל דְּבֵית שַׁמַּי מֵיאוּנֶיהָ מֵיאוּנִין.

רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב חַיָּיה בַּר אַשִׁי. מַעֲשֶׂה בְתִינוֹקֶת שֶׁיָּרְדָה לְכַבֵּס בַּנָּהָר. אָמְרוּ לָהּ. הָא אַרוּסַיִךְ אִיעֲבַר. אָמְרָה. תֵּלֵךְ אִמָּהּ וְתִינָּשֵׂא לוֹ. וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים וְאָמְרוּ. אֵין מֵיאוּן

גָּדוֹל מִזֶּה. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. מַעֲשֶׂה בְתִינוֹקֶת שֶׁנִּכְנְסָה לִיטוֹל פִּשְׁתָּן מִן הַפִּשְׁתָּנִי. אָמְרִין לָהּ. הָא אָרוּסַיִךְ אִיעֲבַר. אָמְרָה. תֵּלֵךְ אִמָּהּ וְתִינָּשֵׂא לוֹ. וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים וְאָמְרוּ. אֵין מֵיאוֹן גָּדוֹל מִזֶּה. תַּנֵּי בְשֵׁם רִבִּי יוּדָה. אֲפִילוּ לֹא נִכְנְסָה אֶלָּא לִיטוֹל חֵפֶץ מִן הַחֲנָווֹנִי. וְאָמְרָה. אֵי אֶיפְשִׁי בְּפִלּוֹנִי בַּעֲלִי. אֵין מֵיאוֹן גָּדוֹל מִזֶּה.

וּבֵית דִּין יוֹשְׁבִין בְּמֵיאוּנִין. לֹא כֵן תַּנֵּי. בְּרַח מִן שָׁלֹשׁ וְהִידְבֵּק בְּשָׁלֹשׁ. הִידַּבֵּק בַּחֲלִיצָה וּבְהֵיתֵר נְדָרִים וּבַהֲבָאַת שָׁלוֹם. וּבְרַח מִן הַמֵּיאוּנִין וּמִלְהִיוֹת עֶרֶב וּמִלְהִיוֹת בַּעַל פִּיקָדוֹן. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר בָּא. לֵית שְׁמָהּ פִּיקָדוֹן אֶלָּא פּוּק דּוֹן. אָמַר רִבִּי בֶּרֶכְיָה. בְּנֵי אִם עָרַבְתְּ לְרֵעֶךָ. וּבֵית דִּין יוֹשְׁבִין בְּמֵיאוּנִין. תִּיפְתָּר דְּהַוְיִין עֲסוּקִין בְּמִילָּה חוֹרֵי וְאָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵיהוֹן.

כֵּינִי מַתְנִיתָא. וּתְמַאֵן בּוֹ וְתִינָּשֵׂא. הָא תִּתְאָרֵס לֹא. הָדָא אָמְרָה. עִבְרָה וּמֵיאֲנָה מִן הַנִּישּׂוּאִין עַל דְּבֵית שַׁמַּי מֵיאוּנֶיהָ מֵיאוּנִין. רִבִּי אָחָא בְשֵׁם רִבִּי תַּנְחוּם בַּר חִייָה. קוֹל יוֹצֵא לַנִּשּׂוּאָה וְאֵין קוֹל יוֹצֵא לָאֲרוּסָה. יְכוֹלָה הִיא אִשָּׁה לְהַטְמִין עַצְמָהּ וְלוֹמַר. לֹא נִתְאָרַסְתִּי. וְאֵינָהּ יְכוֹלָה לְהַטְמִין עַצְמָהּ וְלוֹמַר. לֹא נִשֵּׂאתִי.

הלכה ב

משנה: אֵי זוֹ הִיא קְטַנָּה שֶׁצְּרִיכָה לְמֵאַן. כָּל שֶׁהִשִּׂיאָתָהּ אִמָּהּ וְאַחֶיהָ מִדַּעְתָּהּ. הִשִּׂיאוּהָ שֶׁלֹּא מִדַּעְתָּהּ אֵינָהּ צְרִיכָה לְמֵאַן. רִבִּי חֲנִינָה בֶּן אַנְטִי גֶּנוֹס אוֹמֵר כָּל תִּינוֹקֶת שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לִשְׁמוֹר קִידּוּשֶׁיהָ אֵינָהּ צְרִיכָה לְמֵאַן. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אֵין מַעֲשֶׂה קְטַנָּה אֶלָּא כְמִפּוּתָּהּ. בַּת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן לֹא תֹאכַל בַּתְּרוּמָה בַּת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה.

הלכה: אֵי זוֹ הִיא קְטַנָּה שֶׁהִיא צְרִיכָה לְמֵאַן כול'. אֵי זֶהוּ לְדַעְתָּהּ. עֲבַד לָהּ גְּנוֹן וּמְלַבְּשִׁין לָהּ קוֹזְמִידִין וּמַדְבְּרִין לָהּ גְּבַר.

מַה חֲלוּקִין עַל רִבִּי חֲנַנְיָה בֶּן אַנְטִיגְנוֹס. מִן מַה דְּמַר רִבִּי יוֹחָנָן. אֵי זוֹ הִיא קְטַנָּה שֶׁהִיא צְרִיכָה לְהִתְגַּרֵשׁ. כָּל שֶׁנּוֹתְנִין לָהּ גִּיטָּהּ וְדָבָר אַחֵר עִמּוֹ וְהִיא מוֹצִיאָה אוֹתוֹ לְאַחַר זְמָן. הָדָא אָמְרָה. חֲלוּקִין עַל רִבִּי חֲנַנְיָה בֶּן אַנְטִיגְנוֹס.

רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר אֵין מַעֲשֶׂה קְטַנָּה כְּלוּם. אֵינוֹ זַכַּאי לֹא בִּמְצִיאָתָהּ וְלֹא בְמַעֲשֶׂה יָדֶיהָ וְלֹא בְהֵפֵר נְדָרֶיהָ כֵּילּוּ שֶׁאֵינָהּ אִשְׁתּוֹ לְכָל דָּבָר. אֶלָּא שֶׁהִיא צְרִיכָה מִמֶּנּוּ מֵיאוּנִין. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר. זַכַּאי בְּמְצִיאָתָהּ וּבְמַעֲשֶׂה יָדֶיהָ וּבְהֵפֵר נְדָרֶיהָ כֵּילּוּ הִיא אִשְׁתּוֹ לְכָל דָּבָר. אֶלָּא שֶׁהִיא יוֹצְאָה הֵימֶינּוּ בְגֵט. אָמַר רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. חִיזַּרְתִּי עַל כָּל מִידּוֹת חֲכָמִים וְלֹא מָצָאתִי אָדָם שֶׁמִּידָּתוֹ שָׁוָה בְקְטַנָּה חוּץ מִמִּידּוֹת רִבִּי אֱלִיעֶזֶר. אֶלָּא שֶׁהוּא אוֹמֵר שֶׁהִיא צְרִיכָה מִמֶּנּוּ מֵיאוּנִין.

אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ. מַעֲשֶׂה בְאִמּוֹ שֶׁל רִבִּי לֵיעֶזֶר שֶׁהָיְתָה דוֹחֶקֶת בּוֹ לַשֵּׁאת אֶת בַּת אֲחוֹתוֹ. וְהָיָה אוֹמֵר לָהּ. בִּתִּי. לֵכִי הִינָּשְׂאִי. בִּתִּי. לֵכִי הִינָּשְׂאִי. עַד שֶׁאָמְרָה לוֹ. הֲרֵי אֲנִי שִׁפְחָה לְךָ לְרַחוֹץ רַגְלֵי עַבְדֵי אֲדֹנִי. אַף עַל פִּי כֵן כְּנָסָהּ וְלֹא הִכִּירָהּ עַד שֶׁהֵבִיאָה שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לֵיעֶזֶר. מַהוּ שֶׁתְּמַאֵן בּוֹ וְתִיטוֹל קִנָּס מִמֶּנּוּ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. מַהוּ שֶׁתְּמַאֵן בּוֹ וְתִיטוֹל קִנָּס מֵאַחֵר. מַהוּ שֶׁתְּמַאֵן בּוֹ וְתַעֲקוֹר גִּיטָּהּ חֲלָלָה וּמַמְזֶרֶת. רִבִּי יִצְחָק שָׁאַל. מַהוּ שֶׁתְּמַאֵן בּוֹ וְתַחֲזִיר לְמְזוֹנוֹת אָבִיהָ. פְּשִׁיטָא שֶׁאֵינָהּ חוֹזֶרֶת לְמְזוֹנוֹת בַּעֲלָהּ. שֶׁכֵּן הוּא כוֹתֵב לָהּ. וְאַתְּ תְּהֵוְיִין יְתֵבָא בְבֵיתִי וּמִיתְזַנָּה מִן נִיכְסַיי. וְלֵית הוּא בֵּיתָהּ. לֹא צוּרְכָא דְלֹא. מַהוּ שֶׁתְּמַאֵן בּוֹ וְתַחֲזוֹר לְמְזוֹנוֹת אָבִיהָ.

תַּמָּן תַּנִּינָן. קְטָן שֶׁלֹּא הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר. תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. תַּנָּא בְשֵׁם רִבִּי מֵאִיר. לְעוֹלָם אֵין תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה עַד שֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת. רִבִּי אָבִין כַּהֲנָא בְשֵׁם רִבִּי הִילָא. וְלֹא תִשְׁאוּ עָלָיו חֵטְא אֶת שֶׁהוּא בִנְשׂוֹאַת עָוֹן תּוֹרֵם. אֶת שְׁאֵינוֹ בִנְשׂוֹאַת עָוֹן אֵינוֹ תוֹרֵם. הָתִיבוּן. גּוֹיִם הֲרֵי אֵינוֹ בִנְשׂוֹאַת עָוֹן וְתוֹרֵם. רִבִּי יוֹסֵי בְשֵׁם רִבִּי הִילָא. וְנָחְשַׁב לָכֶם וַהֲרֵמוֹתֵם אֶת שֶׁכָּתוּב בּוֹ מַחֲשָׁבָה תּוֹרֵם. וְאֶת שֶׁאֵין כָּתוּב בּוֹ מַחֲשָׁבָה אֵינוֹ תוֹרֵם. הָתִיבוּן. הֲרֵי גּוֹיִם הֲרֵי אֵין כָּתוּב בָּהֶן מַחֲשָׁבָה וְתוֹרֵם. תַּנֵּי רִבִּי הוֹשַׁעְיָה גּוֹיִם אֵין לָהֶן מַחֲשָׁבָה בֵּין לְהַכְשִׁיר בֵּין לִתְרוּמָה.

רִבִּי אָחָא בַּר חִינְנָא בְשֵׁם כַּהֲנָא. כְּדִבְרֵי מִי שֶׁהוּא אוֹמֵר. אֵינוֹ תוֹרֵם וְאֵינוֹ מַקְדִּישׁ. וְלָמָּה לֹא אָמַר. כְּדִבְרֵי מִי שֶׁהוּא תוֹרֵם וּמַקְדִּישׁ. בְּגִין דְּרִבִּי יוּדָה אָמַר. תּוֹרֵם וְאֵינוֹ מַקְדִּישׁ. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. אֲפִילּוּ כְמָאן דְּאָמַר. אֵינוֹ תוֹרֵם מַקְדִּישׁ. מָהוּ מַקְדִּישׁ. עוֹלָה וּשְׁלָמִים. לְהָבִיא חַטָּאת חֵלֶב אֵינוֹ יָכוֹל שֶׁאֵין לוֹ חַטָּאת חֵלֶב. חַטָּאת דָּם אֵינוֹ יָכוֹל שֶׁאֵין לוֹ חַטָּאת דָּם. מָהוּ שֶׁיָּבִיא קָרְבַּן זִיבָה וְקָרְבַּן צָרַעַת. מֵאַחַר שֶׁהִיא חוֹבָה אֵינוֹ מֵבִיא אוֹ מֵאַחַר שֶׁהוּא מִטְמֵא בָּהֶן מֵבִיא. כָּתוּבִי פְּשִׁיטָא לָךְ שֶׁהוּא מֵבִיא. מָהוּ שֶׁיַּעֲשֶׂה בָּהֶן שְׁלִיחַ. מֵאַחַר שֶׁהוּא [מִטְמֵא] בָּהֶן נַעֲשֶׂה בָּהֶן שְׁלִיחַ אוֹ מֵאַחַר שֶׁאֵינוֹ נַעֲשֶׂה שְׁלִיחַ לְכָל הַדְּבָרִים אֵינוֹ נַעֲשֶׂה בָּהֶן שְׁלִיחַ. הָתִיב רִבִּי יוּדָן. הֲרֵי יֵשׁ לוֹ טֵבֶל דְּבַר תּוֹרָה. פּוֹטֵר טִיבְלוֹ דְּבַר תּוֹרָה. וְהָכָא אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מִטְמֵא בָּהֶן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה שְׁלִיחַ. מָהוּ שֶׁיָּבִיא בִּיכּוּרִין כְּרִבִּי יוּדָה. דִּרְבִּי יוּדָה אָמַר הוּקְשׁוּ לְקָדְשֵׁי הַגְּבוּל. אֵינוֹ מֵבִיא. כְּרַבָּנָן. דְּאִינּוּן אָמְרִין הוּקְשׁוּ לְקָדְשֵׁי הַמִּקְדָּשׁ מֵבִיא. מָהוּ שֶׁיָּבִיא חֲגִיגָה מֵאַחַר שֶׁהוּא חוֹבָה אֵינוֹ מֵבִיא אוֹ מֵאַחַר שֶׁהוּא מְשַׁנֶּה לְשֵׁם שְׁלָמִים מֵבִיא. כָּתוּבִי פְּשִׁיטָא לָךְ שֶׁהוּא מֵבִיא. מָהוּ שֶׁיָּבִיא פֶּסַח. מֵאַחַר שֶׁהִיא חוֹבָה אֵינוֹ מֵבִיא אוֹ מֵאַחַר דְּאָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. מֵבִיא הוּא אָדָם פֶּסַח בִּשְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה וּמְשַׁנֵּיהוּ לְשֵׁם שְׁלָמִים. מֵבִיא. מָהוּ שֶׁיָּבִיא מַעֲשֵׂר דָּגָן. אֵין יְסֵבָר כְּרִבִּי מֵאִיר. דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר. מִכֹּל מַעְשְׂרוֹתֵיכֶם. הוּקְשׁוּ מַעְשְׂרוֹת זֶה לָזֶה. כְּשֵׁם שֶׁאֵינוֹ מֵבִיא מַעֲשֵׂר

דָּגָן כָּךְ אֵינוֹ מֵבִיא מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה. מָהוּ שֶׁיַּעֲשֶׂה תְמוּרָה. אֵין יִסְבָּר כְּרִבִּי מֵאִיר. דְּאָמַר מִכֹּל מַעְשְׂרוֹתֵיכֶם. הוּקְּשׁוּ מַעְשְׂרוֹת זֶה לָזֶה. כְּשֵׁם שֶׁאֵינוֹ מֵבִיא מַעֲשֵׂר דָּגָן כָּךְ אֵינוֹ מֵבִיא מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה. כְּשֵׁם שֶׁאֵינוֹ מֵבִיא מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה כָּךְ אֵינוֹ עוֹשֶׂה תְמוּרָה. וְיִסְבּוֹר כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. דְּאָמַר מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה לִימֵּד עַל כָּל הַקָּדָשִׁים לִתְמוּרָה. כְּשֵׁם שֶׁאֵינוֹ מֵבִיא מַעֲשֵׂר דָּגָן כָּךְ אֵינוֹ מֵבִיא מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה. כְּשֵׁם שֶׁאֵינוֹ מֵבִיא מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה כָּךְ אֵינוֹ עוֹשֶׂה תְמוּרָה. כְּשֵׁם שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה תְמוּרָה כָּךְ אֵינוֹ מֵימֵר בּוֹ. כְּשֵׁם שֶׁאֵינוֹ מֵימֵר בּוֹ כָּךְ אֵינוֹ מֵימֵר בְּכָל הַקָּדָשִׁים. מָהוּ שֶׁיְּהוּ חַיָּבִין עַל קָדָשָׁיו בַּחוּץ. כַּהֲנָא אָמַר. אֵין חַיָּבִין עַל קָדָשָׁיו בַּחוּץ. רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֵּן לָקִישׁ תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. חַיָּבִין עַל קָדָשָׁיו בַּחוּץ. וְקַשְׁיָא דְּרִבִּי כַּהֲנָא עַל דְּרִבִּי יוּדָה. דְּרִבִּי יוּדָה פּוֹטֵר טְבָלוֹ דְּבַר תּוֹרָה. וְאַתְּ אָמַר הָכֵין. כְּמָאן דְּאָמַר מֵאֵילֵיהֶן קִיבְּלוּ עֲלֵיהֶן אֶת הַמַּעְשְׂרוֹת.

וְקַשְׁיָא דְּרִבִּי יוֹחָנָן עַל דְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. נִישּׁוּאֶיהָ תּוֹרָה הֵפֵר נְדָרֶיהָ תוֹרָה. וְאַתְּ אָמַר הָכֵין. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. לֵית כָּאן הֵפֵר נְדָרִים מִן הָדָא דְּרִבִּי יוֹחָנָן עַל הָדָא דְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. רִבִּי נִיסָּא שָׁאַל. וְיִהְיוּ כֵן בָּאֲסוּרוֹת. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אֵין לוֹקִין עָלָיו הָאֲסוּרוֹת. הֲוֵי הַהִיא דְתַנִּינָן תַּמָּן. קוֹדֶם לַזְּמַן הַזֶּה אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ. יוֹדְעִין אָנוּ לְשֵׁם מִי נָדַרְנוּ וּלְשֵׁם מִי הִקְדַּשְׁנוּ. אֵין נְדָרֵיהֶן נְדָרִים וְאֵין הֶקְדֵּישָׁן הֶקְדֵּשׁ. לְאַחַר הַזְּמַן הַזֶּה אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ. אֵין אָנוּ יוֹדְעִין לְשֵׁם מִי נָדַרְנוּ וְלֹא לְשֵׁם מִי הִקְדַּשְׁנוּ. נְדָרֵיהֶן נְדָרִים וְהֶקְדֵּישָׁן הֶקְדֵּשׁ. וְהָדָא מַתְנִיתָא מַהוּ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּכַהֲנָא בְּמַחֲלוֹקֶת. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ דִּבְרֵי הַכֹּל.

הלכה ג

משנה: רִבִּי לִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר כָּל עַכָּבָה שֶׁהִיא מִן הָאִישׁ כְּאִילּוּ הִיא אִשְׁתּוֹ. וְכָל עַכָּבָה שֶׁאֵינָהּ מִן הָאִישׁ כְּאִילּוּ אֵינָהּ אִשְׁתּוֹ.

הלכה: רִבִּי לִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר כול׳. תַּנֵּי. רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר כָּל עַכָּבָה שֶׁהִיא מִן הָאִישׁ כְּאִילּוּ שֶׁהִיא אִשְׁתּוֹ בְּגֵט. וְשֶׁאֵינוֹ מִן הָאִישׁ כְּאִילּוּ שֶׁאֵינָהּ אִשְׁתּוֹ בְּמֵיאוּנִים.

הלכה ד

משנה: הַמְמָאֶנֶת בָּאִישׁ הוּא מוּפָּר בִּקְרוֹבוֹתֶיהָ וְהִיא מוּתֶּרֶת בִּקְרוֹבָיו וְלֹא פְסָלָהּ מִן הַכְּהוּנָּה. נָתַן לָהּ גֵּט הוּא אָסוּר בִּקְרוֹבוֹתֶיהָ וְהִיא אֲסוּרָה בִקְרוֹבָיו וּפְסָלָהּ מִן הַכְּהוּנָּה. נָתַן לָהּ גֵּט וְהֶחֱזִירָהּ מֵאֲנָה בוֹ וְנִשֵּׂאת לְאַחֵר וְנִתְאַלְמְנָה אוֹ נִתְגָּרְשָׁה מוּתֶּרֶת לַחֲזוֹר לוֹ. מֵאֲנָה בוֹ וְהֶחֱזִירָהּ נָתַן לָהּ גֵּט וְנִשֵּׂאת לְאַחֵר וְנִתְאַלְמְנָה אוֹ נִתְגָּרְשָׁה אֲסוּרָה לַחֲזוֹר לוֹ. זֶה הַכְּלָל גֵּט אַחַר מֵיאוּן אֲסוּרָה לַחֲזוֹר לוֹ. מֵיאוּן אַחַר גֵּט מוּתֶּרֶת לַחֲזוֹר לוֹ.

הלכה: הַמְמַאֶנֶת בָּאִישׁ כול'. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. אֵין בָּהּ [אֶלָּא] מִשּׁוּם זֵיהוֹם כְּהוּנָּה וְאֵין בֵּית דִּין מְזַהֲמִין אוֹתָהּ.

הלכה ה

משנה: הַמְמַאֶנֶת בָּאִישׁ וְנִישֵּׂאת לְאַחֵר וְגֵירְשָׁהּ לְאַחֵר וּמֵיאֲנָה בוֹ. לְאַחֵר וְגֵירְשָׁהּ לְאַחֵר וּמֵיאֲנָה בוֹ. כָּל שֶׁיָּצְאת מִמֶּנּוּ בְּגֵט אֱסוּרָה לַחֲזוֹר לוֹ. בְּמֵיאוּן מוּתֶּרֶת לַחֲזוֹר לוֹ.

הלכה: הַמְמַאֶנֶת כול'. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. אֵין בָּהּ אֶלָּא מִשּׁוּם זֵיהוֹם כְּהוּנָּה וְאֵין בֵּית דִּין מְזַהֲמִין אוֹתָהּ.

הלכה ו

משנה: הַמְגָרֵשׁ אֶת הָאִשָּׁה וְהֶחֱזִירָהּ מוּתֶּרֶת לְיָבָם וְרִבִּי לִיעֶזֶר אוֹסֵר. וְכֵן הַמְגָרֵשׁ אֶת הַיְתוֹמָה וְהֶחֱזִירָהּ מוּתֶּרֶת לְיָבָם וְרִבִּי לִיעֶזֶר אוֹסֵר. קְטַנָּה שֶׁהִשִּׂיאָהּ אֲבִיהָ וְנִתְגָּרְשָׁה כְּיִתוֹמָה בְּחַיֵּי הָאָב הֶחֱזִירָהּ אֱסוּרָה לְיָבָם. וּמוֹדִין חֲכָמִים לְרִבִּי לְעֶזֶר בִּזְמַן שֶׁגֵּירְשָׁהּ קְטַנָּה וְהֶחֱזִירָהּ קְטַנָּה מִפְּנֵי שֶׁהָיוּ גֵירוּשֶׁיהָ גֵירוּשִׁין גְּמוּרִין וְלֹא הָיְתָה חֲזָרָתָהּ גְּמוּרָה. אֲבָל אִם גֵּירְשָׁהּ קְטַנָּה וְהֶחֱזִירָהּ גְּדוֹלָה אוֹ שֶׁגֵּידְּלָהּ תַּחְתָּיו מוּתֶּרֶת לְיָבָם.

הלכה: וּמוֹדִין חֲכָמִים כול'. מַאי טַעֲמָא דְּרִבִּי לְעֶזֶר. מִפְּנֵי שֶׁעָמְדָה עָלָיו בְּאֵיסּוּר שָׁעָה אַחַת. מוֹדִין חֲכָמִים לְרִבִּי לְעֶזֶר בִּקְטַנָּה שֶׁהִשִּׂיאָהּ אֲבִיהָ וְנִתְגָּרְשָׁה שֶׁהֵיא כְיִתוֹמָה בְּחַיֵּי אֲבִיהָ. קִידּוּשֶׁיהָ וְגֵירוּשֶׁיהָ תוֹרָה. חֲזָרָתָהּ אֵינָהּ תּוֹרָה.

צָרָתָהּ מַהוּ. רַב אָמַר. צָרָתָהּ אֱסוּרָה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. צָרָתָהּ אֱסוּרָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. צָרָתָהּ מוּתֶּרֶת. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. חוֹזֶרֶת בֵּין עַל רַבָּנָן דְּהָכָא בֵּין עַל רַבָּנָן דְּתַמָּן לָא אַשְׁכָּחִית בַּר נַשׁ דְּכָוְותֵי אֶלָּא רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ דּוּ אָמַר. צָרָתָהּ מוּתֶּרֶת. רַב הַמְנוּנָא הֲוָה יְתִיב קוֹמֵי רַב אָדָא בַּר אַחֲוָה. אָמַר. צָרָתָהּ מַהוּ. אָמַר לֵיהּ. מוּתָּר. אָמַר. גֵּירוּשִׁין. אָמַר. אֱסוּרָה. אָמַר. חֲזָרָיו. אָמַר רַבָּא בַּר מָמָל. מִסְתַּבְּרָא כְּמָאן דְּאָמַר. צָרָתָהּ מוּתֶּרֶת. בְּרַם כְּמָאן דְּאָמַר. צָרָתָהּ אֱסוּרָה. מַה נַפְשֵׁךְ. צַד שֶׁקְּנָה בָהּ כְּנֶגְדּוֹ אָסוּר בְּצָרָתָהּ וְצַד שֶׁלֹּא קָנָה בָהּ כְּנֶגְדּוֹ הִתִּיר בְּצָרָה. אָמַר רִבִּי שַׁמַי. וְכִי יֵשׁ מַה נַפְשֵׁךְ בָּעֲרָיוֹת. מַהוּ כְדוֹן. כָּל יְבָמָה שֶׁאֵין כּוֹלָהּ לַחוּץ צַד הַקָּנוּי שֶׁבָּהּ נִידּוֹן מִשּׁוּם עֶרְוָה. וְעֶרְוָה פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ.

שְׁנֵי אַחִים נְשׂוּאִין כול'. רִבִּי יוּדָן. כְּמַה דְאַתְּ אָמַר תַּמָּן בָּעֵי. וְיַחֲלוֹץ צַד הַקָּנוּי שֶׁבָּהּ וְיִפְטוֹר צָרָתָהּ. אַף הָכָא. וְיַחֲלוֹץ צַד הַקָּנוּי שֶׁבַּקְּטַנָּה וְיִכָּנֵיס צָרָתָהּ. עַד דְּאַתְּ מַקְשֵׁי לֵיהּ עַל דְּרִבִּי לָעְזָר קַשְׁיֵיתָה עַל דְּרִבִּי לְעֶזֶר. לֵיתֵנִי יָכוֹל לְמִיקְשֵׁי לָהּ עַל דְּרִבִּי אֱלִיעֶזֶר. דְּרִבִּי לִיעֶזֶר שַׁמַּתִּי. בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים. אֵין מְמַאֲנִין אֶלָּא אֲרוּסוֹת.

הלכה ז

משנה: שְׁנֵי אַחִים נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי יְתוֹמוֹת קְטַנוֹת מֵת בַּעֲלָהּ שֶׁלְּאַחַת מֵהֶן תֵּצֵא מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה. וְכֵן שְׁתֵּי חֵרְשׁוֹת גְּדוֹלָה וּקְטַנָּה מֵת בַּעֲלָהּ שֶׁלַּקְּטַנָּה תֵּצֵא מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה. מֵת בַּעֲלָהּ שֶׁלַּגְּדוֹלָה רִבִּי לְיֵעֶזֶר אוֹמֵר מְלַמְּדִין אֶת הַקְּטַנָּה שֶׁתְּמָאֵן בּוֹ. רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אִם מֵיאֲנָה מֵיאֲנָה וְאִם לָאו תַּמְתִּין עַד שֶׁתַּגְדִּיל וְתֵצֵא הַלֵּזוּ מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר אִי לוֹ עַל אִשְׁתּוֹ וְאִי לוֹ לְאֵשֶׁת אָחִיו מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בְּגֵט וְאֵשֶׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה.

הלכה: כְּקִינְיָינָהּ שֶׁלֵּזוּ כֵּן קִנְיָינָהּ שֶׁלֵּזוּ וּכְקִנְיָינָהּ שֶׁלֵּזוּ כֵּן קִנְיָינָהּ שֶׁלֵּזוּ. וְלֹא כֵן תַּנִּינָן קְטַנָּה וְחֵרֶשֶׁת. תַּנֵּי רִבִּי חִייָה. קְטַנָּה וְחֵרֶשֶׁת. מֵת בַּעַל הַקְּטַנָּה בַּעַל הַחֵרֶשֶׁת מוֹצִיאָהּ בְּגֵט וְהַקְּטַנָּה תַּמְתִּין עַד שֶׁתַּגְדִּיל וְתַחֲלוֹץ. וְתַחֲלוֹץ מִיָּד. לֵית יָכִיל בְּגִין דְּרִבִּי מֵאִיר. דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר. אֵין חוֹלְצִין וְאֵין מְיַיבְּמִין אֶת הַקְּטַנָּה שֶׁמָּא תִּימָּצֵא אַיילוֹנִית. מֵת בַּעַל הַחֵרֶשֶׁת בַּעַל הַקְּטַנָּה מוֹצִיאָהּ בְּגֵט וְהַחֵרֶשֶׁת אֲסוּרָה אִיסּוּר עוֹלָם. עָבַר וּבָא עַל הַחֵרֶשֶׁת יוֹצִיא בְּגֵט וְהוּתְּרָה. כְּהַהִיא דְאָמַר רִבִּי הִילָא. מִפְּנֵי תַקָּנָתָהּ.

כֵּינִי מַתְנִיתָא. וְהַקְּטַנָּה תַּמְתִּין עַד שֶׁתַּגְדִּיל וְתַגִּיעַ לַפֶּרֶק וְתִינָּשֵׂא. אָמַר רִבִּי לְעָזָר. לֵית כָּאן תִּינָּשֵׂא אֶלָּא תִּתְאָרֵס. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. זוֹ דִּבְרֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל. הַמְקַדֵּשׁ אֲחוֹת יְבִמְתּוֹ נִפְטָרָה יְבִמְתּוֹ מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיִּבּוּם. הֲוֵי הַהִיא דְתַנִּינָן תַּמָּן שׁוֹמֶרֶת יָבָם שֶׁקִּידֵּשׁ אֲחִיו אֶת אֲחוֹתָהּ. דְּלֹא כְרַבָּן גַּמְלִיאֵל.

רִבִּי חַגַּיי אָמַר קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָה מְנַחֵם בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הֲלָכָה כְּרִבִּי אֱלִיעֶזֶר אִם מֵיאֲנָה מֵיאֲנָה. רִבִּי לְיֵעֶזֶר אוֹמֵר. מְלַמְּדִין אֶת הַקְּטַנָּה שֶׁתְּמָאֵן בּוֹ וְאָתְּ אָמַר הָכֵין. רִבִּי זְעִירָה רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הֲלָכָה כְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אִם מֵיאֲנָה מֵיאֲנָה. רִבִּי יוֹשִׁעַ אוֹמֵר אִי לוֹ עַל אִשְׁתּוֹ וְאִי לוֹ עַל אֵשֶׁת אָחִיו. וְאָתְּ אָמַר הָכֵין. רִבִּי הִילָא רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הֲלָכָה כְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל. מוֹדֶה רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ לְרַבָּן גַּמְלִיאֵל. אִם מֵיאֲנָה מֵיאֲנָה וְאִם לָאו תַּמְתִּין עַד שֶׁתַּגְדִּיל. וְאִם לָאו מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בְּגֵט וְאֶת אֵשֶׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה.

הלכה ח

משנה: מִי שֶׁהָיָה נָשׂוּי לִשְׁתֵּי יְתוֹמוֹת קְטַנוֹת וָמֵת. בִּיאָתָהּ אוֹ חֲלִיצָתָהּ שֶׁלְּאַחַת מֵהֶן פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ. וְכֵן שְׁתֵּי חֵרְשׁוֹת. קְטַנָּה וְחֵרֶשֶׁת אֵין בִּיאַת אַחַת מֵהֶן פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ.

הלכה: מִי שֶׁהָיָה נָשׂוּי כול'. כְּקִנְיָינָהּ שֶׁלֵּזוּ כֵּן קִנְיָינָהּ שֶׁלֵּזוּ וּכְקִנְיָינָהּ שֶׁלֵּזוּ כֵּן קִנְיָינָהּ שֶׁלֵּזוּ. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. רַב חִייָה בַּר אַשִׁי בְּשֵׁם רַב. כּוֹנֵס אֶת הַחֵרֶשֶׁת וּמוֹצִיאָהּ בְּגֵט וְהַקְּטַנָּה תַּמְתִּין עַד שֶׁתַּחֲלוֹץ. וְתַחֲלוֹץ מִיָּד. לֵית יָכִיל בְּגִין דְּרִבִּי מֵאִיר. דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר. אֵין חוֹלְצִין וְלֹא מְיַיבְּמִין אֶת הַקְּטַנָּה שֶׁמָּא תִּימָּצֵא אַיילוֹנִית. וְאִם בָּא עַל הַקְּטַנָּה מוֹצִיאָהּ בְּגֵט וְהַחֵרֶשֶׁת אֲסוּרָה אִיסּוּר עוֹלָם. עָבַר וּבָא עַל הַחֵרֶשֶׁת מוֹצִיאָהּ בְּגֵט וְהוּתְּרָה. אָמַר

רִבִּי הִילָא. מִפְּנֵי תַקָּנָתָהּ. רִבִּי בּוּן בַּר חִיָּא בָּעֵי קוֹמֵי רִבִּי הִילָא. מַהוּ מִפְּנֵי תַקָּנָתָהּ. כְּמַה דְתֵימַר תַּמָּן. יַחֲלוֹץ צַד הַקָּנוּי שֶׁבּוֹ וְיִכְנוֹס צָרָתָהּ. אָמַר אוּף הָכָא. יַחֲלוֹץ צַד הַקָּנוּי שֶׁבָּהּ וְיַכְנִיס צָרָתָהּ. וְיַחֲלוֹץ צַד הַקָּנוּי שֶׁבַּקְטָנָה וְיַכְנִיס אֶת הַחֵרֶשֶׁת. אָמַר לֵיהּ. כֵּן אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. לֹא מָצִינוּ שְׁתֵּי יְבָמוֹת אַחַת חוֹלֶצֶת וְאַחַת מִתְיַיבֶּמֶת. וּמָצִינוּ שְׁתֵּי יְבָמוֹת אַחַת חוֹלֶצֶת וְאַחַת יוֹצְאָה בְגֵט. אָמַר לֵיהּ. הֲוֵי הִיא דְתַנִּינָן תַּמָּן. מַאֲמָר לָזֶה וְחֻלַּץ לָזֶה הָרִאשׁוֹנָה צְרִיכָה גֵט.

הלכה ט

משנה: פִּיקַחַת וְחֵרֶשֶׁת בִּיאַת הַפִּיקַחַת פּוֹטֶרֶת אֶת הַחֵרֶשֶׁת וְאֵין בִּיאַת הַחֵרֶשֶׁת פּוֹטֶרֶת אֶת הַפִּיקַחַת.

הלכה: פִּיקַחַת וְחֵרֶשֶׁת כול'. פִּיקַחַת וְחֵרֶשֶׁת. בִּיאַת הַפִּיקַחַת פּוֹטֶרֶת אֶת הַחֵרֶשֶׁת. אֵין בִּיאַת הַחֵרֶשֶׁת פּוֹטֶרֶת אֵת הַפִּיקַחַת אֶלָּא פּוֹסֶלֶת אֶת הַפִּיקַחַת.

הלכה י

משנה: גְּדוֹלָה וּקְטַנָּה בִּיאַת הַגְּדוֹלָה פּוֹטֶרֶת אֶת הַקְּטַנָּה וְאֵין בִּיאַת הַקְּטַנָּה פּוֹטֶרֶת אֶת הַגְּדוֹלָה.

הלכה: גְּדוֹלָה וּקְטַנָּה כול'. גְּדוֹלָה וּקְטַנָּה. בִּיאַת גְּדוֹלָה פּוֹטֶרֶת אֶת הַקְּטַנָּה. אֵין בִּיאַת הַקְּטַנָּה פּוֹטֶרֶת אֶת הַגְּדוֹלָה אֶלָּא פּוֹסֶלֶת אֶת הַגְּדוֹלָה.

הלכה יא

משנה: מִי שֶׁהָיָה נָשׂוּי לִשְׁתֵּי יְתוֹמוֹת קְטַנוֹת וָמֵת. בָּא הַיָּבָם עַל הָרִאשׁוֹנָה וְחָזַר וּבָא עַל הַשְּׁנִייָה. אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַשְּׁנִייָה לֹא פָסַל אֶת הָרִאשׁוֹנָה וְכֵן שְׁתֵּי חֵרְשׁוֹת. קְטַנָּה וְחֵרֶשֶׁת בָּא הַיָּבָם עַל הַקְּטַנָּה וְחָזַר וּבָא עַל הַחֵרֶשֶׁת. אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַחֵרֶשֶׁת לֹא פָסַל אֶת הַקְּטַנָּה. בָּא הַיָּבָם עַל הַחֵרֶשֶׁת וְחָזַר וּבָא עַל הַקְּטַנָּה אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַקְּטַנָּה פָּסַל אֶת הַחֵרֶשֶׁת.

הלכה: מִי שֶׁהָיָה נָשׂוּי כול'. אֲפִילוּ לֹא בָא עַל הַקְּטַנָּה פּוֹסֵל אֶת הַחֵרֶשֶׁת. שֶׁאִילּוּ לֹא בָא עַל הַקְּטַנָּה וָמֵתָה הָיָה מוּתָּר בַּחֵרֶשֶׁת. וְעַכְשָׁיו שֶׁבָּא עָלֶיהָ אֲפִילּוּ מֵתָה פָּסַל אֶת הַחֵרֶשֶׁת.

הלכה יב

משנה: פִּיקַחַת וְחֵרֶשֶׁת בָּא הַיָּבָם עַל הַפִּיקַחַת וְחָזַר וּבָא עַל הַחֵרֶשֶׁת. אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַחֵרֶשֶׁת לֹא פָסַל אֶת הַפִּיקַחַת. בָּא הַיָּבָם עַל הַחֵרֶשֶׁת וְחָזַר וּבָא עַל הַפִּיקַחַת אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַפִּיקַחַת פָּסַל אֶת הַחֵרֶשֶׁת.

הלכה: פִּיקַחַת וְחֵרֶשֶׁת. בָּא הַיָּבָם כול'. אֲפִילוּ לֹא בָא עַל הַפִּיקַחַת פּוֹסֵל אֶת הַחֵרֶשֶׁת. שֶׁאִילּוּ לֹא בָא עַל הַפִּיקַחַת וָמֵתָה הָיָה מוּתָּר בַּחֵרֶשֶׁת. וְעַכְשָׁיו שֶׁבָּא עָלֶיהָ אֲפִילוּ מֵתָה פָּסַל אֶת הַחֵרֶשֶׁת.

הלכה יג

משנה: גְּדוֹלָה וּקְטַנָּה בָּא הַיָּבָם עַל הַגְּדוֹלָה וְחָזַר וּבָא עַל הַקְּטַנָּה. אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַקְּטַנָּה לֹא פָסַל אֶת הַגְּדוֹלָה. בָּא הַיָּבָם עַל הַקְּטַנָּה וְחָזַר וּבָא עַל הַגְּדוֹלָה אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַגְּדוֹלָה פָּסַל אֶת הַקְּטַנָּה. רִבִּי לְעָזָר אוֹמֵר מְלַמְּדִין אֶת הַקְּטַנָּה שֶׁתְּמָאֵן בּוֹ.

הלכה: גְּדוֹלָה וּקְטַנָּה. בָּא הַיָּבָם כול'. אֲפִילוּ לֹא בָא עַל הַגְּדוֹלָה פּוֹסֵל אֶת הַקְּטַנָּה. שֶׁאִילּוּ לֹא בָא עַל הַגְּדוֹלָה וָמֵתָה הָיָה מוּתָּר בַּקְּטַנָּה. וְעַכְשָׁיו שֶׁבָּא עָלֶיהָ אֲפִילוּ מֵתָה פָּסַל אֶת הַקְּטַנָּה.

רִבִּי לְעָזָר אָמַר מְלַמְּדִין אֶת הַקְּטַנָּה שֶׁתְּמָאֵן בּוֹ. לְשֶׁעָבַר. הָא כַתְּחִילָּה לֹא. רִבִּי מָנָא אָמַר לָהּ סְתָם. רִבִּי יִצְחָק בְּרֵיהּ דְּרִבִּי חִייָה כְּתוֹבָה בְשֵׁם דְּרִבִּי יוֹחָנָן. דְּרִבִּי מֵאִיר הִיא. דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר. אֵין חוֹלְצִין וְלֹא מְיַיבְּמִין אֶת הַקְּטַנָּה שֶׁמָּא תִּימָּצֵא אֲיֵילוֹנִית.

הלכה יד

משנה: יָבָם קָטָן שֶׁבָּא עַל יְבָמָה קְטַנָּה יִגְדְּלוּ זֶה עִם זֶה. בָּא עַל יְבָמָה גְּדוֹלָה יְגַדְּלֶנּוּ. הַיְבָמָה שֶׁאָמְרָה בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם לֹא נִבְעֲלְתִּי כּוֹפִין אוֹתוֹ שֶׁיַּחֲלוֹץ לָהּ. לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם מְבַקְּשִׁים מִמֶּנּוּ שֶׁיַּחֲלוֹץ לָהּ. וּבִזְמַן שֶׁהוּא מוֹדֶה אֲפִילוּ אַחַר שְׁנַיִם עָשָׂר חוֹדֶשׁ כּוֹפִין אוֹתוֹ שֶׁיַּחֲלוֹץ לָהּ. הַנּוֹדֶרֶת הֲנָיָיה מִיבָמָהּ בְּחַיֵּי בַעֲלָהּ כּוֹפִין אוֹתוֹ עַד שֶׁיַּחֲלוֹץ לָהּ. לְאַחַר מִיתַת בַּעֲלָהּ מְבַקְּשִׁין מִמֶּנּוּ שֶׁיַּחֲלוֹץ לָהּ. אִם נִתְכַּוְונָה לְכָךְ אֲפִילוּ בְּחַיֵּי בַעֲלָהּ מְבַקְּשִׁין מִמֶּנּוּ שֶׁיַּחֲלוֹץ לָהּ.

הלכה: יָבָם קָטָן כול'. תַּנֵּי. טַעֲנַת בְּתוּלִים עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. מִיָּד. מַה נָן קַיָּימִין. אִם בְּשֶׁבָּעַל. מִיָּד. וְאִם בְּשֶׁלֹּא בָעַל. אֲפִילוּ לְאַחַר כַּמָּה. אֶלָּא כֵן אָנָן קַיָּימִין בְּסְתָם. רִבִּי מֵאִיר אָמַר. חֶזְקָה אָדָם מַעֲמִיד עַצְמוֹ שְׁלֹשִׁים יוֹם. וְרַבָּנִין אָמְרִין. אֵין אָדָם מַעֲמִיד אֲפִילוּ יוֹם אֶחָד. רִבִּי יִרְמְיָה בָעֵי. מַהוּ שֶׁיְּהֵא נֶאֱמָן לוֹמַר עַל דְּרִבִּי מֵאִיר. הֶעֱמַדְתִּי עַצְמִי שְׁלֹשִׁים יוֹם בִּשְׁבִיל לַעֲשׂוֹת הַוּולָד שְׁתוּקִי. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. הַיְבָמָה שֶׁאָמְרָה בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם. לֹא נִבְעַלְתִּי. כּוֹפִין אוֹתוֹ שֶׁיַּחֲלוֹץ לָהּ. לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם מְבַקְּשִׁין מִמֶּנּוּ לַחֲלוֹץ לָהּ. (לְאַחַר שְׁלֹשִׁים.) וְאָמַר רִבִּי לָעְזָר. דְּרִבִּי מֵאִיר הִיא. וְאָמַר רִבִּי לָעְזָר. לֹא שָׁנוּ אֶלָּא אֶצְלָהּ. הָא אֶצֶל צָרָתָהּ לֹא. כְּמַה דְּתֵימַר תַּמָּן. לֹא הַכֹּל מְמֻנֶּה לַחוֹב לְצָרָתָהּ. אַף הָכָא לֹא הַכֹּל מְמֻנֶּה לַחוֹב לִבְנוֹ.

הַנּוֹדֶרֶת הֲנָיָיה מִיבָמָהּ כול׳. כְּהָדָא. הוּא אוֹמֵר. בָּעַלְתִּי. וְהִיא אוֹמֶרֶת. לֹא נִבְעַלְתִּי. אַף עַל פִּי שֶׁחָזַר וְאָמַר. לֹא בָעַלְתִּי. לֹא הַכֹּל מִמֶּנּוּ. שֶׁכְּבָר מִשָּׁעָה הָרִאשׁוֹנָה אָמַר. בָּעַלְתִּי. אֲבָל אִם אָמַר מִשָּׁעָה הָרִאשׁוֹנָה. לֹא בָעַלְתִּי. שְׁנֵיהֶן יְכוֹלִין לַעֲקוֹר חֲזָקָה. חֲבֵרַייָא בָּעֵיי. מַה נָן קַייָמִין. אִם בְּמִשְׁנָה הָרִאשׁוֹנָה שָׁמַעְנוּ שֶׁמּוּתָּר לְייַבֵּם. אִם בְּמִשְׁנָה אַחֲרוֹנָה שָׁמַעְנוּ שֶׁמּוּתָּר לַחֲלוֹץ. שָׁמַעְנוּ שֶׁכּוֹפִין. רַב הוּנָא בְשֵׁם רַב. וְהוּא שֶׁיְּהֵא הַגֵּט יוֹצֵא מִתַּחַת יָדוֹ לְתוֹךְ יָדָהּ. הוּא אָמַר. גֵּט אִשָּׁה. וְהִיא אוֹמֶרֶת. גֵּט יְבָמָה. בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים חֲזָקָה לֹא בָעַל כּוֹפִין אוֹתוֹ שֶׁיְּחַלּוֹץ לָהּ. לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם מְבַקְּשִׁין מִמֶּנּוּ שֶׁיְּחַלּוֹץ. רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי. לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם חֲזָקָה בָּעַל. וְאַתְּ אָמַר כּוֹפִין. אֶלָּא כֵינִי. רַב הוּנָא בְשֵׁם רַב. וְהוּא שֶׁיְּהֵא הַגֵּט יוֹצֵא מִתּוֹךְ יָדוֹ לְתוֹךְ יָדָהּ. הוּא אָמַר. גֵּט אִשָּׁה. וְהִיא אוֹמֶרֶת. גֵּט יְבָמָה. בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים חֲזָקָה לֹא בָעַל כּוֹפִין אוֹתוֹ שֶׁיְּחַלּוֹץ לָהּ. לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם מְבַקְּשִׁין מִמֶּנּוּ שֶׁיְּחַלּוֹץ לָהּ. כְּהָדָא. הוּא אָמַר. בָּעַלְתִּי. וְהִיא אוֹמֶרֶת. לֹא נִבְעַלְתִּי. פְּשִׁיטָא דְהוּא מַעֲלֶה לָהּ מְזוֹנוֹת. פְּשִׁיטָא שֶׁאֵינוֹ יוֹרְשָׁהּ. לֹא צְרִיכָא דְלֹא מַהוּ שֶׁיְּיָרֵשׁ נִיכְסֵי אָחִיו. הִיא אוֹמֶרֶת. נִבְעַלְתִּי. וְהוּא אוֹמֵר. לֹא בָעַלְתִּי. פְּשִׁיטָא שֶׁאֵינוֹ מַעֲלֶה לָהּ מְזוֹנוֹת. פְּשִׁיטָא שֶׁהוּא יוֹרֵשׁ נִיכְסֵי אָחִיו. לֹא צְרִיכָא דְלֹא מַהוּ שֶׁיְּיָרְשֶׁנָּה.

פרק יד

הלכה א

משנה: חֵרֵשׁ שֶׁנָּשָׂא פִּיקֵּחַת וּפִיקֵּחַ שֶׁנָּשָׂא חֵרֶשֶׁת אִם רָצָה יוֹצִיא וְאִם רָצָה יְקַיֵּים כְּשֵׁם שֶׁהוּא כוֹנֵס בִּרְמִיזָה כָּךְ הוּא מוֹצִיא בִּרְמִיזָה. פִּיקֵּחַ שֶׁנָּשָׂא פִּיקַּחַת וְנִתְחָרְשָׁה אִם רָצָה יוֹצִיא וְאִם רָצָה יְקַיֵּים. נִשְׂטַתְּתָה לֹא יוֹצִיא. נִתְחָרֵשׁ הוּא אוֹ נִשְׂתַּטָּה אֵינוֹ מוֹצִיא עוֹלְמִית.

הלכה: חֵרֵשׁ שֶׁנָּשָׂא פִּיקַּחַת כול׳. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. רוֹמֵז וְהוּא נוֹתֵן לָהּ גִּיטָּהּ. כְּשֵׁם שֶׁהוּא רוֹמֵז כָּךְ הוּא נִרְמָז.

מַתְנִיתָא בְּשֶׁקִּידְּשָׁהּ בַּכֶּסֶף. אֲבָל אִם קִידְּשָׁהּ בִּבְעִילָה קִידּוּשָׁיו מַעֲשֶׂה וְגֵירוּשָׁיו אֵינוֹ מַעֲשֶׂה.

רִבִּי לָעְזָר שָׁאַל לְרִבִּי יוֹחָנָן. אִשְׁתּוֹ שֶׁלַּחֵרֵשׁ וְשֶׁלַּשּׁוֹטֶה. אָמַר לֵיהּ. אֲפִילּוּ אָשָׁם תָּלוּי אֵין בָּהּ. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְשֵׁם רִבִּי יוּחָנָן רִבִּי הִילָא בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. אֲפִילּוּ אָשָׁם תָּלוּי אֵין בָּהּ. מִכַּיָּון דְּאָתְּ אָמַר. אֲפִילּוּ אָשָׁם תָּלוּי אֵין בָּהּ וּבָא אַחֵר וְקִידְּשָׁהּ נִתְפַּקְּשׁוּ בָהּ קִידּוּשִׁין. גֵּירַשׁ מוּתֶּרֶת לְהֵינָשֵׂא לְרִאשׁוֹן. הָדָא הִיא דְתַנֵּי רִבִּי חִייָה. אִשְׁתּוֹ שֶׁלַּחֵרֵשׁ שֶׁגֵּירְשָׁהּ חֵרֵשׁ וְהָלְכָה וְנִישֵּׂאת לְחֵרֵשׁ אוֹ לְפִקֵּחַ. קוֹרֵא אֲנִי עָלֶיהָ לֹא יוֹכַל בַּעְלָהּ הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר שִׁלְּחָהּ לָשׁוּב לְקַחְתָּהּ. אִשְׁתּוֹ שֶׁלַּפִּיקֵּחַ שֶׁגֵּירְשָׁהּ וְהָלְכָה וְנִישֵּׂאת לְחֵרֵשׁ אוֹ לְפִקֵּחַ. קוֹרֵא אֲנִי

עָלֶיהָ לֹא יוֹכַל בַּעֲלָהּ הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר שִׁלְּחָהּ. אִשְׁתּוֹ שֶׁלַּחֵרֵשׁ שֶׁהָלַךְ לוֹ בַעֲלָהּ לִמְדִינַת הַיָּם. וּבָאוּ וְאָמְרוּ לָהּ. מֵת בַּעֲלֵיךְ. וְהָלְכָה וְנִישֵּׂאת לְחֵרֵשׁ אוֹ לְפִיקֵּחַ וְאַחַר כָּךְ בָּא בַעֲלָהּ. תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה. אִשְׁתּוֹ שֶׁלַּפִּיקֵּחַ שֶׁהָלַךְ בַּעֲלָהּ לִמְדִינַת הַיָּם. בָּאוּ וְאָמְרוּ לָהּ. מֵת בַּעֲלֵיךְ. וְהָלְכָה וְנִישֵּׂאת לְחֵרֵשׁ וְאַחַר כָּךְ בָּא הַפִּיקֵּחַ. הֲווֹינָן סָבְרִין מֵימַר. יוֹצִיא הַחֵרֵשׁ וִיקַיֵּים הַפִּיקֵּחַ. עוֹד הִיא כְּאִילֵּין קְנָסַיָּיא.

נִשְׁתַּטָּה לֹא יוֹצִיא. דְּבֵית רִבִּי יִנַּאי אָמְרֵי. מִפְּנֵי גְדֵירָה. רִבִּי זְעִירָה וְרִבִּי אִילָא תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לְשַׁמֵּר אֶת גִּיטָּהּ. רִבִּי נְחֶמְיָה בַּר מַר עוּקְבָּן בְּרֵיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי אָמַר תְּלָתָא. עֲבַר וְגֵירַשׁ. מָאן דְּאָמַר. מִפְּנֵי גְדֵירָה. גֵּירַשׁ. מָאן דְּאָמַר. שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לְשַׁמֵּר אֶת גִּיטָּהּ. אָסוּר. יֵשׁ לָהּ בֵּן וְאָב וְאָח. מָאן דְּאָמַר. מִפְּנֵי גְדֵירָה. אָסוּר. מָאן דְּאָמַר. שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לְשַׁמֵּר אֶת גִּיטָּהּ. יֵשׁ לָהּ אָב וְיכוֹלָה הִיא לִשְׁמוֹר אֶת גִּיטָּהּ. פְּעָמִים שׁוֹטָה פְּעָמִים חֲלוּמָה. מָאן דְּאָמַר. מִפְּנֵי גְדֵירָה. אָסוּר. מָאן דְּאָמַר. שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לְשַׁמֵּר אֶת גִּיטָּהּ. יֵשׁ לָהּ עִיתִּים וְיכוֹלָה הִיא לְשַׁמֵּר אֶת גִּיטָּהּ.

הלכה ב

משנה: אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי וְכִי מִפְּנֵי מָה הָאִשָּׁה שֶׁנִּתְחָרְשָׁה יוֹצְאָה וְהָאִישׁ שֶׁנִּתְחָרַשׁ אֵינוֹ מוֹצִיא. אָמְרוּ לוֹ אֵינוֹ דוֹמֶה הָאִישׁ הַמְגָרֵשׁ לָאִשָּׁה הַמִּתְגָּרֶשֶׁת שֶׁהָאִשָּׁה יוֹצְאָה לִרְצוֹנָהּ וְשֶׁלֹּא לִרְצוֹנָהּ וְהָאִישׁ אֵינוֹ מוֹצִיא אֶלָּא לִרְצוֹנוֹ. הֵעִיד רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן גּוּדְגָּדָה עַל הַחֵרֶשֶׁת שֶׁהִשִּׂיאָהּ אֲבִיהָ שֶׁהִיא יוֹצְאָה בְּגֵט אָמְרוּ לוֹ אַף זוֹ כַּיּוֹצֵא בָהּ.

הלכה: הֵעִיד רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי כול'. רִבִּי חֲנַנְיָה בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי הִילָא. נִרְאִין הַדְּבָרִים בְּפִיקֵּחַת שֶׁיֵּשׁ בָּהּ דַּעַת שֶׁהִיא יוֹצְאָה בֵּין לְדַעַת בֵּין שֶׁלֹּא לְדַעַת. וְחֵרֶשֶׁת שֶׁאֵין בָּהּ דַּעַת לֹא תֵצֵא אֶלָּא לְדַעַת. וְלֹא עֵידוּת הִיא. אַף זוֹ כְּיוֹצֵא בָהּ וּמוֹסִיפִין עַל הָעֵדוּת. וְרִבִּי חֲנַנְיָה סָבַר מֵימַר בְּפִיקֵּחַת שֶׁהִשִּׂיאָהּ אֲבִיהָ וְנִתְחָרְשָׁה. רִבִּי יוֹסֵה סָבַר מֵימַר בְּקָטַנָּה שֶׁהִשִּׂיאָהּ אֲבִיהָ וְנִתְגָּרְשָׁה.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לֵית כֵּן עַל רֹאשָׁהּ. אִית כֵּן עַל סוֹפָהּ. מַה אִית כֵּן עַל רֹאשָׁהּ. כְּשֶׁהָיְתָה חֵרֵשׁ בַּעַל הַחֵרֶשֶׁת פִּיקֵּחַ בַּעַל הַפִּקֵּחַת. אֲבָל אִם הָיְתָה חֵרֵשׁ בַּעַל הַפִּיקֵּחַת פִּיקֵּחַ בַּעַל חֵרֶשֶׁת הָדָא הִיא דְתַנִּינָן דְּבָתַר דְּבָתַר דְּבַתְרָה.

הלכה ג

משנה: שְׁנֵי אַחִים חֵרְשִׁים נְשׂוּאִים לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת חֵרְשׁוֹת אוֹ לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת פִּקְחוֹת אוֹ לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת אַחַת חֵרֶשֶׁת וְאַחַת פִּיקַּחַת אוֹ שְׁתֵּי אֲחָיוֹת חֵרְשׁוֹת נְשׂוּאוֹת לִשְׁנֵי אַחִין פִּיקְחִין לִשְׁנֵי אַחִין חֵרְשִׁין לִשְׁנֵי אַחִין אֶחָד חֵרֵשׁ וְאֶחָד פִּיקֵּחַ. הֲרֵי אֵילּוּ פְטוּרִין מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיִּיבּוּם. וְאִם הָיוּ נָכְרִיּוֹת יִכָּנְסוּ וְאִם רָצוּ לְהוֹצִיא יוֹצִיאוּ. שְׁנֵי אַחִין אֶחָד

חֵרֵשׁ וְאֶחָד פִּיקֵּחַ נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת פִּקְחוֹת מֵת חֵרֵשׁ בַּעַל הַפִּיקֵּחַת מַה יַעֲשֶׂה פִּיקֵּחַ בַּעַל הַפִּקֵּחַת תֵּצֵא מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה. מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּקֵּחַת מַה יַעֲשֶׂה חֵרֵשׁ בַּעַל הַפִּקֵּחַת מוֹצִיא אִשְׁתּוֹ בְּגֵט וְאֶשֶׁת אָחִיו אֲסוּרָה לְעוֹלָם.

הלכה: שְׁנֵי אַחִין חֵרְשִׁין כול'. צָרְתָהּ מָהוּ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. בִּתּוֹ פִּיקֵּחַת נְשׂוּאָה לְאָחִיו חֵרֵשׁ. צָרְתָהּ פְּטוּרָה מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיִּיבּוּם.

הלכה ד

משנה: שְׁנֵי אַחִין פִּקְחִין נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת אַחַת חֵרֶשֶׁת וְאַחַת פִּיקֵּחַ מֵת פִּיקֵּחַ בַּעַל הַחֵרֶשֶׁת מַה יַעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּיקֵּחַת תֵּצֵא מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה. מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּיקֵּחַת מַה יַעֲשֶׂה פִּיקֵּח בַּעַל הַחֵרֶשֶׁת. מוֹצִיא אִשְׁתּוֹ בְּגֵט וְאֶשֶׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה.

הלכה: שְׁנֵי אַחִים פִּקְחִים כול'. צָרְתָהּ מָהוּ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. בִּתּוֹ חֵרֶשֶׁת נְשׂוּאָה לְאָחִיו פִּקֵּחַ. צָרְתָהּ חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְייַבֶּמֶת.

הלכה ה

משנה: שְׁנֵי אַחִין אֶחָד חֵרֵשׁ וְאֶחָד פִּיקֵּחַ נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי אֲחָיוֹת אַחַת חֵרֶשֶׁת וְאַחַת פִּיקַּחַת מֵת חֵרֵשׁ בַּעַל הַחֵרֶשֶׁת מַה יַעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּיקַּחַת תֵּצֵא מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה. מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּיקַּחַת מַה יַעֲשֶׂה חֵרֵשׁ בַּעַל הַחֵרֶשֶׁת מוֹצִיא אִשְׁתּוֹ בְּגֵט וְאֶשֶׁת אָחִיו אֲסוּרָה לְעוֹלָם.

הלכה: שְׁנֵי אַחִין אֶחָד חֵרֵשׁ כול'. צָרְתָהּ מָהוּ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. בִּתּוֹ חֵרֶשֶׁת נְשׂוּאָה לְאָחִיו חֵרֵשׁ. צָרְתָהּ פְּטוּרָה מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיִּיבּוּם.

הלכה ו

משנה: שְׁנֵי אַחִין אֶחָד חֵרֵשׁ וְאֶחָד פִּיקֵּחַ נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי נוֹכְרִיּוֹת פִּקְחוֹת מֵת חֵרֵשׁ בַּעַל הַפִּיקַּחַת מַה יַעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּיקַּחַת אוֹ חוֹלֵץ אוֹ מְיַיבֵּם. מֵת פִּיקֵּחַ בַּעַל הַפִּיקַּחַת מַה יַעֲשֶׂה חֵרֵשׁ בַּעַל הַפִּיקַּחַת כּוֹנֵס וְאֵינוֹ מוֹצִיא לְעוֹלָם.

הלכה: שְׁנֵי אַחִין אֶחָד חֵרֵשׁ כול'. מַהוּ שֶׁתֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. בַּת יִשְׂרָאֵל פִּיקַּחַת שֶׁנִּישֵּׂאת לְכֹהֵן חֵרֵשׁ אֵינָהּ אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה. מֵת וְנָפְלָה לִפְנֵי הַיָּבָם. אִם הָיָה פִּיקֵּחַ אוֹכֶלֶת. חֵרֵשׁ אֵינָהּ אוֹכֶלֶת.

הלכה ז

משנה: שְׁנֵי אַחִין פִּקְחִין נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי נוֹכְרִיּוֹת אַחַת חֵרֶשֶׁת וְאַחַת פִּיקַּחַת מֵת פִּיקֵּחַ בַּעַל הַחֵרֶשֶׁת מַה יַעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּיקַּחַת כּוֹנֵס וְאִם רָצָה לְהוֹצִיא יוֹצִיא. מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּיקַּחַת מַה יַעֲשֶׂה פִּיקֵּחַ בַּעַל הַחֵרֶשֶׁת אוֹ חוֹלֵץ אוֹ מְיַיבֵּם. שְׁנֵי אַחִין אֶחָד חֵרֵשׁ וְאֶחָד

פִּיקֵּחַ נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי נוֹכְרִיּוֹת אַחַת חֵרֶשֶׁת וְאַחַת פִּיקֵּחַת מֵת חֵרֵשׁ בַּעַל הַחֵרֶשֶׁת מַה יַעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּיקֵּחַת כּוֹנֵס וְאִם רָצָה לְהוֹצִיא יוֹצִיא. מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּיקֵּחַת מַה יַעֲשֶׂה חֵרֵשׁ בַּעַל הַחֵרֶשֶׁת כּוֹנֵס וְאֵינוֹ מוֹצִיא לְעוֹלָם.

הלכה: שְׁנֵי אַחִין פִּיקְחִין כול'. שְׁנֵי אַחִין אֶחָד חֵרֵשׁ כול'. מַהוּ שֶׁתֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. בַּת יִשְׂרָאֵל פִּיקֵּחַת שֶׁנִּתְאָרְסָה לְכֹהֵן פִּיקֵּחַ. לֹא הִסְפִּיק לְכוֹנְסָהּ לְחוּפָּה שֶׁלְּנִישּׂוּאִין עַד שֶׁנִּיתְחָרֵשׁ הוּא אוֹ עַד שֶׁנִּתְחָרְשָׁה הִיא. אֵינָהּ אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה. מֵת וְנָפְלָה לְפָנָיו הַיְבָם וַאֲפִילוּ חֵרֵשׁ. אוֹכֶלֶת. בְּזֶה יִיפֶּה כֹּחַ הַיָּבָם מִכֹּחַ הַבַּעַל. שֶׁהַיָּבָם חֵרֵשׁ וּמַאֲכִיל וְהַבַּעַל חֵרֵשׁ וְאֵינוֹ מַאֲכִיל.

פרק טו

הלכה א

משנה: הָאִשָּׁה שֶׁהָלְכָה הִיא וּבַעֲלָהּ לִמְדִינַת הַיָּם שָׁלוֹם בֵּינוֹ לְבֵינָהּ וְשָׁלוֹם בָּעוֹלָם וּבָאת וְאָמְרָה מֵת בַּעֲלִי תִּינָּשֵׂא מֵת בַּעֲלִי תִּתְיַיבֵּם. אֵין שָׁלוֹם בֵּינוֹ לְבֵינָהּ וְשָׁלוֹם בָּעוֹלָם וּבָאת וְאָמְרָה מֵת בַּעֲלִי אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לְעוֹלָם אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת אֶלָּא אִם כֵּן בָּאת בוֹכָה וּבְגָדֶיהָ קְרוּעִין. אָמְרוּ לוֹ אַחַת זוֹ וְאַחַת זוֹ תִּינָּשֵׂא.

הלכה: הָאִשָּׁה שֶׁהָלְכָה הִיא וּבַעֲלָהּ כול'. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר. אִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁהִיא אֵשֶׁת אִישׁ. וְהִיא אוֹמֶרֶת. גְּרוּשָׁה אֲנִי. אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת. וְאָמַר אַף הָכָא כֵּן. שַׁנְיָיה הִיא בְעֵידֵי מִיתָה. מַאַחַר שֶׁאִם יָבוֹא הוּא מַכְחִישׁ. וּתְהֵא נֶאֱמֶנֶת לוֹמַר. מֵת יְבָמִי. לֵית יְכִיל. דְּתַנִּינָן שֶׁאֵין הָאִשָּׁה נֶאֱמֶנֶת לוֹמַר. מֵת יְבָמִי. שֶׁתִּינָּשֵׂא. וְלֹא. מֵתָה אֲחוֹתִי. שֶׁתִּיכָּנֵס לְבֵיתָהּ. אָמַר רִבִּי בָּא. בַּעֲלָהּ שֶׁנִּישֵּׂאת לוֹ לְרָצוֹנָהּ נֶאֱמֶנֶת. יְבָמָהּ שֶׁנָּפְלָה לוֹ עַל כָּרְחָהּ אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת. רִבִּי הוֹשַׁעְיָה בָּעֵי. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁנִּישֵּׂאת לוֹ עַל כָּרְחָהּ מֵעַתָּה לֹא תְהֵא נֶאֱמֶנֶת.

לֹא סוֹף דָּבָר כַּמִּשְׁנָה הָאַחֲרוֹנָה שֶׁעַד אֶחָד מַתִּירָהּ. וַאֲפִילוּ כַּמִּשְׁנָה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁאֵין עַד אֶחָד מַתִּירָהּ הִיא מַתֶּרֶת עַצְמָהּ. מַה בֵּינָהּ לְעֵד אֶחָד. עֵד אֶחָד חָשׁוּד לְקַלְקֵל אֶת עַצְמָהּ. וְהִיא אֵינָהּ חֲשׁוּדָה לְקַלְקֵל אֶת עַצְמָהּ.

עַד אֶחָד מָהוּ שֶׁיְּהֵא נֶאֱמָן בִּשְׁעַת מִלְחָמָה. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. חַד בַּר נַשׁ בְּיוֹמוֹי דְּרִבִּי אָמַר לֵיהּ. הֵן הַהוּא פַּלְן. אָמַר לוֹן. מִית. הֵן הַהוּא פַּלְן. אָמַר לוֹן. מִית. אָמַר לֵיהּ. וְכוּלְּהוֹן מֵתִים. אָמַר לוֹן. וְאִילּוּ הַוְיִין בַּחַיִּין לָא הֲווֹן מַייתֵי. רִבִּי יִרְמְיָה בְשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. מַעֲשֶׂה בָּא לִפְנֵי רִבִּי וְאָמַר. מָאן דְּנִישֵּׂאת נִישֵּׂאת. מָאן דְּלָא נִישֵּׂאת לָא נִישֵּׂאת. רִבִּי אַיְיבוּ בָּר נַגָּרִי. בִּשְׁעַת מִלְחָמָה הֲוָות. הָדָא אָמְרָה שֶׁעַד אֶחָד נֶאֱמָן בִּשְׁעַת מִלְחָמָה.

מַה בֵּין שָׁלוֹם לְעוֹלָם לְבֵין מִלְחָמָה לְעוֹלָם. מִלְחָמָה בָעוֹלָם סְבוּרָה בוֹ שֶׁמֵּת וְלֹא מֵת. עַד כְּדוֹן בְּשֶׁהָיְתָה מִלְחָמָה בַצָּפוֹן וּבָאת מִן הַצָּפוֹן. בַּדָּרוֹם וּבָאת מִן הַדָּרוֹם. הָיְתָה מִלְחָמָה בַצָּפוֹן וּבָאת מִן הַדָּרוֹם. וְהִיא אוֹמֶרֶת. מִן הַצָּפוֹן בָּאתִי. וַאֲנִי אוֹמֵר. מִן הַדָּרוֹם בָּאת. וְהִיא אוֹמֶרֶת. מִן הַדָּרוֹם בָּאתִי. סְבוּרָה לְהַתִּיר אֶת עַצְמָהּ. הִיא אָמְרָה. עַל מִיטָּתוֹ מֵת. וַאֲנִי אוֹמֵר. לַמִּלְחָמָה הָלַךְ. הִיא אוֹמֶרֶת. עַל מִיטָּתוֹ מֵת. סְבוּרָה לְהַתִּיר אֶת עַצְמָהּ.

אֵי זוֹ הִיא קְטָטָה. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב חִייָה בַּר אַשִׁי. לֹא קִידַּשְׁתָּנִי וְלֹא גֵירַשְׁתָּנִי וְלֹא הָיִיתִי אִשְׁתְּךָ מִימַיי. אֵין זֶה קְטָטָה. קִידַּשְׁתָּנִי וְגֵירַשְׁתָּנִי אֶלָּא שֶׁלֹּא נָתַתָּה לִי כְּתוּבָתִי. הֲרֵי זֶה קְטָטָה. אָמְרָה רִבִּי בָּא קוֹמֵי רִבִּי חִייָה בַּר אַבָּא. אָמַר לֵיהּ. בְּנִי. אֶלָּא אֲפִילוּ הִיא תּוֹבַעַת בְּוַדַּאי לְהִתְגָּרֵשׁ.

רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לְעוֹלָם אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת אֶלָּא אִם כֵּן בָּאָה בוֹכָה וּבְגָדֶיהָ קְרוּעִים. מְתִיבִין לְרִבִּי יְהוּדָה. הַגַּע עַצְמְךָ שֶׁהָיְתָה אַחַת בוֹכָה וְאַחַת שֶׁאֵינָהּ בוֹכָה. לְזוֹ אַתְּ אוֹסֵר וּלְזוֹ אַתְּ מַתִּיר. הָתִיב רִבִּי חֲנַנְיָה חֲבֵרוֹן דְּרַבָּנִין. הַגַּע עַצְמְךָ שֶׁיָּצָא בְנָהּ לִמְדִינַת הַיָּם וּמֵת שָׁם. אֲנִי אוֹמֵר. שֶׁמָּא הִיא מַזְכֶּרֶת וּבוֹכָה.

הלכה ב

משנה: בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים לֹא שְׁמַעְנוּ אֶלָּא בְּבָאָה מִן הַקָּצִיר בִּלְבַד. אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּאי אֶחָד הַבָּאָה מִן הַקָּצִיר וְאֶחָד הַבָּאָה מִן הַזֵּיתִים וְאֶחָד הַבָּאָה מִמְּדִינַת הַיָּם לֹא דִבְּרוּ חֲכָמִים בַּקָּצִיר אֶלָּא בַהוֹוָה. חָזְרוּ בֵית הִלֵּל לְהוֹרוֹת כְּבֵית שַׁמַּאי.

הלכה: בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים לֹא שְׁמַעְנוּ כול'. אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּי. וַהֲלֹא כַּל הַשָּׁנָה כּוּלָּהּ קָצִיר. הָא כְּאֵי זֶה צַד. יָצָא קָצִיר שְׁעוֹרִים וְנִכְנַס קָצִיר חִטִּים. יָצָא קָצִיר וְנִכְנַס בָּצִיר. יָצָא בָּצִיר וְנִכְנַס מָסִיק. נִמְצֵאת כָּל הַשָּׁנָה כּוּלָּהּ קָצִיר. וְקִיְּימוּ אֶת דִּבְרֵיהֶן. וְלָמָּה קָצִיר. אָמַר רִבִּי מָנָא. דְּאוֹנְסָא שְׁכִיחַ. שֶׁאֵין הַחַמָּה קוֹפַחַת עַל רֹאשׁוֹ שֶׁלָּאָדָם אֶלָּא בְשָׁעַת הַקָּצִיר. הָדָא הִיא דִכְתִיב וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַיְהִי הַיּוֹם וַיֵּצֵא אֶל אָבִיו אֶל הַקּוֹצְרִים. וַיֹּאמֶר אֶל אָבִיו רֹאשִׁי רֹאשִׁי וַיֹּאמֶר אֶל הַנַּעַר שָׂאֵהוּ אֶל אִמּוֹ. וַיִּשָּׂאֵהוּ וַיְבִיאֵהוּ אֶל אִמּוֹ וַיֵּשֶׁב עַל בִּרְכֶּיהָ עַד הַצָּהֳרַיִם וַיָּמֹת. וְרַבָּנָן אָמְרֵי. דְּרִיחְשָׁא שְׁכִיחַ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. סַכּוֹתָה לְרֹאשִׁי בְּיוֹם נָשֶׁק. בְּיוֹם שֶׁהַקַּייִץ נוֹשֵׁק אֶת הַחוֹרֶף. דְּבָר אַחֵר. בְּיוֹם נָשֶׁק זֶה נִשְׁקוֹ שֶׁלַּגּוֹג. דָּבָר אַחֵר. בְּיוֹם שֶׁשְּׁנֵי עוֹלָמוֹת נוֹשְׁקִין זֶה אֶת זֶה הָעוֹלָם הַזֶּה יוֹצֵא וְהָעוֹלָם הַבָּא נִכְנָס.

הלכה ג

משנה: בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים תִּינָּשֵׂא וְתִיטּוֹל כְּתוּבָתָהּ. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים תִּינָּשֵׂא וְלֹא תִיטּוֹל כְּתוּבָתָהּ. אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּי הֵיתַרְתֶּם אֶת עֶרְוָה הַחֲמוּרָה וְלֹא תַתִּירוּ אֶת הַמָּמוֹן הַקַּל. אָמְרוּ לָהֶן בֵּית הִלֵּל מָצִינוּ שֶׁאֵין הָאַחִין נִכְנָסִין לַנַּחֲלָה עַל פִּיהָ. אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּי

וַהֲלֹא מִסֵּפֶר כְּתוּבָתָהּ נִלְמוֹד שֶׁהוּא כוֹתֵב לָהּ שֶׁאִם תִּינָּשְׂאִי לְאַחֵר תִּיטְּלִי מַה שֶּׁכָּתוּב לִיךְ. חָזְרוּ בֵית הִלֵּל לְהוֹרוֹת כְּבֵית שַׁמַּי.

הלכה: בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים תִּינָּשֵׂא כול'. בָּנוֹת מַהוּ שֶׁיִּיכָּנְסוּ לְמָזוֹנוֹת עַל פִּיהָ.

בֵּית שַׁמַּי עָבְדִין כְּתוּבָּה מִדְּרָשׁ. דְּבֵית שַׁמַּי דָּרְשִׁין מִסֵּפֶר כְּתוּבָתָהּ נִלְמוֹד. שֶׁהוּא כוֹתֵב לָהּ. שֶׁאִם תִּינָּשְׂאִי לְאַחֵר תִּיטְּלִי מַה שֶּׁכָּתוּב לִיךְ. חָזְרוּ בֵית הִלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי. בֵּית הִלֵּל עָבְדִין כְּתוּבָּה מִדְּרָשׁ. דְּרַשׁ הִלֵּל הַזָּקֵן לְשׁוֹן הֶדְיוֹט. הָיוּ כוֹתְבִין בְּאַלֶכְסַנְדְּרִיאָה שֶׁהָיָה אֶחָד מֵהֶן מְקַדֵּשׁ אִשָּׁה וַחֲבֵירוֹ חוֹטְפָהּ מִן הַשּׁוּק. וּכְשֶׁבָּא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים בִּיקְּשׁוּ לַעֲשׂוֹתָן מַמְזֵירִים. אָמַר לָהֶן הִלֵּל הַזָּקֵן. הוֹצִיאוּ כְּתוּבַת אִימּוֹתֵיהֶן. וְהוֹצִיאוּ כְּתוּבַת אִימּוֹתֵיהֶן וּמָצְאוּ כָתוּב בָּהֶן. לִכְשֶׁתִּיכָּנְסִי לְבֵיתִי תְּהַוְיִין לִי לְאִינְתּוּ כְּדַת מֹשֶׁה וְיִהוּדָאֵי. רִבִּי לָעְזָר בֶּן עֲזַרְיָה עָבַד כְּתוּבָּה מִדְּרָשׁ. דְּרַשׁ רִבִּי לָעְזָר בֶּן עֲזַרְיָה הַבָּנִים יִירְשׁוּ וְהַבָּנוֹת יְזוֹנוּ. מַה הַבָּנִים אֵינָן יוֹרְשִׁין אֶלָּא לְאַחַר מִיתַת אֲבִיהֶן. אַף הַבָּנוֹת אֵינָן נִיזּוֹנוֹת אֶלָּא לְאַחַר מִיתַת אֲבִיהֶן.

רִבִּי מֵאִיר עָבַד כְּתוּבָּה מִדְּרָשׁ. דְּאָמַר רִבִּי מֵאִיר הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵירוֹ שָׁמִין אוֹתָהּ כַּמָּה הִיא רְאוּיָה לַעֲשׂוֹת וְנוֹתְנִין לוֹ. שֶׁהוּא כוֹתֵב לוֹ. אִם אוֹבִיר וְלֹא אַעֲבִיד אֲשַׁלֵּם בְּמֵיטְבָא.

רִבִּי יוּדָה עָבַד כְּתוּבָּה מִדְּרָשׁ. תַּנֵּי בְשֵׁם רִבִּי יוּדָה. מֵבִיא הוּא אָדָם עַל יְדֵי אִשְׁתּוֹ כָּל קָרְבָּן שֶׁהִיא חַיֶּיבֶת. אָפִילּוּ אָכְלָה חֵלֶב אָפִילּוּ חִילְּלָה אֶת הַשַּׁבָּת. וְכֵן הָיָה רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר. פּוֹטָרָהּ אֵינוֹ חַיָּיב בָּהּ. שֶׁכֵּן הִיא כוֹתֶבֶת לוֹ. וְאוֹחָרָן דִּי אַתְיָין לָךְ מִן קַדְמַת דְּנָא.

רִבִּי יוֹסֵי עָבַד כְּתוּבָּה מִדְּרָשׁ. דְּרַשׁ רִבִּי יוֹסֵי. מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לַעֲשׂוֹת כְּתוּבָּה מְלֵוָּה גּוֹבָה אֶת הַכֹּל. לְכְפוֹל אֵינוֹ גּוֹבָה אֶלָּא מֻחֲצָה. רִבִּי לָעְזָר [הַקַּפָּר] אָמַר. אֵין אָדָם רַשַּׁאי לְיַקֵּח לוֹ בְּהֵמָה חַיָּה וְעוֹף אֶלָּא אִם כֵּן הִתְקִין לָהֶן מְזוֹנוֹת. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קָרְחָה עָבַד כְּתוּבָּה מִדְּרָשׁ. דְּאָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קָרְחָה. הַמַּלְוֶה אֶת חֲבֵירוֹ לֹא יְמַשְׁכְּנֶנּוּ יוֹתֵר עַל חוֹבוֹ. שֶׁהוּא כוֹתֵב לוֹ. תִּשְׁלַמְתָּהּ מִן נִיכְסַיי דִּיאַתְיָין לְיָידִי דְאַקְנָה לְקִבֵּל דְּנָהּ.

רַב חוּנָה עָבַד כְּתוּבָּה מִדְּרָשׁ. דָּרַשׁ רַב חוּנָה. הַבָּנִים יִירְשׁוּ וְהַבָּנוֹת יְזוֹנוּ. מַה הַבָּנִים יוֹרְשִׁין מִן הַמְטַלְטְלִין אַף הַבָּנוֹת נִיזּוֹנוֹת מִן הַמְטַלְטְלִין. שְׁמוּאֵל אָמַר אֵין הַבָּנוֹת נִיזּוֹנוֹת מִן הַמְטַלְטְלִין. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לִשְׁמוּאֵל. בְּנָן נוּקְבָן דִּיהֲווֹן לֵיכִי מִינַּאי יְהַיְוִין יָתְבָן בְּבֵיתִי וּמֵיתְזָנָן מִנִּיכְסַיי. וְתַנֵּי עֲלָהּ. מִמְקַרְקְעֵי וְלֹא מִמְטַלְטְלֵי. אָמַר רִבִּי בָּא בַּר זַבְדָא. אִתְיָא דְּרַב הוּנָא כְּרִבִּי וְרִבִּי שְׁמוּאֵל כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָעְזָר. דְּתַנֵּי. אֶחָד נְכָסִין שֶׁיֵּשׁ לָהֶן אֲחֵרִיוּת וְאֶחָד נְכָסִים שֶׁאֵין לָהֶן אֲחֵרִיוּת נִפְרָעִין מֵהֶן לְמָזוֹן הָאִשָּׁה וְהַבָּנוֹת. דִּבְרֵי רִבִּי. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָעְזָר אוֹמֵר. נְכָסִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶן אֲחֵרִיוּת הַבָּנִים מוֹצִיאִין מִן הַבָּנִים וְהַבָּנוֹת מִן הַבָּנוֹת וְהַבָּנִים מִן הַבָּנוֹת וְהַבָּנוֹת מִן הַבָּנִים. וְשֶׁאֵין לָהֶן אֲחֵרִיוּת הַבָּנִים מוֹצִיאִין מִן

הַבָּנוֹת וְאֵין הַבָּנוֹת מוֹצִיאִין מִן הַבָּנִים. אָמְרִין. חָזַר בָּהּ רַב חוּנָא. אָמְרִין. יֵאוּת. כְּתוּבָּה דְּבַר תּוֹרָה וּמָזוֹן הַבָּנוֹת מִדִּבְרֵיהֶן. וְדִבְרֵיהֶן עוֹקְרִין דְּבַר תּוֹרָה. אֶלָּא בְּכֶסֶף כְּתוּבַּת אִימָּן פְּלִיגִין. וְכֶסֶף כְּתוּבַּת אִמָּן לֹא קַרְקַע הוּא.

הַיּוֹרֵד לְנִיכְסֵי אִשְׁתּוֹ וְנָתַן עֵינָיו בָּהּ לְגָרְשָׁהּ וְקָפַץ וְתָלַשׁ מִן הַקַּרְקַע הֲרֵי זֶה זָרִיז וְנִשְׁכָּר. הַיּוֹרֵד לְנִיכְסֵי שְׁבוּיִין וְשָׁמַע עֲלֵיהֶן שֶׁהֵן מְמַשְׁמְשִׁין וּבָאִין וְקָפַץ וְתָלַשׁ מִן הַקַּרְקַע הֲרֵי זֶה זָרִיז וְנִשְׁכָּר. וְאֵילּוּ הֵן נִיכְסֵי שְׁבוּיִים. כָּל שֶׁהָלַךְ אָבִיו אוֹ אָחִיו אוֹ אֶחָד מִכָּל הַמּוֹרִישִׁין אוֹתוֹ לְמְדִינַת הַיָּם וְשָׁמַע עֲלֵיהֶן שֶׁמֵּתוּ וְיָרַד לוֹ לְנַחֲלָה. אֲבָל נִיכְסֵי נְטוּשִׁין מוֹצִיאִין אוֹתָהּ מִיָּדוֹ. וְאֵילּוּ הֵן נִיכְסֵי נְטוּשִׁין. כָּל שֶׁהָלַךְ אָבִיו אוֹ אָחִיו אוֹ אֶחָד מִכָּל הַמּוֹרִישִׁין אוֹתוֹ לְמְדִינַת הַיָּם וְלֹא שָׁמַע עֲלֵיהֶן שֶׁמֵּתוּ וְיָרַד לוֹ לְנַחֲלָה. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. שָׁמַעְתִּי הוּא שְׁבוּיִים הוּא נְטוּשִׁים. אֲבָל נִיכְסֵי רְטוּשִׁין מוֹצִיאִין מִיָּדוֹ. וְאֵילּוּ הֵן נִיכְסֵי רְטוּשִׁין. כָּל שֶׁהָלַךְ אָבִיו אוֹ אָחִיו אוֹ אֶחָד מִכָּל הַמּוֹרִישִׁין אוֹתוֹ לְמְדִינַת הַיָּם וְאֵין יָדוּעַ אֵיכָן הוּא. שְׁמוּאֵל אָמַר שָׁבוּי זֶה שֶׁיָּצָא שֶׁלֹּא לְדַעַת. שֶׁאִילּוּ יָצָא לְדַעַת הָיָה מְצַוֶּיהוּ. נָטוּשׁ זֶה שֶׁיָּצָא לְדַעַת. תֵּדַע לָךְ שֶׁעֵילָּה הָיָה רוֹצֶה לְהַבְרִיחוֹ מִנְּכָסָיו. הֲרֵי לְדַעַת יָצָא וְלֹא צִיְּוָהוּ. רִבִּי אָחָא רִבִּי בָּא רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. הַמְטַלְטְלִין אֵין בָּהֶן מִשּׁוּם נִיכְסֵי רְטוּשִׁין. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה. קָמָה עוֹמֶדֶת לְהֵיקָצֵר וּגְפָנִים עוֹמְדוֹת לְהֵיבָּצֵר מְמַטַלְטְלִין הֵן. רַב שֵׁשֶׁת שְׁאַל. אִילֵּין דִּיקְלַיָּא דְּבָבֶל דִּלָּא צְרִיכִין מָרְכָּבָא לֹא מִסְתַּבְּרָא מֵיעַבְּדִינָן כְּקָמָה עוֹבֶרֶת לְהֵיקָצֵר וּגְפָנִים עוֹבְרוֹת לְהֵיבָּצֵר.

הלכה ד

משנה: הַכֹּל נֶאֱמָנִים לְהַעִידָהּ חוּץ מֵחֲמוֹתָהּ וּבַת חֲמוֹתָהּ וְצָרָתָהּ וִיבִמְתָּהּ וּבַת בַּעֲלָהּ. מַה בֵּין גֵּט לְמִיתָה שֶׁהַכְּתָב מוֹכִיחַ. עֵד אֶחָד אוֹמֵר מֵת וְנִשֵּׂאת. וּבָא אַחֵר וְאָמַר לֹא מֵת הֲרֵי זוֹ לֹא תֵצֵא. עֵד אוֹמֵר מֵת וּשְׁנַיִם אוֹמְרִין לֹא מֵת אַף עַל פִּי שֶׁנִּשֵּׂאת תֵּצֵא. שְׁנַיִם אוֹמְרִים מֵת וְעֵד אֶחָד אוֹמֵר לֹא מֵת אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִשֵּׂאת תִּינָּשֵׂא.

הלכה: הַכֹּל נֶאֱמָנִים לְהַעִידָהּ כול'. תַּנֵּי. כְּשֵׁם שֶׁאֵינָן נֶאֱמָנוֹת עָלֶיהָ כָּךְ אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת עֲלֵיהֶן. בֶּן חֲמוֹתָהּ כְּבַת חֲמוֹתָהּ. בֶּן בַּעֲלָהּ כְּבַת בַּעֲלָהּ. צָרָתָהּ אֲפִילּוּ נְשׂוּאָה. יְבִמְתָּהּ אֲפִילּוּ אֲחוֹתָהּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן שֶׁלֹּא עָשׂוּ זְכָרִים כִּנְקֵיבוֹת. דְּתַנִינָן תַּמָּן. שֶׁאֵין הָאִשָּׁה נֶאֱמֶנֶת לוֹמַר. מֵת יְבָמִי. שֶׁתִּינָּשֵׂא. וְלֹא מֵתָה אֲחוֹתוֹ. שֶׁתִּיכָּנֵס לְבֵיתָהּ. מִפְּנֵי שֶׁאֵין לָהּ בָּנִים. אֲבָל אִם יֵשׁ לָהּ בָּנִים נֶאֱמֶנֶת.

וְהַכְּתָב מוֹכִיחַ. וְלֹא מִפִּיהָ מַאֲמִינִין אוֹתָהּ. שֶׁאִילּוּ לֹא אָמְרָה. בְּפָנַיי נִכְתַּב וּבְפָנַיי נֶחְתָּם. אַף אַתְּ שָׁמָא מַתִּירָהּ לְהִינָּשֵׂא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. כְּהַהִיא דְּאָמַר רִבִּי בּוּן. אֵינוֹ חָשׁוּד לְקַלְקְלָהּ בִּידֵי שָׁמַיִם. בְּבֵית דִּין חָשׁוּד לְקַלְקְלָהּ. שֶׁמִּתּוֹךְ שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁאִם בָּא (וְעֵדָיו

עמו) [וְעִרְעֵר עִרְעוּרוֹ] בָּטֵל אַף הוּא מַחְתִּמוֹ בְּעֵדִים כְּשֵׁירִים. וְהָכָא מִתּוֹךְ שֶׁהִיא יוֹדַעַת שֶׁלֹּא עָשׂוּ בָהּ דְּבָרֶיהָ אֶצֶל חֲבֵירָתָהּ כְּלוּם אַף הִיא אוֹמֶרֶת אֱמֶת.

עַד אֶחָד אוֹמֵר כול'. עַד אֶחָד אָמַר מֵת. וְנִישֵּׂאת. וּבָא אַחֵר וְאָמַר. לֹא מֵת. הֲרֵי זוֹ לֹא תֵצֵא. מִפְּנֵי שֶׁאָמַר מִשֶּׁנִּישֵּׂאת. הָא אִם עַד שֶׁלֹּא נִישֵּׂאת וְנִישֵּׂאת תֵּצֵא. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. זוֹ דִבְרֵי רִבִּי מְנַחֵם בֵּירִבִּי יוֹסֵי. אֲבָל דִּבְרֵי חֲכָמִים בֵּין אָמַר מִשֶּׁנִּישֵּׂאת בֵּין שֶׁאָמַר עַד שֶׁלֹּא נִישֵּׂאת לֹא תִינָּשֵׂא. וְאִם נִישֵּׂאת לֹא תֵצֵא. רַב נַחְמָן בַּר יַעֲקֹב בְּשֵׁם רַב. נִישֵּׂאת עַל פִּי עֵדִים שְׁנַיִם אֲפִילוּ אָתוֹן. אָמְרִין לַהּ. לֵית אַתְּ נוֹ. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק בָּעֵי. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁהוּא אָדָם מְסוּיָים כְּגוֹן אִימִּי. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. וְלֵית כְּמָן בַּר נַשׁ דְּמֵיי לְרִבִּי אִמִּי. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי דְרַבָּנִן דְּתַמָּן. אָמְרִין לֵיהּ. לֵית (אתנו). קָם אַבָּא בַר בָּא וְלַחֲשׁ לָהּ גַּו אוּדְנֵהּ. אָמַר לַהּ. בְּחַיֶּיךְ. הַב לָהּ גֵּט מְסָפֵק. קָמוּ תַלְמִידוֹי דְרַב וּמְחוֹנֵיהּ. אָמַר. עַרְקָתָא יְקַד וְסַפְסָלָהּ יְקַד. שְׁמוּאֵל אָמַר. תַּמָּן הֲוִינָא וְלָא עַרְקָתָא יְקְדַת וְלָא סַפְסָלָא יְקְדַת אֶלָּא אַבָּא הוּא דְלָקָה. וְקָם לַהּ. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי אִימִּי. אָמַר לֵיהּ. אֵין בָּרִיא דְהִיא שַׁרְיָא לָךְ אֶלָּא תְּהֵא יוֹדַעַ דְּבָנֶיהָ דְּהַהוּא גַּבְרָא מַמְזֵירָא קוֹמֵי שְׁמַיָּא וַהֲוָה רִבִּי זְעִירָא מְקַלֵּס לֵיהּ דוּ מֵקִים מִילְּתָא עַל בְּרָרָה.

הלכה ה

משנה: אַחַת אוֹמֶרֶת מֵת וְאַחַת אוֹמֶרֶת לֹא מֵת זוֹ שֶׁאוֹמֶרֶת מֵת תִּינָּשֵׂא וְתִיטּוֹל כְּתוּבָּתָהּ וְזוֹ שֶׁאוֹמֶרֶת לֹא מֵת לֹא תִינָּשֵׂא וְלֹא תִיטּוֹל כְּתוּבָּתָהּ. אַחַת אוֹמֶרֶת מֵת וְאַחַת אוֹמֶרֶת נֶהֱרַג רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר הוֹאִיל וּמַכְחִישׁוֹת זוֹ אֶת זוֹ הֲרֵי אֵילּוּ לֹא יִנָּשְׂאוּ. רִבִּי יְהוּדָה וְרִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִין זוֹ וְזוֹ מוֹדוֹת שֶׁאֵינוֹ קַיָּים יִנָּשְׂאוּ.

הלכה: הָאִשָּׁה שֶׁהָלְכָה הִיא כול'. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. מוֹדֶה רִבִּי מֵאִיר בָּרִאשׁוֹנָה. אַשְׁכַּח תַּנֵּי. עוֹד הִיא בְמַחֲלוֹקֶת. מַה בֵּין שְׁנֵיֶיהָ מַה בֵּין רִאשׁוֹנָה. רִאשׁוֹנָה לֹא עָשׂוּ בָהּ דְּבָר זֶה אֵצֶל חֲבֵירָתָהּ כְּלוּם. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. מוֹדֶה רִבִּי יוּדָה וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בְּעֵדִים. מַה בֵּין עֵדִים מַה בֵּין צָרָה. לֹא עָשׂוּ דִבְרֵי צָרָה אֵצֶל חֲבֵירָתָהּ כְּלוּם. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. אֵילּוּ אָמְרָהּ רִבִּי לָעְזָר מִנַּי שְׁמַעְתָּהּ וַאֲמָרָהּ.

תַּמָּן תַּנִּינָן. מִי שֶׁהָיוּ שְׁתֵּי כִיתֵּי עֵדִים מֵעִידוֹת אוֹתוֹ. אֵלּוּ מֵעִידִין אוֹתוֹ שֶׁנָּזַר שְׁתַּיִם וְאֵלּוּ מֵעִידִין אוֹתוֹ שֶׁנָּזַר חָמֵשׁ. רַב אָמַר. בִּכְלָל נֶחְלְקוּ. אֲבָל בִּפְרָט כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁיֵּשׁ בִּכְלָל חָמֵשׁ שְׁתַּיִם שֶׁיִּהֵא נָזִיר שְׁתַּיִם. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. בְּמוֹנָה נֶחְלְקוּ. אֲבָל בִּכְלָל כָּל עַמָּא מוֹדֵיי. נֶחְלֶקֶת הָעֵדוּת אֵין כָּאן נְזִירוּת. וְהֵידֵינוֹ כְּלָל וְהֵידֵינוֹ מוֹנָה. כְּלָל. הָהֵן אָמַר תַּרְתֵּיי וְהָהֵן אָמַר חָמֵשׁ. מוֹנָה. הָהֵן אָמַר. חָדָא תַּרְתֵּיי וְהָהֵן אָמַר. תְּלַת אַרְבַּע וְחָמֵשׁ.

רַב אָמַר. הִכְחִישׁ עֵדוּת בְּתוֹךְ עֵדוּת לֹא בָטְלָה הָעֵדוּת. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. הִכְחִישׁ עֵדוּת בְּתוֹךְ עֵדוּת בָּטְלָה הָעֵדוּת. דִּבְרֵי הַכֹּל. הִכְחִישׁ עֵדוּת לְאַחַר עֵדוּת לֹא בָטְלָה הָעֵדוּת. רִבִּי יוֹחָנָן כְּדַעְתֵּיהּ. דְּמַר רִבִּי בָּא רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הוּחְזָק הַמּוֹנֶה. זֶה אָמַר. מִן הַכִּיס מוֹנֶה. וְזֶה אוֹמֵר. מִן הַצְּרוֹר מוֹנֶה. הִכְחִישׁ עֵדוּת בְּתוֹךְ עֵדוּת. וְאַף רַב מוֹדֶה שֶׁבָּטְלָה הָעֵדוּת. מַה פְלִיגִין. בְּשֶׁהָיוּ שְׁתֵּי כִיתֵּי עֵדִים. אֵילּוּ אוֹמְרִים. מִן הַכִּיס מוֹנֶה. וְאֵילּוּ אוֹמְרִים. מִן הַצְּרוֹר מוֹנֶה. הִכְחִישׁ עֵדוּת בְּתוֹךְ עֵדוּת בָּטֵל הָעֵדוּת. וּכְרַב לֹא בָטְלָה הָעֵדוּת. אֵילּוּ אוֹמְרִים. לְתוֹךְ חֵיקוֹ מָנָה. וְאֵילּוּ אוֹמְרִים. לְתוֹךְ פוּנְדָּתוֹ מָנָה. דִּבְרֵי הַכֹּל. הִכְחִישׁ הָעֵדוּת לְאַחַר עֵידוּת לֹא בָטְלָה עֵדוּת. זֶה אָמַר. בַּמַּקֵּל הֲרָגוֹ. וְזֶה אָמַר. בַּסַּיִיף הֲרָגוֹ. הִכְחִישׁ עֵדוּת בְּתוֹךְ עֵדוּת בָּטְלָה הָעֵדוּת. וְאַף רַב מוֹדֶה שֶׁבָּטְלָה עֵדוּת. מַה פְלִיגִין. כְּשֶׁהָיוּ שְׁתֵּי כִתֵּי עֵדִים. אֵלּוּ אָמַר. בַּמַּקֵּל הֲרָגוֹ. וְאֵלּוּ אָמַר. בַּסַּיִיף הֲרָגוֹ. הִכְחִישׁ עֵדוּת בְּתוֹךְ עֵדוּת בָּטְלָה הָעֵדוּת. וּכְרַב לֹא בָטְלָה הָעֵדוּת. אֵילּוּ אוֹמְרִים. בְּדָרוֹם פָּנָה. וְאֵילּוּ אוֹמְרִים. בְּצָפוֹן פָּנָה. דִּבְרֵי הַכֹּל. הִכְחִישׁ עֵדוּת לְאַחַר עֵדוּת לֹא בָטְלָה הָעֵדוּת. חֵייֶלִיהּ דְּרַב מִן הָדָא. רִבִּי שִׁמְעוֹן וְרִבִּי יוּדָה אוֹמְרִין. הוֹאִיל וְזוֹ וְזוֹ מוֹדוֹת שֶׁאֵינוֹ קַיָים יִנָּשֵׂאוּ. וְלֹא שְׁמִיעַ דְּמַר רִבִּי לָעְזָר. מוֹדֶה רִבִּי יוּדָה וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בְּעֵדִים. מַה בֵּין עֵדִים מַה בֵּין צָרָה. לֹא עָשׂוּ דִבְרֵי צָרָה אֶצֶל חֲבֵירָתָהּ כְּלוּם. (דְּמַר רִבִּי יוֹחָנָן. אִם אָמְרָה רִבִּי לְעָזָר מִינַּי שְׁמָעָהּ וַאֲמָרָהּ.) מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רַב. אֶחָד חֲקִירוֹת וְאֶחָד בְּדִיקוֹת. בִּזְמָן שֶׁהֵן מַכְחִישִׁין זֶה אֶת זֶה עֵדוּתָן בְּטֵילָה. אָמַר רִבִּי מָנָא. פָּתַר לָהּ רַב עַד בְּעֵד. אָמַר רִבִּי אָבוּן. וַאֲפִילּוּ תֵימַר כַּת בְּכַת. שַׁנְייָא הִיא בְּדִינֵי נְפָשׁוֹת. צָרִיךְ צָדָק תִּרְדּוֹף.

הלכה ו

משנה: עַד אָמַר מֵת וְעֵד אֶחָד אָמַר לֹא מֵת אִשָּׁה אָמְרָה מֵת וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת לֹא מֵת הֲרֵי זוֹ לֹא תִינָּשֵׂא.

הלכה: אָמְרָה מֵת בַּעֲלִי כול'. גִּידֵּל בַּר מְנְיֶימִין בְּשֵׁם רַב. בְּכָל מָקוֹם שֶׁהִכְשִׁירוּ עֵדוּת הָאִשָּׁה בָּאִישׁ הָאִישׁ מַכְחִישׁ אֶת הָאִשָּׁה וְהָאִשָּׁה מַכְחֶשֶׁת אֶת הָאִישׁ. נִיתְנֵי. עַד אוֹמֵר. מֵת. וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת. לֹא מֵת. אִשָּׁה אוֹמֶרֶת. מֵת. וְעַד אוֹמֵר. לֹא מֵת. תַּנֵּיי דְּבֵית רִבִּי כֵּן. תַּנֵּי בְשֵׁם רִבִּי נְחֶמְיָה. הוֹלְכִין אַחַר רוֹב הָעֵדוּת. הֵיךְ עֲבִידָה. שְׁתֵּי נָשִׁים וְאִשָּׁה אַחַת עָשׂוּ אוֹתָן כִּשְׁנֵי עֵדִים וְעֵד אֶחָד. הָדָה אַתְּ אָמַר בְּאִשָּׁה וְנָשִׁים. אֲבָל אִם הָיוּ מֵאָה נָשִׁים וְעֵד אֶחָד כְּעֵד אִינּוּן.

הלכה ז

משנה: הָאִשָּׁה שֶׁהָלְכָה הִיא וּבַעֲלָהּ לִמְדִינַת הַיָּם בָּאת וְאָמְרָה מֵת בַּעֲלִי תִּינָּשֵׂא וְתִיטּוֹל כְּתוּבָתָהּ וְצָרָתָהּ אֲסוּרָה. הָיְתָה בַת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן תֹּאכַל בִּתְרוּמָה דִּבְרֵי רִבִּי טַרְפוֹן. רִבִּי

עֲקִיבָה אוֹמֵר אֵין זוֹ דֶּרֶךְ מוֹצִיאַתָּהּ מִידֵי עֲבֵירָה עַד שֶׁתְּהֵא אֲסוּרָה לְהִינָּשֵׂא וַאֲסוּרָה מִלּוֹכַל בַּתְּרוּמָה.

הלכה: חֲשׁוּדָה הִיא לְקַלְקֵל עַצְמָהּ כְּדֵי לְקַלְקֵל צָרָתָהּ. מֵעַתָּה אֲפִילוּ עַל עַצְמָהּ לֹא תְהֵא נֶאֱמֶנֶת. מִתּוֹךְ שֶׁהִיא יוֹדַעַת שֶׁלֹּא עָשׂוּ דְּבָרֶיהָ אֶצֶל חֲבֵירְתָהּ כְּלוּם אַף הִיא אוֹמֶרֶת אֱמֶת. מֵעַתָּה אֲפִילוּ עַל צָרָתָהּ תְּהֵא נֶאֱמֶנֶת. אָמַר רִבִּי הִילָא. חוֹזֵר לַקִּילְקוּל הָרִאשׁוֹן. חֲשׁוּדָה הִיא לְקַלְקֵל עַצְמָהּ כְּדֵי לְקַלְקֵל צָרָתָהּ.

הלכה ח

משנה: אִמְרָה מֵת בַּעֲלִי וְאַחַר כָּךְ מֵת חָמִי תִּינָּשֵׂא וְתִיטּוֹל כְּתוּבָּתָהּ וַחֲמוֹתָהּ אֲסוּרָה. הָיְתָה בַת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה דִּבְרֵי רִבִּי טַרְפוֹן. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר אֵין זוֹ דֶּרֶךְ מוֹצִיאַתָּהּ מִידֵי עֲבֵירָה עַד שֶׁתְּהֵא אֲסוּרָה לְהִינָּשֵׂא וַאֲסוּרָה מִלּוֹכַל בַּתְּרוּמָה.

הלכה: קִידֵּשׁ אַחַת נֶאֱמֶנֶת לוֹמַר מֵת חָמִי. לֹא כֵן סָבְרִינָן מֵימַר. כְּשֵׁם שֶׁאֵינָן נֶאֱמָנוֹת עָלֶיהָ כָּךְ הִיא אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת עֲלֵיהֶן. אָמַר רִבִּי חֲנִינָא. תִּיפְתַּר שֶׁהָיָה חָמִיהָ כֵּן וְסָיְמָהּ.

הלכה ט

משנה: קִידֵּשׁ אַחַת מֵחֲמֵשׁ נָשִׁים וְאֵין יָדוּעַ אֵיזוֹ קִידֵּשׁ כָּל אַחַת אוֹמֶרֶת אוֹתִי קִידֵּשׁ נוֹתֵן גֵּט לְכָל אַחַת וְאַחַת וּמַנִּיחַ כְּתוּבָּה בֵּיניֵיהֶן וּמִסְתַּלֵּק דִּבְרֵי רִבִּי טַרְפוֹן. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר אֵין זוֹ דֶּרֶךְ מוֹצִיאַתּוּ מִידֵי עֲבֵירָה עַד שֶׁיִּתֵּן גֵּט וּכְתוּבָּה לְכָל אַחַת וְאַחַת. גָּזַל אֶחָד מֵחֲמִשָּׁה וְאֵין יָדוּעַ לְאֵי זֶה גָּזַל וְכָל אֶחָד אוֹמֵר אוֹתִי גָּזַל מַנִּיחַ אֶת הַגְּזֵילָה בֵּיניֵיהֶן וּמִסְתַּלֵּק דִּבְרֵי רִבִּי טַרְפוֹן. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר אֵין זוֹ דֶּרֶךְ מוֹצִיאַתּוּ מִידֵי עֲבֵירָה עַד שֶׁיְּשַׁלֵּם גְּזֵילָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.

הלכה: [(גָּזַל אֶחָד מֵחֲמִשָּׁה). אָמַר רִבִּי אָבוּן מַתְנִיתָה בְּשֶׁקִּדְּשָׁהּ בְּשִׁטָּר אֲבָל אִם קִדְּשָׁהּ בְּכֶסֶף כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁיִּתֵּן גֵּט וּכְתוּבָּה לְכָל אַחַת וְאַחַת.]

גָּזַל אֶחָד מֵחֲמִשָּׁה. אָמַר רִבִּי אַסִּי. מַתְנִיתִין דְּרִבִּי עֲקִיבָא. דְּלֹא כְרִבִּי טַרְפוֹן. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. [אָמַר] לִשְׁנַיִם. גָּזַלְתִּי אֶת אֶחָד מִכֶּם מָנֶה וְאֵינִי יוֹדֵעַ אֵיזֶה מִכֶּם הוּא. אֲבִיו שֶׁל אֶחָד מִכֶּם הִפְקִיד אֶצְלִי מָנֶה וְאֵינִי יוֹדֵעַ אֵיזֶה מִכֶּם הוּא. נוֹתֵן לָזֶה מָנֶה וְלָזֶה מָנֶה. שֶׁהוֹדָה מִפִּי עַצְמוֹ. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. אוֹמֵר. צֵא יְדֵי שָׁמַיִם. רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה. כָּאן שֶׁיֵּשׁ עֵדִים יוֹדְעִים. כָּאן שֶׁאֵין עֵדִים יוֹדְעִים. רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי אֶלְעָזָר. כָּאן בְּשׁוֹתְקִין. כָּאן בִּמְדַבְּרִים. רַב יִרְמְיָה בְּשֵׁם רַב. כָּאן בְּשֶׁנִּשְׁבַּע. כָּאן בְּשֶׁלֹּא נִשְׁבַּע . [רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אִם בְּשֶׁנִּשְׁבַּע] הָיָה לוֹ לַעֲשׂוֹת שָׁלִיחַ בֵּית דִּין וְלִמְסוֹר. רִבִּי יוֹחָנָן סָבַר מֵימַר.

בֵּית דִּין שֶׁעָשָׂאוֹ [גוֹזֵל]. לֹא בֵית דִּין שֶׁעָשָׂאוֹ נִגְזָל. רַב אָמַר בֵּית דִּין שֶׁעָשָׂאוֹ נִגְזָל וְלֹא בֵּית דִּין שֶׁעָשָׂאוֹ גוֹזֵל. חֵילֵיהּ דְּרַב מִן הָדָא. דָּמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָעְזָר. בֵּית דִּין שֶׁעָשָׂאוֹ נִגְזָל וְלֹא בֵּית דִּין שֶׁעָשָׂאוֹ גוֹזֵל. וְאִם לֹא הָיָה לִשְׁתּוֹק. רִבִּי יִרְמְיָה סָבַר מֵימַר. הָיָה לוֹ לִשְׁתּוֹק וְלֹא [לְהוֹדוֹת]. רִבִּי יוֹסֵה סָבַר מֵימַר. הָיָה לוֹ לִשְׁתּוֹק וְלֹא לְהַשְׁבִּיעַ. אָמַר רִבִּי יוּדָן. וְאַפִּילוּ תֵּימַר דְּאִינּוּן אָמְרִין. הֵיא שׁוֹתְקִין וְהֵיא מְדַבְּרִים בְּגִנְ[זַ]יְלֵיהּ מוֹדֵי בְּפִקְדוֹן דְּשָׁתַק מִתְגַּר וּדְמִשְׁתְּעֵי [מַפְסִד]. דְּשָׁתַק מִתְגַּר מִן הָדָה. שְׁנַיִם שֶׁהִפְקִידוּ אֶצֶל אֶחָד זֶה מָנָה וְזֶה מָאתַיִם. זֶה אוֹמֵר. מָאתַיִם שֶׁלִּי. וְזֶה אוֹמֵר. מָאתַיִם שֶׁלִּי. נוֹתֵן לָזֶה מָנָה וְלָזֶה מָנָה וְהַשְּׁאָר יְהֵא מוּנָח עַד שֶׁיָּבֹא אֵלִיָּהוּ. דְּמִשְׁתְּעֵי [מַפְסִד] מִן הָכָא. גָּזַלְתִּי אֶת אֶחָד מִכֶּם. וְאֵינִי יוֹדֵעַ אֵיזֶה מִכֶּם כוי.

הלכה י

משנה: הָאִשָּׁה שֶׁהָלְכָה הִיא וּבַעֲלָהּ לִמְדִינַת הַיָּם וּבְנָהּ עִמָּהֶם בָּאָה וְאָמְרָה מֵת בְּנִי וְאַחַר כָּךְ מֵת בַּעֲלִי נֶאֱמֶנֶת. מֵת בַּעֲלִי וְאַחַר כָּךְ מֵת בְּנִי אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת וְחוֹשְׁשִׁין לְדִבְרֶיהָ וְחוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְייַבֶּמֶת. נִיתַּן לִי בֵן בִּמְדִינַת הַיָּם אָמְרָה מֵת בְּנִי וְאַחַר כָּךְ בַּעֲלִי נֶאֱמֶנֶת מֵת בַּעֲלִי וְאַחַר כָּךְ בְּנִי אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת וְחוֹשְׁשִׁין לְדִבְרֶיהָ וְחוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְייַבֶּמֶת. נִתַּן לִי יָבָם בִּמְדִינַת הַיָּם אָמְרָה מֵת בַּעֲלִי וְאַחַר כָּךְ מֵת יְבָמִי. יְבָמִי וְאַחַר כָּךְ בַּעֲלִי נֶאֱמֶנֶת. הָלְכָה הִיא וּבַעֲלָהּ וְיִבָּמָהּ לִמְדִינַת הַיָּם אָמְרָה מֵת בַּעֲלִי וְאַחַר כָּךְ מֵת יְבָמִי יְבָמִי וְאַחַר כָּךְ בַּעֲלִי אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת שֶׁאֵין הָאִשָּׁה נֶאֱמֶנֶת לוֹמַר. מֵת יְבָמִי. שֶׁתִּינָּשֵׂא. וְלֹא. מֵתָה אֲחוֹתִי. שֶׁתִּיכָּנֵס לְבֵיתוֹ. וְאֵין הָאִישׁ נֶאֱמָן לוֹמַר מֵת אָחִי שֶׁייַבֵּם אִשְׁתּוֹ וְלֹא מֵתָה אִשְׁתִּי שֶׁיִּשָּׂא אֶת אֲחוֹתָהּ.

הלכה: נִיתַּן לִי בֵן בִּמְדִינַת הַיָּם. רִבִּי חֲנַנְיָה בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי אִילָא. מָן תַּנָּא חוֹשְׁשִׁין לְדִבְרֶיהָ חוֹלֶצֶת. רִבִּי טַרְפוֹן דְּלֹא כְרִבִּי עֲקִיבָא. אָמַר לֵיהּ. דִּבְרֵי הַכֹּל הוּא הָכָא אוֹף רִבִּי עֲקִיבָה מוֹדֶה בָּהּ. מַה בֵּינָהּ לְקַדְמַיְיתָא. הָכָא תֵּימַר אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת. וְכָה תֵּימַר. נֶאֱמֶנֶת. (בְּשֶׁיָּצְתָה מִכְּלַל הֵיתֵר לְייִבֵּם. וְ)הֵן דְּתֵימַר. אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת. בְּשֶׁלֹּא יָצְתָה מִכְּלַל הֵיתֵר לְייַבֵּם. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן שֶׁלֹּא עָשׂוּ [זְכָרִים] כִּנְקֵיבוֹת. דְּתַנִינָן [תַּמָּן]. שֶׁאֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת לוֹמַר. מֵת יְבָמִי. תִּנָּשֵׂא. וְלֹא מֵתָה אֲחוֹתִי. שֶׁתִּכָּנֵס לְבֵיתָהּ. מִפְּנֵי שֶׁאֵין לָהּ בָּנִים. הָא אִם יֵשׁ לָהּ בָּנִים נֶאֱמֶנֶת.

פרק טז

הלכה א

משנה: הָאִשָּׁה שֶׁהָלַךְ בַּעֲלָהּ וְצָרָתָהּ לִמְדִינַת הַיָּם וּבָאוּ וְאָמְרוּ לָהּ מֵת בַּעֲלֵיךְ לֹא תִינָּשֵׂא וְלֹא תִתְייַבֵּם עַד שֶׁתֵּדַע שֶׁמָּא מְעוּבֶּרֶת הִיא צָרָתָהּ. הָיְתָה לָהּ חָמוֹת אֵינָהּ חוֹשֶׁשֶׁת. יָצְאַת מְלֵיאָה חוֹשֶׁשֶׁת. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר אֵינָהּ חוֹשֶׁשֶׁת.

הלכה: הָאִשָּׁה שֶׁהָלַךְ בַּעֲלָהּ וְצָרָתָהּ לִמְדִינַת הַיָּם.רַב שְׁאִיל לְרִבִּ[י] חִייָה רוֹבָה. וְתַמְתִּין שְׁלֹשָׁה וְתַחֲלוֹץ מִיָּד. מַה נַפְשֵׁךְ. אִם בֶּן קַיְימָה הוּא לֹא נִגְעָה בָהּ חֲלִיצָה. אִם אֵינוֹ בֶן קַיְימָה הֲרֵי חֲלִיצָתָהּ בְּיָדָהּ. אָמַר לֵיהּ לֹא שָׁנוּ שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים אֶלָּא אֲצָלָהּ. הָא אֲצָל צָרָתָהּ כַּמָּה תַּמְתִּין. תִּשְׁעָה חֳדָשִׁים. וְתַחֲלוֹץ מִיָּד. מַה נַפְשֵׁךְ. אִם בֶּן קַיְימָא הוּא הָא לֹא נִגְעָ בָהּ חֲלִיצָה. אִם אֵין בֶּן קַיְימָא הֲרֵי חֲלִיצָה בְיָדָהּ. אָתָא רִבִּי יְהוּדָה בְּשֵׁם רִבִּי אֶלְעָזָר בְּשֵׁם רִבִּי חִייָא רוֹבָא. שֶׁלֹּא תְהֵא צְרִיכָה כְּרוּז לִכְהוּנָּה.

חֲבֵרַיָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. טַעֲמוֹן דְּרַבָּנָן. כִּי יֵשְׁבוּ. בְּוַדַּאי וְלֹא בְסָפֵק.

יָצָאת מְלֵיאָה חוֹשֶׁשֶׁת. שֶׁהוּא סָפֵק אֶחָד. סָפֵק זָכָר סָפֵק נְקֵיבָה. סָפֵק מִדְּבַר תּוֹרָה לְהַחֲמִיר. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר אֵינָהּ חוֹשֶׁשֶׁת. שֶׁהֵן שְׁנֵי סְפֵיקוֹת. סָפֵק זָכָר סָפֵק נְקֵיבָה. סָפֵק בֶּן קַיְימָא סָפֵק אֵינוֹ בֶן קַיְימָא. שְׁתֵּי סְפֵיקוֹת מִדִּבְרֵי תוֹרָה לְהָקֵל.

הלכה ב

משנה: שְׁתֵּי יְבָמוֹת זוֹ אוֹמֶרֶת מֵת בַּעֲלִי וְזוֹ אוֹמֶרֶת מֵת בַּעֲלִי זוֹ אֲסוּרָה מִפְּנֵי בַעֲלָהּ שֶׁל זוֹ וְזוֹ אֲסוּרָה מִפְּנֵי בַעֲלָהּ שֶׁל זוֹ. לָזוֹ עֵדִים וְלָזוֹ אֵין עֵדִים אֶת שֶׁיֵּשׁ לָהּ עֵדִים אֲסוּרָה וְאֶת שֶׁאֵין לָהּ עֵדִים מוּתֶּרֶת. לָזוֹ בָנִים וְלָזוֹ אֵין בָּנִים אֶת שֶׁיֵּשׁ לָהּ בָּנִים מוּתֶּרֶת וְאֶת שֶׁאֵין לָהּ בָּנִים אֲסוּרָה. נִתְיַיבְּמוּ וּמֵתוּ יְבָמִין אֲסוּרוֹת לְהִינָּשֵׂא. רִבִּי לָעְזָר אוֹמֵר הוֹאִיל וְהוּתְּרוּ לַיְבָמִין הוּתְּרוּ לְכָל אָדָם.

הלכה: שְׁתֵּי יְבָמוֹת. לָזוֹ בָנִים [עֵדִים] וְלָזוֹ אֵין כְּלוּם. זוֹ נִיתֶּרֶת בְּבָנִים וְזוֹ נִיתֶּרֶת בְּעֵדֶיהָ. מַה טַעֲמָא דְרִבִּי לָעְזָר. מְשׁוּם שֶׁאֵינָהּ חֲשׁוּדָה לְקַלְקֵל [עַצְמָהּ וּלְקַלְקֵל צָרָתָהּ לְאַחַר זְמָן אוֹ מְשׁוּם שֶׁאֵינָהּ חֲשׁוּדָה לְקַלְקֵל] צָרָתָהּ כָּל עִיקָּר. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. הָאִשָּׁה שֶׁהָלְכָה הִיא וּבַעֲלָהּ לִמְדִינַת הַיָּם. וּבָאתָה וְאָמְרָה. מֵת בַּעֲלִי. תִּינָּשֵׂא וְתִטּוֹל כְּתוּבָּה וְצָרָתָהּ אֲסוּרָה. וְסָבְרִין מֵימָר. חֲשׁוּדָה הִיא לְקַלְקֵל אֶת עַצְמָהּ כְּדֵי שֶׁתְּקַלְקֵל צָרָתָהּ. וְלֵית רִבִּי לָעְזָר פַּלִּיג. הֲוֵי לֵית טַעֲמָא וְלֹא מְשׁוּם שֶׁאֵינָהּ חֲשׁוּדָה לְקַלְקֵל צָרָתָהּ כָּל עִיקָּר. וְחָשׁ לוֹמַר שֶׁמָּא שִׁילַּח לָהּ גִּיטָּא מִמְּדִינַת הַיָּם. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁהָיָה כֹּהֵן. אָמַר רִבִּי אַבָּא בֵּרִבִּי זִימְנָא. חֲשׁוּדָה הִיא לַעֲשׂוֹת כַּמָּה חֲלָלִים כְּדֵי לַעֲשׂוֹת בְּנֵי צָרָתָהּ מַמְזֵרִין.

הלכה ג

משנה: אֵין מְעִידִין אֶלָּא עַל פַּרְצוּף פָּנִים עִם הַחוֹטָם אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ סִימָנִין בְּגוּפוֹ וּבְכֵלָיו. אֵין מְעִידִין אֶלָּא עַד שְׁלֹשָׁה יָמִים. וַאֲפִילוּ רָאוּהוּ מְגוּיָיד וְצָלוּב עַל הַצְּלִיב וְהַחַיָּה אוֹכֶלֶת בּוֹ אֵין מְעִידִין אֶלָּא עַד שֶׁתֵּצֵא נַפְשׁוֹ. רִבִּי יוּדָה בֶּן בָּבָא אוֹמֵר. לֹא כָל הָאָדָם וְלֹא כָל הַמְּקוֹמוֹת וְלֹא כָל הַשָּׁעוֹת שָׁוּוֹת.

הלכה: אֵין מְעִידִין אֶלָּא עַל פַּרְצוּף פָּנִים וכו'. רַב יְהוּדָה אָמַר. הַחוֹטֶם עִם הַלְּסָתוֹת. וְאַתְיָא דְמַר רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רַב. הַכָּרַת פְּנֵיהֶם עָנְתָה בָם. זֶה הַחוֹטֶם. אָמַר רִבִּי חִייָא בַּר בָּא. מָאן דְּבָעֵי דְּלָא מִתְחַכְּמָא יְהֵיב אִיסְפְּלָנִי עַל נְחִירֵיהּ וְלָא מִתְחַכֵּם. כְּהָדָה. בְּיוֹמֵי דְאַרְסְקִינָס מַלְכָּא הַוְיִין צַיפּוֹרָאֵי מִתְבָּעִין וַהֲווֹן יְהָבִין אִיסְפְּלָנִי עַל נְחִירֵיהוֹן וְאִינּוּן לָא מִתְחַכְּמִין. וּבְסֵיפָא אִיתְמַר עֲלֵיהוֹן לִישָׁן בִּישׁ וְאִיתְצַיְידוֹן כּוּלְהוֹן מִן בֵּידוֹ.

כְּתִיב. וַיִּכּוּ בָהֶם אֲבִיָּה וְעַמּוֹ מַכָּה גְדוֹלָה מְאֹד. אָמַר רִבִּי אַבָּא בַּר כַּהֲנָא. שֶׁהֶעֱבִיר הַכָּרַת פְּנֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. הָדָא הִיא דִכְתִיב הַכָּרַת פְּנֵיהֶם עָנְתָה בָם וגו'. זֶה הַחוֹטֶם. רִבִּי אִמִּי אָמַר. שֶׁהוֹשִׁיב עֲלֵיהֶם מִשְׁמָרוֹת שִׁלְשָׁה יָמִים עַד שֶׁנִּתְקַלְקֵל צוּרָתָן. הָדָא הִיא דִכְתִיב עָצְמוּ לִי אַלְמְנוֹתָיִךְ מֵחוֹל יַמִּים. וְתַנֵּי כֵן אֵין מְעִידִין אֶלָּא עַל פַּרְצוּף פָּנִים עִם הַחוֹטֶם. כְּתִיב וְלֹא עָצַר כֹּחַ יָרְבָעָם עוֹד בִּימֵי אֲבִיָּה [וַיִּגְּפֵהוּ] יי וַיָּמוֹת. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל. אַתְ סָבוּר שֶׁהוּא יָרְבָעָם. אֵינָהּ אֶלָּא אֲבִיָּה. וְלָמָּה נִיגַּף. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. עַל שֶׁחִישֵּׁד אֶת יָרְבָעָם בְּרַבִּים. הָדָא הִיא דִכְתִיב וְאַתֶּם הֲמוֹן רָב וְעִמָּכֶם עֶגְלֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר עָשָׂה לָכֶם יָרְבָעָם לֵאלֹהִים. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. עַל שֶׁבִּיזֶּה אֶת אֲחִיָּה הַשִּׁילוֹנִי רַבִּיהּ. וְדָה הִיא דִכְתִיב וַיִּקְבְּצוּ אֵלָיו אֲנָשִׁים בְּנֵי בְלִיַּעַל עַל דְּצַוּוח לַאֲחִיָּה הַשִּׁילוֹנִי [בְּלִיַּעַל]. וְרַבָּנִין אָמְרִין. עַל יְדֵי שֶׁבָּאת עֲבוֹדָה זָרָה לְיָדוֹ וְלֹא בִיעֲרָהּ. הָדָא הִיא דִכְתִיב וַיִּרְדּוֹף אֲבִיָּה אַחֲרֵי יָרָבְעָם וַיִּלְכֹּד מִמֶּנּוּ עָרִים אֶת בֵּיתְאֵל וְאֶת בְּנוֹתֶיהָ. וּכְתִיב וַיָּשֶׂם אֶת הָאֶחָד בְּבֵיתְאֵל וְאֶת הָאֶחָד נָתַן בְּדָן.

אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בְּגוּפוֹ וּבְכֵלָיו. וְלֹא כֵן תַּנֵּי. מְנַיִן לְאָחִיךְ שֶׁטָּעָה אַתָּה מַחֲזִירוֹ בֵּין בְּגוּפוֹ בֵּין בְּכֵלָיו. שַׁנְיָיא הִיא שֶׁהַסִּימָנִין דַּרְכָּן לְהִשְׁתַּנּוֹת.

כֵּינִי מַתְנִיתָא. אֵין מְעִידִין אֶלָּא עַד לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב פַּפַּי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ דְּסוּכְנִין בְּשֵׁם רִבִּי לֵוִי. כָּל תִּלְתָא יוֹמִין נַפְשָׁא טַייְסָא עַל גּוּפָהּ. סָבְרָא דְהִיא חָזְרָה לְגַוָּוהּ. כֵּיוָן דְּהִיא חָמִית לֵיהּ דְּאִישְׁתַּנֵּי זִיוּוהוֹן דְּאַפּוֹי הִיא שָׁבְקָא לֵיהּ וְאָזְלָה. וּמִן תִּלְתָא יוֹמִין וּלְהַלָּן הַכֶּרֶס נִבְקַעַת עַל פָּנָיו וְאוֹמֶרֶת לוֹ. הֵילָךְ מַה שֶׁגָּזַלְתָּ וְחָמַסְתָּ. רִבִּי חַגַּי בְשֵׁם רִבִּי יֹאשִׁיָּה מַייְתֵי לְהּ מֵהָדָא קְרָא וְזֵירֵתִי פֶּרֶשׁ עַל פְּנֵיכֶם וַאֲפִילוּ פֶּרֶשׁ חַגֵּיכֶם. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה אַף בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכְאָב וְנַפְשׁוֹ עָלָיו תֶּאֱבָל.

מתניתין. אֲפִילּוּ רָאוּהוּ מְגוּיָּד. אֲנִי אוֹמֵר. בְּחֶרֶב מְלוּבָּנֶת נִכְוָוה וְחָיָה. וְצָלוּב עַל הָצֵלִיבָה. אוֹמֵר אֲנִי. מַטְרוֹנָא עָבְרָה עָלָיו וּפְדָאתוּ. וְהַחַיָּה אוֹכֶלֶת בּוֹ. אֲנִי אוֹמֵר. נִתְרַחֲמוּ עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם. נָפַל לְבוֹר אֲרָיוֹת אֵין מֵעִידִין עָלָיו. אוֹמֵר אֲנִי. נַעֲשָׂה לוֹ נִיסִּים כְּדָנִיֵּאל. נָפַל לְכִבְשָׁן הָאֵשׁ אֵין מֵעִידִין עָלָיו. אוֹמֵר אֲנִי. נַעֲשָׂה לוֹ נִיסִּין כַּחֲנַנְיָה מִישָׁאֵל וַעֲזַרְיָה. נָפַל לְבוֹר מָלֵא נְחָשִׁים וְעַקְרַבִּים אֵין מֵעִידִין עָלָיו. רִבִּי יְהוּדָה בֶּן בָּבָא אוֹמֵר. אוֹמֵר אֲנִי. חַבָּר הָיָה. נָפַל

לְיוֹרֶה בֵּין שֶׁל מַיִם וּבֵין שֶׁל שָׁמֶן אֵין מֵעִידִין עָלָיו. רִבִּי אַבָּא אָמַר. שֶׁל שָׁמֶן מֵעִידִין עָלָיו. שֶׁל מַיִם אֵין מֵעִידִין עָלָיו.

רִבִּי יוּדָה בָּן בָּבָא. רִבִּי זְעִירָא רִבִּי חֲנַנְאֵל בְּשֵׁם רַב. הֲלָכָה כְּרִבִּי יְהוּדָה בָּן בָּבָא. מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנִין פְּלִיגִין. דָּמַר רִבִּי יִרְמְיָה. מַעֲשֶׂה בְאֶחָד שֶׁנָּפַל לְיִרְדֵּן וְעָלָה לְאַחַר שִׁבְעָה עָשָׂר יוֹם. וְהִכִּירוּ שֶׁצְּפָרְתוֹ הַצִּינָּה וְהִשִּׂיאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ.

הלכה ד

משנה: נָפַל בַּמַּיִם בֵּין שֶׁיֵּשׁ לָהֶן סוֹף בֵּין שֶׁאֵין לָהֶן סוֹף אִשְׁתּוֹ אֲסוּרָה. אָמַר רִבִּי מֵאִיר מַעֲשֶׂה בְאֶחָד שֶׁנָּפַל לְבוֹר הַגָּדוֹל וְעָלָה אַחַר שִׁלשָׁה יָמִים. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי מַעֲשֶׂה בְסוּמָא שֶׁיָּרַד לִטְבוֹל בְּמְעָרָה וְיָרַד מוֹשְׁכוֹ אַחֲרָיו וְשָׁהוּ כְדֵי שֶׁתֵּצֵא נַפְשָׁם וְהִשִּׂיאוּ אֶת נְשׁוֹתֵיהֶן. וְשׁוּב מַעֲשֶׂה בְעַסְיָא בְּאֶחָד שֶׁשִּׁילְשְׁלוּהוּ לַיָּם וְלֹא עָלָה בְיָדָם אֶלָּא רַגְלוֹ אָמְרוּ חֲכָמִים מִן הָאַרְכּוּבָּה וּלְמַעְלָה תִּינָּשֵׂא מִן הָאַרְכּוּבָּה וּלְמַטָּה לֹא תִינָּשֵׂא.

הלכה: נָפַל לַמַּיִם בֵּין שֶׁיֵּשׁ לָהֶן סוֹף בֵּין שֶׁאֵין לָהֶן סוֹף אִשְׁתּוֹ אֲסוּרָה. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. מַיִם שֶׁאֵין לָהֶם סוֹף אִשְׁתּוֹ אֲסוּרָה. שֶׁיֵּשׁ לָהֶם סוֹף אִשְׁתּוֹ מוּתֶּרֶת. אָמַר רִבִּי מֵאִיר. מַעֲשֶׂה שֶׁנָּפַל לְבוֹר הַגָּדוֹל וְעָלָה אַחַר שִׁלשָׁה יָמִים. אָמְרוּ לוֹ. אֵין מַזְכִּירִין מַעֲשֶׂה נִיסִּים. אָמַר רִבִּי. מַעֲשֶׂה בִשְׁנַיִם שֶׁיָּרְדוּ לִכְמוֹר מִכְמָרוֹת לַיַּרְדֵּן. לְעִיתּוֹתֵי עֶרֶב. רָאָה אֶחָד מְחִילָה שֶׁל דָּגִים וְנִכְנַס לְתוֹכָהּ. וּבִקֵּשׁ לָצֵאת לֹא הָיָה מוֹצֵא פִּיתְחָהּ שֶׁל מְעָרָה. וּבָא חֲבֵירוֹ וְעָמַד עַל פִּתְחָהּ שֶׁל מְעָרָה וְשָׁהָא כְדֵי שֶׁתֵּצֵא נַפְשׁוֹ וּבָא וְהִגִּיד בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ. וּבְשַׁחֲרִית זָרְחָה הַחַמָּה וְהֵכִּיר פִּתְחָהּ שֶׁל מְעָרָה וְיָצָא וּבָא וּמָצָא הֶסְפֵּד קָשׁוּר בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ. אָמַר רִבִּי עֲקִיבָא. מַעֲשֶׂה שֶׁעָשִׂיתִי מְפֻרָשׁ בְּיָם הַגָּדוֹל וְרָאִיתִי סְפִינָה אַחַת שֶׁשָּׁקְעָה בַיָּם וְהָיִיתִי מִצְטַעֵר עַל תַּלְמִיד חָכָם אֶחָד שֶׁהָיָה בְתוֹכָהּ. וּכְשֶׁבָּאתִי לְמַגִּיזָה שֶׁל קַפּוֹדְקִיָּא וְהִתְחִיל מְקַדְּמֵינִי וְשׁוֹאֵל לִי שְׁאֵלוֹת נוֹמְתִי לוֹ. בְּנִי. הֵיאַךְ פְּלַטָתָהּ. נוֹמֶה לִי. רִבִּי. טְרָפַנִי גַּל לַחֲבֵירוֹ וַחֲבֵירוֹ לַחֲבֵירוֹ עַד שֶׁהֵקִיאַנִי לַיַּבָּשָׁה. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה אָמַרְתִּי. גְּדוֹלִים דִּבְרֵי חֲכָמִים שֶׁאָמְרוּ. מַיִם שֶׁאֵין לָהֶם סוֹף אִשְׁתּוֹ אֲסוּרָה. מַיִם שֶׁיֵּשׁ לָהֶם סוֹף אִשְׁתּוֹ מוּתֶּרֶת.

אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ. אִם הַיָּם גַּלַּיְנִי וְהִבִּיט לְאַרְבַּע רוּחוֹתָיו וְרָאָה שֶׁאֵין שָׁם בְּרִייָה. מִשִּׁיאִין אֶת אִשְׁתּוֹ.

וְשׁוּב מַעֲשֶׂה בְעַסְיָא בְּאֶחָד שֶׁשִּׁילְשְׁלוּהוּ הַיָּם וְלֹא עָלָה בְיָדָם אֶלָּא רַגְלוֹ. תַּנֵּי. רָצוּ לַחֲתוֹךְ סְפוּגִים וּבָאוּ וּמָצְאוּ אוֹתוֹ שׁוּלְחָנִי בְעַכּוֹ. רִבִּי חַגַּי בָּעֵי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. לֹא מִסְתַּבְּרָא נוֹתְנִין לוֹ שָׁהוּת כְּדֵי טְרִיפָה. אָמַר לֵיהּ. אַף אֲנָא סָבוּר כֵּן.

הלכה ה

משנה: אֲפִילוּ שָׁמַע מִן הַנָּשִׁים אוֹמְרוֹת מֵת אִישׁ פְּלוֹנִי דַּיּוֹ. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר אֲפִילוּ שָׁמַע מִן הַתִּינוֹקוֹת אוֹמְרִים הֲרֵי אָנוּ הוֹלְכִין לִסְפּוֹד וְלִקְבּוֹר אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי בֵּין מִתְכַּוֵּן וּבֵין שֶׁאֵינוֹ מִתְכַּוֵּין. רִבִּי יוּדָה בָּן בָּבָא אוֹמֵר בְּיִשְׂרָאֵל עַד שֶׁיְּהֵא מִתְכַּוֵּן וּבַגּוֹי אִם הָיָה מִתְכַּוֵּן אֵין עֵדוּתוֹ עֵדוּת.

הלכה: אֲפִילוּ שָׁמַע מִן הַנָּשִׁים. שָׁמַע קוֹל הַמְקוֹנֶנֶת מְיַבֶּבְתּוֹ בֵּין הַמֵּתִים אֵין עֵדוּת גָּדוֹל מִזּוֹ. מְקוֹמָנְטָרִיסִי הַמֶּלֶךְ. מֵת פְּלוֹנִי נֶהֱרַג פְּלוֹנִי. אֵין מַשִּׂיאִין אֶת אִשְׁתּוֹ. מִבֵּית דִּין שֶׁל יִשְׂרָאֵל. מֵת פְּלוֹנִי נֶהֱרַג פְּלוֹנִי. מַשִּׂיאִין אֶת אִשְׁתּוֹ.

אֲבַד פְּלוֹנִי נִתְרֵי פְּלוֹנִי אֵינוֹ בָעוֹלָם. אֲבַד פְּלוֹנִי. אֵינָה אָמַר. רְבַךְ מִן עָלְמָא. נִתְרֵי פְּלוֹנִי. אֲנָא אָמַר. אַתְרִין פְּלוֹנִי מַאֲכָל. פְּלוֹנִי אֵינוֹ בָעוֹלָם. טִיפַּח רוּחֵיהּ עֲלֵיהּ. שָׁקְעָה סְפִינָתוֹ בַּיָּם. אַתְיָה כְּהָדָא [דָּמַר] רַבָּא בַּר זַבְדָּא בְּשֵׁם רַב. מַעֲשֶׂה בְּאַבָּא סִימַי שֶׁשָּׁקְעָה סְפִינָתוֹ בַּיָּם וְהוּא לֹא הָיָה בְתוֹכָהּ וְהָכָא כֵּן.

אֵיזוֹ הִיא מִתְכַּוֵּין. רִבִּי יוֹחָנָן אוֹמֵר. כָּל שֶׁמַּזְכִּירִין לוֹ אִשָּׁה. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. כָּל שֶׁשּׁוֹאֲלִין אוֹתוֹ וְהוּא מֵשִׁיב. אָמַר רִבִּי חַגַּי לְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. זָכוֹר רִבִּי בְּשִׁלְשִׁין וְכַמָּה זְקֵינִים שֶׁהָיוּ מַתְרִיסִין כְּנֶגֶד רִבִּי הוֹשַׁעְיָה בְּיַד לְמֶעֱבַד כְּהָדָה דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ וְהוּא לֹא מְקַבֵּל עֲלֵיהוּ.

רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם רַב. אֵין הֲלָכָה כְּרִבִּי יְהוּדָה בֶּן בָּבָא בְּיִשְׂרָאֵל. וּמִילֵּהוֹן דְּרַבָּנִין אָמְרָן כֵּן. דָּמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל רִבִּי אַבָּהוּ רִבִּי עֲקִיבָה בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יָסָא. אֵין בּוֹדְקִין עֵידֵי מִיתָה בְּדָרִישָׁה וַחֲקִירָה. מַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁבָּא לְהָעִיד לִפְנֵי רִבִּי טַרְפוֹן עַל הָאִשָּׁה שֶׁנִּשֵּׂאת. אָמַר לוֹ. בְּנִי. הֵיאַךְ אַתָּה מֵעִיד עַל הָאִשָּׁה שֶׁתִּנָּשֵׂא. אָמַר לוֹ. רִבִּי. עִמָּנוּ הָיָה בְּשָׁיְירָה וְיָרַד הַגַּייִס עָלֵינוּ. וְנִתְלָה בְיָחוּר שֶׁל זַיִת וּפִשָּׁחוּ וְרָדַף הַגַּייִס וְחָזַר. נוֹמְתִי לוֹ. בְּנִי. מְשַׁבְּחָךְ אֲנִי בַּאֲרִי. נוֹמָה לוֹ. יָפֶה כִיוַונְתָּ לִשְׁמִי. אֲנִי נִקְרָא בְעִירִי יוֹחָנָן בֶּן יוֹנָתָן אַרְיֵה מִכְּפַר שִׂיחְלָה. אָמַרְתִּי לוֹ. בְּנִי. יָפֶה אָמַרְתָּ יוֹחָנָן בֶּן יוֹנָתָן אַרְיֵה מִכְּפַר שִׂיחְלָה. אָמַר לִי. לֹא כָךְ אָמַרְתִּי. אֶלָּא יוֹחָנָן בֶּן יוֹנָתָן אַרְיֵה מִכְּפַר שִׂיחְלָה. אָמַרְתִּי לוֹ. וַהֲלֹא כָךְ אָמַרְתָּ. יוֹנָתָן בֶּן יוֹחָנָן אֲרִי מִכְּפַר שִׂיחְלָה. אָמַר לִי. לֹא כָךְ אָמַרְתִּי. אֶלָּא יוֹחָנָן בֶּן יוֹנָתָן אֲרִי מִכְּפַר שִׂיחְלָה. לְאַחַר הַיָּמִים חָלָה וָמֵת. וּבָדַק רִבִּי טַרְפוֹן אֶת עֵדוּתוֹ וְהִשִּׂיאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ. אוֹ נַיְמַר. מְשׁוּם מַה בְּכָךְ. אַשְׁכָּח תַּנֵּי. אֵין בּוֹדְקִין עֵידֵי מִיתָה בְּדָרִישָׁה וַחֲקִירָה. וּדְלָא כְּרִבִּי טַרְפוֹן. דְּרִבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר. בּוֹדְקִין עֵידֵי מִיתָה בְּדָרִישָׁה וַחֲקִירָה.

הלכה ו

משנה: מְעִידִין לְאוֹר הַנֵּר וּלְאוֹר הַלְּבָנָה וּמַשְׁכִּיאִין עַל פִּי בַת קוֹל. מַעֲשֶׂה בְאֶחָד שֶׁעָמַד עַל רֹאשׁ הָהָר וְאָמַר אִישׁ פְּלוֹנִי מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי מֵת הָלְכוּ וְלֹא מָצְאוּ שָׁם אָדָם וְהִשִּׁיאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ. וְשׁוּב מַעֲשֶׂה בְצַלְמוֹן בְּאֶחָד שֶׁאָמַר אֲנִי אִישׁ פְּלוֹנִי בֶּן אִישׁ פְּלוֹנִי נִשְׁכַּנְתִּי נָחָשׁ וַהֲרֵי אֲנִי מֵת וְהָלְכוּ וְלֹא הִכִּירוּהוּ וְהִשִּׁיאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ.

הלכה: מְעִידִין לְאוֹר הַנֵּר. אָמַר רִבִּי חֲנִינָא. לִימְּדַנִי רִבִּי יוֹנָתָן. וְהֵן שֶׁרָאוּ בּוּבְיָה שֶׁל אָדָם. רִבִּי אָחָא בְשֵׁם רִבִּי חֲנַנְא. תַּמָּן תַּנִינָן. מִי שֶׁהָיָה מוּשְׁלָךְ בַּבּוֹר וְאָמַר כָּל הַשּׁוֹמֵעַ אֶת קוֹלִי יִכְתּוֹב גֵּט לְאִשְׁתִּי. הֲרֵי אֵלּוּ יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ. וָמַר רִבִּי יוֹנָתָן. וְהֵן שֶׁרָאוּ בּוּבְיָה שֶׁל אָדָם. רִבִּי אָחָא בַּר חֲנִינָה חִנְנָא בְשֵׁם רִבִּי חֲנִינָא. הָדָה דְתֵימַר בַּשָּׁדֶה. אֲבָל בָּעִיר אֲפִילוּ לֹא רָאוּ בּוּבְיָה שֶׁל אָדָם. וְהֵן תַּנִינָן. מִי שֶׁהָיָה מוּשְׁלָךְ בַּבּוֹר וְאָמַר כָּל מִי שֶׁשּׁוֹמֵעַ אֶת קוֹלִי יִכְתּוֹב גֵּט לְאִשְׁתִּי. הֲרֵי זֶה יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ. וְאָמַר רִבִּי יוֹנָתָן. וְהוּא שֶׁרָאוּ בּוּבְיָה שֶׁל אָדָם. אָמַר רִבִּי אִבּוּן. הַמַּזִּיקִין מְצוּיִין בַּבּוֹרוֹת כְּדֶרֶךְ שֶׁהֵן מְצוּיִין בַּשְּׂדוֹת.

תַּמָּן תַּנִינָן. הַמֵּסִית זֶה הַהֶדְיוֹט וְהַנִּיסֵּית זֶה הֶדְיוֹט. הָא חָכָם לֹא. מִכֵּיוָן שֶׁהוּא נִיסֵּית אֵין זֶה חָכָם. מִכֵּיוָן שֶׁהוּא מֵסִית אֵין זֶה חָכָם. מִכֵּיוָן שֶׁהוּא נִיסֵּית אֵין זֶה חָכָם. כֵּיצַד עוֹשִׂין לוֹ לְהַעֲרִים עָלָיו. מַכְמִינִים עָלָיו שְׁנֵי עֵדִים בְּנֵי אָדָם בַּבַּיִת הַפְּנִימִית וּמוֹשִׁיבִין אוֹתוֹ בַּבַּיִת הַחִיצוֹן וּמַדְלִיקִין נֵר עַל גַּבָּיו כְּדֵי שֶׁיְּהוּ רוֹאִין אוֹתוֹ וְשׁוֹמְעִין אֶת קוֹלוֹ. שֶׁכֵּן עָשׂוּ לְבֶן סָטְרָא בְּלוֹד שֶׁהִכְמִינוּ לוֹ שְׁנֵי תַלְמִידֵי חֲכָמִים וְהֵבִיאוּהוּ לְבֵית דִּין וּסְקָלוּהוּ. וְכֹה תֹּאמַר אָכֵן. שַׁנְיָיה הִיא דְמַר אֲנִי. אַף הָכָא אֲנִי. שֶׁלֹּא יִבְרַח וְיֵלֵךְ לוֹ וְיֵלֵךְ וְיַסֵּית אֶת אֲחֵרִים עִמּוֹ. תַּמָּן תַּנִינָן. הַמֵּבִיא גֵּט וְאָבַד מִמֶּנּוּ. אִם מְצָאוֹ עַל אָתָר כָּשֵׁר. וְאִם לָאו פָּסוּל. אֵיזֶהוּ עַל אָתָר. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. כָּל שֶׁלֹּא עָבְרוּ שָׁם שְׁלֹשָׁה בְנֵי אָדָם. עָבַר גּוֹי מָהוּ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. אַבָּא בַר בַּר חָנָה אַייְתֵי גִיטָא וַבַד מִינֵּיהּ. אַשְׁכְּחֵיהּ חַד סַרְקִיי. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רַבָּנִן וְאַכְשְׁרוּן. הָדָא אָמְרָה עָבַר גּוֹי כָּשֵׁר. נֹאמַר. סֵימָן הָיָה לוֹ בָּהּ. לֹא כֵן תַּנֵּי. אֵין סִימָנִין בְּגִיטִּין. בְּהַהוּא דְאָמַר. תַּרְתֵּי תִּלַת שׁוּרִין. בְּרַם הָכָא הֵיי שֶׁבּוֹ הָיָה נָקוּד. רִבִּי עֶזְרָא בְּעֵי קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. הָכָא לְמָה הוּא פָּסוּל. אֲנִי אוֹמֵר. אַחֵר הָיָה שָׁם וְהָיָה שְׁמוֹ כִשְׁמוֹ. הַגַּע עַצְמְךָ שֶׁבָּדְקוּ אוֹתוֹ מָקוֹם וְלֹא מָצְאוּ שָׁם אַחֵר שֶׁשְּׁמוֹ כִשְׁמוֹ. אֶלָּא מִשּׁוּם חוֹמֶר הוּא בָּעֲרָיוֹת. וְהָא תַּנִינָן. הָלְכוּ וְלֹא מָצְאוּ שָׁם אָדָם וְהִשִּׁיאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ. הָלְכוּ וְלֹא הִכִּירוּהוּ וְהִשִּׁיאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי מָנָא. כֵּן אָמַר רִבִּי שַׁמַּי רִבִּי אָחָא בְשֵׁם רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה. הָאִישׁ הַזֶּה שְׁנֵי גִיטִּין הָיוּ בְיָדוֹ. אֶחָד כָּשֵׁר וְאֶחָד פָּסוּל. אִיבֵּד אֶת הַכָּשֵׁר וְהִשְׁלִיךְ אֶת הַפָּסוּל. בְּשָׁעָה שֶׁמָּצָא אֲנִי אוֹמֵר הַפָּסוּל מָצָא.

הלכה ז

משנה: אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה כְּשֶׁיָּרַדְתִּי לִנְהַרְדְּעָא לְעִיבּוּר הַשָּׁנָה מְצָאַנִי נְחֶמְיָה אִישׁ בָּדָלְא אָמַר לִי שָׁמַעְתִּי שֶׁאֵין מַשִּׂיאִין הָאִשָּׁה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עַל פִּי עֵד אֶחָד אֶלָּא יְהוּדָה בֶּן בָּבָא נוֹמֵיתִי לוֹ וְכֵן הַדְּבָרִים אָמַר לִי אֱמוֹר לָהֶם מִשְּׁמִי אַתֶּם יוֹדְעִים שֶׁהַמְּדִינָה הַזֹּאת מְשׁוּבֶּשֶׁת בְּגִיסוֹת מְקוּבָּל אֲנִי מֵרַבָּן גַּמְלִיאֵל הַזָּקֵן שֶׁמַּשִּׂיאִין אֶת הָאִשָּׁה עַל פִּי עֵד אֶחָד. וּכְשֶׁבָּאתִי וְהִרְצֵיתִי הַדְּבָרִים לִפְנֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל שָׁמַח לִדְבָרַי וְאָמַר מָצָאנוּ חָבֵר לִיהוּדָה בֶּן בָּבָא. מִתּוֹךְ דְּבָרִים נִזְכַּר רַבָּן גַּמְלִיאֵל שֶׁנֶּהֱרְגוּ הֲרוּגִים בְּתֶל אַרְזָה וְהִשִּׂיא רַבָּן גַּמְלִיאֵל אֶת נְשׁוֹתֵיהֶן עַל פִּי עֵד אֶחָד. וְהוּחְזְקוּ לִהְיוֹת מַשִּׂיאִין עַד מִפִּי עֵד וּמִפִּי אִשָּׁה וּמִפִּי שִׁפְחָה.

הלכה: אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה כְּשֶׁיָּרַדְתִּי לִנְהַרְדְּעָא לְעַבֵּר אֶת הַשָּׁנָה מְצָאַנִי נְחֶמְיָה אִישׁ בָּדָלְא כול'. מָצְאוּ כָתוּב בִּשְׁטָר. מֵת פְּלוֹנִי נֶהֱרַג פְּלוֹנִי. רִבִּי יִרְמְיָה אָמַר. מַשִּׂיאִין אֶת אִשְׁתּוֹ. רִבִּי בּוּן בַּר כַּהֲנָא אָמַר. אֵין מַשִּׂיאִין אֶת אִשְׁתּוֹ. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְדֵין וּמַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְדֵין. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי יִרְמְיָה. עַל פִּי עֵדִים. לֹא עַל פִּי כְתָבָן וְלֹא עַל פִּי מְתוּרְגְּמָן וְלֹא עַד מִפִּי עֵד. וְעַכְשָׁיו אֵין מַשִּׂיאִין עַד מִפִּי עֵד. וְדִכְוָותָהּ עַל פִּי כְתָבָן וְעַל פִּי מְתוּרְגְּמָן מַסִּיאִין. וּמַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי בּוּן בַּר כַּהֲנָא. יָפֶה כֹּחַ הָעֵדִים מִכֹּחַ הַשְּׁטָר וְכֹחַ הַשְּׁטָר מִכֹּחַ הָעֵדִים. שֶׁהָעֵדִים שֶׁאָמְרוּ. מֵת פְּלוֹנִי נֶהֱרַג פְּלוֹנִי. מַשִּׂיאִין אֶת אִשְׁתּוֹ. מָצְאוּ כָתוּב בִּשְׁטָר. מֵת פְּלוֹנִי נֶהֱרַג פְּלוֹנִי. אֵין מַשִּׂיאִין אֶת אִשְׁתּוֹ. יָפֶה כֹּחַ הַשְּׁטָר מִכֹּחַ הָעֵדִים. שֶׁהַמַּלְוֶה אֶת חֲבֵירוֹ בְּעֵדִים גּוֹבֶה מִנְּכָסִין בְּנֵי חוֹרִין. בִּשְׁטָר גּוֹבֶה מִנְּכָסִין מְשׁוּעֲבָדִין.

הלכה ח

משנה: רִבִּי לְעָזָר וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר אֵין מַשִּׂיאִין אֶת הָאִשָּׁה עַל פִּי עֵד אֶחָד. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר לֹא עַל פִּי אִשָּׁה וְלֹא עַל פִּי קְרוֹבִים.

הלכה: רִבִּי אֶלִיעֶזֶר וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמְרִים. אֵין מַשִּׂיאִין אֶת הָאִשָּׁה כול'. תַּנִּינָן הוּחְזְקוּ לִהְיוֹת מַשִּׂיאִין עַד מִפִּי עֵד מִפִּי אִשָּׁה וְאִשָּׁה מִפִּי אִשָּׁה וּמִפִּי עֶבֶד וּמִפִּי שִׁפְחָה וּמִפִּי קְרוֹבִים. וְאַתְּ אָמַר הָכֵין. מִתְנִיתִין בַּמִּשְׁנָה הָרִאשׁוֹנָה.

הלכה ט

משנה: אָמְרוּ לוֹ מַעֲשֶׂה בִּבְנֵי לֵוִי שֶׁהָלְכוּ לְצוֹעַר עִיר הַתְּמָרִים וְחָלָה אֶחָד מֵהֶם בַּדֶּרֶךְ וְהִנִּיחוּהוּ בַּפּוּנְדָּק וּבַחֲזָרָתָם אָמְרוּ לַפּוּנְדָּקִית אַיּוֹ חֲבֵירֵינוּ נוֹמַת לָהֶם מֵת וּקְבַרְתִּיו וְהִשִּׂיאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ. אָמְרוּ לוֹ וְלֹא תְהֵא כֹּהֶנֶת כַּפּוּנְדָּקִית. אָמַר לָהֶן לְכִשְׁתְּהֵא הַפּוּנְדָּקִית נָאֶמֶנֶת. וְהַפּוּנְדָּקִית הוֹצִיאָה לָהֶן מַקְלוֹ וְתַרְמִילוֹ וְסֵפֶר תּוֹרָה שֶׁהָיָה בְּיָדוֹ.

הלכה: הַפּוּנְדָקִית הוֹצִיאָה לָהֶן מַקְלוֹ וּמַנְעָלָיו וַאֲפוּנְדָתוֹ וְסֵפֶר תּוֹרָה שֶׁהָיָה בְיָדוֹ. רִבִּי אָחָא בְשֵׁם רִבִּי חיננא. עָשׂוּ אוֹתָהּ כִּי חַיָּה שֶׁהִיא נֶאֱמֶנֶת עַל אָתָר. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר סוֹסַרְטָא. עָשׂוּ אוֹתָהּ כְּגוֹי מְסִיחַ לְתוּמּוֹ. חַד אֲרִיסְטוֹן בָּעֵי קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. לֵית הָדָא פְלִיגָא עַל רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. כָּל שֶׁשּׁוֹאֲלִין אוֹתוֹ וְהוּא מֵשִׁיב. לֵית כָּן כְּהַהִיא דְאָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר סוֹסַרְטָא. אִית כָּן כְּהַהִיא דְּמַר רִבִּי חֲנִינָה. עָשׂוּ אוֹתָהּ כְּחַיָּה שֶׁהִיא נֶאֱמֶנֶת עַל אָתָר.